

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları *kongresi*

**Dil ve Konuşma Bozuklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler**

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

www.dkbk2025.com

DAVET YAZISI	10
KURULLAR.....	11
SÖZLÜ BİLDİRİLER.....	24
SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ	25
ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE UZANAN KEKEMELİK DENEYİMLERİ	28
Hangi ses bozukluğunda daha etkili?	29
Disfonili bireylerde ses uyarılabilirliği değerlendirme bulguları	30
Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Çocuklarda Kiki-Bouba Etkisi	31
Dil ve Konuşma Bozukluklarının Tanısında Yapay Zekanın Rolü: Klinik Değerlendirme ve Müdahale İçin Yeni Yaklaşımlar	33
Uyanık Beyin Ameliyatı ve Dil Yetisi Değerlendirmesiyle İlgili YouTube Videolarının Kalite ve Güvenilirliğinin İncelenmesi	34
Ses Bozukluğu Taramasında Görsel Analog Skala Kullanımı: Öğretmenler Üzerinde Bir İnceleme	35
Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Çocukların Duyusal İşleme Açısından İncelenmesi	36
ÇALIŞMA BELLEĞİNİN CÜMLE İŞLEMLEME HIZINA ETKİSİNİN GÖZ İZLEME TEKNOLOJİSİ İLE İNCELENMESİ: YETİŞKİN ÖRNEKLEMİ	37
Türkçede Morfolojik İşlemenin Sözcüksel Karar Görevi Kullanılarak İncelenmesi	39
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ: ÖN ÇALIŞMA	40
DEHB'de Yürütücü İşlevler ve Anlatı Becerileri	41
Okul Çağı Kekemeliği Olan Çocuklarda Kekemelik Yaz Okulu Etkinliğinin Çocukların Kekemelik Şiddeti ve Kekemelik Deneyimine Etkisinin İncelenmesi.....	42
Etkileşimli Kitap Okumanın Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Dil Konuşma Ve Erken Okuryazarlık Becerilerine Etkisini	43
Erken Çocuklukta Kekemeliğe İlişkin Olumsuz İletişim Tutumunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi	44
Bipolar Bozukluk Tanılı Hastaların Sözel Akıcılık Becerilerine İlişkin Semantik Bir İnceleme	46
Dil ve Konuşma Terapisi Son Sınıf Öğrencilerinin Staj Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma	47

Türkçe Konuşan Yetişkinlerde Leksikal Vurgu Üretimi: Gürültü Etkisi	48
60 YAŞ ÜZERİ SAĞLIKLI BİREYLERDE DİADOKOKİNETİK HIZ NORM DEĞERLERİ: ÖN BULGULAR	49
Ünlü Sesler: Gelişim, Yaş, Cinsiyet	50
Tele-terapi Hizmeti Sunan Terapistlerin Klinik Deneyimleri	51
65 Yaş Üzeri Yaş Gruplarında Sözel Akıcılık, Bilişsel Beceriler, Depresyon ve Günlük Yaşam Aktiviteleri ve İlişkili Değişkenler	52
DİL ve KONUŞMA TERAPİSİ EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA: ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	63
Obstrüktif Uyku Apne Sendromu Olan Bireylerde Velofaringeal Disfonksiyonun Değerlendirilmesi	64
Kekeleyen Yetişkin Erkek ve Kadınların Kendi Kekemeliklerine Dair Algılarının Karşılaştırılması	66
Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Ve Olmayan Çocukların Fonolojik Farkındalık ve Sözcük Okuma Becerilerinin İncelenmesi: Ön Bulgular	67
Dil ve Konuşma Terapistlerinin Prozodi ve Prozodik Bozukluklara Yönelik Bilgi, Deneyim ve Tutumlarının İncelenmesi	68
Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Görsel Algı Becerilerinin İncelenmesi	69
Dil ve Konuşma Terapisinde Mobil Teknolojilerin Rolü ve Terapistlerin Uygulama Kullanım Tercihleri	70
Konuşma Sesi Bozukluğu Olan ve Olmayan Çocukların Anlamsız Sözcük Tekrarı Becerilerinin İncelenmesi: Ön Bulgular	71
Konuşma Sesi Bozukluğu Olan 48-72 Aylık Çocukların Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi	72
Kekemeliği Olan Yetişkin Bireylerin Terapi Sürecini Tamamlanmadan Bırakma Durumlarının İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma	73
Türkiye'de çalışan dil ve konuşma terapistlerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi	76
Konuşma Sesi Bozukluğunda Müdahale Süreçlerinin Yönetimi	77
Ebeveyn Raporlarının Tanısal Doğruluğu	78
JARGON AFAZİSİ VE SAĞ BEYİN HASARI: KOMORBİD BİR OLGU	79

Dudak Damak Yarıklı Çocuğu Olan Annelerin Bakım Vermeye Yönelik Deneyimlerinin ve İhtiyaçlarının İncelenmesi: Pilot Çalışma	80
Türkçe Konuşan Okul Öncesi Çocuklarda Kekemeliğin İşitsel ve Görsel Tespiti: Bir Yapay Zekâ Modeli	81
Parkinson Hastalığındaki Dizartrik Konuşma Anlaşılabilirliğinin Değerlendirilmesinde Bir Yapay Zeka Denemesi: Ön Çalışma	82
Dil ve Konuşma Terapisinde Dijital Dönüşüm: Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi	84
Dil ve Konuşma Terapistlerinin Hasta Güvenliğine Bakışının Nitel Olarak İncelenmesi: Pilot Çalışma	86
Erken Çocuklukta Dil Kullanım Envanteri (LUI): Pragmatik Dil Gelişimi Değerlendirmesi'nin Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması.....	87
Türkçe Konuşan Okul Öncesi Dönemdeki Kekemeliği Olan ve Olmayan Çocukların Dil, Sesletim, Sesbilgisel Farkındalık ve Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi	88
Konuşma Sesi Bozukluğu Olan ve Olmayan Çocukların Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması	89
Orofaringeal Disfajili Hastalarda Yerli Kıvam Arttırıcı Geliştirilmesi ve Reolojik Özelliklerin Karşılaştırılması.....	90
İkna Edici Söylem Becerileri ve Sözel Akıcılık ilişkisi	91
SALT (Systematic Analysis of Language Transcripts) Dil Örnekleri Analiz Programında Öykü Tekrar Anlatım Becerilerinin İncelenmesi	92
Dil ve Konuşma Terapistlerinin Yürütücü İşlev Becerilerine Yönelik Öz Yeterlik, Bilgi Düzeyi ve Tutumlarının İncelenmesi	95
Polikistik Over Sendromlu Kadınlarda Ses Özelliklerinin İncelenmesi.....	96
Dil Ve Konuşma Terapistlerinin Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutumlarının İncelenmesi: Preliminer Sonuçlar	97
Kekemeliğe Yönelik Algıların ve Deneyimlerin Netnografik Analizi: Ekşi Sözlük Örneği	98
Sağlıklı Genç Yetişkinlerde Yutma Basıncı, Dil Gücü ve Dayanıklılığının Ölçülmesinde İki Farklı IOPI Kullanım Tekniğinin Karşılaştırılması.....	99
Dil ve Konuşma Terapistlerinin Trakeostomili Bireylerde Terapi Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	101
Okul Öncesi Öğretmenlerinde Ses Hijyen Davranışlarının İncelenmesi	102

Afazili ve Sağlıklı Bireylerde Morfosentaktik İşleme Süreçlerinin Göz İzleme Çalışması İle İncelenmesi.....	104
ChatGPT-4o'nun Dil ve Konuşma Bozukluklarına Yönelik Değerlendirme, Tanı ve Terapi Süreçlerindeki Yetkinliğinin Araştırılması	105
Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan ve Tipik Gelişim Gösteren Çocukların Ebeveynlerinin Erken Okuryazarlığa İlişkin Uygulamalarının İncelenmesi.....	106
Öğrenme Güçlüğü Olan ve Olmayan Öğrencilerde Pragmatik Dil ile Anlatı Becerileri Arasındaki İlişki.....	107
Gelişimsel Dil Bozukluğu Terminolojisi: Dil ve Konuşma Terapistlerinin Kullanım ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi	108
KEKEMELİK YÖNETİMİ: DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ NE DİYOR?	109
Sağlıklı Yaşlanan Bireylerin Orofasiyal Kas Gücü ve Endurans Normatif Değerlerinin Belirlenmesi: Ön Bulgular	110
Türkiye'deki Dil ve Konuşma Terapistlerinin Erken Dönem Kekemeliği Değerlendirme ve Terapiyi Sonlandırma Kriterleri: Bir Nitel Çalışma.....	111
4-6 Yaş Arası Gelişimsel Dil Bozukluğu Bulunan Çocukların Duyusal Profillerinin İncelenmesi	115
Değerlendirmeden Müdahaleye Prozodi Hakkında Dil ve Konuşma Terapistlerinin Görüşleri	116
CAT ve Behavior Checklist (for Children) Türkiye Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması: ÖN BULGULAR	118
İletişime Katılım Görsel Analog Skalasının Geliştirilmesi ve Afazili Bireylerde Pilot Geçerliliğin Araştırılması	119
POSTER BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ	121
GELİŞİMSEL KEKEMELİĞE BÜTÜNCÜL BAKIŞ: OLGU SUNUMU	124
Türkiye'deki Dil ve Konuşma Terapistlerinin Konuşma Sesi Bozukluğu Değerlendirmelerinde Kullandıkları Yöntemlerin İncelenmesi: Ön Bulgular	125
Erken Dönem Dolaylı Müdahalenin Dil Gelişimi, Birincil Bakıcının Yaşam Kalitesi ve Tutumlarına Olan İlişkinin İncelenmesi: Vaka Çalışması	126
Ebeveyn Eğitiminin Otizmlili Çocuklar İle Ebeveynlerinin İletişim Becerileri Üzerine Etkisinin İncelenmesi	127
Okul Öncesi Dönemde Kekeleyen Çocukların Kaygı Düzeyleri İle İletişim Tutumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	128

Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Hemşirelerin Dil Ve Konuşma Terapistinin Yutma Bozukluğundaki Rolü Hakkındaki Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi	130
PROMPT'la Yolculuk: Konuşma Sesi Bozukluklarında Vaka Çalışması	131
Zenginleştirilmiş İşitsel Uyarıların Konuşma Sesi Bozukluğuna Etkileri: Olgu Çalışması	132
PRESBİFONİNİN SOSYAL YAŞAMA ETKİSİ	134
Tip III Sulkus Vokalis ve Skar Doku Müdahalesi	136
HIZLI BOZUK KONUŞMA BOZUKLUĞUNA BÜTÜNCÜL BAKIŞ: OLGU SUNUMU.....	138
Türkiye’de Dil Ve Konuşma Terapistliği Bilim Dalında Öğretmenlerde Ses İle İlgili Yapılmış Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi.....	139
Youtube videolarındaki tipik akıcısızlıklar	140
KEKEME BİREYLERDE KEKEMELİK ŞİDDETİ İLE ÇABALAMA DAVRANIŞININ DEĞERLENDİRİLMESİ	141
Kekemeliği Olan Bireylerin Kendini Damgalama ile Mizaç Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	142
Tutuk ve Akıcı Afazili Bireylerde Depresyon Sıklığının İncelenmesi.....	143
Acil Servis Hekimlerinin Dil İletişim ve Konuşma Bozukluğu Olan Hastalarla Deneyimleri.....	144
2023 Şubat Depremine Maruz Kalan Okul Çağı Kekemelik Çocuklarının Kekemeliğe İlişkin Duygu ve Tutumları ile Sosyal Yönden Etkilenme Düzeyleri- Ön Çalışma	145
DİSFAJİDE YOL AYRIMI: PSİKOJENİK Mİ? NÖROJENİK Mİ? BİR OLGU SUNUMU.....	147
Megalensefali-Kapiller Malformasyon-Polimikrogr Sendromu (MKAP)’NDA DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI: OLGU SUNUMU	148
Afazide Dil ve Kısa Süreli Bellek İlişkisi	149
Suprakrikoid Parsiyel Larenjektomi Sonrası Yutma Terapisi, Olgu Sunumu.....	150
Okul Öncesi Dönemde Kanıt Temelli Kekemelik Müdahale Yöntemleri	151
Bireylerin Hızlı Bozuk Konuşma Hakkındaki Farkındalığı ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi	153
Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Sözel Akıcılık Becerileri ve Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi	154
Birinci Sınıf Düzeyi Çocuklarının Dil Performansı İle Rutin Olmayan Matematik Problem Türleri İle Karşılaştırılması: Pilot Çalışma	155

Pandemi Döneminin 5-6 Yaş Çocuklarında Kelime Türü Kullanımı ve Ortalama Sözce Uzunluğuna Etkisi	156
Dil ve Konuşma Terapistlerinin Klinik Dilbilim Bilgi Düzeyleri	157
Çocuklarda Zeka ile Dil İlişkisi.....	158
DKT ve Öğrencilerinin Yapay Zekâ Görüşleri	159
Kekemelik ve Yazılı İnternet İçerikleri	160
Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Tanısı Almış Çocukların Ebeveynlerinin Ses Kalitelerinin İncelenmesi	161
5-6 Yaş Anaokulu Grubundaki Çocukların Biliş ve Konuşma Becerilerinin Değerlendirilmesi: Tarsus Örneklemi	162
Spina Bifida'lı Bireylerde Dil ve Konuşma Terapisi	163
JORDAN SENDROMU DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ: OLGU SUNUMU	164
Dil ve Konuşma Terapisi Terminolojisinin Yapay Zekâ ile Çeviri ve Açıklama Doğruluğu	165
Gebelerin 0-36 Ay Arasındaki Çocukların Dil Gelişimi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi	167
Dkt Öğrencilerinin Beyin Uyarımına Bakışı.....	168
KEKEMELİĞİ OLAN VE OLMAYAN ERGENLERİN AKRAN İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ	169
Rehberlik ve Araştırma Merkezinde Görev Yapan Personellerin Gelişimsel Dil Bozukluğuna Yönelik Bilgi ve Tutumlarının İncelenmesi.....	177
Bilişsel Performansı Düşük Olan ve Olmayan Yetişkinlerde Tekrarlama Becerilerinin Değerlendirilmesi	179
NR4A2 Geninde Muhtemel Patojenik Varyant Bulunan Olguda Dil Konuşma Özelliklerinin ve Duyu Profilinin İncelenmesi	181
Gelişimsel Dil Bozukluğu Yaşayan Çocuklara Yönelik Diğer Ebeveyn Tutumları: Ön Bulgular	182
Ebeveyn-Çocuk Oyun Etkileşimlerinde Cinsiyet Farklılıkları: Leksikal Çeşitlilik ve Etkileşim Stilleri	183
Yapay Zeka Tabanlı Podcastlerin Eğitimde Kullanımı: NotebookLM Aracının Etkisi ...	184
Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencileri ile Mezunlarının Kekemeliğe Yönelik Tutumu: Muğla Örneklemi	185

Kekemelik ve Meslek Seçimi: İletişim Temelli Mesleklerde Çalışan Kekemeliği olan Bireylerin Deneyimleri ve Adaptasyon Süreçleri.....	186
Rehabilitasyon Merkezi, Hastane, Klinik ve Belediye Ortamlarında Dil ve Konuşma Terapistlerinin Deneyimleri: Zorluklar, İş Birliği ve Mesleki Gelişim	187
Birinci Sınıf Düzey Çocukların Fonolojik Farkındalık Ve İşitsel Ayırt Etme Becerilerinin Matematik Performansına Etkisi.....	188
Kekemeliği olan Yetişkin Bireylerde Yaşam Kalitesi ile İlişkili Faktörler: SistematiK Derleme	189
Kekemeliği Olan ve Olmayan Bireylerin Sosyal Onay İhtiyacı ile Psikolojik Sağlamlıklarının Karşılaştırılması ve Kekemeliği Olan Grupta Sosyal Onay İhtiyacının Psikolojik Sağlamlık ile İlişkisinin İncelenmesi.....	190
Spotify'da Kekemelik: Nitel Bir İnceleme	191
DKT ve Öğretmenlerin Morfolojik Farkındalık Becerilerinin İncelenmesi.....	192
Psikojenik Yutma Güçlüğü: Fagofobisi Olan Bir Olgu	193
Dil ve Konuşma Terapistlerinin Otizm Terapilerinde Ortam ve Materyal Düzenlemeye Dair Görüşleri	194
Yaşlı Yetişkinlerde Yaşlanan Ses Endeksi İle Akustik Ses Kalitesi İndeksi'nin Korelasyonu	195
Fonolojik Temelli Müdahale Yöntemlerine Genel Bakış.....	196
SİGARA VE REFLÜ ŞİDDETİNİN SES YORGUNLUĞUNA ETKİSİNİN İNCELENMESİ	197
Presbifoniye Yönelik Bilgi Düzeyi ve Müdahale Yaklaşımlarının İncelenmesi.....	198
BİLİNGUAL BİREYLERDE DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ: KÜLTÜREL&DİLSEL FARKLILIKLARININ TERAPİ SÜRECİNE ETKİSİ	199
İstagramda ses bozukluğu: ses bozukluğu ile ilişkili instagram postlarının odak noktası nedir?.....	200
Lamb-Shaffer Sendromunda Dil ve Konuşma Özellikleri	201
Dil ve Konuşma Terapisinde Süpervizyon Uygulamalarına Öğrenci ve Klinik Uzman Gözüyle Bir Bakış	202
Aynı Dil Farklı Aksan: Yabancı Aksan Sendromunu Ne Kadar Tanıyoruz?	203
GDK Tanılı Vakada Kombine Dil Müdahalesi	204
Çocukluk Çağı Apraksisinde Döngüsel Yaklaşımın Etkililiği: Olgu Sunumu.....	205
Türkiye'deki 18-30 Yaş Arası Popülasyonun Ses Sağlığı Özelliklerinin İncelenmesi...	206

Çocuk ve Ergen Psikiyatrlarının ADİS'e Dair Tutum ve Bilgilerinin İncelenmesi.....	207
Dil ve Konuşma Terapistlerinde Ses Hijyeni	208
Çocuklarda Dil Ve Kısa Süreli Bellek İlişkisi	209
Oral Hijyenin Beslenme ve Yutma Üzerindeki Etkisi: Derleme Çalışması.....	210
KEKEMELİĞİ VE KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA İŞLEYEN BELLEK VE FONOLOJİK FARKINDALIK BECERİLERİ İLE KEKEMELİK ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	211

DAVET YAZISI

Sevgili Katılımcılar,

17-18-19 Mayıs 2025 tarihlerinde İzmir Bakırçay Üniversitesi ve Dil ve Konuşma Terapistleri Derneği iş birliği ile "**Dil ve Konuşma Bozuklarında Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler**" teması altında gerçekleştireceğimiz **XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresine** sizleri davet etmekten büyük bir mutluluk duyuyoruz. Bu kongre, günümüzde dil ve konuşma bozuklukları alanında sağlanan inovatif çözümleri, en son gelişmeleri, araştırma sonuçlarını ve klinik uygulamaları paylaşmak üzere uzmanlar, akademisyenler ve öğrencileri bir araya getiren önemli bir platform niteliği taşımaktadır. Kongremiz, güncel konuları ele alacak paneller, çalıştaylar ve bildiri sunumları ile katılımcılara zengin bir deneyim sunmayı amaçlamaktadır. Bu yılki kongremizin temel amacı, dil ve konuşma bozuklukları alanında gerçekleştirilen yenilikçi uygulamaları ve araştırmaları keşfetmek, tartışmak ve uygulamaya dönüştürmektir. İnovatif çözümler bağlamında; Dijital ve Tele-**Terapi** (Mobil uygulamalar, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik gibi yenilikçi teknolojilerin terapi süreçlerine entegrasyonu.), **İnovatif Araştırma ve Uygulama** (Araştırma sonuçlarının terapi uygulamalarına dönüşümü, vaka çalışmaları ve başarı hikayeleri), **Bireyselleştirilmiş Terapi Modelleri** (Yapay zeka destekli kişiselleştirilmiş terapi planları ve uygulama örnekleri), **Multidisipliner İşbirlikleri** (Farklı disiplinler arasındaki etkileşimler ve işbirliklerinin terapi süreçlerine katkıları) ve **Toplumsal Etki** konuları odağımızı oluşturmaktadır. İki yılda bir gerçekleştirilen ve alanımızın bilimsel festivali olarak da tanımlayabileceğimiz XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi, en son gelişmeleri takip etmek, deneyimleri paylaşmak, mesleki ve sosyal ağlarınızı genişletmek için eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Sizleri, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, zengin kültürel mirası ve doğal güzellikleri ile ünlü ve Ege'nin incisi İzmir'de, bu büyük buluşmada aramızda görmekten mutluluk duyacağız. Gelin, bilgi ve deneyim paylaşımının yanı sıra, İzmir'in sunduğu eşsiz atmosferin tadını çıkaralım.

Herhangi bir sorunuz veya daha fazla bilgi talebiniz olursa lütfen bizimle iletişime geçmekten çekinmeyin.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Bülent TOĞRAM
Kongre Başkanı

KURULLAR

Kongre Onur Kurulu

Prof. Dr. Mustafa BERKTAŞ (İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. İlknur MAVİŞ (DKTD YK Bşk.)

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Bülent TOĞRAM (İzmir Bakırçay Üniversitesi)

Kongre Sekreterleri (Bilimsel)

Seren DÜZENLİ ÖZTÜRK (İzmir Bakırçay Üniversitesi DKT Böl. Bşk. Yrd.)

Deniz KAZANOĞLU (İzmir Bakırçay Üniversitesi DKT Böl. Bşk. Yrd.)

Aşena KARAMETE (DKTD Yön. Kur. Üyesi)

Danışma Kurulu

(İsme göre sıralanmıştır.)

Ahmet Konrot - Üsküdar Üniversitesi

İlknur Maviş - DKTD Yön. Kur. Bşk.

Pınar EGE - Atlas Üniversitesi

S. Seyhun Topbaş - İstanbul Medipol Üniversitesi

Düzenleme Kurulu

Seren DÜZENLİ ÖZTÜRK - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Deniz KAZANOĞLU - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Sema UZ HASIRCI - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Sema ACAR ÜNALGAN - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Nevin YILMAZ ÇİFTECİ - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Elif Meryem ÜNSAL AKKAYA - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Kübra TETİK HACİTAHİROĞLU - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Cansu YILDIRIM - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Ayşe Buse KURT - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Şerife Nur BİÇEN - İzmir Bakırçay Üniversitesi

Aşena KARAMETE - (DKTD Yön. Kur. Üyesi)

Eren BALO - (DKTD Yön. Kur. Üyesi)

Diğer Üniversiteler Organizasyon İletişim Sorumluları

(İsme göre sıralanmıştır.)

Ayşe İlayda Mutlu - Lokman Hekim Üniversitesi

Ayşenur Koçak - Atlas Üniversitesi

Çiğdem Eryılmaz Canlı - Yüksek İhtisas Üniversitesi

Fatma Işıl Bay Başaran - Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Ferhat Alkan - Kapadokya Üniversitesi

Gülce Alev Savtak - İstinye Üniversitesi

İlkem Kara - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Müberra Demir - Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Namık Yücel Birol - Tarsus Üniversitesi

Nurcan Alpüran Kocabıyık - İstanbul Kent Üniversitesi

Özge Sultan Balıkcı - Ankara Medipol Üniversitesi

Önal İncebay - Hacettepe Üniversitesi

Özlem Oğuz - Üsküdar Üniversitesi

Öznur Çavuş Kocagül - İstanbul Nişantaşı Üniversitesi

Ramazan Sertan Özdemir - İstanbul Medipol Üniversitesi

Samet Tosun - Biruni Üniversitesi

Seda Eyilikeder - Bahçeşehir Üniversitesi

Semra Selvi Balo - Anadolu Üniversitesi

Şükriye Kayhan Aktürk - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Tolga Sözüçök - İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Tuğba Kaya - Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye SBF

Bilim Kurulu

(İsme göre sıralanmıştır.)

Ahmet Konrot

Aslı Altınsoy

Aşena Karamete

Aydan Dumbak

Aylin Müge Tunçer

Ayşe Aydın Uysal

Ayşe İlayda Mutlu

Ayşe Serra Kaya

Ayşe Umran Tüfekçioğlu

Ayşegül Zencir Şen

Ayşen Köse

Ayşın Noyan Erbaş

Beyza Nur Dükar

Bülent Toğram

Bünyamin Çıldır

Cemil Yılmaz

Claire Mitchell

Çağdaş Karsan

Çiğdem Eryılmaz

Deniz Kazanoğlu

Didem Çevik

Dilber Kaçar Kütükçü

Dilek Eroğlu Uzun

Eda İyigün Uzunöz

Egemen Nakışçı

Elçin Tadıhan Özkan

Elif Atılğan

Elif Meryem Ünsal Akkaya

Eren Balo

Esra Ertan

Esra Özcebe

Evrin Kıran Gerçek

Eylül Birkent

Eyüp Sezer

Fatma Esen Aydın

Fatma Işıl Başaran

Fenise Selin Karalı

Gamze Yeşilli Puzella

Gülce Alev Savtak

Güzide Atalık

Hakan Birkent

Hakan Gölaç

Haldun Oğuz

İbrahim Can Yaşa

İlim Aksu

İlkem Kara

İlknur Maviş

Maral Yeşilyurt

Martine Vanryckeghem

Maviş Emel Kulak Kayıkçı

Mehmet Emrah Cangı

Merve Aydoğuş

Merve Nur Sarıyer

Merve Savaş

Mümüne Merve Parlak

Müzeyyen Çiyiltepe

Nazmiye Evra Günhan Şenol

Najva Mousavi

Nevin Yılmaz Çifteci

Nurcan Alpüran Kocabıyık

Nurten Tiryaki

Nida Şanlı

Önal İncebay

Özge Sultan Balıkçı

Özlem Cangökçe Yaşar

Özlem Oğuz

Özlem Öge

Özlem Ünal Logacev

Pınar Ege

Ramazan Sertan Özdemir

Samet Tosun

Seçil Aydın Oral

Seda Esersin

Seda Eyilikeder Tekin

Selçuk Güven

Sema Acar Ünalgan

Sema Uz Hasırcı

Semra Selvi Balo

Seren Düzenli Öztürk

Serkan Bengisu

Sevinç Tüysüz

Seyhun Topbaş

Suzan Dilara Tokaç Scheffer

Şadiye Bacık Tırank

Şaziye Seçkin Yılmaz

Şevket Özdemir

Şükriye Kayhan Aktürk

Şükrü Torun

Talat Bulut

Tolga Sözüçok

Tuğba Kaya

Tuğçe Çabuk

Tuğçe Karahan Tığrak

Bilimsel Program

17 Mayıs 2025

ANA SALON

08:30 - 09:00	Kayıt
09:00 - 09:45	Açılış Konuşmaları Kongre Başkanı: Prof. Dr. Bülent TOĞRAM DKTD Başkanı: Prof. Dr. İlknur MAVİŞ İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörü: Prof. Dr. Mustafa BERKTAŞ
09:45 - 11:00	Özel Oturum: Nasıl Geçti Habersiz Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet KONROT Prof. Dr. Seyhun TOPBAŞ, Prof. Dr. İlknur MAVİŞ, Prof. Dr. Pinar EGE
11:00 - 11:15	KAHVE ARASI
11:15 - 12:15	Evidence-Based Assessment Using Self-Report Measures Leading to a Road Map for Treatment Davetli Konuşmacı: Prof. Dr. Martine Maria VANRYCKEGHEM
12:15 - 13:00	Dil ve Konuşma Terapisinde Dijital Dönüşüm: Gelenekten Geleceğe Davetli Konuşmacı: Prof. Dr. Maviş Emel KULAK KAYIKCI
13:00 - 13:45	Dysarthria and Facial Palsy After Stroke: Understanding the Theory and What Next for Clinical Practice Davetli Konuşmacı: Prof. Dr. Claire MITCHELL (Online)
13:45 - 14:30	ÖĞLE YEMEĞİ
14:30 - 16:00	PANEL 1: Fonocerrahi Süreçler (KBB-DKT İşbirliği) Oturum Başkanı: Prof. Dr. Seyhun TOPBAŞ Moderatör: Prof. Dr. Esra ÖZCEBE Farklı Olgu Sunumları Prof. Dr. Hakan BİRKENT Doç. Dr. İter DENİZÖĞLU Doç. Dr. Erhan DEMİRHAN Dr. Öğr. Üyesi Eylül BİRKENT Dr. Öğr. Üyesi Önal İNCEBAY
16:00 - 16:15	Poster Bildiri -1 (K Blok Giriş Katı)
16:00 - 16:15	KAHVE ARASI
16:15 - 17:45	PANEL 3: Yutma Rehabilitasyonunda Güncel ve İnovatif Yaklaşımlar Oturum Başkanı: Prof. Dr. Seyhun TOPBAŞ Moderatör: Prof. Dr. Müzeyyen ÇİYİLTEPE Manuel Terapi Doç. Dr. Numan DEMİR Bilişsel Bozukluklarda Kanıta Dayalı Güncel Disfaji Müdahale Yaklaşımları Doç. Dr. Mümine Merve PARLAK Disfajide İnovatif Yaklaşımlar: Yapay Zeka, Sanal Gerçeklik ve Biofeedback Dr. Öğr. Üyesi Seren DÜZENLİ ÖZTÜRK Disfajide Klinik Karar Verme: Bildiklerimiz, Bilmediklerimiz ve Az Bildiklerimiz Dr. Öğr. Üyesi Serkan BENGİSU Yutma Rehabilitasyonunda Nöromusküler Elektrik Stimülasyonunu: Kanıta Dr. Öğr. Üyesi Didem ÇEVİK

TURUNCU SALON

13:45 - 14:30	ÖĞLE YEMEĞİ
14:30 - 16:00	PANEL 2: Prozodi DKT Alanı İçin Neden Önemli? Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet KONROT Moderatör: Prof. Dr. Şükrü TORUN Dil, Konuşma, Emosyon ve Prozodi Prof. Dr. Şükrü TORUN İletişimde Gizli Güç: Prozodi Prof. Dr. Maviş Emel KULAK KAYIKCI Emosyonel Prozodiyi Tanıma Yetisinde Yaşlanmaya Bağlı Değişim Dr. Öğr. Üyesi Seren DÜZENLİ ÖZTÜRK Çocukluk Çağı Konuşma Apraksisinde Kanıta Dayalı Prozodik Yaklaşım: ReST Dr. Öğr. Üyesi Aysın NOYAN ERBAŞ
16:00 - 16:15	KAHVE ARASI
16:15 - 17:45	PANEL 4: Komorbid KSB-Dil bozukluğunda süreci nasıl yönetiyorum? Oturum Başkanı: Prof. Dr. Bülent TOĞRAM Moderatör: Doç. Dr. Şaziye SEÇKİN YILMAZ KSB ve Dil Bozukluğu Nedir Ne Değildir? Dr. Öğr. Üyesi Deniz KAZANOĞLU Çocukluk Çağı Konuşma Apraksisi Müdahalesinde Klinik Karar Verme Süreci Dr. Öğr. Üyesi Aysın NOYAN ERBAŞ KSB, Dil ve Disleksinin Kesişen Kümesi Fonolojik İşlemlerin Elektrofizyolojik Ölçümler ile Değerlendirilmesi Dr. Öğr. Üyesi Sema ACAR ÜNALGAN Komorbid KSB-Dil Bozukluğunda Bilişsel Beceriler Dr. Öğr. Üyesi Nevin YILMAZ ÇİFTECI Komorbid KSB-Dil Bozukluğunda Müdahale Planlaması: Hangisi, Ne Zaman? Dr. Öğr. Üyesi Dilber KAÇAR KÜTÜKÇÜ Komorbid KSB-Dil Bozukluklarının Yönetiminde Oyunun Rolü Dr. Öğr. Üyesi Şükriye KAYHAN AKTÜRK

TURKUAZ SALON

13:45 - 14:30	ÖĞLE YEMEĞİ
14:30 - 16:00	SÖZLÜ BİLDİRİ 1 Oturma Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Gülce ALEV SAVTAK, Dr. Öğr. Üyesi Özge Sultan BALIKÇI Etkileşimli Kitap Okumanın Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Dil Konuşma Ve Erken Okuryazarlık Becerilerine Etkisini Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Görsel Algı Becerilerinin İncelenmesi Erken Çocuklukta Dil Kullanım Envanteri (LUI): Pragmatik Dil Gelişimi Değerlendirmesi'nin Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması 4-6 Yaş Arası Gelişimsel Dil Bozukluğu Bulunan Çocukların Duyusal Profillerinin İncelenmesi Gelişimsel Dil Bozukluğu Terminolojisi: Dil ve Konuşma Terapistlerinin Kullanım ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi Ebeveyn Raporlarının Tanısal Doğruluğu Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan ve Tipik Gelişim Gösteren Çocukların Ebeveynlerinin Erken Okuryazarlığa İlişkin Uygulamalarının İncelenmesi
16:00 - 16:15	KAHVE ARASI
16:15 - 17:45	SÖZLÜ BİLDİRİ 2 Oturma Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Elif ATILGAN, Dr. Öğr. Üyesi Ayşe İlayda MUTLU CAT ve Behavior Checklist (for Children) Türkiye Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması: Ön Bulgular PALIN Ebeveyn Derecelendirme Ölçekleri Türkçe Adaptasyon Çalışması Çocukluktan Yetişkinliğe Uzanan Kekemelik Deneyimleri Okul Çağı Kekemeliği Olan Çocuklarda Kekemelik Yaz Okulu Etkinliğinin Çocukların Kekemelik Şiddeti ve Kekemelik Deneyimin Etkisinin İncelenmesi Kekemeliği Olan Okul Çağı Dönemindeki Çocukların Sözlü Anlatı Ve Yazılı Dil Becerilerinin Karşılaştırması Erken Çocuklukta Kekemeliğe İlişkin Olumsuz İletişim Tutumunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi Ses Bozukluğu Taramasında Görsel Analog Skala Kullanımı: Öğretmenler Üzerinde Bir İnceleme

E BLOK AMFİ 3

12:30 - 13:45	A Practical Guide to the Administration, Scoring, Interpretation and Therapeutic Implication of the KiddyCAT, CAT, BigCAT and BCL Prof. Dr. Martine Maria VANRYCKEGHEM, Prof. Dr. Ahmet KONROT, Dr. DKT Evrim GERÇEK, Dr. Öğr. Üyesi Seçil AYDIN ORAL
18:00 - 19:00	Dernek Toplantısı

18 Mayıs 2025

ANA SALON

09:15 - 10:45	PANEL 5: Tanıdan Değerlendirmeye Ses Bozuklukları: Nasıl Yapıyorum? Oturum Başkanı: Prof. Dr. Pınar EGE Moderatör: Prof. Dr. Elçin TADIHAN ÖZKAN
	Profesyonel Ses Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi Dr. Öğr. Üyesi Eren BALO
	Nörojenik Ses Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi Dr. Öğr. Üyesi Eylül BİRKENT
	Ses Bozukluklarının Değerlendirilmesinde Akustik Analiz Dr. Öğr. Üyesi Gamze YEŞİLLİ PUZELLA
	Fonksiyonel Ses Bozukluklarında Değerlendirme ve Terapi Öğr. Gör. Dr. Elif Meryem ÜNSAL AKKAYA
	Larengal Hipersensitivite/ Paradoksal Ses Kıvrımı Hareketinde Değerlendirme ve Terapi Uzm. DKT Burak Eren ERASLAN
10:45 - 11:00	Poster Bildiri -2 (K Blok Giriş Katı)
10:45 - 11:00	KAHVE ARASI
11:00 - 12:30	DİSLEKSİ
	Türkçede Gelişimsel Disleksiye Bilişsel ve Kompüsyonel Yaklaşımlar: Bayesyen Bir Perspektif Doç. Dr. Selçuk GÜVEN
	Disleksi Tanılamasına İnovatif Çözümler: NöroGörüntüleme ve Göz-İzleme Tekniklerinden Kanıtlarla Dr. Öğr. Üyesi Sema ACAR ÜNALGAN
12:30 - 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ
13:30 - 15:00	PANEL 8: Kekemeliğin Değerlendirilmesi ve Yönetiminde Güncel Perspektifler Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ahmet KONROT Moderatör: Doç. Dr. Sertan ÖZDEMİR
	Kekemelik Terapisinin Yolculuğu: Çakıl Taşından TMS Uygulamalarına Doç. Dr. Ayşen KÖSE
	Psikofizyolojik Geribildirim Araçları İle Kekemeliğin Yönetimi Doç. Dr. Emrah CANGİ
	Akıcılık Bozukluklarının Müdahalesinde Yürütücü İşlev Becerilerinin Yeri ve Önemi Dr. Öğr. Üyesi Sema UZ HASIRCI
	Kekemeliği Olan Yetişkinlerde Bilişli Farkındalık (Mindfulness) Terapisi Dr. Öğr. Üyesi Elif ATILGAN
	Vaka Örnekleriyle Ergenlik ve Yetişkinlik Dönemi Kekemelik Terapilerinde Tanımlama ve Duyarsızlaştırma Dr. DKT Ayhan ÇAĞLAYAN
15:00 - 15:15	Poster Bildiri -3 (K Blok Giriş Katı)
15:00 - 15:15	KAHVE ARASI
15:15 - 16:45	SÖZLÜ BİLDİRİ 8 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Eda İYİGÜN UZUNÖZ, Dr. Öğr. Üyesi Seda EYİLİKEDER
	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan 48-72 Aylık Çocukların Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi
	Konuşma Sesi Bozukluğunda Müdahale Süreçlerinin Yönetimi
	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan ve Olmayan Çocukların Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması
	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Çocukların Duyusal İşleme Açısından İncelenmesi
	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Ve Olmayan Çocukların Fonolojik Farkındalık ve Sözcük Okuma Becerilerinin İncelenmesi: Ön Bulgular
	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Çocuklarda Kiki-Bouba Etkisi
	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan ve Olmayan Çocukların Anlamsız Sözcük Tekrarı Becerilerinin İncelenmesi: Ön Bulgular
17:00 - 17:45	Kapanış Oturumu
20:00	GALA YEMEĞİ

TURUNCU SALON

09:15 - 10:45	PANEL 6: Afazi Terapisine Farklı Yaklaşımlar Oturum Başkanı: Prof. Dr. İlknur MAVİŞ Moderatör: Prof. Dr. Bülent TOĞRAM
	Afazide Bozukluk Temelli Yaklaşımlar: İşitsel Anlamanın Desteklenmesi Dr. Öğr. Üyesi Semra SELVİ BALO
	Afazide Bozukluk Temelli Yaklaşımlar: Sözel Üretimin Desteklenmesi Dr. Öğr. Üyesi Aylin Müge TUNÇER
	Afazide Bozukluk Temelli Yaklaşımlar: Teknoloji Temelli Adlandırma Desteği Dr. Öğr. Üyesi Şevket ÖZDEMİR
	Afazide Aktivite-Katılım Temelli Yaklaşımlar Dr. Öğr. Üyesi Evra GÜNHAN ŞENOL
10:45 - 11:00	KAHVE ARASI
11:00 - 12:30	SÖZLÜ BİLDİRİ 4 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Tuğba KAYA, Dr. Öğr. Üyesi Maral YEŞİLYURT
	Hangi ses bozukluğunda daha etkili?
	Disfonili bireylerde ses uyarılabilirliği değerlendirme bulguları
	Obstrüktif Uyku Apne Sendromu Olan Bireylerde Velofaringeal Disfonksiyonun Değerlendirilmesi
	Polikistik Over Sendromlu Kadınlarda Ses Özelliklerinin İncelenmesi
	Okul Öncesi Öğretmenlerinde Ses Hijyen Davranışlarının İncelenmesi
12:30 - 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ
13:30 - 15:00	SÖZLÜ BİLDİRİ 6 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Talat BULUT, Dr. Öğr. Üyesi Dilek EROĞLU UZUN
	Dil ve Konuşma Bozukluklarının Tanısında Yapay Zekanın Rolü: Klinik Değerlendirme ve Müdahale İçin Yeni Yaklaşımlar
	Çalışma Belleğinin Cümle İşleme Hızına Etkisinin Göz İzleme Teknolojisi İle İncelenmesi: Yetişkin Örnekleme
	Tele-terapi Hizmeti Sunan Terapistlerin Klinik Deneyimleri
	Dil ve Konuşma Terapisinde Mobil Teknolojilerin Rolü ve Terapistlerin Uygulama Kullanım Tercihleri
	Türkçe Konuşan Okul Öncesi Çocuklarda Kekemeliğin İşitsel ve Görsel Tespiti: Bir Yapay Zekâ Modeli
	ChatGPT-4'ün Dil ve Konuşma Bozukluklarına Yönelik Değerlendirme, Tanı ve Terapi Süreçlerindeki Yetkinliğinin Araştırılması
15:00 - 15:15	KAHVE ARASI
15:15 - 16:45	SÖZLÜ BİLDİRİ 9 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ERYILMAZ CANLI, Dr. Öğr. Üyesi Özlem OĞUZ
	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Standardize ve Formal Testler Hakkındaki Görüş ve Deneyimleri
	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Yürütücü İşlev Becerilerine Yönelik Öz Yeterlik, Bilgi Düzeyi ve Tutumlarının İncelenmesi
	Dil Ve Konuşma Terapistlerinin Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutumlarının İncelenmesi: Preliminer Sonuçlar
	Türkiye'de çalışan dil ve konuşma terapistlerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi
	Dil ve Konuşma Terapisi Son Sınıf Öğrencilerinin Staj Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma
	Dil ve Konuşma Terapisinde Dijital Dönüşüm: Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi
	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Prozodi ve Prozodik Bozukluklara Yönelik Bilgi, Deneyim ve Tutumlarının İncelenmesi

TURKUAZ SALON

09:15 - 10:45	SÖZLÜ BİLDİRİ 3 Oturma Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi İlkem KARA, Dr. Öğr. Üyesi Çağdaş KARSAN
	Kekeleyen Yetişkin Erkek ve Kadınların Kendi Kekemeliklerine Dair Algılarının Karşılaştırılması
	Kekemeliği Olan Yetişkin Bireylerin Terapi Sürecini Tamamlanmadan Bırakma Durumlarının İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma
	Türkçe Konuşan Okul Öncesi Dönemdeki Kekemeliği Olan ve Olmayan Çocukların Dil, Sesletim, Sesbilgisel Farkındalık ve Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi
	Kekemeliğe Yönelik Algıların ve Deneyimlerin Netnografik Analizi: Ekşi Sözlük Örneği
	Kekemelik Yönetimi: Dil ve Konuşma Terapistleri Ne diyor?
	Türkiye'deki Dil ve Konuşma Terapistlerinin Erken Dönem Kekemeliği Değerlendirme ve Terapiyi Sonlandırma Kriterleri: Bir Nitel Çalışma
10:45 - 11:00	KAHVE ARASI
11:00 - 12:30	SÖZLÜ BİLDİRİ 5 Oturma Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Samet TOSUN, Dr. Öğr. Üyesi Hakan GÖLAÇ
	Orofaringeal Disfajili Hastalarda Yerli Krıvım Arttırıcı Geliştirilmesi ve Reolojik Özelliklerin Karşılaştırılması
	Sağlıklı Genç Yetişkinlerde Yutma Basıncı, Dil Gücü ve Dayanıklılığının Ölçülmesinde İki Farklı IOPI Kullanım Tekniğinin Karşılaştırılması
	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Trakeostomili Bireylerde Terapi Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi
	Sağlıklı Yaşlanan Bireylerin Orofasiyal Kas Gücü ve Endurans Normatif Değerlerinin Belirlenmesi: Ön Bulgular
	60 Yaş Üzeri Sağlıklı Bireylerde Diadokokinetik Hız Norm Değerleri: Ön Bulgular
	Parkinson Hastalığındaki Dizartrik Konuşma Anlaşılabilirliğinin Değerlendirilmesinde Bir Yapay Zeka Denemesi: Ön Çalışma
	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Hasta Güvenliğine Bakışının Nitel Olarak İncelenmesi: Pilot Çalışma
12:30 - 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ
13:30 - 15:00	SÖZLÜ BİLDİRİ 7 Oturma Başkanı: Doç. Dr. İbrahim YAŞA, Dr. Öğr. Üyesi Merve ŞAĞAŞ
	Uyanık Beyin Ameliyatı ve Dil Yetisi Değerlendirmesiyle İlgili YouTube Videolarının Kalite ve Güvenilirliğinin İncelenmesi
	Türkçede Morfolojik İşlemenin Sözcüksel Karar Görevi Kullanılarak İncelenmesi
	65 Yaş Üzeri Yaş Gruplarında Sözel Akıcılık, Bilişsel Beceriler, Depresyon ve Günlük Yaşam Aktiviteleri ve İlişkili Değişkenler
	Jargon Afazisi ve Sağ Beyin Hasarı: Komorbid Bir Olgu
	Afazili ve Sağlıklı Bireylerde Morfosentaktik İşleme Süreçlerinin Göz İzleme Çalışması İle İncelenmesi
	İletişime Katılım Görsel Analog Skalasının Geliştirilmesi ve Afazili Bireylerde Pilot Geçerliliğin Araştırılması
	Bipolar Bozukluk Tanılı Hastaların Sözel Akıcılık Becerilerine İlişkin Semantik Bir İnceleme
15:00 - 15:15	KAHVE ARASI
15:15 - 16:45	SÖZLÜ BİLDİRİ 10 Oturma Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi İlim AKSU, Dr. Öğr. Üyesi Fenise Selin KARALI
	Otizm Spektrum Bozukluğu ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin Regresyon Analizi ile İncelenmesi: Ön Çalışma
	Türkçe Konuşan Yetişkinlerde Leksikal Vurgu Üretimi: Gürültü Etkisi
	Öğrenme Güçlüğü Olan ve Olmayan Öğrencilerde Pragmatik Dil ile Anlatı Becerileri Arasındaki İlişki
	DEHB'de Yürütücü İşlevler ve Anlatı Becerileri
	İkna Edici Söylem Becerileri ve Sözel Akıcılık ilişkisi
	Ünlü Sesler: Gelişim, Yaş, Cinsiyet
	Dudak Damak Yarıklı Çocuğu Olan Annelerin Bakım Vermeye Yönelik Deneyimlerinin ve İhtiyaçlarının İncelenmesi: Pilot Çalışma

E BLOK AMFİ 3

11:00 - 12:30

Çalıştay 2*

Dr. Öğr. Üyesi Semra SELVİ BALO, Dr. Öğr. Üyesi Eren BALO, Prof. Dr. Martine Maria VANRYCKEGHEM

SÖZLÜ BİLDİRİLER

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

oktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 17 MAYIS 2025 CUMARTESİ, 14:30 - 16:00 OTURUM BAŞKANLARI: DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLCE ALEV SAVTAK, DR. ÖĞR. ÜYESİ. ÖZGE SULTAN BALIKÇI				
---	--	--	--	--

SÖZLÜ BİLDİRİLER- 1 TURKUAZ SALON

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	14:00 - 14:12	Nevzat Egemen Nakışçı	Nevzat Egemen Nakışçı	Etkileşimli Kitap Okumanın Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Dil Konuşma Ve Erken Okuryazarlık Becerilerine Etkisini
SB - 2	14:12 -14:24	Buğşe Durmuş, Elçin Tadihan Özkan	Buğşe Durmuş	Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Görsel Algı Becerilerinin İncelenmesi
SB - 3	14:24 - 14:36	Eda İYİGÜN UZUNÖZ, İlknur MAVİŞ	Eda İYİGÜN UZUNÖZ	Erken Çocuklukta Dil Kullanım Envanteri (LUI): Pragmatik Dil Gelişimi Değerlendirmesi'nin Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması
SB - 4	14:36 - 14:48	FATMA SELEN ERDEN	FATMA SELEN ERDEN	4-6 Yaş Arası Gelişimsel Dil Bozukluğu Bulunan Çocukların Duyusal Profillerinin İncelenmesi
SB - 5	14:48 -15:00	Şaziye Seçkin Yılmaz, Özlem Oğuz, Fatma Toğrul	Şaziye Seçkin Yılmaz	Gelişimsel Dil Bozukluğu Terminolojisi: Dil ve Konuşma Terapistlerinin Kullanım ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi
SB - 6	15:00 - 15:12	Selen Gündüz, Selçuk Güven	Selen Gündüz	Ebeveyn Raporlarının Tanısal Doğruluğu
SB - 7	15:12 - 15:24	İrem Nur Gürel, Şaziye Seçkin Yılmaz	Şaziye Seçkin Yılmaz	Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan ve Tipik Gelişim Gösteren Çocukların Ebeveynlerinin Erken Okuryazarlığa İlişkin Uygulamalarının İncelenmesi

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 17 MAYIS 2025 CUMARTESİ, 16:15 - 17:45 OTURUM BAŞKANLARI: DR. ÖĞR. ÜYESİ ELİF ATILGAN, DR. ÖĞR. ÜYESİ. AYŞE İLAYDA MUTLU				
--	--	--	--	--

SÖZLÜ BİLDİRİLER- 2 TURKUAZ SALON

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	16:15 - 16:27	Evrin Gerçek, Ahmet Konrot, Martine Van ryckeghem	Evrin Gerçek	CAT ve Behavior Checklist (for Children) Türkiye Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması: Ön Bulgular
SB - 2	16:27 - 16:39	Mehmet Emrah Cangı, Nihal Aydın, Sharon K. Millard	Mehmet Emrah Cangı	PALIN EBEVEYN DERECELENDİRME ÖLÇEKLERİ TÜRKÇE ADAPTASYON ÇALIŞMASI
SB - 3	16:39 - 16:51	Sevinç TÜYSÜZ, Didem ÇEVİK, Fatma Işıl Bay BAŞARAN	Sevinç TÜYSÜZ	ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE UZANAN KEKEMELİK DENEYİMLERİ
SB - 4	16:51 - 17:04	Aşena Karamete, Aleyna Dik, Ayşe Salih a Yazaroğlu	Aşena Karamete	Okul Çağı Kekemeliği Olan Çocuklarda Kekemelik Yaz Okulu Etkinliğinin Çocukların Kekemelik Şiddeti ve Kekemelik Deneyimine Etkisinin İncelenmesi
SB - 5	17:04 - 17:16	Seçil Aydın Oral, Evrim Gerçek	Seçil Aydın Oral	Erken Çocuklukta Kekemeliğe İlişkin Olumsuz İletişim Tutumunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 18 MAYIS 2025 PAZAR, 09:15 - 10:45 OTURUM BAŞKANLARI: DR. ÖĞR. ÜYESİ İLKEM KARA, DR. ÖĞR. ÜYESİ. ÇAĞDAŞ KARŞAN				
--	--	--	--	--

SÖZLÜ BİLDİRİLER- 3 TURKUAZ SALON

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	09:15- 09:27	Şewal Fidan, R. Sertan Özdemir	Şewal Fidan	Kekelenen Yetişkin Erkek ve Kadınların Kendi Kekemeliklerine Dair Algılarının Karşılaştırılması
SB - 2	09:27 - 09:39	Sena Gümüştekin, Selin Tokalak, Ahmet Konrot, İrem Akpınar	Selin Tokalak	Kekemeliği Olan Yetişkin Bireylerin Terapi Sürecini Tamamlanmadan Bırakma Durumlarının İncelenmesi Nitel Bir Araştırma
SB - 3	09:39 - 09:51	Seda Eyllikeder Tekin, Pınar Ege	Seda Eyllikeder Tekin	Türkçe Konuşan Okul Öncesi Dönemdeki Kekemeliği Olan ve Olmayan Çocukların Dil, Sesletim, Sesbilgisel Farkındalık ve Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi
SB - 4	09:51 - 10:02	Namık Yücel Birol, Esra Yaşar Gündüz	Esra Yaşar Gündüz	Kekemeliğe Yönelik Algıların ve Deneyimlerin Netnografik Analizi: Ekl Şözlük Örneği
SB - 5	10:02 - 10:14	Nuray Didin, Ahmet Konrot	Nuray Didin	KEKEMELİK YÖNETİMİ: DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ NE DİYOR?
SB - 6	10:14 - 10:26	İrem Hamza, Nur Melisa Baran, Gülcan Efe, Muhsin Dölek	İrem Hamza	Türkiye'deki Dil ve Konuşma Terapistlerinin Erken Dönem Kekemeliği Değerlendirme ve Terapiyi Sonlandırma Kriterleri: Bir Nitel Çalışma

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 18 MAYIS 2025 PAZAR 11:00 - 12:30 OTURUM BAŞKANLARI: DR. ÖĞR. ÜYESİ TUĞBA KAYA, DR. ÖĞR. ÜYESİ.MARAL YEŞİLYURT				
SÖZLÜ BİLDİRİLER-4 TURUNCU SALON				
NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	11:00 -11:12	Almila Soylu Düzcın, Eren Balo	Almila Soylu Düzcın	Hangi ses bozukluğunda daha etkili?
SB - 2	11:12 - 11:24	Elif Meryem Ünsal, Kübra Tetik Hacıtahtıroğlu, İpl Adadan Güvenç	Elif Meryem Ünsal	Disfonili bireylerde ses uyurlabilirliği değerlendirme bulguları
SB - 3	11:24 - 11:36	Ayşe İlayda Mutlu, Güride Atalık	Ayşe İlayda Mutlu	Ses Bozukluğu Taramasında Görsel Analog Skala Kullanımı: Öğretmenler Üzerinde Bir İnceleme
SB - 4	11:36 - 11:48	Buse Nur Büyükkolak, Mümine Merve Parlak, Nurcan Alpüran Kocabıyık, Bilge Nur Küçükakça, İbrahim Erdim, Elif Torun Parmaksız	Buse Nur Büyükkolak	Obstrüktif Uyku Apne Sendromu Olan Bireylerde Velofaringeal Disfonksiyonun Değerlendirilmesi
SB - 5	11:48 - 12:00	Dilşah Şahin, Elif Meryem Ünsal, İbrahim Karaca	Dilşah Şahin	Polikistik Over Sendromlu Kadınlarda Ses Özelliklerinin İncelenmesi
SB - 6	12:00 - 12:12	Buket Ayça Sözüçök, Aleyna Gürtaş, Büğra Özden	Buket Ayça Sözüçök	Okul Öncesi Öğretmenlerinde Ses Hijyen Davranışlarının İncelenmesi
BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 18 MAYIS 2025 PAZAR 11:00 - 12:30 OTURUM BAŞKANLARI: DR. ÖĞR. ÜYESİ SAMET TOSUN, DR. ÖĞR. ÜYESİ.HAKAN GÖLAÇ				
SÖZLÜ BİLDİRİLER- 5 TURKUAZ SALON				
NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	11:00 -11:12	Behiç Mert, Tuncay Yılmaz	Tuncay Yılmaz	Orofaringeal Disfajili Hastalarda Yerli Kıvam Arttırıcı Geliştirilmesi ve Reolojik Özelliklerin Karşılaştırılması
SB - 2	11:12 - 11:24	Zehra Yılmaz Eksen, Ayşegül Yılmaz, Eda Uzuner, Seyhun Topbaş	Ayşegül Yılmaz	Sağlıklı Genç Yetişkinlerde Yutma Basıncı, Dil Gücü ve Dayanıklılığının Ölçülmesinde İki Farklı IOPI Kullanım Tekniğinin Karşılaştırılması
SB - 3	11:24 - 11:36	Kübra Nur ŞİMŞEK, Kübra Nur ŞİMŞEK, Elçin TADIHAN ÖZKAN	Kübra Nur ŞİMŞEK	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Trakeostomili Bireylerde Terapi Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi
SB - 4	11:36 - 11:48	Seren Düzenli Öztürk, Ayşe Buse Kurt, Cansu Yıldırım, Didem Çevik, Mümine Merve Parlak, İbrahim Can Yaşa	Ayşe Buse Kurt	Sağlıklı Yaşlanan Bireylerin Orofasiyal Kas Gücü ve Endurans Normatif Değerlerinin Belirlenmesi: Ön Bulgular
SB - 5	11:48 - 12:00	Esra Bağcı, Didem Çevik	Esra Bağcı	60 YAŞ ÜZERİ SAĞUKLU BİREYLERDE DİADOKOKİNETİK HIZ NORM DEĞERLERİ: ÖN BULGULAR
SB - 6	12:00 - 12:12	İşlay Nur Güngör, İşlay Nur Güngör, Didem Çevik	İşlay Nur Güngör	Parkinson Hastalığında ki Dizatrik Konuşma Anlaşılabilirliğinin Değerlendirilmesinde Bir Yapay Zeka Denemesi: Ön Çalışma
SB - 7	12:12 - 12:24	Samet Tosun	Samet Tosun	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Hasta Güvenliğine Bakışının Nitel Olarak İncelenmesi: Pilot Çalışma
BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 18 MAYIS 2025 PAZAR, 13:30 - 15:00 OTURUM BAŞKANLARI: DOÇ. DR. TALAT BULUT, DR. ÖĞR. ÜYESİ.DİLEK EROĞLU UZUN				
SÖZLÜ BİLDİRİLER- 6 TURUNCU SALON				
NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	13:30- 13:42	Selçuk Güven	Selçuk Güven	Dil ve Konuşma Bozukluklarının Tanısında Yapay Zekanın Rolü: Klinik Değerlendirme ve Müdahale İçin Yeni Yaklaşımlar
SB - 2	13:42 - 13:54	Derya PANCAR, Özgür AYDIN, Özgür AYDIN, Sema ACAR ÜNALGAN, Sema ACAR ÜNALGAN, Sema ACAR ÜNALGAN	Derya PANCAR	ÇALIŞMA BELLEĞİNİN CÜMLE İŞLEMLEME HIZINA ETKİSİNİN GÖZ İZLEME TEKNOLOJİSİ İLE İNCELENMESİ: YETİŞKİN ÖRNEKLEMİ
SB - 3	13:54 - 14:06	Pınar Akgün, Sakine Deniz Yılmaz, Ayça Tosun, Muhsin Dölek, Seda Eyllikeder Tekin, İbrahim Can Yaşa	Pınar Akgün	Tele-terapi Hizmeti Sunan Terapistlerin Klinik Deneyimleri
SB - 4	14:06 - 14:18	Özlem Oğuz, Sude Nur Özdemir, Beyza Nur Çeçen, Feyza Uludoğan	Özlem Oğuz	Dil ve Konuşma Terapisinde Mobil Teknolojilerin Rolü ve Terapistlerin Uygulama Kullanım Tercihleri
SB - 5	14:18 -14:30	Mehmet Emrah Cangi, Mümine Merve Parlak, Kubilay Muhammed Sünnetçi, Derya Çavdar, Muhsin Dölek, Ahsen Erim, Ayberk Munis, Ahmet Alkan	Mehmet Emrah Cangi	Türkçe Konuşan Okul Öncesi Çocuklarda Kekemeliğin İlgisel ve Görsel Tespiti: Bir Yapay Zeka Modeli
SB - 6	14:30 - 14:42	Muhsin Dölek, Seda Eyllikeder Tekin, İbrahim Can Yaşa, Selin Tokalak, Sakine Deniz Yılmaz, Ayça Tosun, Pınar Akgün	Muhsin Dölek	ChatGPT-4o'nun Dil ve Konuşma Bozukluklarına Yönelik Değerlendirme, Tanı ve Terapi Süreçlerindeki Yetkinliğinin Araştırılması
SB -7	14:42 - 14:54	Selin Tokalak, Melek Geçgel, Betül Kanpara, Ahmet Konrat	Selin Tokalak	SALT (Systematic Analysis of Language Transcripts) Dil Örnekleri Analiz Programında Öykü Tekrar Anlatım Becerilerinin İncelenmesi
BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 18 MAYIS 2025 PAZAR, 13:30 - 15:00 OTURUM BAŞKANLARI: DR.ÖĞR. ÜYESİ. İBRAHİM YAŞAR, DR. ÖĞR. ÜYESİ.MERVE SAVAŞ				
SÖZLÜ BİLDİRİLER- 7 TURKUAZ SALON				
NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	13:30- 13:42	Seren DÜZENLİ ÖZTÜRK, Simay AYBAR ÖZEL, Emre GENÇ, Ömer KARGIN, Dilara BAŞER, İbrahim Can YAŞA	Simay AYBAR ÖZEL	Uyanık Beyin Ameliyatı ve Dil Yetisi Değerlendirmesiyle İlgili YouTube Videolarının Kalite ve Güvenilirliğinin İncelenmesi
SB - 2	13:42 - 13:54	İlayda BAŞOĞLU, Ezgi APAYDIN, Gülkader TEMİZ, Seyhan TOPBAŞ, Talat BULUT	İlayda BAŞOĞLU	Türkçede Morfolojik İşlemelemin Sözcüksel Karar Görevi Kullanılarak İncelenmesi
SB - 3	13:54 - 14:06	Melda Sultan Topsakal, Özlem Oğuz	Melda Sultan Topsakal	65 Yaş Üzeri Yaş Gruplarında Sözel Akıcılık, Bilgisel Beceriler, Depresyon ve Günlük Yaşam Aktiviteleri ve İlişkili Değişkenler
SB - 4	14:06 - 14:18	Sevinç TÜYSÜZ	Sevinç TÜYSÜZ	JARGON AFAZISI VE SAĞ BEYİN HASARI: KOMORBİD BİR OLGU
SB - 5	14:18 -14:30	Emine BAHAR, Talat BULUT	Emine BAHAR	Afazili ve Sağlıklı Bireylerde Morfosentaktik İşlemelemin Süreçlerinin Göz İzleme Çalışması ile İncelenmesi
SB - 6	14:30 - 14:42	İlayda Kınal	İlayda Kınal	İletişime Katılım Görsel Analog Skalasının Geliştirilmesi ve Afazilli Bireylerde Pilot Geçerliliğin Araştırılması
SB - 7	14:42 - 14:54	Dilek Eroğlu Uzun, Bertuğ Sakın, Mehmet Emrah Cangi	Dilek Eroğlu Uzun	Bipolar Bozukluk Tanılı Hastaların Sözel Akıcılık Becerilerine İlişkin Semantik Bir İnceleme

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

oktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ

18 MAYIS 2025 PAZAR 15:15 - 16:45

OTURUM BAŞKANLARI: DR.ÖĞR. ÜYESİ. EDA İYİĞÜN UZUNÖZ, DR. ÖĞR.ÜYESİ SEDA EYLİKEDER

SÖZLÜ BİLDİRİLER- 8

ANA SALON

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	15:15 - 15:27	Gürem Nur Gör, Nurdan Cankuvvet Aykut	Gürem Nur Gör	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan 48-72 Aylık Çocukların Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi
SB - 2	15:27 - 15:39	Özge Sert Aılış, Deniz Kazanoğlu	Özge Sert Aılış	Konuşma Sesi Bozukluğunda Müdahale Süreçlerinin Yönetimi
SB - 3	15:39 - 15:51	Aylin BAŞARAN, Hikmet İrem BEDİRHANBEYOĞLU	Hikmet İrem BEDİRHANBEYOĞLU	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan ve Olmayan Çocukların Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması
SB - 4	15:51 - 16:03	İLAYDA KINICAL, BEYZA NUR DÜKAR, Özlem BALIKÇI	İLAYDA KINICAL	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Çocukların Duyusal İşleme Açısından İncelenmesi
SB - 5	16:03 - 16:15	Gülşin Kalender, Nevin Yılmaz Çiftçi	Gülşin Kalender	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Ve Olmayan Çocukların Fonolojik Farkındalık ve Sözcük Okuma Becerilerinin İncelenmesi: Ön Bulgular
SB - 6	16:15 - 16:27	Buket Ayça Sözüçök, Tolga Sözüçök, İrmak Seven, Umut Baran Aydın, Barra Elif Çoban	Buket Ayça Sözüçök	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan Çocuklarda Kiki-Bauba Etkisi
SB - 7	16:27 - 16:39	Beyza Demir Ünsal, Nevin Yılmaz Çiftçi	Beyza Demir Ünsal	Konuşma Sesi Bozukluğu Olan ve Olmayan Çocukların Anlam Sözcük Tekrarı Becerilerinin İncelenmesi: Ön Bulgular

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ

18 MAYIS 2025 PAZAR, 15:15 - 17:05

OTURUM BAŞKANLARI: DR.ÖĞR. ÜYESİ. ÇİĞDEM ERYILMAZ CANLI, DR. ÖĞR.ÜYESİ ÖZLEM OĞUZ

SÖZLÜ BİLDİRİLER- 9

TURUNCU SALON

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	15:15 - 15:27	Rabiya Çalıcı, Melike Nur Taş, Özlem Oğuz	Melike Nur Taş	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Standardize ve Formal Testler Hakkındaki Görüş ve Deneyimleri
SB - 2	15:27 - 15:39	Rumeysa Gülgah ÖZER, Semra SELVİ BALO	Rumeysa Gülgah ÖZER	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Yürütücü İşlev Becerilerine Yönelik Öz Yeterlik, Bilgi Düzeyi ve Tutumlarının İncelenmesi
SB - 3	15:39 - 15:51	Merve İkiz Bozsoy, Merve Nur Sarıyer, Rana Sarpkaya	Rana Sarpkaya	Dil Ve Konuşma Terapistlerinin Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutumlarının İncelenmesi: Preliminer Sonuçlar
SB - 4	15:51 - 16:03	Şerife Nur Biçen, Eren Balo	Şerife Nur Biçen	Türkiye'de çalışan dil ve konuşma terapistlerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi
SB - 5	16:03 - 16:15	Tuğçe Koca, Özlem Oğuz	Tuğçe Koca	Dil ve Konuşma Terapisti Son Sınıf Öğrencilerinin Staj Deneyimleri: Nitel Bir Araştırma
SB - 6	16:15 - 16:27	Kübra Nur ŞİMŞEK, Işlay Nur GÜNGÖR	Kübra Nur ŞİMŞEK	Dil ve Konuşma Terapisinde Dijital Dönüşüm: Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi
SB - 7	16:27 - 16:39	BEYZA NUR DÜKAR, ŞÜKRİYE KAYHAN-AKTÜRK	BEYZA NUR DÜKAR	DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA: ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
SB - 8	16:39 - 16:51	Betül Özsoy Tanrıkulu, Zeynep Işık, Nihal Sümeyye Ulutaş, Müberra Demir, Kıymet Rumeysa Eroğlu, Şükrü Torun	Betül Özsoy Tanrıkulu	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Prozodi ve Prozodik Bozukluklara Yönelik Bilgi, Deneyim ve Tutumlarının İncelenmesi
SB - 9	16:51 - 17:03	Merve UZUN, Elife BARMAK, Hatice Nilay KAYHAN	Merve Uzun Sunacak	Değerlendirmeden Müdahaleye Prozodi Hakkında Dil ve Konuşma Terapistlerinin Görüşleri

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ

18 MAYIS 2025 PAZAR, 15:15 - 16:45

OTURUM BAŞKANLARI: DR.ÖĞR. ÜYESİ. İLİM AKSU, DR. ÖĞR. ÜYESİ. FENİSE SELİN KARALI

SÖZLÜ BİLDİRİLER- 10

TURKUAZ SALON

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
SB - 1	15:15 - 15:27	Sema Uz Hasırcı, Işıl Özdemir, Özge Güneş, İrem Ayşe Yıldız, Benan Erça Işkan	Işıl Özdemir	OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ: ÖN ÇALIŞMA
SB - 2	15:27 - 15:39	Merve Dağbaşı, Mustafa Yüksel, Ayşin Noyan Erbaşı, Maviş Emel Kulak Kayıkcı	Merve Dağbaşı	Türkçe Konuşan Yetişkinlerde Leksikal Vurgu Üretimi: Güçlüğü Etkisi
SB - 3	15:39 - 15:51	Selen Dilek, Gülce Alev Savtak	Selen Dilek	Öğrenme Güçlüğü Olan ve Olmayan Öğrencilerde Pragmatik Dil ile Anlatı Becerileri Arasındaki İlişki
SB - 4	15:51 - 16:03	Ayşe Serra KAYA, Elçin TADİHAN ÖZKAN	Ayşe Serra KAYA	DEHB'de Yürütücü İşlevler ve Anlatı Becerileri
SB - 5	16:03 - 16:15	Dilek Eroğlu Uzun, Nursina Güle, Süde Badur, Zeynep Ayyaz	Dilek Eroğlu Uzun	İkna Edici Söylem Becerileri ve Sözel Akıcılık İlişkisi
SB - 6	16:15 - 16:27	Nida ŞANLI, Ahmet Konrot	Nida ŞANLI	Ünlü Sesler: Gelişim, Yaş, Cinsiyet
SB - 7	16:27 - 16:39	Ezgi Apaydın, Güllüker Temiz	Ezgi Apaydın	Dudak Damaç Yarıklı Çocuğu Olan Annelerin Bakım Vermeye Yönelik Deneyimlerinin ve İhtiyaçlarının İncelenmesi: Pilot Çalışma

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

ÇOCUKLUKTAN YETİŞKİNLİĞE UZANAN KEKEMELİK DENEYİMLERİ

Sevinç TÜYSÜZ¹, Didem ÇEVİK¹, Fatma Işılay BAŞARAN¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Sevinç TÜYSÜZ / Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Özet: Giriş: Kekeme bireylerin deneyimlerini kendi perspektiflerinden değerlendirmek, terapistlerin ve araştırmacıların bu süreci daha derinlemesine kavramasına olanak tanımaktadır. Bu tür bir yaklaşım, bireylerin kekemeliğe başa çıkma stratejilerini anlamak ve bireysel ihtiyaçlara uygun, etkili müdahaleler geliştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Amaç: Bu çalışma, yetişkin kekeme bireylerin çocukluktan yetişkinliğe uzanan kekemelik deneyimlerini keşfetmeyi ve öznel yaşantılar ışığında kekemelik müdahalelerine yön vermeyi amaçlamaktadır. Yöntem: Bu çalışma, fenomenolojik desen kullanılarak tasarlanmıştır. Ölçüt örneklem yöntemiyle belirlenen 10 yetişkin kekeme ile yüz yüze görüşmeler yapılmış, veriler içerik analizi yöntemiyle MAXQDA 2020 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular: Bireysel görüşmelerden elde edilen veriler önce 34 farklı koda indirgenmiş; sonrasında 13 alt tema (kategori) ve 3 ana tema altında sınıflandırılmıştır. Bu çalışmanın ana temaları yetişkin kekemelerin “Çocukluk Deneyimleri”, “Yetişkinlik Deneyimleri” ve “Terapi Deneyimleri” olarak belirlenmiştir. Sonuçlar: Kekemelik yaşamın her döneminde olumsuz deneyimlere ve duygusal zorluklara yol açmaktadır. Erken dönemde kekemeliğe anlam verme ihtiyacı öne çıkarken, büyüdükçe kekemeliği yönetmenin yolları aranmaktadır. Etkili müdahaleler için akıcılığın şekillendirilmesinin yanı sıra kekemeliğin psikososyal etkilerinin anlaşılması, bu etkilerin müdahale sürecine entegre edilmesi ve eklektik yaklaşımların benimsenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: kekemelik, terapi, nitel araştırma, Deneyim

HANGİ SES BOZUKLUĞUNDA DAHA ETKİLİ?

Almila Soylu Düzcan¹, Eren Balo²

¹Yozgat Şehir Hastanesi

²Anadolu Üniversitesi

Almila Soylu Düzcan / Yozgat Şehir Hastanesi

Özet: Hangi ses bozukluğunda daha etkili?*Almila Soylu Düzcan, *Eren BaloGiriş ve Amaç: Pipetle suya fonasyon egzersizinin alan yazında etkili olduğuna dair çalışmalar mevcuttur ancak hangi ses bozukluklarında daha etkili olduğuna dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı pipetle suya fonasyon egzersizinin Kas Gerilim Disfonisi (KGD) ve vokal fold nodülü olan hastalardaki etkililiğini karşılaştırmaktır. Yöntem: Çalışmada ön test son test yarı deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmaya KGD'si (n=5) olan ve vokal fold nodülü (n=5) olan hastalar katılmıştır. 25 cm uzunluğunda ve 7 cm çapında olan pipetlerle yapılandırılmış olan terapiler 6 seans olarak yürütülmüştür. Ses Handikap İndeksi (SHİ-10), CAPE-V, maksimum fonasyon süresi ve F0, Jitter, Shimmer, NHR ve SPI parametreleri ön-test ve son-test ölçümlerinde kullanılmıştır.Bulgular: Elde edilen bulgularda terapi alan tüm katılımcıların SHİ-10 puanlarında, CAPE-V parametrelerinde, shimmer ve NHR değerlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<.05$). KGD grubunda SHİ-10 puanlarında, CAPE-V parametrelerinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<.05$). Nodül grubunda SHİ-10 puanlarında, CAPE-V parametrelerinden genel ses problemi, pürüzlülük, nefeslilik, gerginlik, perde değerlerinde ve shimmer değerlerinde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($p<.05$). Gruplar arası etkililik bulgularına bakıldığında son test ölçümlerinden ilk test ölçümleri çıkartılarak elde edilen kazanç skorlarında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>.05$) Sonuç: Çalışmanın sonuçları alan yazındaki çalışmalara benzer şekilde pipetle suya fonasyon egzersizinin terapide etkili olduğu bulunmuştur. Gruplar arasındaki terapi etkililiği karşılaştırıldığında kazanç skorları iki grup arasında anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir. Bu egzersiz her iki ses bozukluğunda da etkili şekilde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Voice Therapy, Ses Terapisi, Straw Phonation on Water Exercise, Pipetle Suyu Fonasyon Egzersizi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DİSFONİLİ BİREYLERDE SES UYARILABİLİRLİĞİ DEĞERLENDİRME BULGULARI

Elif Meryem Ünsal¹, Kübra Tetik Hacıtahtiroğlu¹, Işıl Adadan Güvenç²

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²İzmir Bakırçay Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Anabilim Dalı

Elif Meryem Ünsal / İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Dil ve konuşma terapisi alanında uyarılabilirlik, danışanın gerekli ipuçları ve model olma sağlandığında bir davranışı değiştirebilme kapasitesi olarak adlandırılmaktadır. Literatürde, uyarılabilir bulunan disfonili bireylerin uyarılabilirlik testi sonrasında seslerinde objektif ve subjektif olarak iyileşme görüldüğü bulunmuştur. Bu durumun terapi motivasyonunu artırarak terapi başarısını olumlu etkileyebileceği ileri sürülmüştür. Ses uyarılabilirliğini ölçmek için sesi daha iyi hale getirerek konuşma, ses egzersizlerini yerine getirme, ses perdesini ve şiddetini değiştirme denemesi gibi yöntemler önerilmektedir. Amaç: Bu araştırmanın amacı disfonili bireylerde ses uyarılabilirliğini test etmektir. Yöntem: Bu çalışma retrospektif olarak, ses değerlendirmesi için başvurmuş 55 yetişkin disfonili birey ile gerçekleştirilmiştir. Tüm bireylere ses uyarılabilirliği maddelerini içeren Bakırçay Üniversitesi Ses Ön Değerlendirme Formu uygulanmıştır. Bu formda bireylerin seslerini daha iyi ve daha kötü hale getirmelerine, perde ve şiddet değişimi yapmalarına, humming ve /m/ içeren heceleme yapmalarına, dil/dudak trili gerçekleştirmelerine ve larengeal masaja yönelik 8 madde mevcuttur. Model olma ve ipucu verme yöntemleri uygulanmıştır. Sonuçlar yaptı (1), yapamadı (0) olarak puanlanmıştır. Bulgular: Vakaların %52'si sesini daha iyi hale getirebilmiştir, %69'u sesini daha kötü hale getirebilmiştir. Perde değişimi yapabilenlerin oranı %60, şiddet değişimi yapabilenlerin oranı ise %78'dir. Hımlama veya rezonans sesle /m/ sesi içeren heceleme yapabilenlerin oranı %80'dir. Dil/dudak trili yapabilenlerin oranı %73'tür, ancak bu kişilerin içerisinde trili 3 saniyenin üstüne devam ettiremeyenler çıkartıldığında bu oran %67'ye düşmektedir. Larengeal masajla rahatlama sağladığını bildirenlerin oranı %62'dir. Tartışma: Disfonili bireylerin ses uyarılabilirliği terapi uyumu ve motivasyonu açısından önem taşır. Ancak ulusal ve uluslararası literatürde standart bir ölçek mevcut değildir. Çalışma sonuçlarımız, standart bir ses uyarılabilirliği ölçeği geliştirilmesinde ön bulgu sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: ses bozukluğu, disfoni, değerlendirme çalışması

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA KİKİ-BOUBA ETKİSİ

Buket Ayça Sözüçök¹, Tolga Sözüçök¹, Irmak Seven¹, Umut Baran Aydın¹, Berra Elif Çoban²

¹İzmir Tınaztepe Üniversitesi

²İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Buket Ayça Sözüçök / İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Özet: Konuşma sesi bozukluklarında en yaygın görülen, nedeni belli olmayan konuşma sesi bozukluklarıdır. Bu bozukluk organik ve/veya nörolojik bir nedene bağlı olmadan konuşma sesinin artikülasyon yeri, biçimi ve ötümlülük özelliklerinin bilinmemesi sonucunda veya konuşma seslerinin sesbilgisel koordinasyon ve düzenlenmesinde yetersizlik olması sonucunda konuşma anlaşılabilirliğinin hafif, orta veya şiddetli bir şekilde olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Kiki-Bouba etkisine yönelik, çocukların sesleri ve şekilleri ilişkilendirme biçimleri, dil, konuşma ve algısal becerilerinin gelişiminde önemli bir gösterge olduğu vurgulanmaktadır. Bu etkiyi ölçmek için uygulanan test “kiki” ve “bouba” anlamsız sözcüklerinden oluşmaktadır. Bununla birlikte keskin köşelere sahip ve yuvarlak köşelere sahip iki adet görselden oluşmaktadır. Bu test verilen anlamsız sözcüklerin hangi görsel ile eşleneceğini ölçmek adına uygulanmaktadır. Test sonuçlarında genellikle “kiki” sözcüğünü sert ve keskin hatları olan köşeli şekillerle, “bouba” sözcüğünü ise yuvarlak ve yumuşak hatlara sahip şekillerle eşlendiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın amacı ise 4-6 yaş arası tipik gelişim gösteren ve konuşma sesi bozukluğu olan çocuklarda kiki-bouba etkisini karşılaştırarak ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda konuşma sesi bozukluğu olan çocuklar ile tipik gelişen akranları arasında anlamsız sözcüklerdeki seslerin görsel eşlenmesini değerlendiren kiki-bouba etkisini karşılaştırmak ve farklılıkları incelemek için 60 katılımcı çalışmaya dahil edilmiştir. İzmir Tınaztepe Üniversitesi Müdahalesiz Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan etik izin alınarak çalışmaya başlanmıştır. Bu 60 katılımcının 30 katılımcısı tipik gelişim gösteren çocuklardan, 30 katılımcısı ise konuşma sesi bozukluğu olan çocuklardan oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, okul öncesi eğitim merkezleri, anaokulu ve İzmir Tınaztepe Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Merkezinde uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Her iki grubun dil gelişimlerinin yaşlarına uygunluğu ortaya koymak için Türkçe Erken Dil Gelişim Testi uygulanmıştır. Bununla birlikte tipik gelişim gösteren çocuklara Kiki-Bouba Testi, konuşma sesi bozukluğu olan çocuklara ise konuşma sesi hatalarının belirlenmesi için Sesletim ve Sesbilgisel Testi ile birlikte Kiki-Bouba Testi uygulanmıştır. Karşılaştırmalı betimsel araştırma modeli olan bu çalışmada elde edilen veriler SPSS 27.0 versiyon istatistik programı kullanılarak istatistiksel analiz yapılmıştır. Kiki-bouba etkisinin iki farklı grup arasında karşılaştırılacak bu çalışma kapsamında verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular ile kiki-bouba etkisinin konuşma sesi hataları ve/veya organizasyonda yetersizliği olan çocuklarda konuşma sesi hatası olmayan akranlarına göre farklılıkları incelenmiş olup, bulgular ayrıntılı bir şekilde kongrede tartışılacaktır. Bu çalışma okul öncesi dönemde tipik gelişen ve konuşma sesi bozukluğu olan çocuklarda yapılan ilk çalışma olma özelliği taşımaktadır. Konuşma sesi bozukluğu olan çocuklarda altta yatan konuşma süreçleri hakkında farklı bakış açısı

geliştirmeyi hedefleyen bu çalışma sonucunda motor hareketlere yönelik bilginin şekiller ile ilişkisini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: konuşma sesi bozukluğu, tipik gelişim gösteren, Kiki-bouba etkisi

DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARININ TANISINDA YAPAY ZEKANIN ROLÜ: KLİNİK DEĞERLENDİRME VE MÜDAHALE İÇİN YENİ YAKLAŞIMLAR

Selçuk Güven¹

¹Montreal Üniversitesi

Selçuk Güven / Montreal Üniversitesi

Özet: Dil ve konuşma bozuklukları (DKB), çocuklarda akademik, sosyal ve bilişsel gelişimi önemli ölçüde etkileyebilen yaygın nörogelişimsel bozukluklardır. Erken tanı ve müdahale, uzun vadeli olumsuz etkileri azaltmada kritik bir rol oynasa da geleneksel değerlendirme yöntemleri zaman alıcı, maliyetli ve erişim açısından sınırlıdır. Yapay zeka (YZ) tabanlı sistemler, bu alandaki tanısal süreçleri daha erişilebilir, hassas ve verimli hale getirmek için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu çalışmada, DKB'nin tanısında ve müdahale süreçlerinde YZ'nin kullanımına yönelik üç temel alt alan ele alınacaktır: (1) Üretken Yapay Zeka Destekli Klinik Değerlendirme, (2) Özelleştirilmiş Konuşma Tanıma Modelleri, (3) Takviyeli Öğrenme Tabanlı Karar Destek Sistemleri. İlk olarak, üretken YZ'nin klinik değerlendirme süreçlerinde kullanımı, dil örneklem analizleri ve otomatik değerlendirme araçları bağlamında tartışılmaktadır. İkinci olarak, konuşma bozukluklarının tanınması için geliştirilen, bozuk konuşmayı daha doğru bir şekilde analiz edebilen konuşma tanıma modellerinin geliştirilme süreci ele alınacaktır. Son olarak, konuşma terapistlerine kişiselleştirilmiş müdahale önerileri sunmayı amaçlayan takviyeli öğrenme tabanlı bir karar destek sisteminin potansiyeli değerlendirilecektir. Bu alanlardaki gelişmeler, konuşma ve dil terapisi alanında değerlendirme ve müdahale süreçlerini dönüştürme potansiyeline sahiptir. Yapay zekanın açıklanabilirliği, etik yönleri ve klinik uygulamalara entegrasyonu ise gelecekteki araştırmaların odak noktalarından biri olmaya devam etmektedir. Bu çalışma, YZ'nin konuşma ve dil bozukluklarının tanı ve tedavisindeki rolünü tartışarak, klinik uygulamalar ve araştırmalara yönelik öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka, konuşma ve dil bozuklukları, konuşma tanıma, klinik değerlendirme, takviyeli öğrenme

UYANIK BEYİN AMELİYATI VE DİL YETİSİ DEĞERLENDİRMESİYLE İLGİLİ YOUTUBE VİDEOLARININ KALİTE VE GÜVENİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

Seren DÜZENLİ ÖZTÜRK¹, Simay AYBAR ÖZEL², Emre GENÇ², Ömer KARGIN², Dilara BAŞER², İbrahim Can YAŞA³

¹Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İzmir

²Bakırçay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı, İzmir

³Bahçeşehir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul

Simay AYBAR ÖZEL / Bakırçay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı, İzmir

Özet: Giriş ve Amaç: Uyanık beyin ameliyatı, fonksiyonel beyin tümörleri veya tedavi edilemeyen epilepsi tanısı bulunan vakalarda uygulanan bir prosedürdür. Bu ameliyatlarda değerlendirilen yetilerden biri de dildir. Youtube hastaların bilgilendirilmesi açısından önemli bir araçtır ancak mevcut videoların sağlıkla ilgili sunduğu bilgilerin doğruluğu ve kalitesi konusunda endişeler belirtilmektedir. Bu çalışmada Youtube platformunda yer alan uyanık beyin ameliyatı ve dil yetisi ile ilgili videoların içerik ve kalitesinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Gereç ve Yöntem: Çalışmada, "awake brain surgery and language", "awake craniotomy and language" terimleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Videoların güvenilirliği modifiye-DISCERN, kaliteleri Global Kalite Ölçeği (GKÖ), şeffaflıkları Journal of American Medical Association (JAMA) kıyaslama kriterleri, popülerliği Video Güç Endeksiyle (VGE) değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler iki bağımsız dil ve konuşma terapisti (DKT) tarafından yapılmış, gözlemcilerin farklı parametrelere verdikleri puanların ortalaması alınmıştır. Bulgular: Çalışmada 48 video incelenmiştir. Videoların ortalama süresi 778,02 saniye, ortalama beğeni oranı %98,46'dır. Videoların yüklendikten sonra üstünden geçen gün sayısı ortalama 1833,54 gündür. Çalışmada 15 video (%31,2) yüksek kaliteli, 8 video (%16,6) tamamen yeterli, 26 video (%54,2) yüksek güvenilirliğe sahip bulunmuştur. Ortalama Modifiye DISCERN ortalama JAMA, ortalama GKÖ değerleri ve video süresi ile pozitif yönlü orta şiddette; JAMA skoru ise video süresi ile pozitif, VGE ile negatif orta şiddette korelasyon göstermiştir (tümü için; $p < 0.003$). Sonuç: Youtube'da uyanık beyin ameliyatı ve dil performansı ile ilgili video sayısı düşüktür ve güncel değildir. Videoların güvenilirlikleri; kalite ve şeffaflıkları ile ilişkili bulunmuştur. Daha güvenilir ve kaliteli videolar sunmak amacıyla beyin cerrahları ve DKT'ler güncel ve bilgilendirici video sayısını arttırmalıdır. Ameliyatlarda hastaların dil becerilerini değerlendiren kişi DKT olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Uyanık beyin ameliyatı, dil değerlendirmesi, youtube

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

SES BOZUKLUĞU TARAMASINDA GÖRSEL ANALOG SKALA KULLANIMI: ÖĞRETMENLER ÜZERİNDE BİR İNCELEME

Ayşe İlayda Mutlu¹, Güzide Atalık²

¹Lokman Hekim Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Gazi Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Ayşe İlayda Mutlu / Lokman Hekim Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş Ses bozukluklarının değerlendirilmesi için bireylerin kendi ses durumlarını değerlendirmelerine olanak tanıyan öz değerlendirme ölçekleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Görsel Analog Skala (VAS), bireylerin sesle ilgili algılarını objektif olarak değerlendirmelerine olanak tanıyan, subjektif değerlendirmeleri ölçmek için yaygın kullanılan bir yöntemdir. Amaç Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin yaşadıkları ses bozukluğunu değerlendirmek için öz değerlendirme aracı olarak VAS'ın kullanılması durumunda elde edilen puanları incelemektir. Yöntem Çalışmaya, yaşları 22 ile 49 arasında değişen ve ortalama yaşı 31,62 yıl (SD = 7.81) olan 37 öğretmen katılmıştır. Katılımcılara yaş, cinsiyet, öğretim durumu ve sesle ilgili genel durumlarını sorgulayan bilgi formu ve Ses Bozuklukları Tarama İndeksi (SIVD-TR) uygulanmıştır. Ardından, 0 ile 100 mm uzunluğunda yatay bir çizgi üzerinde "Hiçbir sorun yok, sesim tamamen normal" ve "Sesim son derece kötü, konuşmakta çok zorlanıyorum" uç noktaları arasında sesle ilgili durumlarını işaretleyerek derecelendirmeleri istenmiştir. Tüm veriler yüz yüze görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Çalışma sonucunda tanımlayıcı istatistikler, gruplar arası karşılaştırmalar, korelasyon analizi ve lojistik regresyon analizi uygulanmıştır. Bulgular Katılımcılar, SIVD-TR ve VAS (0-100 mm) ile değerlendirilmiştir. Belirtilen kesme puanının 4 olması sebebi ile SIVD-TR'den 4 ve üzeri puan alanlar ses bozukluğuna sahip olmaları açısından riskli (riskli grup), 4'ün altındakiler ise ses bozukluğuna sahip olmaları açısından risksiz (risksiz grup) olarak sınıflandırılmıştır. Riskli grup %32,4, risksiz grup %67,6 olarak belirlenmiştir. VAS skorlarının ort 31.95 mm, medyanı 25 mm, SD 28.98 mm, minimumu 0 mm ve maksimumu 90 mm olarak hesaplanmıştır. Mann-Whitney U testi, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğunu göstermiştir ($p = 0.00012$). Spearman korelasyon analizi, SIVD-TR puanları ile VAS skorları arasında güçlü ve pozitif bir ilişki olduğunu ($\rho = 0.677$, $p < 0.001$) ortaya koymuştur. Lojistik regresyon analizi, VAS skoru arttıkça ses bozukluğu risk grubuna girme olasılığının anlamlı bir şekilde yükseldiğini göstermiştir ($p = 0.001$, $\beta = 0.0686$). Sonuç Mevcut çalışma bulguları VAS'ın öğretmenlerde ses bozukluklarını belirlemede etkili bir değerlendirme aracı olabileceğini göstermektedir. Bireylerin sesle ilgili durumlarını değerlendirmelerinde öz değerlendirme yöntemi olarak VAS'ın kullanılmasının, kolay kullanımı açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: öğretmenler, ses bozukluğu, görsel analog skala

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN DUYUSAL İŞLEMLEME AÇISINDAN İNCELENMESİ

İLAYDA KINCAL¹, BEYZA NUR DÜKAR¹, Özlem BALIKÇI¹

¹ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

İLAYDA KINCAL / ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

Özet: Giriş: Konuşma ses bozukluklarında (KSB) organik nedenler dışlandığında, bilinmeyen etiyolojiler işlevsel KSB olarak sınıflandırılmaktadır. KSB'li olan çocuklar fonetik ve fonolojik gelişim zorluklarının yanı sıra işitsel işleme, yürütücü işlev ve duysal işleme becerilerinde de akranlarında farklı gelişim gösterebilmektedirler. KSB müdahale sürecini etkili şekilde yürütebilmek için bu olası faktörlerin incelenmesi önemlidir. Amaç: KSB'li çocukların duysal işleme becerilerinin incelenmesidir. Yöntem: KSB'li olan 3:0-9:11 yaş arasındaki 45 çocuk örneklemini oluşturmaktadır. Tek dilli olan, sadece KSB terapi alan ve ek bir bozukluğu bulunmayan çocuklar dahil edilmiştir. Duyu Profili (DP) değerlendirme aracı ebeveynler tarafından doldurmuştur. Sesletim Alt Testi (SET), İşitsel Anlama Alt Testi (İAT) ve doğru ünsüz yüzdesi (DÜY) bağımlı değişkenlerdir. Çocuklar DÜY açısından hafif, orta ve ileri şiddetli KSB olarak sınıflandırılmıştır. Bulgular: Örneklemin ortalama yaşı 78,95 ($\pm 17,59$) aydır. Yaş ile Vestibular İşlem ($r=-0,295$) arasında, DÜY ile Oral Duysal İşlem (ODİ) ($r=0,338$) ve Duyusal İşlemin Davranışsal Sonuçları (DİDS) ($r=0,327$) arasında, SET ham puanı ile ODİ ($r=-0,265$) ve DİDS ($r=-0,263$) arasında, İAT ham puanı ile Aktivite Seviyelerini Etkileyen Hareket Düzenlemeleri ($r=0,391$) arasında ve İAT standart puanı ile ODİ ($r=0,37$) arasında korelasyon bulunmuştur. KSB şiddetlerinin analizlerde sadece Enduransla/Tonusla İlgili Duysal İşlem (ETİDİ) için Bonferroni Düzeltmesi sonrasında hafif ve ileri şiddetteki DÜY'e sahip çocuklar arasında anlamlı bir farklılık elde edilmiştir ($p[adj.] = 0,042$). DÜY bağımlı değişkeni ile ODİ, DİDS ve ETİDİ ile kurulan çoklu lineer regresyon modeli sonucunda $r^2=0,236$ ($p=0,004$) olarak bulunmuştur. Sonuç: KSB'li çocuklardaki bozukluğun şiddeti arttıkça özellikle oral işlemle ilgili konularda duysal işlemedeki sorunların arttığı gözlemlenmiştir. Duyusal işleme becerilerinin fonolojik ve konuşma sesi gelişimine bir etkisi olabilir.

Anahtar Kelimeler: konuşma sesi bozuklukları, duysal işleme, değerlendirme

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

ÇALIŞMA BELLEĞİNİN CÜMLE İŞLEMLEME HIZINA ETKİSİNİN GÖZ İZLEME TEKNOLOJİSİ İLE İNCELENMESİ: YETİŞKİN ÖRNEKLEMİ

Derya PANCAR¹, Özgür AYDIN², Özgür AYDIN⁴, Sema ACAR ÜNALGAN³, Sema ACAR
ÜNALGAN⁴, Sema ACAR ÜNALGAN⁵

¹Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,
Ankara

²Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dilbilimi Bölümü, Ankara

³İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,
İzmir

⁴Nörobilim ve Nöroteknoloji Mükemmeliyet Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi
(NÖROM), Ankara

⁵Ankara Üniversitesi Beyin Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (AÜBAUM),
Ankara

Derya PANCAR / Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü, Ankara

Özet: GİRİŞ VE AMAÇ: Bu araştırma, eylemin içsel üyesinin (nesne) eyleme olan uzaklığının ve ana özne ile yerleşmiş öznenin bitişik olmasının, cümle işlemlerde çalışma belleği yüküne etkisini göz izleme teknolojisi ile incelemeyi amaçlamaktadır. YÖNTEM: Çalışmaya, 18-60 yaş aralığında, nörolojik ve/veya psikolojik problemi olmayan, anadili Türkçe olan 20 yetişkin katılmıştır. Veriler, Eyelink Portable Duo cihazıyla 1000Hz örnekleme hızında toplanmıştır. Cümleler, nesne-eylem uzaklığı ve sentaktik-tematik dizilim farklılıkları oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. Tümü bir yerleşmiş cümle ve bir ana cümleden oluşan 63 karmaşık cümle üç oturumda randomize sunulmuştur. Katılımcılar, her oturumda 21 cümleyi sessiz okumuş ve göz hareketleri çevrimiçi kaydedilmiştir. Cümleler, beyaz zemin üzerinde 12 punto Courier yazı tipiyle sunulmuştur. Katılımcılar okuma sonrası belirlenen bir noktaya odaklanarak yeni cümleye geçmiştir. Veri toplama süreci her katılımcı için yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür. BULGULAR: Analizler R programı ile yapılmıştır. Ana cümledeki eylem üzerinde ilk fiksasyon süresi (first fixation duration), toplam regresyon-yolu süresi (regression path duration) ve cümlelerin son sözcüğü üzerindeki toplam regresyon-yolu süreleri hesaplanmıştır. Nesne-eylem uzaklığı en az olan cümle ile uzaklığı fazla olan diğer cümle türleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.01$). Nesne-eylem uzaklığının çalışma belleği yükünü artırdığı ve cümle işlemleri zorlaştırdığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, ana cümle ile yerleşmiş cümlelerin özneleri arasındaki mesafenin çalışma belleği yükünü etkilediği bulunmuştur. Öznelerin bitişik olduğu cümlelerde toplam regresyon-yolu süreleri anlamlı derecede artmıştır ($p < 0.01$). SONUÇ: Nesne-eylem uzaklığının artmasının ve öznelerin bitişik olmasının işleme zorluklarını artırdığını göstermektedir. Tipik süreçlerde gerçekleşen bu sonuçların okuma problemi yaşayan popülasyonun cümle işleme becerilerinde inovatif tanılama ve müdahale süreçlerine ışık tutacak nitelikte olduğu düşünülmektedir.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

Dil ve Konuşma Bozuklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

Anahtar Kelimeler: Cümle İşleme, Çalışma Belleği, Göz İzleme, İlk Fiksasyon Süresi, Toplam Regresyon-Yolu Süresi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TÜRKÇEDE MORFOLOJİK İŞLEMLEMENİN SÖZCÜKSEL KARAR GÖREVİ KULLANILARAK İNCELENMESİ

İlayda BAŞOĞLU¹, Ezgi APAYDIN¹, Gülkader TEMİZ¹, Seyhun TOPBAŞ¹, Talat BULUT¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

İlayda BAŞOĞLU / İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş (Background): Türetim veya çekim eki almış, morfolojik olarak karmaşık sözcüklerin morfolojik olarak basit monomorfemik sözcüklere kıyasla nasıl işlemlendiği, bu sözcükleri zihinsel sözlüğümüzde nasıl temsil ettiğimiz psikodilbilimde önemli bir araştırma konusudur. Bazı araştırmacılar bu süreçte morfolojik olarak karmaşık sözcüklerin kök ve eklerine ayrıldığı, yani morfolojik olarak çözümlendiğini savunurken bazıları ise bu sözcüklerin ekleriyle birlikte zihinsel sözlüğümüzde kaydedildiğini savunmaktadır. Amaç (Aim): Bu çalışmada morfolojik çözümlemeyi savunan görüşler ile morfolojik çözümlemeye karşıt görüşlerin test edilmesi amaçlanmıştır. Yöntem (Method): Katılımcılara Türkçenin morfolojik özelliklerinden yararlanarak hazırlanmış türetim eki almış, çekim eki almış ve monomorfemik (herhangi bir ek almamış) gerçek ve sözde sözcüklerden oluşan uyaranlar sunulmuştur. Sözcüksel karar görevi kapsamında katılımcılardan, bilgisayar ekranı üzerinden gösterilen uyaranların Türkçe sözcük olup olmadığını belirlemeleri istenmiştir. Sağ eli baskın, herhangi bir nörolojik veya psikolojik bozukluğu olmayan bireyler çalışmaya dahil edilmiştir. Veriler karışık etki modelleri kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular (Results): Bulgular, gerçek sözcüklerin sözde sözcüklere kıyasla daha yüksek doğruluk yüzdesine sahip olup daha hızlı bir biçimde cevaplandığını göstermiştir. Kullanım sıklığı yüksek olan sözcüklerin düşük olanlara kıyasla daha yüksek doğruluk yüzdesine sahip olduğu ve daha hızlı bir biçimde cevaplandığı saptanmıştır. Ayrıca morfolojik karmaşıklık açısından monomorfemik uyaranların hem çekim hem de türetim eki almış uyaranlara göre daha doğru bir şekilde cevaplandığı görülmüştür. Türetim eki almış uyaranlara verilen tepki süresinin, monomorfemik uyaranlara göre daha uzun olduğu bulunmuştur. Sonuç (Conclusion): Bulgular, psikodilbilimsel kuramlardan morfolojik çözümlemeyi savunan görüşle uyumlu olup morfolojik olarak karmaşık sözcüklerin anlaşılması esnasında biçimbirimlerine (morfemlerine) ayrıldığını göstermektedir. Anahtar kelimeler (Keywords): Morfolojik işleme, morfolojik çözümleme, psikodilbilim* Bu çalışma Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından desteklenmiştir (Proje No. 121S573).

Anahtar Kelimeler: Morfolojik işleme, morfolojik çözümleme, psikodilbilim

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN REGRESYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ: ÖN ÇALIŞMA

Sema Uz Hasırcı¹, Işıl Özdemir², Özge Güneş³, İrem Ayşe Yıldız⁴, Benan Erçalışkan³

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi

²Atlas Üniversitesi

³Aydın Dil ve Konuşma Merkezi

⁴Zürafa Dil ve Konuşma Merkezi

Işıl Özdemir / Atlas Üniversitesi

Özet: Giriş. Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) bireylerin sosyal etkileşim, iletişim ve tekrarlayıcı davranışlar gibi çeşitli alanlarda zorluklar yaşadığı nörogelişimsel bir bozukluktur. OSB olan bireylerde iletişim becerileri genellikle sınırlıdır ve sosyal etkileşim güçlükleriyle doğrudan ilişkilidir. Amaç. Araştırmanın amacı FOCUS-34-TR ölçeğinin alt ölçek toplam puanlarının GOBDÖ-2-TV ölçeğinin alt ölçek toplam puanları ile ilişkisinin incelenmesidir. Yöntem. Çalışma Aydın ilinde yaşayan OSB tanılı çocukların ebeveynleriyle yürütülmüştür. Otistik bozukluğu olan çocukların tanınması ve derecelendirilmesinde Gilliam Otistik Bozukluk Derecelendirme Ölçeği-2-TV (GOBDÖ-2-TV) kullanılmıştır. İletişim becerilerinin değerlendirilmesinde İletişim Çıktılarına Odaklanma Ölçeği-34-Türkçe Versiyonu (FOCUS-34-TR) kullanılmıştır. Çalışma 16 OSB tanılı çocuğun (11 erkek, 5 kız, yaş ortalaması 6.68) ebeveynleriyle yürütülmüştür. Bulgular. GOBDÖ-2-TV'nin Sosyal Etkileşim alt ölçeğinden alınan puanlar ile FOCUS-34-TR'nin Kapasite ($r=-.547$; $p<.05$) ve Performans ($r=-.499$; $p<.05$) alt ölçekleri puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Regresyon analizine göre yordayıcı değişkenlerin FOCUS-34-TR'den elde edilen toplam puan üzerindeki önem sırasının; GOBDÖ-2-TV-Sterotipik Davranışlar ($\beta=4,379$; $t=,509$), GOBDÖ-2-TV-İletişim ($\beta=3,11$; $t=,496$), GOBDÖ-2-TV-OİP ($\beta=-1,034$; $t=-,508$); GOBDÖ-2-TV-Sosyal Etkileşim ($\beta=-5,05$; $t=-,663$) olduğu bulunmuştur. Sonuç. OSB tanılı çocukların iletişim becerileri ile sosyal etkileşim düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. OSB'de sosyal etkileşimdeki zorluklar, iletişim kapasiteleri ve performanslarını olumsuz yönde etkilemektedir. OSB tanılı çocukların iletişim becerilerini iyileştirmeye yönelik müdahalelerin, sosyal etkileşim düzeylerini de etkileyebileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otizm spektrum bozukluğu, GOBDÖ-2-TV, FOCUS-34-TR, İletişim becerileri

DEHB'DE YÜRÜTÜCÜ İŞLEVLER VE ANLATI BECERİLERİ

Ayşe Serra KAYA¹, Elçin TADIHAN ÖZKAN¹

¹Anadolu Üniversitesi

Ayşe Serra KAYA / Anadolu Üniversitesi

Özet: Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), dil bozukluğu olan çocuklarda sıklıkla rastlanan nörogelişimsel bozukluklardan biridir. DEHB olan çocuklarda görülen dil bozukluklarının yürütücü işlevlerdeki (Yİ) bozuklukla ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, DEHB olan çocukların yürütücü işlev becerileri ile anlatı becerilerinin betimlenerek tipik gelişim gösteren (TGG) çocuklar ile karşılaştırılması ve yürütücü işlevler ile anlatı becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. 8-12 yaş aralığındaki 30 DEHB ve 35 TGG olmak üzere toplam 65 katılımcıya yürütücü işlev becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla CNSVS testi uygulanmış, ayrıca her katılımcıya anlatı becerilerinin makroyapı ölçümlerinin değerlendirilmesi amacıyla “Kurbağa Neredesin?” resimli hikaye kitabı kullanılarak tekrar anlatım görevi verilmiştir. Veriler bağımsız gruplar t-testi ve Pearson korelasyon testi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, DEHB olan çocukların tüm yürütücü işlev alanlarında TGG çocuklara göre anlamlı olarak düşük performans gösterdikleri, anlatı becerilerinde ise içsel durum terimleri dışındaki tüm bileşenlerde DEHB olan çocukların TGG çocuklara göre anlamlı olarak düşük performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Genel nörobilişsel durumu gösteren nörobilişsellik endeksi ile toplam anlatı puanı arasında pozitif yönde güçlü anlamlı ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: yürütücü işlevler, dil becerileri, Anlatı becerileri, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu, DEHB

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

OKUL ÇAĞI KEKEMELİĞİ OLAN ÇOCUKLARDA KEKEMELİK YAZ OKULU ETKİNLİĞİNİN ÇOCUKLARIN KEKEMELİK ŞİDDETİ VE KEKEMELİK DENEYİMİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Aşena Karamete¹, Aleyna Dik¹, Ayşe Saliha Yazaroğlu¹

¹İstanbul Atlas Üniversitesi

Aşena Karamete / İstanbul Atlas Üniversitesi

Özet: Bu çalışmanın amacı, 8-11 yaşında kekemeliği olan okul çağındaki çocuklar için uygulanan yoğunlaştırılmış grup terapisi temelli bir yaz okulu programının çocukların kekemelik şiddeti ve çocukların kekemelik ile ilgili deneyimleri üzerine etkisinin incelenmesidir. Bu kapsamda, kekemelikte başa çıkma sürecinde çocukların yaşadığı zorluklar, duygusal ve sosyal etkiler de göz önünde bulundurularak programın genel verimliliği incelenecektir. Bu çalışmaya 8 yaş ile 11 yaş 11 ay arasında toplam 4 çocuk (3 erkek, 1 kız) ve kontrol grubu olarak kekemeliği olan aynı yaş aralığında 4 çocuk (3 erkek, 1 kız) katıldı. Tek grup ön-test son-test ve kontrol gruplu desenle tasarlanan çalışmada, tüm katılımcılara çalışma öncesi, sonrası ve yaz okulundan 3 ay sonra Kekemelik Şiddetini Ölçme Aracı-4 (KEŞİDA-4) ile değerlendirildi. Konuşmacının Kekemelik Deneyiminin Genel Değerlendirmesi (OASES-S TR), Kekemeliği Olan Çocuklar için Bilişsel, Afektif, Linguistik, Motor ve Sosyal Değerlendirme (CALMS-TR) uygulandı ve ölçümler karşılaştırıldı. Araştırma bulguları, müdahale grubundaki çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal bileşenlerinde anlamlı iyileşmeler olduğunu göstermiştir. CALMS-TR ölçeği sonuçları, ön test, son test ve izleme ölçümleri arasında anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur ($p = ,038$). Benzer şekilde, OASES ölçeği genel etki skorlarında da istatistiksel olarak anlamlı bir iyileşme gözlenmiştir ($p = ,039$). Yaşam kalitesi bileşeninde anlamlı bir azalma olduğu saptanmıştır ($p < ,05$). Ancak KEŞİDA-4 sonuçları, kekemelik şiddetindeki değişimin istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermiştir ($p = ,247$). Kontrol grubundaki çocuklarda ise tüm ölçümler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > ,05$). Çalışmamızda elde edilen bulgular, grup terapisi temelli yoğunlaştırılmış yaz okulu programlarının kekemelik ile ilişkili bilişsel, duygusal ve sosyal alanlarda olumlu etkiler sağladığını, yaşam kalitesini arttırdığını göstermiştir. Bununla birlikte, uzun vadeli etkiler için izleme süreçlerinde ek müdahalelere ihtiyaç duyulabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul çağı kekemelik, yoğunlaştırılmış grup terapisi, yaz okulu

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMANIN GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN DİL KONUŞMA VE ERKEN OKURYAZARLIK BECERİLERİNE ETKİSİNİ

Nevzat Egemen Nakışçı¹

¹yok

Nevzat Egemen Nakışçı / yok

Özet: Bu çalışmada, etkileşimli kitap okuma yönteminin 5-6 yaşlarındaki gelişimsel dil bozukluğu (GDB) olan çocukların dil, konuşma ve erken okuryazarlık becerilerine etkisi incelenmiştir. Bağımsız değişken olarak etkileşimli kitap okuma yöntemi, bağımlı değişken olarak ise çocukların dil, konuşma ve erken okuryazarlık becerileri ele alınmıştır. Çalışma, deneysel desenle yürütülmüş, 8 ve 16 hafta süren iki farklı grupta etkileşimli okuma prensiplerine dayalı bir terapi programı uygulanmıştır. Katılımcılar, 5-6 yaşlarında GDB tanısı almış çocuklardan oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL), Erken Okuryazarlık Testi (EROT), Dil Örneği Analizi ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Etkileşimli kitap okuma, çocuğun dil gelişimini desteklemek için aktif katılımını teşvik etmektedir. Araştırma bulgularına göre, yöntem uygulanan çocukların dil, konuşma ve erken okuryazarlık becerilerinde anlamlı gelişmeler gözlemlenmiştir. 8 ve 16 hafta süren müdahale sonrasında her iki grubun TEDİL ve EROT sonuçlarında belirgin iyileşmeler kaydedilmiştir. Nicel bulgular, çocukların alıcı ve ifade edici dil becerilerinde, nitel bulgular ise ebeveynlerin çocuklarının kitaplara ve harflere olan ilgisinde, dil gelişimi ve davranışsal süreçlerinde olumlu değişiklikler fark ettiğini göstermektedir. Bulgular, etkileşimli kitap okuma yönteminin GDB'li çocukların dil gelişimi ve erken okuryazarlık becerileri için etkili bir müdahale yöntemi olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etkileşimli Kitap, Erken Müdahale, Dil Gelişimi, Erken Okur-Yazarlık Becerileri, Gelişimsel Dil Bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı
**Dil ve Konuşma
Bozuklukları
kongresi**

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

ERKEN ÇOCUKLUKTA KEKEMELİĞE İLİŞKİN OLUMSUZ İLETİŞİM TUTUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Seçil Aydın Oral¹, Evrim Gerçek²

¹Üsküdar Üniversitesi

²Yankım Özel Eğitim Kurumu

Seçil Aydın Oral / Üsküdar Üniversitesi

Özet: Amaç: Bu araştırmada, kekeleyen 4-5 yaş çocuklarının iletişim tutumları üzerinde kekemelik, mizaç, duygu düzenleme becerileri ve ebeveynin çocuğun olumsuz duygusuna verdiği tepkilerin yordayıcı etkisi incelenmiştir. Yöntem: Araştırmaya 4-5 yaşlarında kekeleyen 52 çocuk ve ebeveynleri katılmıştır. Ebeveynlere Çocuk Bilgi Formu, Kekeleyen Çocuk Kısa Mizaç Ölçeği, Duygu Düzenleme Ölçeği ve Çocuğun Olumsuz Duygusuyla Başa Çıkma Ölçeği sunulmuş; çocuklara ise Okul Öncesi Çocukları İçin İletişim Tutum Testi (KiddyCAT-TR) uygulanmıştır. Çocukların konuşmalarındaki kekelenen hece yüzdesi ve kekemelik benzeri akıcısızlıkları belirlenmiştir. Veriler, kısmi en küçük kareler ve yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak analiz edilmiş ve iletişim tutumu üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkisi olan değişkenler incelenmiştir. Bulgular: İletişim tutumu üzerinde, çocuğun olumsuz duygusuna ebeveynin verdiği tepkinin yüksek düzeyde doğrudan etkisi olduğu ($\beta = -0,789$, $f^2 = 2,319$, $p = 0,000$); kekemelik özelliklerinin ise düşük düzeyde doğrudan etkisi olduğu bulunmuştur ($\beta = 0,125$, $f^2 = 0,075$, $p = 0,044$). Mizaç ($\beta = 0,060$, $f^2 = 0,014$, $p = 0,372$) ve duygu düzenlemenin ($\beta = 0,084$, $f^2 = 0,031$, $p = 0,126$) ise iletişim tutumu üzerinde doğrudan bir etkisi gözlemlenmemiştir. Dolaylı etkilere bakıldığında, çocuğun olumsuz duygusuna annenin verdiği tepkinin ($\beta = -0,014$, $p = 0,031$) ve çocuğun olumsuz duygusuna babanın verdiği tepkinin ($\beta = -0,038$, $p = 0,004$) duygu düzenleme üzerinde negatif yönde etkili olduğu; çocuğun olumsuz duygusuna babanın verdiği tepkinin iletişim tutumu üzerinde ters orantılı bir dolaylı etkisi olduğu ($\beta = -0,400$, $p = 0,000$); kekemelik başından geçen sürenin ise iletişim tutumu üzerinde düşük düzeyde negatif bir etkisi olduğu ($\beta = -0,049$, $p = 0,046$) tespit edilmiştir. Ayrıca, kekemelik benzeri akıcılık alt faktörünün iletişim tutumu ile pozitif yönde bir ilişki gösterdiği bulunmuştur ($\beta = 0,102$, $p = 0,049$). Sonuç: Bu bulgular, çocuğun olumsuz duygusuna ebeveynin verdiği tepkinin iletişim tutumu üzerinde en güçlü doğrudan etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Kekemelik özellikleri iletişim tutumu üzerinde düşük düzeyde doğrudan etkiye sahipken, mizaç ve duygu düzenlemenin doğrudan etkisi bulunamamıştır. Dolaylı etkiler açısından, çocuğun olumsuz duygusuna verilen anne ve baba tepkilerinin duygu düzenleme üzerinde negatif bir etkisi olduğu saptanmıştır. Özellikle, babanın verdiği tepkiler anneninkine kıyasla daha güçlü bir etkiye sahiptir. Kekemelik benzeri akıcılığın iletişim tutumu ile pozitif bir ilişkisi bulunurken, kekemelik başlangıcından itibaren geçen sürenin iletişim tutumu üzerinde düşük düzeyde negatif bir etkisi olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, erken dönem kekemeliğinde önemli bir belirleyici olan iletişim tutumunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi, bu faktörlerin kontrol edilmesine yardımcı olarak olumsuz iletişim tutumunun gelişmeden ya da yerleşmeden önlenmesine katkı sağlamaktadır.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

Dil ve Konuşma Bozuklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, İletişim Tutumu, Duygu Düzenleme, Duygu Sosyalleştirme, Mizaç.

BİPOLAR BOZUKLUK TANILI HASTALARIN SÖZEL AKICILIK BECERİLERİNE İLİŞKİN SEMANTİK BİR İNCELEME

Dilek Eroğlu Uzun¹, Bertuğ Sakın¹, Mehmet Emrah Cangi²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi / Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

²Birini Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Dilek Eroğlu Uzun / Sağlık Bilimleri Üniversitesi / Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil
ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Bipolar bozukluk (BB), mani ve depresyonun akut atakları, depresif ve manik semptomların bir arada görüldüğü karma ataklar ve ötimik durumlar olarak da adlandırılan kısmi veya tam remisyon dönemleriyle karakterize bir duygudurum bozukluğudur. Bu bozuklukta önceden tahmin edilemeyen, sırası ve süresi önceden kestirilemeyen önemli duygudurum değişimleri söz konusudur. Bu duygudurum değişimleri mani, hipomani ve depresyon dönemlerini kapsamaktadır. BB'li bireyler manik, depresif ve hipomanik episod geçirmiş olmalarına bağlı olarak BB tip I ve BB tip II tanısı almaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, BB-I ve BB-II tanısına sahip olan bireylerin semantik akıcılık, fonemik akıcılık, eylem akıcılığı ve semantik değiştirme becerilerini semantik açıdan incelemektir. Bu araştırmaya bipolar bozukluğa sahip, anadili Türkçe olan 24 birey katılmıştır. Çalışmada bipolar bozukluğu olan bireylerin semantik akıcılık becerilerini incelemek üzere bir deney üretim programı aracılığıyla sözel akıcılık görevi oluşturulmuştur. Sözel akıcılık görevi kendi içinde üç ayrı aşamayı içermektedir; (a) semantik akıcılık (b) semantik değiştirme ve (c) fonemik akıcılık. Her bir duruma ilişkin doğru yanıt sayıları ölçülmüştür. Doğru yanıtlar 1 puan, kategoriye ait olmayan yanlış yanıtlar, tekrarlanan kelimeler (benzer kelimeyi tekrar üretmek ya da dilbilgisel eklerle yeniden üretilen kelimeler) 0 puan olarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların BB-I ve BB-II alt tiplerine bağlı olarak sözel akıcılık görevlerindeki üretimleri semantik açıdan incelenmiştir. Bu bağlamda BB tanısına sahip bireylerin üretimleri semantik değiştirme, kümeleme, perseverasyon ve parafazik üretimler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Sonuçlar BB tanısına sahip bireylerin sözel akıcılık becerilerinin farklılaşabileceğini ve BB-I ve BB-II tanısına sahip bireyler arasındaki farkları ortaya koymaktadır. Bu farklar genel olarak uygun olmayan içerik, tipik olmayan çağrışımlar, parafazik özellikler olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bipolar bozukluk, sözel akıcılık, semantik akıcılık

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN STAJ DENEYİMLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Tuğçe Koca², Özlem Oğuz¹

¹Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Tuğçe Koca / Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Dil ve konuşma terapisi (DKT), uygulamalı becerilerin teoriyle harmanlandığı, staj deneyimlerinin mesleki gelişim için büyük önem taşıdığı bir alandır. Ancak, staj sürecindeki deneyimlerin öğrenci gelişimine etkisi ve eğitim programlarına yansıtılması hakkında sınırlı bilgi bulunmaktadır. Amaç: Bu araştırma, DKT son sınıf öğrencilerinin staj süreçlerindeki deneyimlerini, karşılaştıkları zorlukları ve mesleki gelişim üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Yöntem: Araştırma, Ankara'daki bir vakıf üniversitesinin DKT bölümü son sınıf öğrencilerinden oluşan 21 kişilik bir grup üzerinde betimleyici fenomenolojik bir yaklaşımla yapılmıştır. Katılımcılar hastane ve rehabilitasyon merkezlerinde staj yapmışlardır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış ve analiz edilmiştir. Bulgular: Öğrencilerin staj deneyimleri beş tema altında toplanmıştır: 1) DKT stajyeri olmak, 2) Staj süreci deneyimleri ve zorlukları, 3) Stajda vaka çeşitliliği, 4) Staj yapılan kurum ve uygulamaları, 5) Kariyer hedefleri ve gelecek planlarında stajın rolü. Stajların, mesleki beceri gelişimine katkı sunduğu ancak geri bildirim ve kurumlarda çalışan terapistlerin rehberlik süreçlerinde eksiklikler olduğu belirtilmiştir. Rehabilitasyon merkezlerinde konuşma sesi bozukluğu ve dil gecikmesi vakaları yaygınken, hastanelerde yutma bozukluğu ve afazi ön plandadır. Rehabilitasyon merkezleri materyal eksikliği ve yoğun programları nedeniyle eleştirilirken, hastaneler ileri teknolojik cihazlar ve multidisipliner çalışma ortamlarıyla öne çıkmıştır. Ayrıca, staj deneyimleri öğrencilerin kariyer hedeflerini şekillendirmiş, kurumların çalışma düzeni, teknolojik imkanları ve finansal koşulları planlarını etkilemiştir. Sonuç: Staj süreçleri, öğrencilerin mesleki gelişimine önemli katkılar sağlamakla birlikte sistematik aksaklıklar içermektedir. Kurumların materyal ve teknik donanım eksikliklerini gidermesi, vaka çeşitliliğini artırması ve rehberlik süreçlerini güçlendirmesi önerilmektedir. Terapistlerin etkili rehberlik sağlaması, stajların öğrencilerin kariyer hedefleriyle uyumunu artıracaktır. Standartlaştırılmış staj süreçleri ve güçlü öğrenci-terapist etkileşimi, mesleki gelişimi daha verimli hale getirebilir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisi, staj deneyimleri, mesleki gelişim, geri bildirim

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

TÜRKÇE KONUŞAN YETİŞKİNLERDE LEKSİKAL VURGU ÜRETİMİ: GÜRÜLTÜ ETKİSİ

Merve Daşbaşı¹, Mustafa Yüksel², Ayşın Noyan Erbaş³, Maviş Emel Kulak Kayıkcı³

¹Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Odyoloji Bölümü

³Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Merve Daşbaşı / Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Leksikal vurgu, bir sözcüğün anlamını vurgulamak ve konuşma anlaşılabilirliğini artırmak için kullanılan önemli bir prozodik özelliktir. Gürültülü ortamlarda bireyler, konuşmalarını daha belirgin hale getirmek için akustik özellikleri değiştirebilmektedirler. Amaç: Bu çalışma, yetişkin Türkçe konuşan bireylerin leksikal vurgu üretimlerinin incelenmesini ve gürültü varlığında leksikal vurgu üretiminde hangi akustik değişimlerin görüldüğünü incelemeyi amaçlamaktadır. Yöntem: Çalışmaya 18-24 yaş aralığında, işitme ve bilişsel becerileri normal sınırlarda olan, herhangi bir dil, konuşma veya ses bozukluğu olmayan genç yetişkin katılımcılar dahil edilmiştir. İlk aşamada katılımcılar farklı vurgu desenlerine sahip 15 sözcüğü bir resim adlandırma görevi ile üretmişlerdir. Ardından aynı sözcükler, iki farklı gürültü türü (beyaz gürültü, konuşma gürültüsü) ve üç farklı gürültü seviyesinde (60, 70, 80 dB) tekrar üretilmiştir. Yüksek hassasiyetli mikrofona ile alınan tüm kayıtlar PRAAT programı kullanılarak analiz edilmiş ve üretilen sözcüklerdeki heceler temel frekans, ünlü süresi ve şiddet parametreleri açısından değerlendirilmiştir. Bulgular: Ön bulgular, gürültülü ortamlarda konuşmacıların leksikal vurguyu belirginleştirmek için temel frekans ve şiddeti artırma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Özellikle gürültü seviyesi arttıkça, temel frekansın yükseldiği, şiddetin arttığı ve sürenin değişkenlik gösterdiği gözlemlenmiştir. Gürültü türleri arasında ise beyaz gürültüye kıyasla konuşma gürültüsünün daha belirgin bir akustik değişikliğe yol açtığı görülmüştür. Sonuç: Bu çalışma, yetişkinlerde leksikal vurgunun temel frekans, süre ve şiddet gibi akustik ipuçlarıyla nasıl işaretlendiğini ve bu parametrelerin gürültüye nasıl uyum sağladığını ortaya koymaktadır. Sonuçlar, bireylerin gürültülü ortamlarda konuşma anlaşılabilirliğini koruyabilmek için vurguyu belirginleştirme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu bulgular, konuşma üretiminde leksikal vurgu paternlerinin dinamik yapısını ve çevresel faktörlere bağlı olarak nasıl değiştiğini anlamaya yönelik önemli katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: leksikal vurgu, akustik, gürültü

60 YAŞ ÜZERİ SAĞLIKLI BİREYLERDE DİADOKOKİNETİK HIZ NORM DEĞERLERİ: ÖN BULGULAR

Esra Başol¹, Didem Çevik¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Esra Başol / Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: 60 YAŞ ÜZERİ SAĞLIKLI BİREYLERDE DİADOKOKİNETİK HIZ NORM DEĞERLERİ: ÖN BULGULAR Giriş: Oral diadokokinetik (DDK) hız ölçümü, artikülatuar sistem ve oromotor fonksiyonları değerlendirmek amacıyla yaygın olarak kullanılan bir değerlendirme yöntemidir. Sağlıklı yaşlanan bireylerde oral DDK hızları, kas ve bağ dokusunun dejenerasyonu da dahil olmak üzere nöral kontrol ve biyomekaniklerdeki değişiklikler nedeniyle daha yavaş olabilmektedir. Amaç: Bu çalışmada Türkçe konuşan 60 yaş üzeri sağlıklı bireylerde oral DDK hız norm değerlerinin belirlenmesine ve bu değerlerin yaş grupları arasında karşılaştırılmasına yönelik ön bulguların sunulması amaçlanmıştır. Yöntem: 61-87 yaş arasındaki 60 sağlıklı katılımcı (30 kadın, 30 erkek) yaşlarına göre 3 gruba (61-70, 71-80, >80) ayrılmıştır. Katılımcılardan /pa/, /ta/, /ka/, /pataka/ ve /portakal/ olmak üzere 5 DDK hız görevi kullanılarak ses kayıtları elde edilmiştir. Bütün ses kayıtları Computerized Speech Lab (CSL) programında yer alan Motor Speech Profile (MSP) yazılımında analiz edilmiştir. Gruplardan elde edilen DDK hız değerleri ANOVA ile karşılaştırılmıştır. Bulgular: Yaş gruplarına göre DDK görevlerinden elde edilen minimum, maksimum ve ortalama değerler ortaya konmuştur. 61-70 yaş grubunun /pa/, /ta/ ve /ka/ görevleri sırasında elde edilen DDK hız değerlerinin 80 yaş üzeri gruba göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer konuşma görevleri sırasında gruplara göre DDK hız değerlerinde anlamlı değişim gözlenmemiştir. Sonuç: Türkçe konuşan 60 yaş üzeri bireyler için oral DDK hız norm değerlerine ait ön bulgular sunulmuştur. Bulgular, bazı DDK hız görevlerinde yaşlanmanın etkisini göstermektedir. Bu sebeple oral DDK hız görevlerinde bireylerin performansı yaşa özgü norm değerleriyle karşılaştırılmalıdır. Anahtar kelimeler: Değerlendirme, diadokokinezi, geriatriKeywords: Assessment, geriatrics, oral diadochokinesia

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, geriatri, diadokokinezi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

ÜNLÜ SESLER: GELİŞİM, YAŞ, CİNSİYET

Nida ŞANLI¹, Ahmet Konrot²

¹ÇOCUK Dil ve Konuşma Merkezi

²Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Nida ŞANLI / ÇOCUK Dil ve Konuşma Merkezi

Özet: Ünlü sesler anlaşılabilirliğe en az ünsüzler kadar katkısı olan, dil ve konuşma bozukluklarında ayırt edici tanılamada önemli rol oynayan ses grubudur. Doğum anından itibaren gelişim sırasında mikro ve makroyapısal değişikliklere paralel olarak ünlü seslerin değişim ve gelişim süreci çoklu etmenlerden etkilenen dinamik bir süreci kapsar. Ünlü sesler konuşma yolunda -ünsüz seslerin aksine- net tanımlanabilir bir daralma olmaksızın üretilen sesler olduğu için algısal değerlendirmeler güvenilirlik açısından kısıtlı kalmaktadır. Bu durum tipik gelişim gösteren çocuklardaki ünlü seslere akustik verilerin elde edilmesinin önemini ortaya çıkarır. Bu çalışmada Türkiye Türkçesi konuşan 3-5 yaş arası katılımcılardaki ünlülere ait formant frekansı değerleri yaş ve cinsiyet açısından karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya 131 katılımcı dahil edilmiş olup, sekiz ünlüyü içeren ünsüz-ünlü-ünsüz (ZÜZ) yapısındaki sözcükler 'Burada ZÜZ var.' taşıyıcı sözcüğü ile üretilmiş olup ünlüler, temel frekans, ilk 3 formant frekansı değerleri PRAAT ile analiz edilmiş, elde edilen verilerden ünlü üretim alanı ve formant merkezileşme oranı hesaplanmıştır. Tüm veriler cinsiyet değişkeni açısından Mann Whitney U; yaş grupları açısından ise ANOVA ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonucunda temel frekans değerlerinde anlamlı cinsiyetler arası fark bulunmazken, bazı formant frekansı değerleri yaş gruplarında cinsiyete bağlı farklılık anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaş grupları arasındaki fark değerlendirildiğinde bazı ünlü formant frekansı değerlerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir. Ünlü seslerin okul öncesi çocuklarda büyümenin ve değişimin uzantısı olarak yaş ve cinsiyet açısından doğrusal bir gelişim göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akustik analiz, çocuklarda ünlü seslerin gelişimi, formant frekansı, konuşma sesi bozuklukları, ünlü sesler

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TELE-TERAPİ HİZMETİ SUNAN TERAPİSTLERİN KLİNİK DENEYİMLERİ

Pınar Akgün¹, Sakine Deniz Yılmaz¹, Ayça Tosun¹, Muhsin Dölek¹, Seda Eyilikeder Tekin¹,
İbrahim Can Yaşa¹

¹Bahçeşehir Üniversitesi

Pınar Akgün / Bahçeşehir Üniversitesi

Özet: Giriş: Klinik psikologlar ve dil ve konuşma terapistleri, tele-terapiyi yaygın olarak kullanan iki meslek grubudur. Bu meslek gruplarının tele-terapiye ilişkin deneyimlerinin anlaşılması, tele-terapinin etkinliğine ve gelişimine katkı sağlayarak gelecekteki uygulamaların iyileştirilmesi açısından önemlidir. Amaç: Bu araştırmanın amacı, klinik psikologlar ile uzman dil ve konuşma terapistlerinin tele-terapiye yönelik deneyimlerini derinlemesine anlamak ve bu deneyimleri karşılaştırmaktır. Yöntem: Bu araştırma, nitel araştırma deseniyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcılarını, Türkiye’de aktif olarak çevrimiçi seanslar yürüten beş klinik psikolog ve beş uzman dil ve konuşma terapistinden oluşan toplam 10 kişi oluşturmaktadır. Katılımcılar, kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler, uzmanlarla çevrim içi ortamda gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşmeler yoluyla toplanmış ve kaydedilmiştir. Elde edilen veriler MAXQDA yazılımına aktarılmış ve analiz süreci yürütülmüştür. Bulgular: Klinik psikologların ve uzman dil ve konuşma terapistlerinin tele-terapiye yönelik görüş ve deneyimlerine ilişkin olarak terapötik ilişki, kullanılan teknikler, materyaller, avantajlar, karşılaşılan zorluklar, zorluklarla başa çıkma yolları, süreç yönetimi, mesleki yansımalar, gerekli iyileştirmeler, etik sorunların çözümü ve öneriler gibi toplam on üç tema ortaya çıkmıştır. Ek olarak, iki meslek grubunun bu temalara ilişkin görüş ve deneyimleri arasında benzerlikler ve farklılıklar bulunmuştur. Sonuç: Katılımcılar, tele-terapiye yönelik bazı zorluklar ve dezavantajlar yaşadıklarını belirtmelerine rağmen, tele-terapinin sunduğu avantajları ve mesleki katkıları da vurgulamışlardır. Katılımcıların çoğunluğu, gerekli iyileştirmeler yapıldığında tele-terapinin danışanlar için etkili bir seçenek olduğunu düşünmekte ve tele-terapiyi önermektedir. Ek olarak, DKT’ler için online terapide ebeveynin varlığı sürece olumlu katkı sağlarken, psikologlar üçüncü bir kişiye ihtiyaç duymamaktadır. Bu sonuçlar, gelişen teknolojik altyapı ve terapistlerin artan deneyimiyle tele-terapinin daha yaygın ve etkili bir müdahale yöntemi olarak benimsenebileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma terapisi, niteleyici araştırma, psikoterapi

65 YAŞ ÜZERİ YAŞ GRUPLARINDA SÖZEL AKICILIK, BİLİŞSEL BECERİLER, DEPRESYON VE GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİ VE İLİŞKİLİ DEĞİŞKENLER

Melda Sultan Topsakal¹, Özlem Oğuz¹

¹Üsküdar Üniversitesi

Melda Sultan Topsakal / Üsküdar Üniversitesi

Özet: Giriş: Yaşlılık, sağlık riskleriyle ilişkilendirilen bir dönem olup çeşitli becerilerde kayıplara yol açmaktadır. Bu çalışmada 65 yaş üzeri bireylerde sözel akıcılık, bilişsel beceriler, depresyon ile günlük yaşam aktiviteleri ve bu değişkenlerle belirlenmiş olan cinsiyet, eğitim, gelir düzeyi gibi faktörlerin ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırmada 65 yaş üzeri tanı almamış 77 katılımcı (29 E; 48 K) yer almıştır. Katılımcıların 56'sı genç yaşlı, 18'i ileri yaşlı ve 3'ü çok ileri yaşlı grubundadır. Veri toplamak amacıyla "Sözel Akıcılık Testi, Montreal Bilişsel Değerlendirme Testi Türkçe Versiyonu (MOBİD), Geriatrik Depresyon Ölçeği (GDÖ)" ve "Barthel Günlük Yaşam Aktiviteleri İndeksi (BGYAİ)" kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizi IBM SPSS 24.0 yazılımıyla yapılmıştır. Bulgular: MOBİD ($r=0.542$, $r=0.604$, $r=0.343$) ve BGYAİ ($r=0.365$, $r=0.323$, $r=0.254$) puanları ile sözel akıcılık puanları arasında pozitif bir ilişki; GDÖ puanları ile sözel akıcılık puanları arasında ise negatif, orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r=-0.551$, $r=-0.422$, $r=-0.493$). Katılımcıların sözel akıcılık ($r=-0.359$, $r=-0.323$, $r=-0.310$), MOBİD ($r=-0.381$) ve BGYAİ ($r=-0.300$) puanları ile yaş değişkeni arasında negatif bir ilişki; GDÖ ($r=0.325$) puanları ile yaş değişkeni arasında ise pozitif, orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Katılımcıların eğitim ve gelir düzeyleri ile sözel akıcılık, MOBİD ve GDÖ puanları ile arasında anlamlı ilişki olduğu; BGYAİ puanları ile arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Sonuç: 65 yaş üstü bireylerde incelenen beceriler arasındaki ilişkinin varlığı ortaya konmuştur. Bu becerilerin desteklenmesinin, erken müdahale sağlamak ve yaşam kalitesini artırmak açısından faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 1: Katılımcılara ait bulgular

		n	%
Cinsiyet	Kadın	48	62.3
Cinsiyet	Erkek	29	37.7
Cinsiyet	Toplam	77	100.0
Yaş grubu	Genç yaşlı	56	72.7

Yaş grubu	İleri yaşlı	18	23.4
Yaş grubu	Çok ileri yaşlı	3	3.9
Yaş grubu	Toplam	77	100.0
Medeni durum	Bekar	2	2.6
Medeni Durum	Evli	65	84.4
Medeni durum	Dul	10	13.0
Medeni durum	Toplam	77	100.0
Eğitim düzeyi	Yok	20	26.0
Eğitim düzeyi	İlkokul	44	57.1
Eğitim düzeyi	Lise	6	7.8
Eğitim düzeyi	Üniversite	7	9.1
Eğitim düzeyi	Toplam	77	100.0
Gelir düzeyi	<15.000TL	14	18.2
Gelir düzeyi	15.001-30.000TL	35	45.5
Gelir düzeyi	30.001-45.000TL	13	16.9
Gelir düzeyi	>45.001TL	15	19.5
Gelir düzeyi	Toplam	77	100.0

Çalışmada çoğunluk olarak “kadın” (n=48, %62.3), “genç yaşlı” (n=56, %72.7), “evli” (n=65, %84.4), “ilkokul” mezunu” (n=44, %57.1), aylık “15.001 ve 30.000TL” (n=35, %45.5) aralığında geliri olan katılımcılar yer almıştır.

Tablo 2: Katılımcıların Sözel Akıcılık Testi puanları

Sözel akıcılık türleri		min	max	ort.	std. sapma
Semantik akıcılık	Hayvanlar	2	21	10.8	4.75
Semantik akıcılık	Sebzeler	0	18	9.0	4.15
Semantik akıcılık	Meyveler	2	18	8.5	3.75
Semantik akıcılık	Taşıtlar	1	17	7.4	3.54
Semantik akıcılık	Giysiler	2	18	9.2	3.93
Semantik akıcılık	Vücut bölümleri	2	22	10.3	4.81
Semantik akıcılık	Mobilyalar	0	21	7.5	3.59
Semantik akıcılık	Toplam	10	124	62.8	25.22
Fonemik akıcılık	k	0	15	4.4	3.35
Fonemik akıcılık	a	0	17	3.6	3.05
Fonemik akıcılık	s	0	14	3.3	3.25
Fonemik akıcılık	Toplam	0	46	11.3	8.96
Eylem akıcılığı		0	24	7.0	4.74

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

Çalışma kapsamında semantik akıcılık testinde en fazla sözcük sayısı “vücut bölümleri” (n=22) kategorisinden, en az sözcük sayısı “sebzeler” ve “mobilyalar” (ort=0) kategorilerinden elde edilmiştir. Semantik akıcılıkta ortalama sözcük sayısının en fazla olduğu kategori “hayvanlar” (ort=10.8) kategorisi, en düşük olduğu kategori ise “taşıtlar” (ort=7.4) kategorisi olmuştur. Fonemik akıcılık testinde en fazla sözcük sayısı “a” (ort=17) sesinden, en az sözcük sayısı “k, a, s” (n=0) seslerinden elde edilmiştir. Fonemik akıcılıkta ortalama sözcük sayısının en fazla olduğu ses “k” (ort=4.4) sesi, en düşük olduğu ses “s” (ort=3.3) sesi olmuştur. Eylem akıcılığı testinde en fazla sözcük sayısı “24”, en az sözcük sayısı “0” olarak elde edilmiştir. Eylem akıcılığında ortalama sözcük sayısı “7” olmuştur.

Tablo 3: Katılımcıların yaşları ile Sözel Akıcılık Testinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

	r	p
Semantik akıcılık	-0.359	0.001*
Fonemik akıcılık	-0.323	0.004*
Eylem akıcılığı	-0.310	0.006*

Semantik akıcılık becerileri ile yaş değişkeni arasında negatif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p=0.001; r=-0.359). Bireylerin yaşı arttıkça semantik akıcılık puanlarının azaldığı görülmüştür. Fonemik akıcılık becerileri ile yaş değişkeni arasında negatif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p=0.004; r=-0.323). Bireylerin yaşı arttıkça fonemik akıcılık puanlarının azaldığı görülmüştür. Eylem akıcılığı becerisi ile yaş değişkeni arasında negatif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (p=0.006; r=-0.310). Bireylerin yaşı arttıkça eylem akıcılığı puanlarının azaldığı görülmüştür.

Tablo 4: Katılımcıların Sözel Akıcılık Testinden aldıkları puanların yaş gruplarına göre farklılaşmasına ilişkin bulgular

	Yaş	n	$\bar{X}$	s	t	p
Semantik akıcılık	Genç yaşlı	56	67.57	24.605	2.864	0.005*
Semantik akıcılık	İleri ve çok ileri yaşlı	21	49.90	22.685	2.864	0.005*
Fonemik akıcılık	Genç yaşlı	56	12.61	9.425	2.209	0.030*

Fonemik akıcılık	İleri ve çok ileri yaşlı	21	7.67	6.506	2.209	0.030*
Eylem akıcılığı	Genç yaşlı	56	7.64	4.886	2.023	0.047*
Eylem akıcılığı	İleri ve çok ileri yaşlı	21	5.24	3.910	2.023	0.047*

Sözel akıcılık becerileri alt ölçeklerinden semantik akıcılık ($t=2.864$, $p=0.005$), fonemik akıcılık ($t=2.209$; $p=0.030$) ve eylem akıcılığı ($t=2.203$; $p=0.047$) puanlarının yaş gruplarına göre farklılaştığı ve “genç yaşlı” grubundaki bireylerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 5: Katılımcıların Sözel Akıcılık Testinden aldıkları puanların eğitim düzeyine göre farklılaşmasına ilişkin bulgular

Sözel akıcılık türleri	Eğitim düzeyi	n	$\bar{X}$	s	F	p
Semantik akıcılık	Yok	20	57.85A	20.515	5.259	0.002*
Semantik akıcılık	İlkokul	44	58.27B	23.442	5.259	0.002*
Semantik akıcılık	Lise	6	92.33A	17.154	5.259	0.002*
Semantik akıcılık	Üniversite	7	79.57AB	33.331	5.259	0.002*
Fonemik akıcılık	Yok	20	7.25B	6.365	8.680	0.000*
Fonemik akıcılık	İlkokul	44	10.21B	6.072	8.680	0.000*
Fonemik akıcılık	Lise	66	20.67A	12.160	8.680	0.000*

Fonemik akıcılık	Üniversite	7	21.29A	15.305	8.680	0.000*
Eylem akıcılığı	Yok	20	7.05B	4.347	3.113	0.031*
Eylem akıcılığı	İlkokul	44	5.98B	3.985	3.113	0.031*
Eylem akıcılığı	Lise	6	11.00A	3.847	3.113	0.031*
Eylem akıcılığı	Üniversite	7	9.71A	8.139	3.113	0.031*

Sözel akıcılık becerileri alt ölçeklerinden semantik akıcılık ($F=5.259$; $p=0.002$), fonemik akıcılık ($F=8.680$, $p=0.000$) ve eylem akıcılığı ($F=3.113$; $p=0.031$) puanlarının eğitim düzeylerine göre farklılaştığı bulunmuştur. Farklı grupların belirlenmesinde Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testinden yararlanılmış, farklı gruplar ortalamaların yanında farklı harfler ile gösterilmiştir. Tabloda eğitim düzeyini ifade eden satırlarda yer alan aynı harfler incelenen iki kategorinin eğitim düzeyleri arasında farklılaşma olmadığını belirtmiştir. Semantik akıcılık becerilerinde “okuryazar olmayan” bireylerin “ilkokul” mezunu olanlara göre, “lise” mezunu olan bireylerin “üniversite mezunu” olanlara göre anlamlı olarak farklılaştığı, “üniversite” mezunlarının daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Fonemik akıcılık becerilerinde “okuryazar olmayan” ve “ilkokul” mezunu olanlar ile “lise” ve “üniversite mezunu” olanların anlamlı olarak farklılaştığı, “üniversite” mezunlarının daha yüksek puan ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Katılımcıların Sözel Akıcılık Testinden aldıkları puanların gelir düzeyine göre farklılaşmasına ilişkin bulgular

Sözel akıcılık türleri	Gelir düzeyi	n	$\bar{X}$	s	F	p
Semantik akıcılık	0-15.000TL	14	61.71AB	14.715	6.322	0.001*
Semantik akıcılık	15.001-30.000TL	35	52.86B	24.328	6.322	0.001*

Semantik akıcılık	30.001-45.000TL	13	66.85AB	25.495	6.322	0.001*
Semantik akıcılık	45.001TL ve üzeri	15	83.27A	23.371	6.322	0.001*
Fonemik akıcılık	0-15.000TL	14	9.50B	5.302	10.027	0.000*
Fonemik akıcılık	15.001-30.000TL	35	8.49B	6.749	10.027	0.000*
Fonemik akıcılık	30.001-45.000TL	13	9.39B	5.485	10.027	0.000*
Fonemik akıcılık	45.001TL ve üzeri	15	21.00A	12.095	10.027	0.000*
Eylem akıcılığı	0-15.000TL	14	6.50B	3.132	3.405	0.022*
Eylem akıcılığı	15.001-30.000TL	35	5.54B	4.468	3.405	0.022*
Eylem akıcılığı	30.001-45.000TL	13	8.23A	3.586	3.405	0.022*
Eylem akıcılığı	45.001TL ve üzeri	15	9.73A	6.193	3.405	0.022*

Sözel akıcılık becerileri alt ölçeklerinden semantik akıcılık ($F=6.322$; $p=0.001$), fonemik akıcılık ($F=10.027$; $p=0.000$) ve eylem akıcılığı ($F=3.405$; $p=0.022$) puanlarının gelir düzeylerine göre farklılaştığı görülmüştür. Semantik ve fonemik akıcılık becerilerinde “45.001TL ve üzeri” gelir düzeyine sahip olanlar, diğer gelir düzeylerine sahip olanlardan anlamlı olarak farklılaştığı, “45.001TL ve üzeri” gelir düzeyine sahip olanların daha yüksek puan ortalamaları elde ettiği görülmüştür. Eylem akıcılığı becerilerinde “30.001TL ve üzeri” gelir düzeyine sahip olanlar, diğer gelir düzeylerine sahip olanlardan anlamlı olarak farklılaştığı, “30.001TL ve üzeri” gelir düzeyine sahip olanların daha yüksek puan ortalamaları elde ettiği görülmüştür.

Tablo 7: Katılımcıların MOBİD, BGYAİ ve GDÖ Ölçeklerinden aldıkları toplam puanların eğitim düzeyine göre farklılaşmasına ilişkin bulgular

	Eğitim Düzeyi	n	$\bar{X}$	s	F	p
MOBİD	Yok	20	13.55C	4.861	11.496	0.000*
MOBİD	İlkokul	44	17.64BC	5.344	11.496	0.000*
MOBİD	Lise	6	25.67A	2.160	11.496	0.000*
MOBİD	Üniversite	7	22.43AB	5.255	11.496	0.000*
BGYAİ	Yok	20	94.00	11.765	1.5200	0.217
BGYAİ	İlkokul	44	98.30	6.282	1.5200	0.217
BGYAİ	Lise	6	100.00	0.000	1.5200	0.217
BGYAİ	Üniversite	7	95.00	13.229	1.5200	0.217
GDÖ	Yok	20	10.20A	7.374	3.066	0.033*
GDÖ	İlkokul	44	8.75A	6.362	3.066	0.033*
GDÖ	Lise	6	2.00B	1.549	3.066	0.033*
GDÖ	Üniversite	7	5.00B	7.659	3.066	0.033*

MOBİD ($F=11.496$; $p=0.000$) ve GDÖ ($F=3.066$; $p=0.033$) ölçeklerinden alınan puanların eğitim düzeylerine göre bulunmuştur. Farklı grupların belirlenmesinde Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testinden yararlanılmış olup farklı gruplar ortalamaların yanında farklı harfler ile gösterilmiştir. Tabloda eğitim düzeyini ifade eden satırlarda yer alan aynı harfler incelenen iki kategorinin eğitim düzeyleri arasında farklılaşma olmadığını belirtmiştir. MOBİD ve GDÖ puanlarının “okuryazar olmayan” ve “ilkokul” mezunu olanların “lise” mezunu olanlara göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, MOBİD puanlarından “lise” mezunlarının ve GDÖ puanlarından “okuryazar olmayan” bireylerin daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Katılımcıların MOBİD, BGYAİ ve GDÖ Ölçeklerinden aldıkları toplam puanların gelir düzeyine göre farklılaşmasına ilişkin bulgular

	Gelir Düzeyi	n	$\bar{X}$	s	F	p
MOBİD	<15.000 TL	14	15.14B	6.443	5.287	0.002*

MOBİD	15.001- 30.000 TL	35	16.71B	5.044	5.287	0.002*
MOBİD	30.001- 45.000 TL	13	17.08AB	5.965	5.287	0.002*
MOBİD	>45.001 TL	15	22.60A	5.514	5.287	0.002*
BGYAİ	<15.000 TL	14	97.50	5.460	0.932	0.430
BGYAİ	15.001- 30.000 TL	35	95.29	11.878	0.932	0.430
BGYAİ	30.001- 45.000 TL	13	98.85	2.996	0.932	0.430
BGYAİ	>45.001 TL	15	99.00	3.873	0.932	0.430
GDÖ	<15.000 TL	14	10.36A	5.624	4.457	0.006*
GDÖ	15.001- 30.000 TL	35	10.23A	7.272	4.457	0.006*
GDÖ	30.001- 45.000 TL	13	4.31B	5.250	4.457	0.006*
GDÖ	>45.001 TL	15	5.13B	5.643	4.457	0.006*

MOBİD ($F=5.287$; $p=0.002$) ve GDÖ ($F=4.457$; $p=0.006$) ölçeklerinden alınan puanların gelir düzeylerine göre farklılaştığı bulunmuştur. GDÖ puanlarının “0-30.000TL” aralığında gelir düzeyi olanların “30.001TL ve üzeri” gelir düzeyi olanlara göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, “30.001TL ve üzeri” gelir düzeyi olanların daha düşük puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. MOBİD puanlarının “0-45.000TL” aralığında gelir düzeyi olanların “45.001TL ve üzeri” gelir düzeyi olanlara göre anlamlı düzeyde farklılaştığı, “45.001TL ve üzeri” gelir düzeyi olanların daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Tabloda gelir düzeyini ifade eden satırlarda yer alan aynı harfler incelenen iki kategorinin gelir düzeyleri arasında farklılaşma olmadığını belirtmiştir.

Tablo 9: Katılımcıların GDÖ, MOBİD ve BGYAİ Ölçeklerinden aldıkları toplam puanların birbiriyle ilişkisine yönelik bulgular

		MOBİD	BGYAİ	GDÖ
MOBİD	r	1	0.466	-0.468
MOBİD	p		0.000*	0.000*
BGYAİ	r		1	-0.431
BGYAİ	p			0.000*
GDÖ	r			1
GDÖ	p			

MOBİD ölçeği ile BGYAİ ölçeğinden alınan puanlar arasında pozitif yönlü ($r=0.466$; $p=0.000$), MOBİD ölçeği ile GDÖ ölçeğinden alınan puanlar arasında negatif yönlü ($r=-0.468$; $p=0.000$) ve BGYAİ ölçeği ile GDÖ ölçeğinden alınan puanlar arasında negatif yönlü ($r=-0.431$; $p=0.000$) istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Bireylerin bilişsel beceri düzeyleri arttıkça günlük yaşam aktivite düzeyinin arttığı, bilişsel beceri düzeyi azaldıkça depresyon düzeyinin arttığı, günlük yaşam aktivite düzeyi arttıkça depresyon düzeyinin azaldığı görülmüştür.

Tablo 10: Katılımcıların Sözel Akıcılık Testinden aldıkları puanlar ile MOBİD, BGYAİ ve GDÖ Ölçeklerinden aldıkları puanların arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

		MOBİD	BGYAİ	GDÖ
Semantik akıcılık	r	0.542	0.365	-0.551
Semantik akıcılık	p	0.000*	0.001*	0.000*
Fonemik akıcılık	r	0.604	0.323	-0.422
Fonemik akıcılık	p	0.000*	0.004*	0.000*

Eylem akıcılığı	r	0.343	0.254	-0.493
Eylem akıcılığı	p	0.002*	0.026*	0.000*

MOBİD puanları ile semantik akıcılık ($r=0.542$, $p=0.000$), fonemik akıcılık ($r=0.604$, $p=0.000$) ve eylem akıcılığı ($r=0.343$, $p=0.002$) becerileri arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bu durum, bireylerin biliş düzeyleri arttıkça sözel akıcılık becerilerinin de arttığını göstermektedir. BGYAİ puanları ile semantik akıcılık ($r=0.365$, $p=0.001$) ve fonemik akıcılık ($r=0.323$, $p=0.004$) arasında istatistiksel olarak anlamlı, orta düzeyde pozitif bir ilişki gözlemlenmiştir. BGYAİ puanları ile eylem akıcılığı puanları arasında ise düşük düzeyde pozitif bir ilişki bulunmuştur ($r=0.254$, $p=0.026$). Bu durum, günlük yaşam aktivitelerinin seviyesinin arttıkça sözel akıcılık becerilerinin de arttığını, ancak eylem akıcılığı için bu ilişkinin daha düşük bir düzeyde olduğunu göstermektedir. GDÖ puanları ile semantik akıcılık ($r=-0.551$, $p=0.000$), fonemik akıcılık ($r=-0.422$, $p=0.000$) ve eylem akıcılığı ($r=-0.493$, $p=0.000$) arasında istatistiksel olarak anlamlı, orta düzeyde negatif bir ilişki saptanmıştır. Bu durum, bireylerin depresyon düzeyi arttıkça sözel akıcılık becerilerinin azaldığını göstermektedir. MOBİD ($r=0.542$, $p=0.000$) ve BGYAİ ($r=0.365$, $p=0.001$) ölçeklerinden alınan puanların semantik akıcılık alt ölçeklerinin tamamından alınan puanlar ile aralarında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bireylerin biliş ve günlük yaşam aktivite düzeyleri arttıkça semantik akıcılık becerilerinin de arttığı görülmektedir. GDÖ ($r=-0.551$, $p=0.000$) ölçeğinden alınan puanların semantik akıcılık alt ölçeklerinin tamamından alınan puanlar arasında ise negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bireylerin depresyon düzeyi arttıkça semantik akıcılık becerilerinin azaldığı görülmektedir. Fonemik akıcılık becerilerinden alınan puanlar ile MOBİD ($r=0.604$, $p=0.000$) ve BGYAİ ($r=0.323$, $p=0.004$) ölçeklerinden alınan puanların aralarında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bireylerin biliş ve günlük yaşam aktivite düzeyleri arttıkça fonemik akıcılık becerilerinin de arttığı görülmektedir. GDÖ ($r=-0.422$, $p=0.000$) ölçeğinden alınan puanların fonemik akıcılık alt ölçeklerinin tamamından alınan puanlar arasında ise negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bireylerin depresyon düzeyi arttıkça fonemik akıcılık becerilerinin azaldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geriatri, biliş, sözel akıcılık bozuklukları, depresyon, günlük yaşam aktivitesi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ EĞİTİMİNDE YAPAY ZEKA: ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

BEYZA NUR DÜKAR¹, ŞÜKRİYE KAYHAN-AKTÜRK²

¹ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

²MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

BEYZA NUR DÜKAR / ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

Özet: Giriş: Yapay zeka (YZ) araçlarının dil ve konuşma terapisi (DKT) alanında terapötik uygulamalar ve eğitim süreçlerini geliştirmesi beklenmektedir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki DKT öğrencilerinin YZ araçlarına ilişkin bilgi, algı ve tutumlarını araştırmaktır. Alandaki çalışmaların eksikliği, bu araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Yöntem: Araştırma, betimsel tarama modeliyle desenlenmiş olup, araştırmaya başlamadan önce Anadolu Üniversitesi'nden etik onay alınmıştır (Protokol no.770370). 2024-2025 akademik yılında Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören 695 (625 kadın, 70 erkek) DKT öğrencisi çalışmaya katılmıştır. Veriler, araştırma ekibi tarafından literatür taraması yapılarak hazırlanan “DKT Öğrencilerinin YZ Araçlarına İlişkin Bilgi, Algı ve Tutum Anketi” ile toplanmıştır. Bu anket demografik bilgiler, YZ bilgisi, eğitimde YZ, DKT uygulamalarında YZ ve etik olmak üzere beş bölüm, 40 maddeden oluşmaktadır. Anket, Google Forms aracılığıyla çevrimiçi platformlar üzerinden paylaşılmış, elde edilen veriler tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Bulgular: Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların %55'i YZ konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, %65'i lisans eğitiminde YZ'ye ilişkin bir dersin olmadığını; %77'si, YZ'nin lisans müfredatına entegre edilmesi gerektiğini ve mesleki gelişimlerini artıracığını düşünmektedir. Katılımcılar, YZ'yi ödev (%83), çeviri (%68) ve sınav hazırlığı (%65) için kullanmaktadır. Katılımcılar arasında YZ'nin özellikle materyal geliştirme, değerlendirme ve raporlama aşamalarında faydalı olacağı, ancak DKT müdahalesinin yerini alamayacağı görüşü ağırlıktadır. Tartışma-Sonuç: Katılımcılar genel olarak YZ hakkında bilgi sahibi olmadıklarını, müfredatta YZ ile ilgili ders olmadığını, YZ'nin müfredata dahil edilmesi gerektiğini ve bunun kariyerlerine fayda sağlayacağını belirtmişlerdir. Araştırma bulguları, farklı ülkelerdeki tıp öğrencilerinin ve diş hekimliği öğrencilerinin YZ tutumları ile benzerlik göstermektedir. Buradan hareketle, geleceğin sağlık profesyonellerini daha iyi yetiştirilebilmesi için YZ'ye yönelik derslerin müfredata entegre edilmesi gerekli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: dil ve konuşma terapisi öğrencileri, yapay zeka, algı ve tutum

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

OBSTRÜKTİF UYKU APNE SENDROMU OLAN BİREYLERDE VELOFARİNGEAL DİSFONKSİYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Buse Nur Büyükçolak¹, Mümüne Merve Parlak², Nurcan Alpüran Kocabıyık³, Bilge Nur Küçükakça⁴, İbrahim Erdim⁴, Elif Torun Parmaksız⁴

¹Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul, Türkiye

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara, Türkiye

³İstanbul Kent Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul, Türkiye

⁴Şht. Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Bölümü, İstanbul, Türkiye

⁵Şht. Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göğüs Hastalıkları Bölümü, İstanbul, Türkiye

Buse Nur Büyükçolak / Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul, Türkiye

Özet: Giriş: Obstrüktif uyku apne sendromu (OUAS) olan bireylerin üst solunum yolları, sağlıklı bireylere kıyasla belirgin şekilde daha dardır. Bu daralma, genellikle üst solunum yolunu çevreleyen dokularda artan yağ oranı ile ilişkilendirilmektedir. OUAS olan bireylerde yağ dokusunun artmasının, hava yolunun daralarak hava yolu açıklığını korumakla görevli kasların etkisini azalttığını göstermektedir. Bu nedenle konuşma için öneme sahip olan velofaringeal bölge ile OUAS ilişkisi öneme sahiptir. Amaç: Bu çalışmada, OUAS'ı olan bireylerde nazofaringoskopik değerlendirme yaparak ve nazalans skorlarını değerlendirerek velofaringeal disfonksiyonun incelenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırmaya polisomnografi ile OUAS tanısı almış 45 birey (16 hafif, 14 orta ve 15 ağır) ve 27 sağlıklı birey olmak üzere toplam 72 katılımcı katılmıştır. Çalışmada veriler dört aşamada toplanmıştır. İlk aşamada, katılımcılar anamnez formu, ağız içi muayene ve Standardize Mini Mental Test (SMMT) sonuçlarının belirlendiği dahil edilme kriterlerine göre belirlenmiştir. Daha sonra katılımcılara uyku ile ilgili Epworth Uykululuk Ölçeği ve Pittsburg Uyku Kalitesi Ölçeği (PUKİ) uygulanmıştır. Üçüncü aşamada nazometre cihazı ile nazalans skorları ve dördüncü aşamada nazofaringoskop ile kapanma tipi ve miktarı değerlendirilmiştir. Bulgular: OUAS'ı olan ile sağlıklı bireyler arasında vücut kitle indeksleri (VKİ), gündüz uykululuk ve uyku kalitelerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p<0,05$). OUAS'ı olan bireylerin sağlıklı olan bireylere göre VKİ, gündüz uykululuk düzeylerinin daha yüksek, uyku kalitelerinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Bazı nazalans skorları ile VKİ, kilo, uykululuk düzeyi ve uyku kalitesi arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar saptanmıştır ($p<0,05$). Nazalans skorları, velofaringeal bölge kapanma tipi ve miktarında sağlıklı ile OUAS'ı olan bireyler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Sonuç: VKİ ile OUAS arasında ilişki olduğu görülmüş olup, OUAS'ın gündüz uykululuğunu artırmakla beraber uyku kalitesini olumsuz etkilediği saptanmıştır. Yapılan çalışmada OUAS'lı bireylerde

velofaringeal disfonksiyonun nazalans skorları, velofaringeal kapanma paterni ve kapanma miktarı açısından etkili olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Obstrüktif Apne Sendromu, Velofaringeal Disfonksiyon, Uyku Bozukluğu, Nazalans, Uyku Apne Sendromu

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KEKELEYEN YETİŞKİN ERKEK VE KADINLARIN KENDİ KEKEMELİKLERİNE DAİR ALGILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Şevval Fidan¹, R. Sertan Özdemir²

¹Fenerbahçe Üniversitesi

²İstanbul Medipol Üniversitesi

Şevval Fidan / Fenerbahçe Üniversitesi

Özet: Giriş: Araştırmalar toplumun kekeleyen bireylere karşı olumsuz tutumlara sahip olduğunu; özellikle utangaç, içe dönük, özgüvensiz, kaygılı gibi olumsuz veya istenmeyen kişilik özellikleriyle stereotiplendiklerini göstermiştir. Toplumca damgalanan bireyler zamanla bu klişeleşmiş tutumlara katılmaya ve kendilerine uygulamaya yani “kendilerini damgalamaya” başlarlar. Amaç: Çalışmanın amacı kadın ve erkeklerdeki kekemelik algı puanlarının karşılaştırılmasıyla kekeleyen bireylerin yaşadığı içsel damgalamada cinsiyetin etkisinin incelenmesidir. Edinilecek sonuçlarla kekemelik terapilerinin kadın ve erkeklerde nasıl farklılıklar barındırması gerektiğiyle ilgili çıkarımlar yapılabilmesi hedeflenmektedir. Yöntem: Çalışma betimsel yöntem ve amaçsal örneklemeye sürdürülmüştür. Araştırmaya 18 yaşın üzerindeki 31 erkek 31 kadın, toplamda 62 kekeleyen birey katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Michael Boyle tarafından geliştirilip Türkçe’ye Nurten Tiryaki ve arkadaşlarının uyarladığı Kekemelik Algı Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS ile analiz edilmiştir. Cinsiyet gruplarının karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi; korelasyon analizlerinde ise Spearman Korelasyon testi kullanılmıştır. Bulgular: Analizde kadın ve erkek cinsiyetlerin toplam kekemelik damgalama puanları arasında fark saptanmamıştır. İlk alt testte kadınların puanları daha yüksek olup, cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0.008$). Bireylerin öz yardım buluşmalarına katılmalarıyla kendini damgalamaları arasında toplam puan ve alt grup puanlarında bir korelasyon saptanmamıştır ($p>0.05$). Tüm test maddelerine bakıldığında 1, 2, 10 ve 14. maddelerde kadınlarda daha yüksek puanlamalar olup, anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Sonuç: Sonuçlar kekeleyen bireylerin içsel damgalamalarında cinsiyetin etkisinin bulunmadığını düşündürmektedir. Yalnızca ilk alt test ve bazı test maddelerinin yanıtları, kadınlardaki içsel damgalamanın daha yüksek olabileceğine işaret etmektedir. Ek olarak sonuçlar, öz yardım çalışmalarına katılımın etkisinin kekemelik algısını ve damgalamayı yordamadığı yönündedir. Anahtar kelimeler: Kekemelik, kendini damgalama, cinsiyet. Keywords: Stuttering, self stigma, sex.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, kendini damgalama, cinsiyet.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN VE OLMAYAN ÇOCUKLARIN FONOLOJİK FARKINDALIK VE SÖZCÜK OKUMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: ÖN BULGULAR

Gülçin Kalender¹, Nevin Yılmaz Çifteci²

¹Buca Seyfi Demirsoy Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²İzmir Bakırçay Üniversitesi

Gülçin Kalender / Buca Seyfi Demirsoy Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Özet: Giriş ve amaç: Fonolojik farkındalık (FF) cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu fark edebilme ve sözcüğün seslerini manipüle edebilme becerisidir. Okuma bir yazıyı çözümleme ve anlamlandırma sürecidir. FF okumanın kazanılmasında ön koşul becerisi olarak kabul edilir. Konuşma sesi bozukluğu (KSB) olan çocukların FF ve okuma becerilerinde problem yaşadığı belirtilmektedir. Alanyazında KSB olan çocukların okuma ve FF becerilerinin tipik gelişim gösteren (TGG) çocuklara göre daha zayıf olduğunu raporlayan çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmanın amacı, KSB olan ve olmayan çocukların FF ve sözcük okuma performanslarının karşılaştırılması ve test puanları arasında korelasyonel bir ilişki olup olmadığının incelenmesidir. Yöntem: Bu çalışma, karşılaştırmalı betimsel araştırma yöntemiyle desenlenmiştir. Çalışmaya yaşları 7;0-7;11 aralığında değişen, 10 KSB ve 10 TGG çocuk katılmıştır. Araştırmaya katılan çocuklara Sesletim Tarama Alt Testi (SET) uygulanarak KSB olan ve olmayan grup belirlenmiştir. Veriler Fonolojik Farkındalık Testi (FFT), Okuma Yazma Değerlendirme Bataryası'nın (OYAB) Anlamlı Sözcük Okuma (ASO) ve Anlamsız Sözcük Okuma (AZSO) alt testleri kullanılarak toplanmış ve SPSS25 paket programıyla analiz edilmiştir. Bulgular: Katılımcıların FFT, ASO ve AZSO testlerinden aldıkları puanlar Mann Whitney-U testi ile gruplar arasında karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçlarına göre KSB ve TGG çocukların FFT ve AZSO testi skorları arasında TGG grup lehine istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu bulunmuştur. ASO testi sonuçlarıysa gruplar arasında anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. Katılımcıların FFT ile OYAB alt testlerine ilişkin performansları arasında pozitif yönlü bir korelasyon olduğu ortaya konmuştur. Sonuç ve Öneriler: KSB olan çocukların AZSO ve FF becerilerindeki performanslarının TGG çocuklardan farklılaştığı görülmektedir. Bu grubun değerlendirme-müdahale süreçlerinde FF ve AZSO ilişkin görevlerin dahil edilmesinin, bozukluğun doğasını anlamada önemli ipuçları sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma sesi bozukluğu, okul çağı, okuma, fonolojik yetersizlik

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN PROZODİ VE PROZODİK BOZUKLUKLARA YÖNELİK BİLGİ, DENEYİM VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Betül Özsoy Tanrıkulu¹, Zeynep Işık², Nihal Sümeyye Ulutaş³, Müberra Demir⁴, Kıymet Rümeysa Eroğlu⁵, Şükrü Torun⁶

¹İstanbul Nişantaşı Üniversitesi-Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Orenda Dil-Konuşma Danışmanlık Merkezi

³Malatya Turgut Özal Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı

⁴Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

⁵Limon Dil-Konuşma ve Ergoterapi Merkezi

⁶Üsküdar Üniversitesi- Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Betül Özsoy Tanrıkulu / İstanbul Nişantaşı Üniversitesi-Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Prozodi; konuşmanın ritmi, tonu ve vurgusu gibi ses özelliklerini ifade eden, iletişimin ayrılmaz bir bileşenidir. Bu özellikler, bir mesajın anlamını ve iletişim partnerinin tutum, niyet ve duygularını anlamada kritik rol oynar. Dil ve iletişim içinde önemli bir işlev üstlenen prozodik özelliklerin, normalden sapması veya alışılmışın dışında ifade edilmesi prozodik bozukluğa işaret etmektedir. Dil ve konuşma bozukluğu olan birçok birey dilin bu bileşeninde güçlükler yaşamaktadır. Dolayısıyla dil ve konuşma terapistlerinin (DKT'nin) klinik değerlendirme esnasında iletişimin bir bileşeni olarak prozodik becerileri de incelemesi ve gerekirse terapi planına dahil etmesi önemlidir. Ancak literatürde, DKT'nin klinik uygulamalarında prozodik değerlendirme ve müdahalelere yeterince yer vermediği belirtilmiştir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki DKT'nin prozodik özellikler ve bozukluklar konusundaki bilgi, tutum ve klinik uygulamalarındaki tercihlerini incelemektir. Bu çerçevede, terapistlerin ihtiyaçlarının ve alandaki eksikliklerinin ortaya konarak prozodiye ve prozodik bozukluklara yönelik farkındalığın artırılması hedeflenmektedir. Yöntem: Çalışma betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, benzer bir çalışmada kullanılan anket uyarlanarak düzenlenmiştir. Bulgular: Katılımcıların neredeyse tamamı (%96,6'sı), prozodik bozuklukların değerlendirilmesi ve müdahalesinin DKT'nin uygulama alanlarından biri olduğunu belirtse de, sadece küçük bir kısmı kendilerini prozodik bozuklukları değerlendirmek, tanılamak (25,7'si), ve müdahalesini yapmak (16,3'ü) konusunda yeterli olarak değerlendirmiştir. Katılımcılar ayrıca prozodik bozukluklara yönelik eğitimlere ve değerlendirme araçlarına olan ihtiyaçlarını bildirmişlerdir. Sonuç: Bulgular ışığında, eğitim olanaklarının ve prozodik bozukluklara ilişkin farkındalığın artırılması, klinik uygulamada kullanılabilecek geçerli bir değerlendirme aracının geliştirilmesi yönünde öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: konuşma terapisi, Aprosodi, konuşma ve dil patolojisi

GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN GÖRSEL ALGI BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Buğse Durmuş¹, Elçin Tadihan Özkan¹

¹Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Buğse Durmuş / Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Özet: Giriş: Gelişimsel dil bozukluğu (GDB) olan çocuklar dilin bileşenlerinde yaşadıkları güçlüklerin yanında yürütücü işlevler gibi farklı alanlarda da çeşitli güçlükler yaşamaktadır. Amaç: Çalışmanın amacı, tipik gelişim gösteren (TGG) ve gelişimsel dil bozukluğu olan çocukların görsel algı becerilerinin betimlenerek karşılaştırılmasıdır. Yöntem: Çalışmanın örneklemini yaşları 48-72 aylar arası değişen, tipik gelişim gösteren (n=30) ve gelişimsel dil bozukluğu olan (n=30) toplam 60 çocuk oluşturmaktadır. Dahil edilme kriterlerini karşılayan çocuklara Frostig Görsel Algı Testi uygulanmıştır. Verilerin analiz edilmesinde SPSS programı kullanılmıştır. Bulgular: Yapılan analizler sonucunda TGG çocukların Frostig Görsel Algı Testi alt test ve genel puanlarında GDB olan çocuklardan anlamlı olarak daha yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmüştür. GDB olan çocukların dil becerileri ile görsel algı becerileri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu gözlenmiştir. GDB tanılı olup 6 ay ve daha uzun süre terapi alan çocukların görsel algı alt test puanları, 6 aydan kısa süre terapi alan çocuklardan anlamlı olarak daha yüksektir. GDB olan çocukların görsel algı becerilerinde cinsiyetin anlamlı bir etkisi yoktur. GDB tanılı olup TEDİL ifade edici dil alt testinden beklenen düzeyin altında puan alan çocukların, TEDİL alıcı ve ifade edici dil alt testlerinin her ikisinden de beklenen düzeyin altında puan alan çocuklara göre bazı görsel algı alt test puanlarında daha yüksek puanlar aldıkları gözlenmiştir. Sonuç: Çalışmadan elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, GDB olan çocukların değerlendirme ve müdahale süreçlerine görsel algı becerilerinin de dahil edilmesinin gelişimlerini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gelişimsel dil bozukluğu, Tipik gelişim, Görsel algı becerileri

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİNDE MOBİL TEKNOLOJİLERİN ROLÜ VE TERAPİSTLERİN UYGULAMA KULLANIM TERCİHLERİ

Özlem Oğuz¹, Sude Nur Özdemir¹, Beyza Nur Çeçen¹, Feyza Uludoğan¹

¹Üsküdar Üniversitesi

Sude Nur Özdemir / Üsküdar Üniversitesi

Özet: Giriş: Teknolojinin hızla gelişmesi, sağlık alanında da önemli değişimlere yol açmakta ve özellikle terapi süreçlerinde dijital araçların kullanımını artırmaktadır. Bu çalışmada, dil ve konuşma terapistlerinin terapi süreçlerinde mobil uygulama kullanım alışkanlıklarını, tercih edilen uygulamaları ve bu uygulamaların hangi bireylerde, hangi amaçlarla kullanıldığını belirlemek amaçlanmaktadır. Yöntem: Çalışmaya, dil ve konuşma terapistliği alanında lisans, yüksek lisans veya doktora derecesine sahip, aktif olarak çalışan ve en az bir aylık mesleki deneyimi bulunan 101 (87K:14E) dil ve konuşma terapisti dahil edilmiştir. Katılımcıların 75'i (%74,3) lisans, 24'ü (%23,8) yüksek lisans ve 2'si (%2) doktora mezunudur. Çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan ve 14 maddeden oluşan bir anket oluşturulmuş ve online olarak katılımcılara sunulmuştur. Verilerin analizi betimsel analiz ile gerçekleştirilmiştir. Bulgular: Katılımcıların %42,6'sının (n=43) herhangi bir mobil uygulama kullanmadığını, %25,7'sinin (n=26) ise kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların %41,6'sı (n=42) yeni teknolojilere açık, %53,5'u (n=54) ise temkinli yaklaşmaktadır. Kullanıcılar, uygulamaları en çok terapi %67,8'i (n=59), eğitim ve oyun %56,3'ü (n=49) ve değerlendirme %27,6'sı (n=24) amacıyla kullanmaktadır. En fazla tercih edilen uygulamalar arasında "Tadis" (n=5), "Tohum Eğitim" (n=5), "Adım Adım Konuşuyorum" (n=3) ve "İlk Kelimelerim" (n=2) yer almaktadır. Ayrıca katılımcıların "Wordwall" ve "Canva" gibi siteler vasıtasıyla kendi etkinliklerini oluşturdukları belirlenmiştir. Sonuçlar: Mobil uygulamaların terapistler arasında yaygın olarak kullanılmadığı, ancak bazı terapistlerin zaman zaman ya da düzenli olarak bu uygulamalara başvurduğu, katılımcıların çoğunun yeni teknolojilere açık ancak temkinli bir tutum sergilediği, bu da mobil uygulamaların terapi süreçlerinde henüz tam olarak benimsenmediğini ama potansiyel taşıdığını göstermektedir. Sonuç olarak, mobil uygulamaların terapi süreçlerinde henüz yaygın bir şekilde kullanılmadığı, ancak terapistlerin bu uygulamalara karşı ilgi duyduğu ve gelecekteki kullanım potansiyelinin yüksek olduğu söylenebilir. Bu da mobil teknolojilerin terapi alanında daha fazla entegrasyon ve gelişim için bir fırsat sunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisi, mobil teknolojiler, dijital uygulamalar, terapist tercihleri, uygulama etkileri

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN VE OLMAYAN ÇOCUKLARIN ANLAMSIZ SÖZCÜK TEKRARI BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: ÖN BULGULAR

Beyza Demir Ünsal¹, Nevin Yılmaz Çiftçi²

¹Ankara Yenimahalle Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²İzmir Bakırçay Üniversitesi

Beyza Demir Ünsal / Ankara Yenimahalle Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Özet: Giriş ve amaç: Kalıcı Konuşma Sesi bozukluğu (K-KSB), konuşma seslerinin beklenen edinim yaşında üretilmemesiyle karakterize olan ve genellikle 8-9 yaşlarına kadar devam eden bir konuşma bozukluğudur. Konuşma esnasında gerekli fonemlerin ihtiyaç dahilinde çalışma belleğinden geri çağırılması gerekmektedir. Çalışma belleğinin, geri çağırma, depolama alanlarında ya da bileşenlerinden biri olan kısa süreli fonolojik bellekte bir problem olması, anlamsız sözcük tekrarı görevlerinde kişilerin performansını olumsuz etkileyebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, K-KSB olan ve olmayan çocukların anlamsız sözcük tekrarı testi performanslarının karşılaştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, K-KSB olan ve tipik gelişim gösteren (TGG) çocukların çalışma belleği ve kısa süreli fonolojik belleklerine ilişkin ipuçlarının elde edilmesi hedeflenmektedir. Yöntem: Bu çalışma, karşılaştırmalı araştırma yöntemiyle desenlenmiştir. Çalışmaya 9;0-9;11 yaş aralığında olan 10 K-KSB olan ve 10 TGG çocuk katılmıştır. K-KSB olan grup Ankara Artikülasyon Testi (AAT) sonucunda belirlenmiştir. Veriler, Anlamsız Sözcük Tekrarı Testi (ASTT) kullanılarak toplanmış ve SPSS 26 ile analiz edilmiştir. Bulgular: Katılımcıların ASTT skorları bağımsız örneklem T-testi ile gruplar arasında karşılaştırılmıştır. Test sonuçlarına göre K-KSB ve TGG çocukların ASTT skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. K-KSB olan grup, TGG gruba göre daha düşük puan almıştır. Sonuç ve Öneriler: K-KSB olan çocukların çalışma belleği gerektiren görevlerdeki performanslarının TGG çocuklardan farklılaştığı görülmektedir. Bu grubun değerlendirme-müdahale süreçlerinde çalışma belleğine ilişkin görevlerin dahil edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: konuşma sesi bozukluğu, bellek kısa-süreli, okul çağı, hatırlama

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN 48-72 AYLIK ÇOCUKLARIN YÜRÜTÜCÜ İŞLEV BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Gizem Nur Gör¹, Nurdan Cankuvvet Aykut²

¹Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

Gizem Nur Gör / Erzincan Mengücek Gazi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Özet: Konuşma Sesi Bozuklukları (KSB), konuşma seslerinin algılanmasında, üretilmesinde ve fonolojik temsilde zorlukları içermektedir. Kelime dağarcığı, fonolojik gelişim ve farkındalık becerilerini etkileyen KSB okuryazarlık becerilerinde de sorunlara yol açar. Ayrıca, organizasyon, okula uyum ve motivasyon gibi alanlarda da sorunlar bildirilmiş ve sorunların yetişkinlik döneminde de devam ettiği vurgulanmıştır. Tüm bu sorunlar yürütücü işlev becerilerindeki güçlükleri işaret etmektedir. Yürütücü işlev bileşenlerindeki sorunları tespit etmenin KSB'nin olumsuz etkilerinin azaltılarak etkin terapi planı oluşturulmasında önemli olduğu vurgulanmıştır. Alanyazın incelendiğinde dil ve konuşma sorunu olan çocuklarda yürütücü işlev becerileri üzerine yapılan çalışmaların arttığı ancak Anadili Türkçe olan 48-72 aylık çocuklarının yürütücü işlev becerilerini yaş, cinsiyet ve KSB şiddet düzeyi değişkenlerine göre inceleyen bir çalışma olmadığı dikkat çekmiştir. Bu nedenle çalışmada KSB olan çocukların yürütücü işlev beceri performanslarının yaş, cinsiyet ve KSB şiddet düzeyi değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın hedef aldığı anadil ve yürütücü işlevleri yaş, cinsiyet ve KSB şiddet düzeyi değişkenlerine göre incelemesi açısından alanyazına ve yürütücü işlev becerileri perspektifinden KSB'ye rehberlik ederek dil ve konuşma terapisi uygulamalarına yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Kesitsel tarama deseni ile yürütülen çalışmanın katılımcıları 48-72 ay aralığındaki 22 kız ve 44 erkek çocuktur. Veri toplamada Türkçe Erken Dil Gelişim Testi, Sesletim Alt Testi ve Çocukluk Dönemi Yürütücü İşlev Envanteri-Öğretmen Formu (ÇDYİE) kullanılmıştır. Bağımsız örneklem t-testi, Mann-Whitney U testi, tek yönlü varyans analiziyle (ANOVA) sonucunda yaş, cinsiyet ve KSB şiddet düzeyine göre toplam, çalışan bellek ve ketleyici kontrol puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür. 48-59 ay grubunun puan ortalamasının 60-72 ay grubundan, erkek grubun puan ortalamasının kız grubundan yüksek olduğu bulunmuştur. KSB şiddet düzeyi arttıkça ÇDYİE puanlarının anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür. Çalışmada KSB'li çocuklarda yaş ve cinsiyete ek olarak KSB şiddet düzeyi arttıkça yürütücü işlev beceri, çalışan bellek ve ketleyici kontrol performanslarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Artikülasyon (sesletim) bozukluğu, konuşma sesi bozukluğu, konuşma ve dil patolojisi, yürütücü fonksiyon.

KEKEMELİĞİ OLAN YETİŞKİN BİREYLERİN TERAPİ SÜRECİNİ TAMAMLANMADAN BIRAKMA DURUMLARININ İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Sena Gümüştekin¹, Selin Tokalak², Ahmet Konrot¹, İrem Akpınar¹

¹Üsküdar Üniversitesi

²Bahçeşehir Üniversitesi

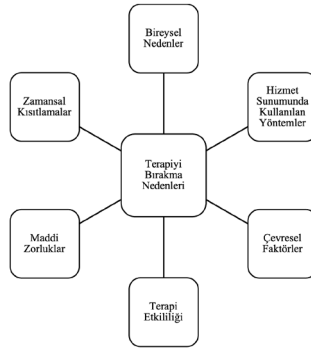
Selin Tokalak / Bahçeşehir Üniversitesi

Özet: Kekemeliği Olan Yetişkin Bireylerin Terapi Sürecini Tamamlanmadan Bırakma Durumlarının İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma Giriş: Kekemeliğe sahip yetişkin bireyler, dil ve konuşma terapisine başladıktan sonra çeşitli sebeplerle terapi sürecini erken bırakabilmektedir. Bu durum, terapinin etkinliğini, bireysel motivasyonu ve dışsal faktörleri göz önüne alarak değerlendirilmesi gereken önemli bir klinik sorundur. Amaç: Kekemeliğe sahip yetişkin bireylerin, dil ve konuşma terapisi süreçlerinin tamamlanmadan bırakmalarında etkili olabilecek faktörlerin derinlemesine ve detaylı olarak incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma doğrultusunda bireylerin terapiyi bırakma durumlarının nedenleri betimlenmeye çalışılmış ve katılımcıların terapi süreçlerinin devamlılığının sağlanmasına yönelik önerileri incelenmiştir. Yöntem: Bu çalışma, konunun derinlemesine ve detaylı olarak araştırılması hedeflendiği için nitel desende planlanmıştır. Araştırma, var olan durumu olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçladığı için betimleyici fenomenolojik desende gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme metodu tercih edilerek belirli başlıklar çerçevesinde katılımcıların terapiyi tamamlanmadan bırakma süreçleri ile ilgili detaylı verilere ulaşmak amaçlanmıştır. Verilerin analizinde, içerik analizi metodundan faydalanılarak verileri ifade edebilecek kavram ve ilişkilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bulgular: Elde edilen veriler doğrultusunda, terapi sürecinin erken bırakılmasının nedenlerine ilişkin ifade edilen en yaygın yanıtın terapi etkililiği teması altında toplandığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmının terapinin beklenen ilerlemeyi sağlamadığı için terapiyi bıraktığını ifade ettiği fark edilmektedir. Ayrıca maddi zorluklar ve yoğun iş ya da okul programları gibi zaman kısıtlamaları da önemli bırakma nedenleri arasında yer almıştır. Bazı katılımcılar, özgüven eksikliği, motivasyon kaybı ve terapi sürecine olan inançlarının azalması; bazıları ise başka bir şehre tayin olmak, doğal afetler gibi dışsal faktörler nedeniyle terapiye devam edemediklerini ifade etmiştir. Terapinin yöntemlerinden memnuniyetsizlik ve terapi ortamının çocuklara özgü tasarlanmış olması da ek nedenler olarak öne çıkmıştır. Katılımcıların terapilerin devamlılığının sağlanmasına yönelik önerileri ise; terapi ile ilgili somut hedefler ve ilerleme ölçütlerinin belirlenmesi, bireye özgü hizmet sunumlarının geliştirilmesi, esnek zamanlama ve alternatif ödeme planları içeren hizmet sunumları, terapi sürecine destek olabilecek motivasyon ve özgüven artırıcı uygulamalar temaları altında toplanmıştır. Sonuç: Çalışma, kekemeliği olan yetişkin bireylerde dil ve konuşma terapisini bırakma sebeplerinin çok boyutlu olduğunu ortaya koymuştur. Terapinin beklenen ilerlemeyi sağlayamaması, maddi

ve zamansal kısıtlamalar, bireysel motivasyon eksikliği ve çevresel faktörler gibi etkenler, terapiye devamlılığı olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bulgular, terapötik yaklaşımların bireysel ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesi ve dışsal faktörlerin göz önünde bulundurulduğu hizmet sunumlarının ön plana çıkmasına ilişkin stratejiler geliştirilmesinin gerekliliğini göstermektedir.

Şekil 1. Katılımcıların terapiyi bırakmalarına ilişkin nedenler temasına ait kategori bilgileri

Şekil 1. Katılımcıların terapiyi bırakmalarına ilişkin nedenler temasına ait kategori bilgileri

Katılımcıların terapiyi bırakmalarına ilişkin nedenler temasına ait kategori bilgileri

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik bilgiler

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Terapiye Devam Ettiği Süre	Hizmet Alım Şekli
AA	Erkek	35	Lise	2 ay	Yüz yüze
BB	Erkek	23	Üniversite	12 ay	Yüz yüze
CC	Kadın	36	Yüksek okul	6 ay	Çevrimiçi
DD	Erkek	19	Lise	10 ay	Yüz yüze
EE	Erkek	47	Üniversite	1 ay	Yüz yüze
FF	Erkek	32	Lise	1 ay	Yüz yüze
GG	Erkek	28	Üniversite	1 buçuk ay	Yüz yüze
HH	Kadın	25	Lise	3 ay	Yüz yüze
II	Kadın	39	Üniversite	4 ay	Çevrimiçi

ii	Erkek	31	Üniversite	2 buçuk ay	Yüz yüze
JJ	Erkek	26	Üniversite	9 ay	Yüz yüze

Katılımcılara ait demografik bilgiler

Anahtar Kelimeler: kekemelik, dil ve konuşma terapisi, terapi sürekliliği, hizmet sunumu, terapi etkililiği

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TÜRKİYE'DE ÇALIŞAN DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Şerife Nur Biçen¹, Eren Balo²

¹Koza İletişim Dil ve Konuşma Merkezi, Bursa

²Anadolu Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Eskişehir

Şerife Nur Biçen / Koza İletişim Dil ve Konuşma Merkezi, Bursa

Özet: GİRİŞ: Maslach Tükenmişlik Ölçeği'ni (MTÖ) geliştirmiş olan Christina Maslach'a göre tükenmişlik "iş gereği yoğun duygusal taleplere maruz kalan ve sürekli diğer insanlarla yüz yüze çalışmak durumunda olan kişilerde görülen fiziksel bitkinlik, uzun süreli yorgunluk, çaresizlik ve umutsuzluk duygularının, yapılan işe, hayata ve diğer insanlara karşı olumsuz tutumlarla yansması ile oluşan bir sendromdur." Alanyazın incelendiğinde tükenmişliğin iş kaybı, aile içi sorunlar, alkol-sigara-madde kullanımı, psikosomatik hastalıklar, uykusuzluk ve depresyon gibi ciddi durumlarla sonuçlanabileceği görülmektedir. AMAÇ: Bu çalışmanın amacı Türkiye'de çalışan Dil ve Konuşma Terapistlerinin tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi ve buna etki eden faktörlerin araştırılmasıdır. YÖNTEM: Çalışmada 138'i kadın ve 29'u erkek olmak üzere toplamda 167 katılımcı tarafından doldurulan Kişisel Bilgi Formu ve MTÖ verileri analiz edilmiştir. Analiz için SPSS 22.0 istatistik programı kullanılmış; betimleyici özelliklerin belirlenmesinde frekans yüzde analizleri, ölçeğin incelenmesinde ortalama ve standart sapma istatistikleri ve değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek üzere de Kurtois (Basıklık) ve Skewness (Çarpıklık) değerleri incelenmiştir. Katılımcıların ölçek düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler için Pearson korelasyon analizleri; katılımcıların betimleyici özelliklerine göre ölçek düzeyindeki farklılaşmaların incelenmesinde ise bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve post-hoc (Tukey, LSD) analizleri kullanılmıştır. BULGULAR: Cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, çalışılan ortam, deneyim yılı, aylık gelir düzeyi ve meslek değiştirme düşüncesinin tükenmişlik düzeyini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların tükenmişlik puan ortalamaları incelendiğinde Duygusal Tükenme alt ölçeğinde orta seviyede tükenmişliğe sahip oldukları görülmüştür. SONUÇ: Dil ve Konuşma Terapistlerinin tükenmişlik düzeylerine yönelik farkındalığın arttırılması ve bu durumun yaşanmaması veya daha yüksek bir noktaya gelmemesi için önlemlerin alınması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: professional burnout, mesleki tükenmişlik, medical staff, sağlık çalışanları

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞUNDA MÜDAHALE SÜREÇLERİNİN YÖNETİMİ

Özge Sert Allış¹, Deniz Kazanoğlu²

¹Denge Terapi Merkezi

²İzmir Bakırçay Üniversitesi

Özge Sert Allış / Denge Terapi Merkezi

Özet: Konuşma Sesi Bozukluğunda Müdahale Süreçlerinin Yönetimi **GİRİŞ:** Konuşma sesi bozukluğu (KSB) olan çocuklar, dile ait konuşma seslerini ve bu seslerin dildeki kullanım kurallarını edinmekte zorluk yaşamakta ve yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde akademik, sosyal-duygusal, iletişimsel ya da eş zamanlı tanı olarak dikkat eksikliği ve hiperaktivite (DEHB), okuma güçlükleri, dil bozuklukları gibi durumlarla karşılaşabilmektedir. Dil ve konuşma terapistlerinin (DKT) gerçekleştirdiği klinik uygulamaların genel olarak karmaşık ve paradoksal bir yapıya sahip olması, KSB'nin kendi içinde alt bozukluklara ayrılması, konuşma seslerine yönelik yapılan hataların konuşma süreçlerinin fonolojik, motor üretim veya algısal boyutların hangi aşamasında gerçekleştiğinin her vakada ayrıştırılmasının mümkün olmaması ve KSB'nin diğer bozukluklarla birlikte görülme olasılığı dikkate alındığında KSB'ye yönelik müdahale süreci titizlikle planlanmalıdır. **AMAÇ:** Bu çalışmanın amacı Türkiye'deki DKT'lerin KSB'ye yönelik klinik karar verme sürecini hem derinlemesine görüşmeler hem anket yoluyla elde edilen verilerin birlikte ele alınmasıyla daha kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktır. **YÖNTEM:** Karma yöntem kullandığımız çalışmanın veri toplama süreci nicel ve nitel olmak üzere aynı anda yürütülmüştür. Nitel kısmında, 16 DKT ile Microsoft Teams üzerinden derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Nicel veri toplama sürecinde ise Google Forms üzerinden bir anket oluşturulmuş ve şu ana kadar 144 kişiye ulaşılmıştır. Nitel verilerin analizi için içerik analizi, nicel verilerin analizi için betimsel analizler kullanılacak olup elde edilen bulgular sentezlenerek yorumlanacaktır. **BULGULAR:** Veriler analiz sürecindedir. **SONUÇ:** Veriler analiz sürecindedir.

Anahtar Kelimeler: konuşma sesi bozukluğu, müdahale, dil ve konuşma terapisti

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

EBEVEYN RAPORLARININ TANISAL DOĞRULUĞU

Selen Gündüz¹, Selçuk Güven²

¹Hacettepe Üniversitesi

²Montreal Üniversitesi

Selen Gündüz / Hacettepe Üniversitesi

Özet: Dil ve konuşma bozuklukları (DKB), okul öncesi yaş grubundaki çocukların %5-10'unu etkileyerek müdahale edilmediğinde uzun vadeli akademik, sosyal ve duygusal zorluklara yol açabilir. Erken tanı büyük önem taşırken, geleneksel klinik değerlendirme yöntemleri zaman alıcı, maliyetli ve birçok ortamda erişilebilir değildir. Ebeveyn raporları, bakım verenlerin çocuklarının iletişim gelişimine dair gözlemlerini içeren, zaman ve maliyet açısından etkin bir tarama aracı olarak öne çıkmaktadır. Ancak, bu raporların tanısal doğruluğu, güvenilirliği ve öngörü gücü konusunda belirsizlikler bulunmaktadır. Bu çalışma, ebeveyn raporlarının DKB'lerin tarama ve tanı süreçlerindeki etkinliğini meta-analiz ve kapsamlı bir derleme yoluyla sistematik olarak değerlendirmektedir. Beş veri tabanında (PubMed, CINAHL, PsycINFO, Web of Science, Google Scholar) 2000-2024 yılları arasında yayımlanan uygun çalışmalar belirlenmiştir. Tanısal doğruluk ölçütleri—duyarlılık, özgüllük, pozitif kestirim değeri (PPV) ve negatif kestirim değeri (NPV)—bivariant rassal etkiler modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma metodolojisi, kalite değerlendirme aracı QUADAS-2 ile değerlendirilmiş, heterojenlik alt grup ve meta-regresyon analizleri ile incelenmiştir. Sonuçlar, ebeveyn raporlarının duyarlılık açısından orta düzeyde (%70–85), ancak özgüllük açısından daha düşük (%60–75) bir performans gösterdiğini ortaya koymaktadır. Sosyoekonomik faktörler, kültürel farklılıklar ve çocuğun yaşı gibi değişkenler tanısal doğruluğu etkilemektedir. Meta-regresyon analizleri, ölçeklerin etkinliğinin farklı gruplar arasında değiştiğini ve okul öncesi çocuklarda daha yüksek tanısal oranlar gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ebeveyn raporlarının hem güçlü hem de sınırlı yönlerini vurgulamakta ve bunların bağımsız bir tanı aracı olmaktan çok tamamlayıcı bir değerlendirme yöntemi olarak kullanılmasının önemini göstermektedir. Çalışma, ebeveyn raporlarının diğer tarama yöntemleriyle entegrasyonuna yönelik kanıta dayalı öneriler sunarak erken müdahale süreçlerinin klinik ve halk sağlığı alanlarında erişilebilirliğini artırmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: dil ve konuşma bozuklukları, ebeveyn raporları, tarama, tanı, meta-analiz

JARGON AFAZİSİ VE SAĞ BEYİN HASARI: KOMORBİD BİR OLGU

Sevinç TÜYSÜZ¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Sevinç TÜYSÜZ / Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Özet: Giriş: Jargon afazisinde çoğunlukla neolojilerden oluşan anlaşılması güç bir konuşma görülmektedir. Hastanın bozukluğunun farkında olmaması terapiye direnç geliştirmesine yol açabilmektedir. Benzer şekilde sağ beyin hasarına bağlı bilişsel ve iletişimsel yetersizlikler, terapinin etkililiğini azaltabilmektedir. Bu çalışmada, sağ ve sol beyin bölgelerinde ardışık şekilde serebral iskemi geçiren ve işitme duyusunu tamamen yitiren BK'nin (68) müdahale süreci ele alınmaktadır. Amaç: Terapi, hastanın yazılı sözcüklere erişimini artırmayı ve rezidüel yazma becerilerini alternatif bir iletişim yöntemi olarak kullanmasını hedeflemektedir. Yöntem: 18 hafta süren 3 aşamalı bir terapi protokolü uygulanmıştır. Hedef sözcükler, hastanın iletişim partneri (eşi) ile birlikte işlevselliklerine göre belirlenmiştir. İlk aşamada sözcüklerin ortografik temsillerine erişimi sağlayacak anagram çözme, kopyalama, gecikmeli kopyalama ve yazılı adlandırma etkinlikleri yapılmıştır. Sonrasında farklı uyaranlar üzerinde genelleme çalışmaları yürütülmüştür. Son aşamada ise hastanın yazılı sözcük dağarcığını spontan iletişimde kullanması desteklenmiştir. Bulgular: BK'nin çalışılan sözcükleri yazılı adlandırma becerileri anlamlı ölçüde artmıştır. Terapiyle birlikte öğrenme hızında ve yaşam kalitesinde artış gözlenmiştir. Ancak yazıyı spontan iletişimde kullanabilmesi için yönlendirilmeye ihtiyaç duymaktadır. Sonuçlar: BK'nin ilerlemesi, yazılı iletişimin jargon afazisinde etkili bir yöntem olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Terapilere hastanın iletişim partneri de dahil edilmeli ve işlevsel yazma çalışmalarıyla devam edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: jargon, afazi, sağ beyin hasarı

DUDAK DAMAK YARIKLI ÇOCUĞU OLAN ANNELERİN BAKIM VERMEYE YÖNELİK DENEYİMLERİNİN VE İHTİYAÇLARININ İNCELENMESİ: PİLOT ÇALIŞMA

Ezgi Apaydın¹, Gülkader Temiz¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi

Ezgi Apaydın / İstanbul Medipol Üniversitesi

Özet: Dudak damak yarıklığı (DDY) embriyolojik dönemde kapanması beklenen anatomik yapılardaki açıklıktır. DDY'li bireylerin doğumdan başlayarak hayatları boyunca başta beslenme güçlüğü olmak üzere; ameliyatlar, iştme problemleri, eşlik eden sendrom varsa medikal sorunlar, hastanede geçirilen uzun sürelerle bağlı dil gelişiminin yaşitlarından geri olması, anlaşılabilirliğin düşük olması ve fiziksel görünümdeki farklılık sebebiyle çeşitli psikososyal güçlükler gibi biz dizi zorluk yaşayabileceği bilinmektedir. DDY'li çocuğu olan ebeveynlerin, bakım yüklerinin ve ebeveynliğe ilişkin kaygı seviyelerinin yüksek olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur. Literatürde DDY'li çocuğu olan ailelere prenatal dönemden başlayarak sürece dair verilecek danışmanlık hizmetlerinin ailelerin duruma adaptasyon gücünün arttıracacağı ve depresyon, kaygıyla baş etmede faydalı olacağı bildirilmektedir. Bu çalışmanın amacı DDY'li çocuğu olan annelerin çocuklarının dönem dönem değişen ihtiyaçlarını karşılarken yaşadıkları deneyimleri araştırmak ve annelerin ihtiyaçlarını analiz etmektir. Çalışma nitel bir araştırma tasarlanmıştır. Örneklem, DDY'li çocuğu olan 5 anneden oluşmaktadır. Literatür taraması yapılarak belirlenen yarı yapılandırılmış sorular online görüşmeler sırasında katılımcılara yöneltilmiştir. Görüşmeler kayıt altına alınmış ve bilgisayar ortamında yazıya dönüştürülmüştür. Daha sonra oluşturulan dökümanlar analiz edilmiştir. Bulgular: Görüşmeler yaklaşık 45 dk sürmüş olup transkript ve analiz süreci devam etmektedir. Sonuçlar kongrede sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: dudak damak yarıklığı, ihtiyaç analizi, Danışmanlık

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TÜRKÇE KONUŞAN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARDA KEKEMELİĞİN İŞİTSEL VE GÖRSEL TESPİTİ: BİR YAPAY ZEKÂ MODELİ

Mehmet Emrah Cangi¹, Mümüne Merve Parlak², Kubilay Muhammed Sünnetçi³, Derya Çavdar¹, Muhsin Dölek⁴, Ahsen Erim⁵, Ayberk Munis⁶, Ahmet Alkan⁷

¹Biruni Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

³Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü

⁴Bahçeşehir Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

⁵Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

⁶Torino Politeknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

⁷Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü

Mehmet Emrah Cangi / Biruni Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş:Kekemeliğin yönetiminde erken tarama, doğru tanılama ve prognozun belirlenmesi, klinik karar süreçlerinde kritik rol oynar. Kekemeliğin değerlendirilmesinde niceliksel ve niteliksel yöntemler kullanılır; kekelenen hece yüzdesi ölçümleri ve akıcısızlık türlerinin sınıflandırılması sürecin temel bileşenlerindendir. Ancak bu değerlendirmeler, geniş zaman ve uzman deneyimi gerektirir. Bu sınırlılıklar, yapay zekâ ve makine öğrenmesi gibi inovasyonlara ilgiyi artırmıştır.Amaç:Bu çalışmanın amacı, Türkçe konuşan okul öncesi çocuklarda kekemeliği işitsel ve görsel girdilerle bütüncül değerlendiren bir model geliştirmektir. Modelin, akıcısızlıkların kekemelik veya normal akıcısızlık olduğunu ayırt etmesi ve kekemelik varsa şiddetini belirlemesi hedeflenmektedir.Yöntem:Bu araştırma, betimsel tarama metodolojisini kullanmaktadır. Bu kapsamda 2-5 yaşları arasındaki 72 kekemeliği olan ve 72 olmayan toplam 144 çocuktan, yarı yapılandırılmış sohbet ortamında spontan konuşma ve öykü anlatma görevleriyle konuşma örnekleri toplanmaktadır. Akıcısızlıkların sınıflandırılması, üç uzman Dil ve Konuşma Terapisti (DKT) tarafından yazılı olarak etiketlenmekte ve transkripsiyonları Praat yazılımıyla akustik analize tabi tutulmaktadır. Videolar ise ikincil davranışların analizi için işlenmektedir. Modelleme aşaması iki bileşenden oluşmaktadır: Ses dalında, akıcısızlık tespiti için BLSTM ve ResNet tabanlı FluentNet modeli kullanılacak; ek olarak AlexNet, GoogleNet, MobileNet ve Vision Transformer mimarileri test edilmektedir. Video dalında, yüz tanıma ve mikro ifade analizi için 3D CNN ve HTNet modelleri uygulanmaktadır. Son aşamada, ses ve video analizlerinden elde edilen veriler entegre edilerek, kekemelik tanısı ve akıcısızlık türleri ile şiddetini belirleyen bir model geliştirilecektir.Bulgular ve Sonuç:Mevcut çalışmada veri toplama, pilot çalışma ve model eğitimi süreçleri devam etmektedir. Çalışma tamamlandığında, DKT'lerin kekemelik değerlendirme sürecinde zaman ve efor tasarrufu sağlanacak ve ilk Türkçe kekemelik veri seti oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi kekemeliği, Değerlendirme, Derin öğrenme, Otomatik konuşma tanıma, Yapay zekâ

PARKİNSON HASTALIĞINDAKİ DİZARTRİK KONUŞMA ANLAŞILIRLIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİNDE BİR YAPAY ZEKA DENEMESİ: ÖN ÇALIŞMA

Işıl Nur Güngör¹, Işıl Nur Güngör², Didem Çevik³

¹Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara, Türkiye

²Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi ABD Doktora, Eskişehir, Türkiye

³Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Kütahya, Türkiye

Işıl Nur Güngör / Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara, Türkiye

Özet: Giriş: Parkinson, dopamin eksikliğinin neden olduğu nörodejeneratif bir hastalıktır. Parkinsonda motor defisitler ile birlikte konuşma anlaşılabilirliğini azaltan hipokinetik dizartri gözlenmektedir. Dil ve konuşma terapistleri(DKT), Parkinsonda konuşma anlaşılabilirliğinin değerlendirilmesinden ve artırılmasını sağlayacak müdahale hizmetlerinin sunulmasından sorumludur. Akustik analizler, konuşma anlaşılabilirliği değişikliklerinin saptanmasında nicel veri sağlanması açısından güvenilir araçlardandır. Konuşmanın otomatik tanınması ve transkript edilmesini sağlayan yapay zeka destekli uygulamalar, günlük hayatta sıklıkla kullanılan teknolojik bir ürün olduğu gibi dizartrik konuşmadaki anlaşılabilirlik değişikliklerinin saptanması konusunda umut vadetmektedir. Amaç: Yapay zeka destekli transkripsiyon sisteminin dizartrik konuşma anlaşılabilirliği değişikliklerine yönelik sonuçlarını tespit etmektir. Yöntem: Çalışmaya 10 hafif/orta şiddette dizartrik parkinsonlu ve 10 sağlıklı konuşmacı katılmıştır. Çalışmada akustik analize uygun ortamda ve uygun konuşma uyaranlarıyla konuşma kaydı alınmıştır. Veriler 2 oturumda toplanmıştır. İlk oturumda motor konuşma bozuklukları ve biliş değerlendirme yapılmış ve günlük konuşma özellikleri ile konuşma kaydı alınmıştır. 2. oturumda ise konuşma anlaşılabilirliğinin artırılmasında kullanılan ‘net konuşma’ ile konuşma kaydı alınmıştır. Bütün toplanan kayıtlar PRAAT ile analiz edilerek ünlü alanı hesaplanmıştır. Aynı kayıtlar yapay zeka destekli transkripsiyon sistemi Google Cloud Speech-to-Text ile analiz edilmiştir. Bulgular: Sağlıklı konuşmacılar parkinsonlulara göre tüm koşullarda daha geniş ünlü alanına sahiptir. Net konuşmada ünlü alanı her iki grupta genişlemektedir. Yapay zeka destekli transkripsiyon sistemi, sağlıklı bireylerin konuşmalarını daha yüksek doğrulukla transkript ederken, her iki grupta da kendi konuşmaları ile net konuşma arasında fark bulmamıştır. Sonuç: Akustik analizler anlaşılabilirlik farklılıklarını belirlemede güvenilirken yapay zeka destekli transkripsiyon sistemlerinin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Bu gelişmeler, DKT’ler için yeni değerlendirme yöntemi sağlayabilirken; parkinsonlu bireylerin ilgili sistemleri daha yüksek doğrulukta kullanması sağlanarak hayata katılımları artırılabilir.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

Dil ve Konuşma Bozuklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

Anahtar Kelimeler: Parkinson, Dizartri, Anlaşılabilirlik, Akustik Analiz, Yapay Zeka

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ

Kübra Nur ŞİMŞEK¹, Işıl Nur GÜNGÖR²

¹Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Kognitif ve İletişim Beceri Laboratuvarı, Ankara, Türkiye

²Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara, Türkiye

Kübra Nur ŞİMŞEK / Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Kognitif ve İletişim Beceri Laboratuvarı, Ankara, Türkiye

Özet: Dil ve Konuşma Terapisinde Dijital Dönüşüm: Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi Kübra Nur ŞİMŞEK¹, Işıl Nur GÜNGÖR² Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Kognitif ve İletişim Beceri Laboratuvarı, Ankara, Türkiye, kbrnrsimsek@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-6604-54772 Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara, Türkiye, isilay.balidede@ankaramedipol.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6998-5982 Giriş: Dijital dönüşüm, sağlık alanında önemli değişimlere yol açarak birçok disiplinin uygulamalarını dönüştürmektedir. Dil ve konuşma terapisi (DKT) alanında da dijital araçların kullanımı giderek yaygınlaşmakta, yapay zekadan sanal gerçeklik destekli uygulamalara kadar geniş bir yelpazede teknolojiler entegre edilmektedir. Amaç: Bu çalışmada, Türkiye’de DKT alanında dijital dönüşümü ele alan lisansüstü tez çalışmalarının farklı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Yöntem: Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi tekniği kullanılan tanımlayıcı bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırma için Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde (YÖK-TEZ) veri tabanı kullanılmıştır. “Mobil uygulama”, “sanal gerçeklik”, “yapay zeka”, “dijital”, “online/çevrimiçi”, “teleterapi/telerehabilitasyon”, “yazılım/bilgisayar yazılımı/uygulama yazılımı”, “tablet/akıllı telefon” anahtar kelimeleri ile arama gerçekleştirilmiştir. Arama yapılan bilim dalı ise Dil ve Konuşma Terapisi/Terapistliği şeklinde belirlenmiştir. Veriler, içerik analizi yöntemiyle incelenmiş; tez türü ve yılı, katılımcı grubu ve kullanılan anahtar sözcüklere göre sınıflandırılmıştır. Bulgular: Yapılan inceleme sonucunda 2019-2024 yılları arasında 7 yüksek lisans ve 4 doktora olmak üzere toplam 11 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu çalışmaların üçü afazi, biri Alzheimer, biri kekemelik, biri konuşma sesi bozukluğu, ikisi ses bozukluğu üzerine odaklanırken, iki çalışma ise anket kapsamında DKT’ler ve sağlıklı öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmalardan üçü mobil uygulama ve yazılım, ikisi sanal gerçeklik, beşi teleterapi ve biri ise online anahtar sözcüklerinin aranması sonucunda tespit edilmiştir. Sonuç: Son beş yıl içinde Türkiye’de DKT alanındaki lisansüstü tezlerde dijital dönüşümün giderek daha fazla yer aldığı görülmektedir. Dijital teknolojilerin DKT’lerin eğitim süreçlerine entegre edilmesi ve klinik uygulamalarda daha fazla kullanılması, müdahale süreçlerini verimli hale getirebilir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda disiplinler arası iş birliklerinin artırılması ve yenilikçi yaklaşımların daha kapsamlı incelenmesi önerilmektedir. Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisi, dijital dönüşüm, mobil uygulama, teleterapi, sanal gerçeklik

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisi, dijital dönüşüm, mobil uygulama, teleterapi, sanal gerçeklik

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN HASTA GÜVENLİĞİNE BAKIŞININ NİTEL OLARAK İNCELENMESİ: PİLOT ÇALIŞMA

Samet Tosun¹

¹Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Samet Tosun / Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Özet: Giriş Dil ve konuşma terapisi (DKT) alanında hasta güvenliği üzerine yapılan araştırmalar oldukça sınırlıdır. Ancak, sağlık hizmetlerinin diğer çeşitli alanlarında gerçekleştirilen araştırmalar, risklere ilişkin kararların verildiği kültürel ortamın anlaşılmasının hasta güvenliğini artırabileceğini göstermektedir. DKT literatüründe kapsamlı çalışmaların eksikliğine rağmen, özellikle iki konuya odaklanılmıştır: DKT'nin disfaji yönetimindeki rolü ve yoğun bakım ünitesinde hasta güvenliği ile ilgili sorumlulukları. Bu bağlamda, literatürdeki çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Amaç Bu çalışmanın amacı dil ve konuşma terapistlerinin hasta güvenliği konusundaki bilgi ve fikirlerini detaylı olarak incelemek ve yaşadıkları problemlerin detaylı olarak ortaya konmasını sağlamaktır. Yöntem Bu amaçla nitel çalışma deseninden yararlanılarak dil ve konuşma terapistleri ile görüşmeler planlanmıştır. Bu görüşmelerde çalışmanın katılımcılarına hasta güvenliğine ilişkin açık uçlu sorular sorularak hasta güvenliği konusu derinlemesine araştırılmıştır. Bu çalışma lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeylerinden mezun 23-46 yaş aralığında 4 kadın 2 erkek toplamdan katılımcı ile gerçekleştirilen nitel bir çalışmadır. Çalışmadan elde edilen bilgiler tematik analiz ile gruplanmıştır. Bulgular Çalışmanın sonucunda, terapistlerin bilgisizliği, hata raporlamada eksiklik ve ihmal temaları öne çıkmıştır. Terapistler özellikle hasta güvenliği kavramı ile ilgili kafa karışıklığı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ancak, kavram örnekler ile açıklandıkça benzer olaylar yaşadıklarında bahsetmişlerdir. Sonuç Bu çalışma ile dil ve konuşma terapistlerinin hasta güvenliğine ilişkin aldıkları eğitimin yetersiz kaldığı ve çeşitli sebepler nedeniyle hasta güvenliğine dair konularda yetersizlikler yaşadıkları belirlenmiştir. İlerleyen zamanlarda hasta güvenliğine yönelik eğitimlerin düzenlenmesi ve mesleki bilgilendirme ile farkındalığın artırılması hasta güvenliği açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta güvenliği, Dil ve konuşma terapisi, Nitel çalışma, Tematik analiz

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

ERKEN ÇOCUKLUKTA DİL KULLANIM ENVANTERİ (LUI): PRAGMATİK DİL GELİŞİMİ DEĞERLENDİRMESİ'NİN TÜRKÇE UYARLAMA, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Eda İYİGÜN UZUNÖZ¹, İlknur MAVİŞ²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

²Anadolu Üniversitesi

Eda İYİGÜN UZUNÖZ / Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet: Giriş: Pragmatik, dilin sosyal bağlamlarda etkili ve uygun kullanımı olarak tanımlanabilir (Bates, 1976). Daha detaylı bakıldığında, söz öncesi dönemde yüz ifadeleri, jestler yoluyla iletişim niyetlerinin aktarılmasını, mecaz anlamın anlaşılmasını, anlatıların ve diğer söylem türlerinin anlaşılmasını ve üretilmesini, prozodi yoluyla bilgi aktarımını içerir. Pragmatik becerilerin gelişimi erken dönemde çocukların etkileşim becerilerinin temelini oluşturur ve çocukların sosyal, duygusal gelişimi için önemli sonuçlar doğurur (Brenne & Rimehaug, 2019). Erken Çocuklukta Dil Kullanım Envanteri (LUI), 18 ila 47 aylık çocuklarda pragmatik dil gelişimini değerlendirmek için standartlaştırılmış ebeveyn yanıtlarına dayanan bir değerlendirme aracıdır. Amaç: Bu çalışmanın amacı, Erken Çocuklukta Dil Kullanım Envanteri: Pragmatik Dil Gelişimi Değerlendirmesi (LUI)'nin İngilizce'den Türkçe'ye çevirisini tamamlamak ve Türk kültürüne adaptasyon ve geçerlik güvenirlik çalışmalarını yapmaktır. Yöntem: LUI-TR 173 madde içeren 3 bölüm ve 14 alt alandan oluşmaktadır. Geçerlik ve güvenirlik analizlerinde tipik gelişim gösteren 18-48 aylık çocuğu olan 309 ebeveynin ve 18-71 aylık otizm spektrum bozukluğu (OSB) tanısı olan 45 çocuğun ebeveyninin LUI-TR'ye verdikleri yanıtlar kullanılmıştır. Envanterin güvenilirliğini test etmek amacıyla "Güvenilirlik Analizi", yapı geçerliliği test etmek için "Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)" yapılmıştır. Yapısal geçerlilik testinden sonra ölçeğin yakınsak ve ıraksak geçerliliği için "Ortalama Açıklanan Varyans" ve "Birleşik Güvenirlik" değerleri hesaplanmıştır. Envantere ilişkin maddelerin madde ayırt ediciliği %27 alt üst madde analizi ile incelenmiştir. Envanterin alt boyutları arasındaki ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Bulgular: Envantere ilişkin tüm alt boyutların birbiri ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre karşılaştırma yapıldığında, kız ve erkek çocukların envanter puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı, yaşa göre karşılaştırma yapıldığında alınan puanların yaşla birlikte artış gösterdiği görülmüştür. OSB tanılı çocuklar ile tipik gelişim gösteren çocukların pragmatik dil becerileri karşılaştırıldığında, OSB tanılı çocukların tipik gelişim gösteren yaşlılarından daha düşük puanlar aldıkları belirlenmiştir. Sonuç: Yapılan geçerlik ve güvenirlik analizleri sonucunda, LUI TR'nin Türkçe konuşan 18-48 aylık çocukların pragmatik dil becerilerinin değerlendirmesinde kullanılacak uygun bir araç olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, pragmatik dil becerileri, geçerlik, güvenirlik, otizm spektrum bozukluğu

TÜRKÇE KONUŞAN OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ KEKEMELİĞİ OLAN VE OLMAYAN ÇOCUKLARIN DİL, SESLETİM, SESBİLGİSEL FARKINDALIK VE YÜRÜTÜCÜ İŞLEV BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Seda Eyilikeder Tekin¹, Pınar Ege²

¹Bahçeşehir Üniversitesi

²Atlas Üniversitesi

Seda Eyilikeder Tekin / Bahçeşehir Üniversitesi

Özet: Bu tez çalışmasında Türkçe konuşan 4;0-5;11 yaş aralığındaki yaşları eşlenmiş (+/-2 ay) 40 kekemeliği olan (KO) ve 40 olmayan (KOLM) çocuğun dil, sesletim, sesbilgisel farkındalık ve yürütücü işlev becerilerinin karşılaştırılması ve her bir grup içinde bu alanların birbirleriyle olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma betimsel karşılaştırmalı ve korelasyonel bir model kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın veri toplama araçları, Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL), Sesletim ve Sesbilgisi Testi'nin Sesletim Alt Testi (SET), Fonolojik Farkındalık Testi (FFT), Türkçe Anlamsız Sözcük Tekrar Testi (TAST), Ritim Tutma ve Gece-Gündüz görevleridir. Elde edilen veriler, SPSS 25 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre kekemeliği olan çocuklar olmayanlara göre dil, sesletim, sesbilgisel farkındalık ve yürütücü işlev test ve/veya görevlerinin tümünde daha düşük bir performans sergilemişse de 4;0-5;11 yaş aralığında anlamlı fark; toplam dil, alıcı ve ifade edici dil, sesletim, sesbilgisel farkındalık ve sesbilgisel çalışma belleği becerilerinde gözlenip ketleme denetiminde gözlenmemiştir. Yaş aralıkları ayrı ayrı incelendiğinde ise 4;0-4;11 yaş aralığında sesletim ve sesbilgisel farkındalık açısından gruplar arasında anlamlı fark bulunmazken 5;0-5;11 yaş aralığında sesletim ve alıcı dil becerilerinde anlamlı farka ulaşılmamıştır. Araştırma bulguları, kekemeliği olan çocukların olmayanlara göre dilsel, sesletimsel, sesbilgisel ve bilişsel bazı alanlarda gecikmeleri ve ince farklılıkları olabileceğini göstermiştir. Bu alanların kekemeliğin geçiciliği ya da kalıcılığıyla ilgili risk faktörleri belirlenirken göz önünde bulundurulmasının önemi vurgulanmıştır. Anahtar Sözcükler: Kekemelik, Dil, Sesletim, Sesbilgisel Farkındalık, Yürütücü İşlevler. Stuttering, Language, Articulation, Phonological Awareness, Executive Functions.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, Dil, Sesletim, Sesbilgisel Farkındalık, Yürütücü İşlevler

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN VE OLMAYAN ÇOCUKLARIN SOSYAL BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Aylin BAŞARAN¹, Hikmet İrem BEDİRHANBEYOĞLU²

¹1. Üsküdar Üniversitesi

²2. Elit Samyelim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

Hikmet İrem BEDİRHANBEYOĞLU / 2. Elit Samyelim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon
Merkezi

Özet: Giriş: Konuşma sesi bozukluğu (KSB), bireylerin konuşma anlaşılabilirliğini olumsuz yönde etkileyen bir iletişim bozukluğudur. Erken çocukluk döneminde yaygın olarak görülen KSB, çocukların sosyal, duygusal ve psikolojik gelişimlerini olumsuz etkileyebilmektedir. Amaç: Bu araştırmanın amacı, KSB olan ve olmayan okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal beceri düzeylerini karşılaştırmaktır. Yöntem: Karşılaştırmalı betimsel analiz modeli ile tasarlanan bu araştırmaya, yaşları 48-72 ay arasında değişen toplam 44 çocuk katılmıştır. Katılımcılar, KSB olan (n=22) ve KSB olmayan (n=22) olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Gruplandırma, Sesletim-Sesbilgisi Testi'nin Sesletim Tarama Alt Testi aracılığıyla yapılmıştır. Çocukların sosyal becerilerini değerlendirmek amacıyla Okul Öncesi Sosyal Beceri Ölçeği (OSBED) Öğretmen Formu kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS-27 programı ile gerçekleştirilmiş olup, Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Bulgular: KSB olan çocukların OSBED puanlarının, KSB olmayan çocuklara kıyasla daha düşük olduğu belirlenmiştir. KSB olan ve olmayan çocuklar arasında başlangıç becerileri ($p=,007<,05$), akademik destek becerileri ($p=,008<,05$), arkadaşlık becerileri ($p=,029<,05$) ve OSBED toplam puanları ($p=,007<,05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bununla birlikte, iki grubun duygularını yönetme becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=,054>,05$). Sonuç: Araştırma bulguları, KSB olan çocukların sosyal beceri gelişimlerinin yaşitlarına göre daha yavaş olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, KSB olan çocukların sosyal becerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Anahtar Kelimeler: Konuşma sesi bozukluğu, sosyal beceri, okul öncesi

Anahtar Kelimeler: Konuşma sesi bozukluğu, sosyal beceri, okul öncesi

OROFARİNGEAL DİSFAJİLİ HASTALARDA YERLİ KIVAM ARTTIRICI GELİŞTİRİLMESİ VE REOLOJİK ÖZELLİKLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Behiç Mert², Tuncay Yılmaz³

¹Hacettepe Üniversitesi

²ODTÜ

³Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Tuncay Yılmaz / Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Özet: Başlık: Orofaringeal Disfajili Hastalarda Yerli Kıvam Arttırıcı Geliştirilmesi ve Reolojik Özelliklerin Karşılaştırılması Giriş: Orofaringeal disfaji, sıvıların yutulmasında güçlük ve aspirasyon riski ile karakterize ciddi bir sağlık sorunudur. Kıvam arttırıcılar, hidrasyon durumunu korumada ve güvenli yutmayı sağlamada etkili olabilirler. Ticari kıvam arttırıcılar, bileşimlerine bağlı olarak farklı reolojik özellikler sergilerler ve bu özellikler, ürünlerin güvenli yutulabilirliğini ve uygulama alanlarını etkiler Amaç: Bu çalışmanın amacı, orofaringeal disfajili hastalar için yeni nesil bir kıvam arttırıcı ürün geliştirmek ve farklı sıvı ortamlardaki reolojik özelliklerini ticari ürünlerle karşılaştırmaktır. Yöntem: TÜBİTAK 1512 Girişimcilik Destek Programı kapsamında geliştirilen "KIVAMPRO" isimli kıvam arttırıcı, Hacettepe Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde multidisipliner bir ekip tarafından tasarlanmıştır. Nişasta bazlı (A, C) ve gam bazlı (B, D, E) ticari kıvam arttırıcıların su, süt, portakal suyu, yapay tükürük, enteral solüsyon gibi farklı sıvılardaki kayma viskozitesi ve uzama viskozitesi karşılaştırılmıştır. Ürün performansı, IDDSI standartlarına göre değerlendirilmiştir. Bulgular: Geliştirilen "KIVAMPRO" kıvam arttırıcısı, maltodekstrin ve ksantan gam içeriği ile berrak görünümüne sahip olup, sıcak-soğuk su, meyve suyu, çay, kahve gibi farklı sıvılarda stabil performans göstermiştir. Nişasta bazlı ürünler, hızlı viskozite artışı sağlarken enzimatik aktiviteye karşı duyarlılık göstermiştir. Gam bazlı ürünler ise daha kararlı bir viskozite artışı ve esneklik sunarak geniş kullanım alanı sağlamıştır. Sonuç: Türkiye'de orofaringeal disfajili hastalara yönelik ilk kıvam arttırıcı geliştirme projesi olan "KIVAMPRO", güvenli yutma sağlamak amacıyla tasarlanmış ve başarılı bir şekilde uygulanmıştır. Ticari ürünlerin reolojik özelliklerinin karşılaştırılması, doğru kıvam arttırıcı seçiminde rehberlik etmektedir. Geliştirilen ürünün geniş ölçekli duyu analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kıvam Arttırıcı, Orofaringeal Disfaji, Reoloji, Viskozite, Gam

İKNA EDİCİ SÖYLEM BECERİLERİ VE SÖZEL AKICILIK İLİŞKİSİ

Dilek Eroğlu Uzun¹, Nursina Gül¹, Sude Badur², Zeynep Ayvaz¹

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi / Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

²Üsküdar Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Dilek Eroğlu Uzun / Sağlık Bilimleri Üniversitesi / Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil
ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Yaşlanma genellikle alıcı ve ifade edici dil becerilerini etkileyen bilişsel işlevlerdeki değişikliklerle, fizyolojik ve fiziksel performanstaki düşüşle tanımlanmaktadır. Yaşlanmayla birlikte ortaya çıkan dilsel farklılıklar önem taşır çünkü bireyin iletişim kurmasını önemli ölçüde etkiler. İkna becerisi bireyin kendi fikir, düşünce ve davranışlarını kabul ettirme/özümsetme veya karşıdaki kişinin fikrini değiştirme ve kişiyi amaca yönelik eyleme geçirebilme kabiliyetidir. Günümüzde iletişimin başarısı ikna ediciliğiyle değerlendirilmektedir. İkna etme erken yetişkinlik döneminde gelişmeye devam eden karmaşık ve temel bir beceridir. İkna edici söylem, bir görüşü ifade etmeye ve bu görüşü desteklemek için nedenler sunmaya çalışır. İkna etme ve argümanları etkili bir şekilde kullanma becerisi, temel bir sosyal etkileşim becerisi olarak kabul edilir. Dil örneği analizi, dil becerilerinin değerlendirilmesi için en iyi yaklaşımlardan biri olarak kabul edilir. Bu yöntemde dil örnekleri toplandıktan sonra dilin farklı yönleri analiz edilir. Bu çalışmanın amacı, genç ve yaşlı gruptaki bireylerde ikna edici söylemin mikro-ve makro yapısal düzeylerinde yaşa bağlı farklılıkları ve bunların sözel akıcılıkla olan ilişkisini değerlendirmektir. Bu bağlamda çalışmaya 19-24 yaş ve 60-75 yaş aralığında 50 kişi katılmıştır. Katılımcıların bilişsel becerileri Montreal Bilişsel Değerlendirme Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların psikiyatrik ya da nörolojik hastalık geçmişi yoktur. İkna etme becerilerini değerlendirmek için iki seçenek arasındaki fikirlerini belirtmeleri gereken bir soru sorulmuştur. Katılımcıların üretimleri sırasında ses kaydı alınmıştır ve transkripsiyonu yapılmıştır. Bu çalışmada ikna etme becerileri makro ve mikro düzeyde değerlendirilmiştir. Sözel akıcılık becerilerini değerlendirmek üzere semantik akıcılık, fonemik akıcılık parametreleri kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçları yaşa bağlı ikna etme becerisi ve bunun sözel akıcılıkla ilişkisini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: söylem becerileri, sözel akıcılık, Dil örneği analizi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

SALT (SYSTEMATIC ANALYSIS OF LANGUAGE TRANSCRIPTS) DİL ÖRNEKLERİ ANALİZ PROGRAMINDA ÖYKÜ TEKRAR ANLATIM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Selin Tokalak¹, Melek Geçgel², Betül Kanpara², Ahmet Konrot²

¹Bahçeşehir Üniversitesi

²Üsküdar Üniversitesi

Selin Tokalak / Bahçeşehir Üniversitesi

Özet: SALT (Systematic Analysis of Language Transcripts) Dil Örnekleri Analiz Programında Öykü Tekrar Anlatım Becerilerinin İncelenmesi Giriş: Bu çalışma kapsamında 4-7 yaş aralığındaki çocukların öykü tekrar anlatım yoluyla anlatı becerilerinin yaş ve cinsiyet açısından farklılıkları SALT (Systematic Analysis of Language Transcripts) Dil Örnekleri Analiz Programı aracılığıyla incelenmiştir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, 4-7 yaş aralığındaki çocukların öykü tekrar anlatım yoluyla ortaya koydukları anlatı becerilerini yaş ve cinsiyet farklılıkları açısından değerlendirmektir. Yöntem: Bu çalışma, nicel araştırma metodolojisi çerçevesinde kesitsel araştırma deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini 4;0-6;11 yaş aralığındaki normal işitme becerilerine sahip ve herhangi bir iletişim, dil ve konuşma bozukluğu olmayan tek dilli ve ana dili Türkçe olan çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama süreci Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 29.02.2024 tarihinde etik uygunluk onayı alındıktan sonra başlatılmıştır. Bu araştırmada çocukların öykü tekrar anlatım yoluyla öykü oluşturmaları için Mercer Mayer tarafından yazılan "Frog where are you?" adlı 24 resimden oluşan yazısız kitap kullanılmıştır. Araştırmacılar her çocukla birebir şekilde sessiz bir odada yaklaşık olarak 20 dakikalık bir görüşme gerçekleştirmiştir. Resimli-yazısız kitap öncelikle araştırmacı tarafından her çocuğa anlatılmış daha sonra çocuklardan kitabın resimlerini incelemeleri ve öyküyü tekrardan anlatmaları istenmiştir. Uygulama daha sonra çocukların öykü örneklerini analiz edebilmek amacıyla ses kaydına alınmıştır. Uygulama esnasında ses kaydına alınan anlatımlar araştırmacılar tarafından dinlenerek çeviri yazıya dönüştürülmüştür. Çocukların öykü tekrar anlatım yoluyla alınan öykü örnekleri Türkçe SALT (Systematic Analysis of Language Transcripts) dil örneği analizi bilgisayar programı ile analiz edilmiştir. Yazıya aktarılan öyküler dört araştırmacının da fikir birliği ile inen ve çıkan entonasyon, duraklama kriterleri dikkate alınarak sözcüklerine ayrılmıştır. Elde edilen veriler, merkezi eğilim (ortalama, medyan) ve dağılım (standart sapma, varyans) ölçütleri gibi temel betimsel istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiş; böylece örneklem içerisindeki bireylerin performans farklılıkları sistematik olarak özetlenmiş ve verilerin genel dağılımı ile özellikleri ayrıntılı biçimde tanımlanmıştır. Bulgular: Cinsiyet fark etmeksizin yaş arttıkça sözce sayısı, ortalama sözce uzunluğu, karmaşık cümle sayısı ortalamalarının arttığı gözlemlenmiştir. Buna karşın yaş arttıkça basit cümle sayısı ortalamalarının düştüğü belirlenmiştir. Cinsiyet açısından elde edilen veriler incelendiğinde, 5 yaş kız grubunun farklı sözcük sayısı ve toplam sözcük sayısı puan

ortalamalarının 5 yaş erkek grubundan daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer dil ölçümleri için cinsiyet açısından anlamlı farklar saptanmamıştır. Yaşla beraber çocukların farklı sözcük sayısı puanlarının arttığı buna bağlı olarak da farklı sözcük sayısının toplam sözcük sayısına oranının düştüğü gözlemlenmiştir. Sonuç: Anlatı becerilerinin yaşla beraber geliştiği ve öykülerin daha karmaşık özellikler gösterdiği belirlenmiş ve cinsiyet ile anlatı becerileri arasında anlamlı farklar saptanmamıştır.

katılımcıların demografik özellikleri

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgileri.

n

Sınıf	
Okul öncesi	3
Ana okulu	19
İlkokul	8
Cinsiyet	
Kız	15
Erkek	15
Yaş	
4;0-4;11	10
5;0-5;11	10
6;0-6;11	10

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik bilgiler

Tablo 2

Tablo 2. Araştırmadaki çocukların yaşlarına ve cinsiyetlerine göre toplam sözcük sayısı, OSU, farklı ek sayısı, basit cümle sayısı, karmaşık cümle sayısı skorları.

	Erkekler (N=15)						Kızlar (N=15)					
	4 yaş		5 yaş		6 yaş		4 yaş		5 yaş		6 yaş	
	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS
Sözcük sayısı	29.4	6.54	30.6	4.21	30.6	2.88	26.2	8.58	30.6	2.50	33	2.91
Ortalama sözcük uzunluğu (OSU)	9.55	1.54	10.18	1.61	13.18	2.54	10.65	2.15	12.68	2.72	12.45	0.88
Kullanılan farklı ek sayısı	16.4	3.57	15.6	1.14	18	1.87	16	2.91	17.4	2.88	17.6	2.88
Basit cümle sayısı	13.8	3.11	14.6	4.03	9.2	5.26	12	4.06	11.4	2.30	10.6	3.78
Karmaşık cümle sayısı	14.6	5.45	16.6	3.61	21	6.96	14	6.04	19	4	22.2	3.27

Katılımcıların dil örneği skorları

Tablo 3

Tablo 3. Araştırmadaki çocukların yaşlarına ve cinsiyetlerine göre toplam sözcük sayısı, farklı sözcük sayısı ve farklı sözcük sayısı toplam sözcük sayısı oranı skorları.

	Erkekler (N=15)						Kızlar (N=15)					
	4 yaş		5 yaş		6 yaş		4 yaş		5 yaş		6 yaş	
	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS	Ort.	SS
Farklı sözcük sayısı	62.4	15.33	70.6	13.50	91.8	16.57	63	14.10	88	16.95	87.2	13.70
Toplam sözcük sayısı	164.4	55.33	167.4	37.48	210.4	53.47	159.6	69.74	232	60.52	216.2	12.85
Farklı sözcük sayısı toplam sözcük sayısı oranı	0.39	0.074	0.43	0.057	0.442	0.037	0.43	0.096	0.38	0.054	0.404	0.063

Katılımcıların dil örneği skorları - II

Anahtar Kelimeler: SALT Programı, dil örneği analizi, öykü tekrar anlatım becerisi, dil gelişimi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DKTP DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN YÜRÜTÜCÜ İŞLEV BECERİLERİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİK, BİLGİ DÜZEYİ VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Rumeysa Gülşah ÖZER¹, Semra SELVİ BALO²

¹Binbir Hayat Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Üsküdar/İstanbul, Türkiye

²Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Eskişehir, Türkiye

Rumeysa Gülşah ÖZER / Binbir Hayat Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Üsküdar/İstanbul, Türkiye

Özet: Giriş: Dil ve konuşma terapistleri (DKT), yürütücü işlev (Yİ) becerilerinde eksiklik yaşayan bireylerin ihtiyaçlarını belirlemede ve müdahaleler sunmada önemli bir rol oynamaktadır. Amaç: Çalışmanın amacı, Türkiye'deki DKT'lerin Yİ becerilerine yönelik öz yeterliklerini, bilgi düzeylerini ve tutumlarını belirlemektir. Yöntem: Betimsel tarama modeliyle desenlenen araştırmaya 130 DKT (112 Kadın, 18 Erkek) katılmıştır. Uluslararası araştırmacılar tarafından geliştirilen, mevcut araştırma kapsamında Türkçeye çevrilerek uzman görüşleriyle son hali verilen bir anket aracılığıyla veriler toplanmıştır. Anket, katılımcıların demografik bilgilerini, yürütücü işlev becerilerine yönelik bilgi ve hizmetlerini değerlendiren 21 sorudan oluşmaktadır. Google Forms üzerinden oluşturulan anket, DKTD e-posta grubu ve sosyal medya aracılığıyla katılımcılara iletilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22.0 istatistik programı kullanılmıştır. Bulgular: Katılımcıların Yİ becerilerine yönelik öz yeterlik puanlarının ortalaması 3.37'dir (SS = 0.77). DKT'lerin %36.9'u "iletişim bozukluğu olan çocuklara", %49.2'si "öğrenmelerini etkileyen Yİ eksiklikleri bulunan tüm çocuklara" Yİ hizmeti sağladıklarını; %13.8'i ise danışanlarına hiçbir Yİ hizmeti sağlamadıklarını bildirmişlerdir. DKT'ler, Yİ hizmet sunumlarını etkileyen zorluklar arasında sırasıyla iş birliği ile ilgili sorunlardan (%40), materyal veya kaynak eksikliğinden (%24.6), genel Yİ bilgi eksikliğinden (%18.5), zaman yetersizliğinden (%16.9), Yİ müdahaleleri hakkında özel bilgi eksikliğinden (%15.4) ve mesleki rollerle ilgili sınırlamalardan (%1.5) bahsetmişlerdir. Sonuç: Katılımcıların bir kısmının Yİ eksiklikleri olan "tüm çocuklara" müdahale sağladıkları; bazılarının ise hiç Yİ hizmeti sunmadıkları görülmüştür. Sonuçlar, katılımcıların "orta düzeyde" bir öz yeterliğe sahip olduklarını göstermiştir. DKT'lerin Yİ hizmeti sunumlarında en çok iş birliği sorunları ve materyal/kaynak eksikliği engelleriyle karşılaştıkları belirlenmiştir. Sonuç olarak, Yİ becerilerine yönelik materyallerin alana kazandırılması ve konuyla ilgili eğitimlerin düzenlenmesi ilgili alanda ilerlemeler sağlanması adına önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: yürütücü işlev becerileri, dil ve konuşma terapisi, öz yeterlik, Bilgi düzeyi, tutum

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

POLİKİSTİK OVER SENDROMLU KADINLARDA SES ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Dilşah Şahin¹, Elif Meryem Ünsal¹, İbrahim Karaca²

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²İzmir Bakırçay Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Dilşah Şahin / İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Polikistik over sendromu (PKOS) üreme çağındaki kadınlarda yumurtalık fonksiyonlarını bozan ve yaygın görülen bir endokrin bozukluktur. Alanyazında PKOS’lu kadınlarda temel frekansta düşüş ve vokal hiperfonksiyon rapor edilmiştir, ancak bu grupta sesle ilgili yaşam kalitesi, ses yorgunluk düzeyi ve ses hijyeni alışkanlıkları gibi bilgilerin aydınlatılmadığı görülmüştür. Amaç: Bu araştırmanın amacı PKOS’lu bireylerin ses hijyeni alışkanlıkları, temel frekans değeri, sesle ilişkili öz-değerlendirme bulgularının belirlenmesi ve sağlıklı kontrol grubuyla karşılaştırılmasıdır. Yöntem: Katılımcılar 30 PKOS tanılı, 30 sağlıklı birey olmak üzere toplam 60 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada Ses Bilgi Formu, Ses Yorgunluk İndeksi (SYİ), Sesle İlişkili Yaşam Kalitesi Ölçeği (SİYKÖ) ve Ses Yolu Rahatsızlığı Ölçeği (SYRÖ) kullanılmıştır. Bulgular: Hasta grubu ve kontrol grubu arasında yaş ve vücut kitle indeksi oranları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Hasta grubunun temel frekansı (M= 217 Hz) kontrol grubuna göre (M = 230 Hz) istatistiksel olarak anlamlı ölçüde daha düşük bulunmuştur (p = 0.002). Hasta grubunun SYÖ yorgunluk ve kaçınma alt testi ortalama skoru 13, fiziksel rahatsızlık alt testi ortalama skoru 4.63, dinlenmekle iyileşme alt testi ortalama skoru 5.20 olarak bulunmuştur. PKOS’lu kadınların SYRÖ toplam skoru ortalama 28.9’dur. Gruplar arası öz değerlendirme ölçek skorları farklılıkları anlamlı bulunmamıştır (p < .05). Tartışma: PKOS’lu grubun temel frekansı alanyazınla uyumlu şekilde sağlıklı bireylerden daha düşük bulunmuştur. Fiziksel rahatsızlık şikayetlerinin, ölçeğin kesme skorunun üzerinde yer aldığı görülmektedir. SYRÖ toplam ve alt ölçek ortalama değerlerinin sağlıklı bireyler için bildirilen değerlerin biraz üzerinde seyrettiği gösterilmiştir. Çalışma bulguları PKOS tanılı kadınların ses hijyeni alışkanlıkları ve sesleriyle ilişkili öznel değerlendirmeleri açısından ulusal ve uluslararası alanyazına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ses bozukluğu, ses hijyeni, polikistik over sendromu

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN YAPAY ZEKAYA YÖNELİK GENEL TUTUMLARININ İNCELENMESİ: PRELİMİNER SONUÇLAR

Merve İkiz Bozsoy¹, Merve Nur Sarıyer¹, Rana Sarpkaya²

¹Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

²Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı

Rana Sarpkaya / Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı

Özet: Giriş: Dil ve konuşma terapistlerinin (DKT) yapay zekaya yönelik tutumları, teknolojinin klinik uygulamalara nasıl entegre edileceğine dair farklı görüşler içermektedir. Bazı terapistler, yapay zekanın tedavi süreçlerini hızlandırma ve kişiye özel terapiler geliştirme potansiyelini olumlu bir şekilde değerlendirmekte, bazıları ise yapay zekanın insan faktörünü tam anlamıyla yansıtamayacağını ve terapötik ilişkiyi zedeleyebileceğini savunmaktadır. Amaç: Bu çalışmanın amacı DKT'lerin yapay zekaya yönelik genel tutumlarını değerlendirmektir. Yöntem: Çalışmanın prelininer bulgularının örneklemini %88'i (n= 44) kadın, %12'si (n=6) erkekten oluşan 50 DKT (yaş ort ± SS; 27.41± 4.53) oluşturmaktadır. Katılımcıların yapay zekaya yönelik tutumları "Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutum Ölçeği" ile değerlendirilmiştir (Ölçek erişime açıktır ve yazar tarafından verilen genel kullanım izni bulunmaktadır). Ölçek pozitif ve negatif tutum olmak üzere 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Pozitif tutum alt boyutundan alınan puanlar 16-60, Negatif tutum alt boyutundan alınan puanlar 8-40 arasında değişmektedir. Alt boyutlardan elde edilen puanın yükselmesi yapay zekaya karşı pozitif ve negatif tutumun arttığını göstermektedir. Katılımcılara ulaştırılan Google form aracılığıyla demografik, mesleki veriler (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, çalıştığı kurum, çalışma süresi) ve ölçeğe ait veriler elde edilmiştir. Bulgular: Katılımcıların pozitif tutum ve negatif tutum alt boyutundan elde ettikleri puanların ortalamaları sırasıyla 44.86 ± 6.67 ve 22.32 ± 4.94'tür. Demografik ve mesleki özelliklere dayalı yapılan analizlerde; özel kliniklerde çalışan DKT'lerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışanlara göre yapay zekaya karşı daha pozitif tutum sergilediği (p=0.009, p<0.012) görülmüştür. Cinsiyete (pozitif tutum=0.10, negatif tutum= 0.16, toplam puan= 0.39), eğitim düzeyine (pozitif tutum=0.78, negatif tutum= 0.76, toplam puan= 0.96) ve çalışma süresine (pozitif tutum=0.26, negatif tutum= 0.13, toplam puan= 0.95) göre yapılan karşılaştırmalarda ise gruplar arası pozitif ve negatif tutum alt boyut puanları ve toplam ölçek puanları arasında anlamlı fark elde edilmemiştir (p>0.05).Sonuç: Elde edilen prelininer sonuçlar DKT'lerin yapay zekaya karşı genel olarak pozitif bir tutum sergilediğini, çalıştıkları kurumların yapay zekaya yönelik tutumlarını etkileyebileceğini göstermektedir. Gelecek çalışmalarda, DKT'lerin demografik ve mesleki özelliklerinin, yapay zekaya karşı tutumları üzerindeki etkisini değerlendirebilmek için katılımcı sayısı artırılarak istatistiksel analizler tekrar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: yapay zeka, konuşma ve dil patolojisi, tutum

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

KEKEMELİĞE YÖNELİK ALGILARIN VE DENEYİMLERİN NETNOGRAFİK ANALİZİ: EKŞİ SÖZLÜK ÖRNEĞİ

Namık Yücel Birol¹, Esra Yaşar Gündüz²

¹Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

²Kapadokya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

Esra Yaşar Gündüz / Kapadokya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

Özet: Giriş: Kekemelik, bireylerin günlük yaşamlarını ve toplumsal etkileşimlerini önemli ölçüde etkileyen bir konuşma akıcılığı bozukluğudur. Bu çalışmada, kullanıcıların çeşitli konular hakkında anonim olarak görüş bildirdiği, geniş bir içerik yelpazesine sahip ve interaktif bir sözlük formatında işleyen Türkiye'nin en büyük çevrimiçi platformlarından biri olan Ekşi Sözlük'teki kekemeliğe dair gönderiler incelenmiştir. Amaç: Bu araştırmanın amacı, Ekşi Sözlük'te yer alan kekemeliğe dair başlıklarda paylaşılan kullanıcı görüşlerini analiz ederek toplumun kekemeliğe yönelik algılarını, önyargılarını, deneyimlerini ve kekemeliğin bireyler üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden netnografi deseni kullanılmıştır. Veri toplama süreci 24 Ocak 2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Ekşi Sözlük'teki "kekemelik" başlığında 269 gönderi incelenerek 243 gönderi; "kekeme" başlığında ise 57 gönderi incelenerek 32 gönderi çalışmaya dahil edilmiştir. 2001-2025 yılları arasındaki paylaşımlar, döküman analizi yöntemiyle manuel olarak Ekşi Sözlük'ten toplanarak Excel'e aktarılmıştır. Temalar, alt temalar ve kodlar doktora derecesine sahip bir dil ve konuşma terapisti tarafından oluşturulmuştur. Tematik analiz yöntemi kullanılarak veriler tematik olarak sınıflandırılmıştır. Bulgular: Çalışmada, kekemeliğin tanımı ve türleri, nedenleri, bireyler üzerindeki psikososyal etkileri, müdahale yöntemleri, toplumsal algılar, kişisel deneyimler ve iletişim üzerindeki etkileri gibi temalar belirlenmiştir. Özellikle, kekemeliğin toplumsal dışlanma, özgüven kaybı ve iş hayatındaki zorluklarla ilişkilendirildiği görülmüştür. Ayrıca, bazı kullanıcılar kekemeliğin farklı düşünme biçimlerini teşvik edebileceğini ve kişisel gelişim sürecine dolaylı olarak etki edebileceğini ifade etmiştir. Sonuç: Ekşi Sözlük'teki gönderiler, kekemeliğin bireysel ve toplumsal düzeyde farklı algılandığını göstermektedir. Toplumda kekemeliğe ilgili olumsuz yargılar ve dışlanma süreçleri öne çıkarken, bazı bireyler kekemeliğe başa çıkma stratejileri geliştirmiştir. Bu çalışma, kekemeliğe yönelik toplumsal farkındalığın artırılması ve destekleyici politikaların geliştirilmesi gerekliliğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisi, kekemelik, konuşma bozukluğu, toplumsal algı, netnografi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIKLI GENÇ YETİŞKİNLERDE YUTMA BASINCI, DİL GÜCÜ VE DAYANIKLILIĞININ ÖLÇÜLMESİNDE İKİ FARKLI IOPI KULLANIM TEKNİĞİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Zehra Yılmaz Eksen¹, Ayşegül Yılmaz¹, Eda Uzuner¹, Seyhun Topbaş¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi

Ayşegül Yılmaz / İstanbul Medipol Üniversitesi

Özet: Giriş: Dil ve dudak kaslarının gücü, dayanıklılığı, yutma basıncı bireylerin beslenme, yutma ve konuşma fonksiyonu açısından önemlidir ve terapi ve değerlendirmede dil, dudak kaslarının gücü ve dayanıklılığı ile yutma basıncı ölçümlerine gerek duyulmaktadır. Bu ölçümlerde sıklıkla kullanılan araç Iowa Oral Performans Cihazı'dır (IOPI). IOPI'de bu ölçümler için referans alınacak bir işaretleme bulunmamaktadır. Amaç: Bu çalışmada IOPI'nin tek kullanımlık ampul parçası üzerinde işaretleme yapılarak ve yapılmadan alınan ölçüm sonuçlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırma deseni olarak çaprazlama deneysel tasarım kullanılmıştır. 20-39 yaş arasındaki sağlıklı 34 katılımcı gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılmıştır. Katılımcılara demografik bilgi formu doldurulmuş, oral motor değerlendirme yapılmış ve Yeme Değerlendirme Aracı (T-EAT 10) uygulanmıştır. Güvenilirlik için; test/tekrar test ve gözlemciler arası güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Güvenilirlik için; test/tekrar test yöntemine göre ölçümleri yapan birinci değerlendirici iki hafta sonra ölçüm alınan katılımcıların % 20'sine tekrar aynı prosedürde ölçüm yapılmıştır. Gözlemciler arası güvenilirlik yöntemine göre, ikinci değerlendirici tarafından birinci değerlendirici ile aynı gün katılımcıların % 20'sine tekrar değerlendirme yapılmıştır. Sonuçlar R version 4.1.2 (R Core Team, 2013) ile istatistiksel açıdan incelenmiştir. Bulgular: İşaretli ve işaretli olmayan koşullardaki ölçümlerden elde edilen ortalamalar, her parametre için anlamlı, büyük ve pozitif bir korelasyon sergilediği sonucu elde edilmiştir. Boru uzunluğunun sadece arka yutma basıncı ile anlamlı derecede ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu negatif korelasyon, daha uzun boru uzunluklarının arka yutma basıncı parametresi için daha küçük basınç değerleri ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Test-tekrar test güvenilirlik analizleri, tüm parametrelerin dayanıklılık ölçümlerinde ve iki test süresi arasında anlamlı, büyük ve pozitif korelasyonlar bulunmuştur. Değerlendiriciler arası güvenilirlik analizleri, iki değerlendiricinin puanlarının arka dil kuvveti kPa, arka dil yutma basıncı kPa ve ön dil yutma basıncı kPa için anlamlı derecede ilişkili olduğunu, büyük etki boyutları olduğunu göstermiştir. Sonuç: İşaretli ve işaretli olmayan ölçümde arka dil yutma basıncı parametresi dışındaki parametrelerde değişiklik gözlenmemiştir. İşaretleme yapmadan ve yaparak ölçüm almanın terapi ve değerlendirmede etkisi görülmemektedir. Test-tekrar test ve gözlemciler arası güvenilirlik analizlerinde iki ölçüm arasında anlamlı, büyük ve pozitif korelasyonlar bulunmuştur. Anahtar Kelimeler: IOPI, dil gücü, dil dayanıklılığı, yutma basıncı, işaretli ve işaretli olmayan ölçüm Key words: IOPI, tongue strength, tongue resistance, swallowing pressure, marked and unmarked measurement

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

Dil ve Konuşma Bozuklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

Anahtar Kelimeler: IOPI, dil gücü, dil dayanıklılığı, yutma basıncı, işaretli ve işaretsiz ölçüm

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN TRAKEOSTOMİLİ BİREYLERDE TERAPİ SÜREÇLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Kübra Nur ŞİMŞEK¹, Kübra Nur ŞİMŞEK², Elçin TADİHAN ÖZKAN²

¹Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Kognitif ve İletişim Beceri Laboratuvarı, Ankara, Türkiye,

²Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,
Eskişehir, Türkiye

Kübra Nur ŞİMŞEK / Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Kognitif ve İletişim Beceri
Laboratuvarı, Ankara, Türkiye,

Özet: Dil ve Konuşma Terapistlerinin Trakeostomili Bireylerde Terapi Süreçlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi **Giriş:** Trakeostomi, solunum yolunu açık tutmak amacıyla trakeaya cerrahi bir delik açılmasıdır ve bireyin yutma ve konuşma fonksiyonlarını doğrudan etkileyebilmektedir. Dil ve konuşma terapistleri (DKT); trakeostomili bireylerde dil, konuşma ve yutma rehabilitasyonunda multidisipliner ekibin temel üyelerindendir. DKT'lerin trakeostomi yönetimi konusundaki bilgi düzeyleri, klinik müdahalelerin etkinliğini doğrudan etkileyebilir. **Amaç:** Türkiye'deki DKT'lerin trakeostomili bireylerde değerlendirme ve müdahale süreçlerine ilişkin bilgi düzeylerini incelemektir. **Yöntem:** Katılımcılara çevrimiçi bir anket uygulanmıştır. Anket; demografik bilgilerin, trakeostomi hakkında genel bilgiler, disfaji ve iletişim müdahalelerine ilişkin 31 sorudan oluşmaktadır. **Araştırmanın bağımlı değişkeni** DKT'lerin trakeostomi ve trakeostomide disfaji, dil, konuşma ve iletişim hakkında genel bilgi düzeyidir. **Bağımsız değişkeni** ise terapistlerin eğitim düzeyi, meslekte çalışma süresi ve yeri, çalışılan vaka grupları, DKT'lerin eğitime katılma durumu, trakeostomili çalışılan birey sayısı, DKT'lerin eğitimlerinde trakeostomili vakalarla klinik uygulama yapma durumudur. **Araştırmaya** 113 DKT katılmış; veriler yüzde, frekans, ortalama ve standart sapma kullanılarak betimlenmiştir. Katılımcıların üniversitede trakeostomiye ilişkin uygulama yapma, sonrasında herhangi bir eğitime katılma ve klinik deneyimin bilgi düzeyine etkisi için bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. **Bulgular:** Trakeostomi hakkında genel bilgilerinin orta seviyede olduğunu, kaf basıncı, kafın şişirilmesinin öksürük refleksi ve vokal fold fonksiyonu üzerine etkisi gibi spesifik konularda bilgilerinin zayıf olduğunu göstermektedir. Trakeostomiye dair üniversitede uygulama yapan, sonrasında eğitime katılan ve klinik deneyimi olan DKT'lerin bilgi düzeyleri anlamlı derecede daha yüksektir. **Sonuç:** Türkiye'deki DKT'ler, trakeostomide disfaji ve iletişim müdahaleleri konusunda daha fazla bilgiye ihtiyaç duymaktadır. Müfredatlarda trakeostomiye daha fazla yer verilmesi ve DKT'lerin görev tanımlarını içeren protokollerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Trakeostomi, dil ve konuşma terapistleri, bilgi düzeyi, disfaji, iletişim

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNDE SES HİJYEN DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Buket Ayça Sözüçök¹, Aleyna Gürtaş¹, Büşra Özden¹

¹İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Buket Ayça Sözüçök / İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Özet: Öğretmenlerde ses bozukluğu yaygın olarak görülmektedir. Okul öncesi öğretmenleri de kademeleri nedeniyle aşırı ve yanlış ses kullanımına yatkınlardır. Dolayısıyla ses bozukluğu yaşama riskleri de oldukça yüksektir. Öğretmenlerde ses bozuklukları fiziksel ve mekanik bozulmalarının yanı sıra psikososyal ve mesleki sürdürülebilirlik açısından da olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Bu nedenle ses bozukluklarının önlenmesi, tedavisi ve sağlıklı sesin korunması önem kazanmaktadır. Ses hijyeni ise bu aşamada ses bozukluğunu önleme, ses bozukluğuna müdahale ve sağlıklı sesi korumada genellikle birincil basamak olarak görülmektedir. Bu çalışmanın amacı da okul öncesi öğretmenlerinin ses hijyeni davranışlarına inceleyerek, ses hijyeni davranışlarının ses kısıklığı ve demografik bilgiler arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda ses hijyeni alanında literatür taranarak, okul öncesi öğretmenlerine yönelik ses hijyeni davranış anketi oluşturulmuş olup, üç uzman görüşü alınarak düzenlenmiştir. Çalışmanın katılımcı sayısı G-Power analizi sonucunda 120 okul öncesi öğretmeni olarak belirlenmiştir. İzmir Tınaztepe Üniversitesi Müdahalesiz Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan izin alınarak çalışmaya başlanmıştır. Veri toplama sürecinde anket, okul öncesi öğretmenlerine yüz yüze uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 27.0 versiyonu ile analiz edilmiştir. Ses hijyeni davranışlarının betimlenmesi için tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Elde edilen bulgular ise sağlıksız ses hijyeni davranışlarından "sesim kısıldığında sıcak içecekler içerek sesimi düzeltmeye çalışırım" maddesi en yüksek yüzde (%70.8) ile uygulanan davranış olarak gözlenmiştir. Bununla birlikte sınıf kontrolü sağlamak adına yüksek ses kullanımı (%69.2), gürültülü ortamlarda yüksek ses kullanımı (%66.6), sınıf içerisinde yüksek ses kullanımı (%62.5), ses bozukluğu sırasında kısık sesle konuşmanın seçilmesi (%60.9), teneffüslerde çay ve kahve tüketimi (%59.2) ve ses kısıklığında öksürerek telafi etme (%50) davranışları sırasıyla yüksek yüzde ile kullanılan davranışlar olarak bulunmuştur. Çalışmanın korelasyon bulguları incelendiğinde ise verilerin normal dağılmaması nedeniyle spearman korelasyon testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda okul bittiğin ses kısılması ile yetersiz su tüketimi, yüksek sesle konuşma, ses kısıklığında sıcak içecek tüketilmesi, boğaz temizleme ve öksürme davranışlarının anlamlı düzeyde ilişkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p<0.05$). Buna ek olarak mevcut ses bozukluğu varlığı ve ses bozukluğu öyküsünün olması, okul bittiğinde ses kısılması ve çok konuşulduğunda omuz ve boyun ağrısı yaşanması maddeleri ile anlamlı ilişkisi olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Çalışmanın sonucunda okul öncesi öğretmenlerinde ses hijyeni davranışlarında sınırlılık olduğunu görülmektedir. Bu durum, sağlıklı ses kullanımının azalmasına ve mesleki, psikososyal, mekanik ve fizyolojik olarak olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinde doğru ses hijyeni davranışlarına yönelik eğitimlerin düzenlenmesi ve/veya okul müfredatlarında daha ayrıntılı yer verilmesi oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Disfoni, okul öncesi öğretmenliği, ses bozukluğu, mesleki sürdürülebilirlik

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

Dil ve Konuşma Bozukluklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

AFAZİLİ VE SAĞLIKLI BİREYLERDE MORFOSENTAKTİK İŞLEMLEME SÜREÇLERİNİN GÖZ İZLEME ÇALIŞMASI İLE İNCELENMESİ

Emine BAHAR¹, Talat BULUT¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dil ve Konuşma Terapisi Ana Bilim Dalı

Emine BAHAR / İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dil ve Konuşma Terapisi Ana Bilim Dalı

Özet: Afazi, bireylerdeki çeşitli dil, konuşma ve iletişim becerilerinde sorunlara yol açan bir dil bozukluğudur. Afazide morfosentaktik işleme süreçlerinin olumsuz yönde etkilendiği rapor edilmiştir. Mevcut çalışmada, afazili ve sağlıklı bireylerin morfosentaktik işleme süreçlerinin karşılaştırılması hedeflenmiştir. Afazi grubu (n = 16) ve yaş ile eğitim seviyesi açısından eşleştirilmiş sağlıklı kontrol grubundaki (n = 29) bireylerle işitsel anlama süreçlerini inceleyen bir göz izleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda katılımcılardan işittikleri cümle ile ilişkili doğru resmi seçmeleri ve bu resme bakmaları istenmiştir. Çalışmada morfosentaktik olarak karmaşık cümleler ve anlamsal olarak çözümlenebilen cümleler kullanılmıştır. Göz hareketleriyle incelenen doğru resme bakış oranları karışık etki modelleri kullanılarak analiz edilmiştir. Kontrol grubu katılımcıları afazi grubuna göre anlamlı oranda doğru resmi daha fazla seçmiştir. Cümlelerin farklı ilgi periyotlarında doğru resme bakış oranları sağlıklı ve afazili grup arasında istatistiki anlamlılık düzeyinde farklılıklar göstermiştir. Bulgular cümleyle ilgili daha fazla bilgi geldikçe doğru resme ulaşmanın her iki grupta da kolaylaştığını göstermektedir. Anlama odaklanan cümlelerde afazili grubun doğru resmi seçebildiği, morfosentaktik karmaşık cümlelerde ise sağlıklı kontrol grubuyla karşılaştırıldığında anlamlı olarak farklılık gösterdiği görülmüştür. Bulgular, afazili bireylerde morfosentaktik işlemlerin etkilendiğini göstermektedir. Ayrıca bulgular, afazi değerlendirme ve terapi süreçlerini etkileyebilecek potansiyele sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Afazi, morfosentaktik işleme, göz izleme tekniği

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKT

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

CHATGPT-40'NUN DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARINA YÖNELİK DEĞERLENDİRME, TANI VE TERAPİ SÜREÇLERİNDEKİ YETKİNLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI

Muhsin Dölek¹, Seda Eyilikeder Tekin¹, İbrahim Can Yaşa¹, Selin Tokalak¹, Sakine Deniz Yılmaz¹, Ayça Tosun¹, Pınar Akgün¹

¹Bahçeşehir Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Muhsin Dölek / Bahçeşehir Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Yapay zeka alanında geliştirilen Doğal Dil İşleme (NLP) tabanlı sohbet robotları giderek yaygınlaşmaktadır. Chat-GPT ise bu sohbet robotlarının en popüler olanlarından biridir. Amaç: Dil ve konuşma bozukluklarına yönelik; değerlendirme, tanı ve terapi kapsamında ChatGPT-4o modeliyle Dil ve Konuşma Terapistlerinin (DKT) perspektiflerini ve yanıtlarını karşılaştırmaktır. Yöntem: Bu araştırma, karşılaştırmalı nitel araştırma deseniyle yürütülmüştür. Alanlarında uzman DKT'ler tarafından yetişkin kekemelik, gelişimsel dil bozukluğu ve konuşma sesi bozukluğu içeren üç farklı danışan öyküsü oluşturulmuştur. Beş gün boyunca Windows ve MacOS işletim sistemli iki farklı bilgisayarda ChatGPT-4o'dan danışan öykülerine yönelik değerlendirme, tanı ve terapi yanıtları alınmıştır. Diğer yandan, en az 10 yıllık mesleki deneyime sahip 10 DKT ile yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler yapılarak danışan öykülerine yönelik yanıtları toplanmıştır. ChatGPT-4o ve DKT'lerin yanıtları, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilerek MAXQDA yazılımında analiz edilmiştir ve belirlenen kodlar değerlendirme, tanı ve terapi temaları altında toplanmıştır. Bulgular: Tanı koyma süreçlerinde ChatGPT-4o ve DKT'lerin kullandığı kategoriler büyük oranda örtüşmektedir. Değerlendirme temasında danışanlara uygulanması önerilen formal ve informal değerlendirme araçları benzer kategoriler altında toplanmaktadır. Ancak DKT'ler, olası ek sorunları göz önünde bulundurarak bunların değerlendirilmesine yönelik yanıtlar vermiştir. Terapi temasında DKT'ler ve ChatGPT-4o; aile-çevre işbirliğine, oyun veya etkileşim temelli yapılandırılmış müdahalelerine odaklanmıştır. Ancak DKT'ler danışanların bireysel ihtiyaçlarına göre daha geniş bir yanıt yelpazesi sunarak çok disiplinli bir yaklaşımı tercih etmiştir. Sonuç: ChatGPT-4o'nun değerlendirme, tanı ve terapi süreçlerinde DKT'lerle büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Ancak DKT'ler, ek sorunlar konusunda temkinli davranarak daha bireyselleştirilmiş bir yaklaşım benimsemiştir. Bu bulgular, ChatGPT-4o'nun destekleyici bir araç olabileceğini ancak bireyselleştirilmiş değerlendirme ve terapi süreçlerinde insan uzmanlığının önemini koruduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, Dil ve konuşma bozuklukları, Yapay zeka

GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU OLAN VE TİPİK GELİŞİM GÖSTEREN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN ERKEN OKURYAZARLIĞA İLİŞKİN UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

İrem Nur Gürel¹, Şaziye Seçkin Yılmaz²

¹Larin Gelişim ve Danışmanlık Merkezi

²Fenerbahçe Üniversitesi

Şaziye Seçkin Yılmaz / Fenerbahçe Üniversitesi

Özet: Gelişimsel Dil Bozukluğu, bilinen bir etiolojisi olmaksızın dili edinme, anlama ve kullanmayı etkileyen bir iletişim bozukluğudur. Gelişimsel dil bozukluğu çoğu zaman kendini gecikmiş konuşma ile gösterse de gecikmiş konuşması olan çocukların önemli bir kısmı önemli sıçramalar göstererek akranlarını yakalarlar. Gelişimsel dil bozukluğu nedeniyle geç konuşan çocuklar ise kalıcı iletişim sorunları yaşarlar ve bu sorunlar onların okuryazarlık, akademik ve sosyal becerilerini de etkiler. Bu çalışmada gecikmiş konuşması ve gelişimsel dil bozukluğu olan çocuklar ile tipik gelişim gösteren çocukların erken okuryazarlık becerilerine ilişkin ebeveyn uygulamaları incelenmiştir. Çalışmaya 445 ebeveyn katılmıştır (30 gecikmiş konuşma ve gelişimsel dil bozukluğu, 415 tipik gelişim gösteren çocuğu olan). Verilerin toplanmasında Erken Okuryazarlık Ebeveyn Anketi kullanılmıştır. Anket kitap okuma, yazıya tepkiler, dil farkındalığı, harflere ilgi duyma, yazma becerisi olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. Ankette 32 soru bulunmaktadır. Bu soruların 31 tanesi hiçbir zaman, nadiren, ara sıra, sıklıkla, her zaman, günde bir, günde birkaç kez, haftada bir kez, haftada birkaç kez, her gün, ayda bir kez şeklinde sıklık ifade eden seçenekler yardımıyla yanıtlanmaktadır. Her soru için 5 seçenek bulunmaktadır. Sorulardan bir tanesi ise evet, hayır seçeneği bulunan iki seçenekli bir sorudur. Veriler çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Bulgular gelişimsel dil bozukluğu olan çocukların erken okuryazarlık uygulamaları ve becerileri bakımından dezavantajlı olduğunu; çocukların erken okuryazarlık uygulamaları üzerinde cinsiyet, yaş, sahip olduğu aile yapısı, okul öncesi eğitime devam durumu değişkenlerinin etkili olduğu görülmüştür. Bulgular ilişkili alanyazın doğrultusunda tartışılmış, uygulamaya ve ileri araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken okuryazarlık, gecikmiş konuşma, gelişimsel dil bozukluğu

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN VE OLMAYAN ÖĞRENCİLERDE PRAGMATİK DİL İLE ANLATI BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Selen Dilek¹, Gülce Alev Savtak¹

¹İstinye Üniversitesi

Selen Dilek / İstinye Üniversitesi

Özet: Öğrenme Güçlüğü Olan ve Olmayan Öğrencilerde Pragmatik Dil ile Anlatı Becerileri Arasındaki İlişki Öğrenme güçlüğü (ÖG), bireylerin dil becerilerini etkileyerek pragmatik dil kullanımı ve anlatı becerilerinde eksikliklere yol açabilir. Pragmatik dil, sosyal bağlamda dili işlevsel kullanma becerisini içerirken, anlatı becerileri olayları mantıksal ve tutarlı bir şekilde aktarma yetisini gerektirir. Bu araştırmanın amacı, ÖG olan ve normal gelişim gösteren (NGG) çocukların pragmatik dil becerileri ile anlatı becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu iki grup arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, 6-9 yaş aralığında, ÖG tanısı olan 15 çocuk ve herhangi bir tanısı bulunmayan 15 çocuk dahil edilmiştir. Pragmatik Dil Becerileri Envanteri (PDBE), Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi (TODİL) ve MAIN-TR anlatı aracı kullanılmıştır. Araştırma nedensel-karşılaştırmalı ve bağıntısal araştırma modelleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri analizinde Mann-Whitney U testi, Spearman rho korelasyon analizi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar testi gibi istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. ÖG’li çocuklar, TODİL alt testlerinde, PDBE indeks puanında ve anlatı ile tekrar anlatı görevlerinde NGG çocuklara göre daha düşük performans sergilemiştir. Anne-baba eğitim düzeyi yüksek olan çocuklar, dil ve anlatı becerilerinde daha yüksek puanlar almıştır. Tüm katılımcılar bağlamında PDBE, TODİL ve MAIN-TR alt bileşenleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Ancak tanı grupları özelinde değerlendirildiğinde, bu ilişkilerin daha karmaşık ve sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. ÖG’li çocukların dil, pragmatik dil ve anlatı becerilerinin bütüncül olarak ele alınmasının, dil gelişimlerini destekleyebileceği düşünülmektedir. Bu çalışma, ÖG’li çocukların iletişim becerilerini artırmaya yönelik terapi programlarının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme güçlüğü, pragmatik dil, anlatı becerileri, tekrar anlatı, dil becerileri

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU TERMİNOLOJİSİ: DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN KULLANIM VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Şaziye Seçkin Yılmaz¹, Özlem Oğuz², Fatma Toğrul³

¹Fenerbahçe Üniversitesi

²Üsküdar Üniversitesi

³Atlas Üniversitesi

Şaziye Seçkin Yılmaz / Fenerbahçe Üniversitesi

Özet: Herhangi bir biyomedikal durumdan kaynaklanmayan dil bozukluklarını ifade eden gelişimsel dil bozukluğu (GDB) terimi, dil ve konuşma terapisi alanı için oldukça yenidir. Bu araştırmada Türkiye’de çalışan dil ve konuşma terapistlerinin GDB terimini kullanırken hissettikleri rahatlık düzeyi ve bozukluğa ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya halihazırda çalışmakta olan 111 dil ve konuşma terapisti katılmıştır. Terapistlerin GDB terminolojisini kullanırken hissettikleri rahatlık düzeyini ve bozukluğa ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek için Steffes ve Finestack’ın (2023) geliştirdiği likert tipi sorulardan oluşan bir anket kullanılmıştır. Veriler çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Bulgular dil ve konuşma terapistlerinin çok büyük bir kısmının pediatrik grupta yer alan danışanlarla çalışmalarına karşın yarısından daha az bir kısmının GDB terimini kullanırken ve tanısını koyarken kendilerini rahat hissettiklerini; ailelere ve öğretmenlere GDB terimini anlatırken kendini rahat hisseden terapist sayısının daha da azaldığını göstermiştir. GDB’ye yönelik bilgi durumu incelendiğinde katılımcıların büyük bir kısmının GDB’nin bilinen bir biyomedikal koşuldan kaynaklanmadığını bildiği ancak GDB’nin aşılabilen bir bozukluk olduğuna dair de yanlış bilgi sahibi olduklarını göstermiştir. Sınırlılıkları olmakla birlikte bu çalışma, Türkiye’de çalışan terapistlerin oldukça yeni bir terim olan GDB’yi kullanırken kendileri rahat hissetmediklerini ve konu ile ilgili bazı yanlış bilgilere sahip olduklarını ortaya koymuştur. Bu bulgu alanda çalışma uzmanlar arasında ortak terminoloji kullanımı anlamında birlik olmadığını ve terapistler arasında oldukça yaygın bir bozukluk olan GDB’ye ilişkin yanlış bilgilerin yaygın olduğunu göstermektedir. Lisans programlarında alanla ilgili gelişmelerin ders içeriklerine yansıtılması ve mezun terapistlerin de mezuniyet sonrasında güncel gelişmeleri takip etmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelişimsel dil bozukluğu, Dil bozuklukları, dil ve konuşma terapisi

KEKEMELİK YÖNETİMİ: DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ NE DİYOR?

Nuray Didin¹, Ahmet Konrot¹

¹Üsküdar Üniversitesi

Nuray Didin / Üsküdar Üniversitesi

Özet: KEKEMELİK YÖNETİMİ: DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ NE DİYOR? * Giriş: Kekemelik, dil ve konuşma terapistlerinin sıklıkla çalıştığı akıcılık bozukluğu türüdür. Dil ve konuşma terapistleri kekemeliğin her açıdan yönetilmesi konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, dil ve konuşma terapistlerinin kekemelik yönetimi hakkındaki deneyimlerini ve düşüncelerini inceleyen nitel bir çalışmadır. Amaç: Dil ve konuşma terapisi bakış açısıyla kekemelik yönetimi hakkında düşüncelerin terapistler arasındaki fikir birlikleri ve ayrılıklarıyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Çalışmaya kartopu örneklem yöntemi ile belirlenen 20 deneyimli dil ve konuşma terapisti katılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada araştırma deseni yorumlayıcı fenomenolojik yöntemdir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Zoom platformu üzerinden çevrimiçi olarak birebir görüşmeler yapılmıştır. Veriler bilgisayar ortamında yazılı hale dönüştürülmüştür. Verilerin analizi betimsel analiz yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi için MAXQDA 2022 programından yararlanılarak her bir araştırma sorusuna yanıt olabilecek kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Temalar ve alt temalar ile ilgili dil ve konuşma terapistlerinin söylediklerine dayanarak yaşadıkları deneyimlere yönelik örnekler verilmiştir. Böylelikle bulgular üzerinden çıkarımlar yapılarak kodlar ve temalar anlamlı hale getirilmiştir. Bulgular: Verilerin analizi sonrasında bulgular; kekemelik, kekemelikte terapi süreci, kekemelik yaşayan danışanlar, deneyimleri üzerindeki değişimler olmak üzere dört ana temanın altında düzenlenmiştir. Sonuç: Çalışmanın bulguları sonucunda katılımcıların; kekemeliği karmaşık bir süreç olarak tanımladıkları, kekemelik terapisinde uygulanan yöntemler açısından fikir birlikleri ve fikir ayrılıkları yaşadıkları; kekeleyen danışanlara yönelik görüşlerin farklılık gösterebileceği; geçmişten bugüne deneyimlerinde kekemelğe bakış açısı, öz yeterlilik ihtiyacı, insan ilişkileri, beklentiler ve yaklaşımlar açısından değişiklik olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. *Bu bildiri, Eylül 2024 tarihli aynı isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deneyim, dil ve konuşma terapisti, kekemelik yönetimi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

SAĞLIKLI YAŞLANAN BİREYLERİN OROFASİYAL KAS GÜCÜ VE ENDURANS NORMATİF DEĞERLERİNİN BELİRLENMESİ: ÖN BULGULAR

Seren Düzenli Öztürk¹, Ayşe Buse Kurt¹, Cansu Yıldırım¹, Didem Çevik², Mümüne Merve Parlak³, İbrahim Can Yaşa⁴

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

³Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

⁴Bahçeşehir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Ayşe Buse Kurt / İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Yaşlanma, insan vücudunda çeşitli fizyolojik değişimlere neden olarak orofasiyal kas fonksiyonlarını etkileyebilmektedir. Orofasiyal kaslar, çiğneme, yutma ve konuşma gibi temel fonksiyonlar için kritik öneme sahiptir. Bu kaslardaki güç ve enduransın azalması, yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir. Ulusal literatürde oral yapıların basınç ölçümüne ilişkin normatif veri eksikliği, yaş ve cinsiyet uyumlu ölçüm sonuçlarının bilinmemesi, bu konudaki araştırmaları sınırlamaktadır. Amaç: Bu çalışmanın amacı, sağlıklı yaşlanan bireylerde orofasiyal (dil-dudak) kas gücü ve endurans değerlerini objektif olarak ölçmek ve bu parametrelerin sağlıklı yaşlanmada nasıl değiştiğine ilişkin ön bulguları sunmaktır. Yöntem: Bu kesitsel çalışma cinsiyete (27 kadın ve 21 erkek) ve yaş grubuna göre ikiye ayrılmış toplam 48 katılımcı içermektedir (ortalama yaş $64,6 \pm 11,1$ yıl): Orta yaşlı (50-59 yaş), ve yaşlı yetişkinler (> 59 yaş). Tüm katılımcılara informal dil ve konuşma değerlendirilmesi, bilişsel değerlendirme için Mini Mental Durum Testi (MMDT), yutma değerlendirmesi için Yeme Değerlendirme Aracı (EAT-10) uygulanmıştır. Dil ve dudak, sağ ve sol yanak maksimal kuvvet ve endurans ölçümleri, Iowa Oral Performans Enstrümanı (IOPI) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Sonuç: Ön bulgular ortalama anterior dil, posterior dil, sağ ve sol yanak maksimal kuvvet ölçümlerinin yaşlı yetişkin grupta daha düşük olduğunu göstermiştir (tümü için; $p < 0.046$). Bu çalışma tamamlandığında elde edilen sonuçlar, sağlıklı yetişkin Türkçe konuşan popülasyonda orafasiyal kas gücü ve enduransın IOPI cihazını kullanarak standart ölçümü için referans değerlerini sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Iowa Oral Performance Instrument (IOPI), kas kuvveti, endurans, enstrümantal değerlendirme, disfaji rehabilitasyonu

TÜRKİYE'DEKİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN ERKEN DÖNEM KEKEMELİĞİ DEĞERLENDİRME VE TERAPİYİ SONLANDIRMA KRİTERLERİ: BİR NİTEL ÇALIŞMA

İrem Hamza¹, Nur Melisa Baran¹, Gülcan Efe¹, Muhsin Dölek¹

¹Üsküdar Üniversitesi

İrem Hamza / Üsküdar Üniversitesi

Özet: GİRİŞ: Kekemelik, konuşmada meydana gelen tekrarlar, uzatmalar ve bloklarla konuşma akıcılığının etkilendiği bir konuşma bozukluğudur. Kekemelik genellikle yaşamın erken döneminde ortaya çıkmaktadır. Dil ve Konuşma Terapistleri (DKT) kekemelik tanı ve müdahalesinde büyük rol oynar. AMAÇ: Çalışma, DKT'lerin erken dönem kekemelik terapi sürecindeki deneyimlerini derinlemesine incelemeyi, terapist ve terapist adaylarına yol gösterici bir rehber olmayı amaçlamaktadır. YÖNTEM: Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseniyle yapılmıştır. Katılımcılar, erken dönem kekemelik grubuyla çalışan 8 DKT'dir. Uzman görüşü alınarak hazırlanmış, yarı yapılandırılmış sorularla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin transkripsiyonu yapılarak iki araştırmacı tarafından elle kodlanmıştır. Yapılan kodlamalar tema ve alt temalar şeklinde tablolastırılmıştır. BULGULAR: Çalışmada 4 tema ve 10 alt tema bulunmaktadır. Değerlendirme temasında formal ve informal değerlendirme; değerlendirme materyallerine yönelik görüş ve öneriler temasında materyallerin yeterli/yetersiz bulunması, yeterli/yetersiz bulunmasının nedenleri ve ihtiyaç duyulan değerlendirme araçlarının özellikleri; ebeveyn tutum ve rolleri temasında değerlendirmede ebeveynin rolü, aile ve çocuğun kekemeliğe karşı yaklaşımı ve terapi bitişinden sonra ebeveynin rolü; terapi sonlandırılması temasında kekemeliğe yönelik kriterler ve kekemeliğe yönelik olmayan kriterler alt temaları oluşmuştur. SONUÇ: DKT'ler formal değerlendirmede, Kiddy-Cat, Palin, SSI-4-TR formlarını; informal değerlendirmede çocukla, aileyle ve öğretmenle görüşmeyi kullanmaktadır. Değerlendirme materyalleri yetersiz bulunmakta, Türkçe konuşan çocuklara yönelik çok yönlü değerlendirme önerilmektedir. DKT'ler tarafından ebeveynlerin değerlendirme, terapi süreci ve sonrasındaki önemi vurgulanmıştır. Terapi sonlandırılmasında kekemelik şiddetinin azalması, sosyal katılımın artması, aile ve çocuğun duyarsızlaşmasına önem verilmiştir. Sonlandırmada aile-terapist ilişkisinin kurulamaması ve maddi sebepler gibi kekemelik dışı faktörler de vardır.

Erken Dönem Kekemelik Terapisi- Bulgular Şekil 1

Bulgular – Şekil 1

Bulgular-Tablo 2

Time	Kategori	Konsumen	Kond
Formal Dagelijks	Formal Dagelijks	KJ.2.K.3.K.6.7	Kali-Cat
		KJ.2.K.3.K.7	PALIN (N Dagelijks) Families
		KJ.2.K.8	Ally's Grotto (Form Families)
		KJ.2.K.9	Tengas (Local Holographic Kulintang Dagelijks) Form
		KJ.2.K.6	SH (4-4-4-4-4-4)
		KJ.2.K.1	DI Kulintang Dagelijks Test
		K1	SH
		K2	Max Kiki's Dagelijks Families
		K3	DOCS
		K4	BREFF
Informal Dagelijks	Informal Dagelijks	KJ.2.K.3.K.6.7	Ally's Dagelijks (Form Families)
		KJ.2.K.3.K.7	Ally's Vokal Kiki's Form
		KJ.2.K.8	Mina's Instrumental
		KJ.2.K.9	Dagelijks Realisasi (Buku Instrumen)
		K1	Cerdia's Grotto
		KJ.2.K.1	DI Komang Onagang Alimam
		KJ.2.K.6	Ally's Grotto
		KJ.2.K.8	Cerdia's Kiki's (Form Families)
		KJ.2.K.9	Agungwala Bilal Alim-Grotto
		KJ.2.K.6	Cerdia's Kulintang (Dagelijks)
Informal Dagelijks	Informal Dagelijks	KJ.2.K.3.K.6.7	Cerdia's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.3.K.7	Cerdia's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.8	Agungwala Bilal Alim-Grotto
		KJ.2.K.9	Cerdia's Kulintang (Dagelijks)
		KJ.2.K.6	Cerdia's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.1	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.2	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.3	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.4	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.5	Ally's Komang Onagang Dagelijks
Informal Dagelijks	Informal Dagelijks	KJ.2.K.3.K.6.7	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.3.K.7	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.8	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.9	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.6	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.1	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.2	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.3	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.4	Ally's Komang Onagang Dagelijks
		KJ.2.K.5	Ally's Komang Onagang Dagelijks

“Erken Dönem Kekemelik Değerlendirme Süreci”

Bulgular-Tablo 3

[illegible]

"Değerlendirme Materyallerine Yönelik Görüş ve Öneriler"

Bulgular-Tablo 4

Tablo 4

Tema	Kategori	Katımlar	Kod
Ebeveyn Tutum ve Roller	Değerlendirmede Ebeveyn Rolü	K1,K2,K3,K5,K8 K1,K3,K4,K7 K1,K2,K5 K1,K4 K5	Ailede Cevşga ve Cevşgın Kekemelişne Öğı Bilğilerin Alınması Ailenin Tutanına Terapiye İlişkin Kararlar Üzerindeki Etkisi Değerlendirmenin Etkiliği İyileşme Beklentisi Belirleme Katılımı Ebeveynlerin Katılı Durumunun Değerlendirilmesi ve Terapiye Etkisinin Belirlenmesi Ebeveynin Yinelemlen Sorulara Karşı Objektif Olması
	Aile ve Cevşgın Kekemelişne Karşı Yaklaşım	K2,K4,K5,K6,K7 K1 K1 K7	Ailenin Kekemelişne Karşı Tutanının Cevşğın Değrudan Etkilemesi Ailenin Rahat, Cevşğın Mikemelişneyi Olması Cevşğın Kekemelişne Fark Etmemesi, Ailenin Kekemelişne Karşı Karşılı Olması Kekemelişne Karşı Mikemelişne Yıkama Olması
	Terapi Bitiminden Sonra Ebeveyn Rolü	K2,K3,K4,K5,K8 K2,K3,K6,K7,K8 K4,K6,K7,K8 K2,K4 K3 K6 K8 K4 K1	Ebeveynin Terapiye Öğrendiği Stratejileri Günlük Hayata Uygulayabilmeli Ailenin İhtiyaçlarını Yinelemeye Devam Etmesi Terapi Bitiminden Sonra Kontrol Standartlarına Katılım/ Terapiye Geri Bildirim Vererek Ailenin Cevşğın Üzerinde Koruyucu Bir Rol Olanmasını ve Çevresindeki İhtiyaçları da Bu Konuda Bilgilendirilmesi Ebeveynin Cevşğın Gelişiminde Devam Etmesi ve Gelişiminde Kontrol Standartlarına Katılımı Cevşğın Üzerindeki Durumunun Ortadan Kalkması Ailenin Kekemelişne Hakkında Bilimsel Karşı Servislerinin Değeri Kekemelişne Şiddetli Anksiyoz Cevşğın Yaklaşımının Normal Olması Cevşğın Yaklaşımının Normal Olması

"Ebeveyn Tutum ve Önerileri"

Bulgular-Tablo 5

Tablo 5

Tema	Kategori	Katımlar	Kod
Terapinin Sonlandırılması	Kekemelişne Yinelemlen Kriterler	K2,K3,K4,K5 K1,K4,K5 K2,K3,K4 K2,K3,K4 K3,K4 K2,K4 K2,K7 K5,K8 K1,K8 K1 K7 K1 K4 K2 K8 K6 K6	Kekemelişne Söyledirinin Değeri/ Akıcılığın Artması Ailenin Terapi Sonucundaki Beklentisi Ailenin Kekemelişne Karşı Beklenen Değeri Cevşğın Sosyal Hayata Katılımında Bir Sorun Olmaması Cevşğın İhtiyaçlarını Devamlatmasını Belirleme Katılımı Cevşğın Kekemelişne Karşı Beklenen Değeri Ailenin Terapi Bitim Sonrasında İhtiyaçlarını Yinelemlen Belirleme Katılımı Terapi Ebeveynin Terapi Bitiminde Yinelemlen Olarak Karşı Verilmesi Uygulanan Yöntem Hakkında Aileyle Farklı Bilgilendirme Olmaması Akıcılığın 'Sa' Ya Ailenin Değeri Kekemelişne Çözümleri Devamlatmasını Aradması Uygulanan PALIN Terapi Yönteminin İhtiyaçlarının Tamamlanmasını Olması Öğrenmesi Cevşğın ile İhtiyaçlarını Kontrol Standartlarına Olması Soruyla Terapinin Sonlandırılması Terapiye İhtiyaçlarını Sorularla Uygulaması Ailenin Terapiye İhtiyaçlarını Olmaması Cevşğın Sorularla Öğrenilenleri Katılımı, Genellemesi
	Kekemelişne Yinelemlen Olmayan Kriterler	K4,K5,K7 K4,K5,K8 K1 K7 K7	Aile-Terapiye İhtiyaçlarını Katılımı Maddi Sorunlar Ebeveynin Cevşğın Sağlık Sorunları Ailenin İhtiyaçlarını Değeri Online Terapinin Etkiliğini Yeterli Bulmaması

"Terapinin Sonlandırılması"

Sorular

Ek-1: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

1. Erken dönem kekemelik değerlendirmesini nasıl yapıyorsunuz ve hangi değerlendirme araçlarını kullanıyorsunuz?
2. Erken dönem kekemelik değerlendirilmesinde kullanılan Türkçe değerlendirme materyallerini yeterli buluyor musunuz? Cevabınız hayırsa neden yeterli bulmuyorsunuz ve ne tip değerlendirme araçlarına ihtiyaç duyuyorsunuz?
3. Erken dönem kekemelikte değerlendirme sürecinde ebeveynin rolü sizce nedir?
4. Erken dönem kekemelikte terapiyi sonlandırma kararını nasıl alıyorsunuz ve terapiyi sonlandırmak için hangi nedenleri gösterirsiniz?
5. Erken dönem kekemelikte terapinin sonlandırılmasından sonraki dönemde ebeveynin rolünün ne olduğunu ve nasıl olması gerektiğini düşünüyorsunuz?

"Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları"

Tablo 1

Katılımcılar	Unvan	Lisansan/Yüksek Lisansan/Doktoradan Mezun Olunan Okul	Mesleki Deneyim Süresi	Çalıştıkları Kurumlar	Ayda Ortalama Aldığı Erken Dönem Kekemelik Vaka Sayısı
K1	Dr.Öğr.Üyesi	Boğaziçi Üni. (Lisans), Turgut Özal Üni. (Y. Lisans), Üsküdar Üni. (Doktora)	9 Yıl	Klinik/Üniversite	2-3
K2	Arş.Gör.	Medipol Üni. (Lisans-Y.Lisans devam)	2 Yıl	Klinik/Üniversite	3-4
K3	DKT	Üsküdar Üni. (Lisans)	4 Yıl	Klinik/Rehabilitasyon	2-3
K4	Öğr.Gör.	Üsküdar Üni. (Lisans-Y.Lisans)	3.5 Yıl	Üniversite	5-6
K5	DKT	Üsküdar Üni. (Lisans), İstinye Üni. (Y.Lisans devam)	6 Yıl	Klinik/Rehabilitasyon	3
K6	Uzm.DKT	Üsküdar Üni. (Lisans-Y.Lisans)	5 Yıl	Klinik	10-15
K7	Uzm.DKT	Üsküdar Üni. (Lisans-Y.Lisans)	4 Yıl	Üniversite	0-1
K8	DKT	Üsküdar Üni. (Lisans)	3 Yıl	Klinik/Rehabilitasyon	5

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme (Evaluation), kekemelik (stuttering), terapi sonlandırma (therapy termination)

4-6 YAŞ ARASI GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU BULUNAN ÇOCUKLARIN DUYUSAL PROFİLLERİNİN İNCELENMESİ

FATMA SELEN ERDEN¹

¹Ankara Üniversitesi

FATMA SELEN ERDEN / Ankara Üniversitesi

Özet: Giriş: Duyusal işleme sorunlarının, çocukların iletişim, dil ve konuşma gelişimleri üzerinde olumsuz etkileri olduğuna dikkat çeken çalışmalar son yıllarda giderek artış göstermektedir. Amaç: Bu çalışmanın amacı özel bir dil ve konuşma ofisine, dil gelişiminde gecikme şikayetiyle başvuran 4-6 yaş arası çocukların duyu testi aracılığıyla elde edilen bulgularından yola çıkarak dil gelişim sorunlarına eşlik eden duyusal işleme sorunlarının olup olmadığının ve varsa hangi duyusal işleme sorununun daha sık görüldüğünün betimlenmesidir. Yöntem: Bu çalışmada 2022-2024 yılları arasında Balıkesir/Edremitte özel bir dil ve konuşma ofisine dil gelişiminde gecikme şikayetiyle başvuran 4-6 yaş arasındaki çocukların dosyaları retrospektif olarak taranmış ve değerlendirme esnasında aile tarafından doldurulan Dunn Duyu Profili Anketi incelenmiştir. Bu yöntemle toplamda 56 dosya incelenmiş olup 3 tanesi yarım kaldığı için çalışma dışı bırakılmıştır. Gelişimsel dil bozukluğu yaşayan çocukların duyusal profilleri çıkartılmış ve sorun yaşanan duyusal alan/lar betimlenmiştir. Bulgular: Geriye dönük olarak taranan 53 dosyanın tamamında Dunn Duyu Profil Anketinde yer alan üç temel alan olan duyusal işleme, modülasyon ve davranışsal ve duygusal cevaplar alanlarında normal değerlerden anlamlı derecede farklı puanlar aldıkları görülmüştür. En fazla zorluk yaşadıkları alanının duyusal modülasyon olduğu ve en çok sorun yaşadıkları duyusal alanların da sırasıyla proprioseptif, dokunma ve vestibüler duyular olduğu bulgulanmıştır. Sonuç: Gelişimsel dil bozukluğu olan çocukların gerçekleştirilen değerlendirmelere ek olarak mutlaka duyusal işleme alanında da taranması gerekmektedir. Eşlik eden bu durumun saptanamaması halinde dil ve konuşma terapi sürecine olumsuz etki etmesi, terapi sürecinin uzaması gibi sorunların baş gösterebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma bozuklukları, duyusal işleme, dokunsal sistem, proprioseptif sistem

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DKT

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DEĞERLENDİRMEDEN MÜDAHALEYE PROZODİ HAKKINDA DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN GÖRÜŞLERİ

*Merve UZUN, ** Elife BARMAK, *** Hatice Nilay KAYHAN

*DKT, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dil ve Konuşma Terapisi, Ankara.

**Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi, Ankara.

***Doç. Dr, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi, Ankara.

Giriş

Prozodi iletişimdeki önemli bileşenlerden biridir. Prozodi algısı ve üretimi dil öğrenimi sırasında kazanılmakta, dil kullanımında önemli bir rol oynamaktadır. Farklı disiplinlerden meslek elemanları ile iş birliğini temel alan bir çalışma örüntüsüne sahip Dil ve Konuşma Terapistleri, iletişim, dil ve konuşma becerilerini değerlendiren, tanılayan ve müdahale uygulayan sağlık meslek elemanıdır. Dil ve Konuşma terapistleri yenidoğan ve yaşlılık dahil her yaş grubundaki bireyle çalışmaktadır. Dolayısıyla Dil ve Konuşma Terapistlerinin mesleki uygulamalarını kapsayan deneyimleri ve görüşleri önemli olup, bu çalışmada değerlendirmeden müdahaleye prozodi hakkındaki görüşleri temel alınmıştır. Dil ve Konuşma Terapistlerinin prozodiyi temel alan görüşlerinin, bu alanda gerçekleştirilecek müdahale planları ile bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Dil ve Konuşma Terapistlerinin (DKT) iletişimin önemli bir bileşeni olan prozodi hakkında değerlendirme ve müdahale süreci dahil deneyimlerini yansıtan görüşlerini belirlemektir. Bu amaca yönelik prozodi hakkında mesleki deneyim ve uygulamalarını yansıtan görüşlerine demografik ve açık uçlu sorular aracılığı ile başvurulmuştur.

Yöntem

Çalışma, nitel araştırma yönteminde Olgubilim (Fenomenoloji) deseni ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar amaçlı örneklem tekniği ile gönüllülük esasına dayalı belirlenmiş, veriler Yarı Yapılandırılmış Görüşme tekniği ile toplanmıştır. Lisans eğitimini Dil ve Konuşma Terapisi Lisans programında tamamlamış, Dil ve Konuşma Terapisti Lisans diplomasına sahip, en az bir (1) yıldır Dil ve Konuşma Terapisti mesleğinde aktif olarak görev yapan 20 katılımcı araştırmanın katılımcı grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı Demografik Bilgi Formu ve çalışma amacına dayalı uzman görüşleri alınarak hazırlanan altı (6) açık uçlu sorudan oluşan Görüşme Formu'dur. Her bir katılımcıyla (katılımcının onay ve kendisine uygun ortam, sürede çevrimiçi ve/veya yüzyüze) gerçekleşen yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda veriler, toplam 37 sayfa, 252 paragraf ve 1221 satırda betimsel döküm haline getirilmiştir. 19'u kadın,

bir (1) yedi (7) yıl aralığında mesleki deneyime sahip katılımcıların 14'ü lisansüstü eğitime devam etmektedir.

Bulgular

Betimsel dökümleri yapılan veriler, içerik analizi ile analiz edilerek, ana ve alt temalar halinde araştırmanın bulgularını oluşturacaktır.

Sonuç

Çalışma sonuçları DKT'lerin prozodik özellikleri tanılama, değerlendirme ve müdahale süreçlerindeki bakış açılarını belirlemeyi, farkındalıklarını geliştirmeyi ve alan yazına kazandırmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Prozodi, dil ve konuşma terapisi, nitel araştırma, olgu bilim.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

CAT VE BEHAVIOR CHECKLIST (FOR CHILDREN) TÜRKİYE GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI: ÖN BULGULAR

Evrin Gerçek, Ahmet Konrot, Martine Vanryckeghem

Giriş: Çok boyutlu bir yapısı olan kekemeliği sadece konuşmada meydana gelen uzatma, tekrar ya da blok davranışları ile karakterize bir konuşma bozukluğu olarak ele almak yeterli olmamaktadır. Bu görünür semptomların yanı sıra kekeleyen bireylerin bunlarla baş etme davranışları ve kendi konuşmalarına ilişkin tutumları gibi yönlerin değerlendirilmesi kekemelik terapisinde oldukça önemlidir. Vanryckeghem&Brutten (2017) tarafından geliştirilen Communication Attitude Test (CAT) kekeleyen bireylerin kendi iletişim yeterliklerine ilişkin tutumlarını belirlemeye; Behavior Checklist (BCL for Children) ise kekemelikle baş etmek üzere sesler, sözcükler ve durumlardan kaçmak ve kaçınmak için kullanılan baş etme davranışlarını belirlemeye olanak veren öz bildirim ölçekleridir.

Amaç: Araştırmada CAT ve BCL'in Türkiye geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmaya 7-14 yaş kekeleyen (73), yaş ve cinsiyet eş kekelemeyen (56) 129 katılımcı katılmıştır. Veri toplama aracı olarak CAT ve BCL (for Children) Türkçe formları kullanılmıştır. Veri analizinde gruplar arası farklılıkları incelemek üzere Bağımsız Örneklem için T-Testi, ölçeklerin yapı geçerliğini incelemek üzere içtutarlılık analizi, güvenirliği incelemek üzere Madde-toplam puan korelasyonu ve Diskriminant analizleri yapılmıştır.

Bulgular: CAT için kekeleyen ve kekelemeyen gruplar arasında ölçek ortalama puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($d = 1.6515$ (CI: 1.2492/2.0537)). Cinsiyet karşılaştırmalarında kekeleyen ($p=0.51$) ve kekelemeyen ($p=0.164$) kız ve erkekler arasında anlamlı düzeyde olmayan farklılık bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığı kekeleyen grup için (.89) ve kekelemeyen grup için (.87) benzer bulunmuştur. Grup üyeliğini tahmin analizi sonuçları ise kekeleyen grup için %90.2, kekelemeyen grup için %98.2'dir.

BCL için analiz süreci devam etmektedir.

Sonuç: CAT Türkiye versiyonunun hem klinik hem de araştırma amacıyla kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, iletişim tutum testi, CAT, communication attitude, behavior checklist for children

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

İLETİŞİME KATILIM GÖRSEL ANALOG SKALASININ GELİŞTİRİLMESİ VE AFAZİLİ BİREYLERDE PİLOT GEÇERLİLİĞİN ARAŞTIRILMASI

İlayda KINCAL¹

¹Anadolu Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Araş. Gör.

Giriş: Afazili bireylere yönelik iletişimsel temelli müdahalelerin yaygınlığının sınırlı olmasının nedenlerinden biri, kanıta dayalı uygulamaların geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde uygun ölçme araçlarının eksikliği veya yetersizliğidir. Bu nedenle, afazili bireyleri iletişimsel boyutta değerlendirebilecek ölçme araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Amaç: Afazili bireylerin iletişime katılım düzeylerini değerlendiren bir ölçme aracının geliştirilmesi ve geçerlik analizlerini yapılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Skala bir tez kapsamında tasarım temelli bir yöntem kullanılarak geliştirilen iletişim temelli bir afazi grup terapisi programının üçüncü iyileştirme döngüsünün nicel olarak değerlendirilebilmesi amacıyla bir görsel analog skolası olarak geliştirilmiştir. Afazi grup terapisi programı, bireylerin iletişime katılımını artırmayı hedeflemesi nedeni ile, skalada da iletişim yetersizliği olan bireylerde iletişime katılım düzeyini ölçmeye odaklanmış ve ölçek geliştirilme aşaması terapi programının geliştirilmesi ile paralel şekilde gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin ilk versiyonu araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve afazi alanında uzmanlığı ve doktorası bulunan üç dil ve konuşma terapisti (DKT) tarafından gözden geçirilmiştir. Lawshe kapsam geçerliği için skala afazi alanında çalışan ve doktorası bulunan farklı beş DKT'ye sunulmuş ve değerlendirici karar oranları hesaplanmıştır. Nihai versiyon iki alt formdan oluşmaktadır: A formu afazili bireylerin kendi iletişime katılım düzeylerini değerlendirdikleri 6 maddeden ve B formu afazili bireylerin yakınlarının/bakıcılarının afazili bireylerin iletişime katılım düzeylerini değerlendirdiği 7 maddeden oluşmaktadır.

Ölçek, en az bir yıl boyunca afazi grup terapisi almış 3 afazili bireye ve sadece bireysel terapi almış 6 afazili bireye uygulanmıştır. Gruplar arasında puanlar açısından karşılaştırmalar yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmanın bulguları sunum sırasında sunulacaktır.

Sonuç: Skala pilot çalışma bulgularına göre afazili bireylerin iletişime katılım düzeylerini ölçmede geçerli bir araç olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Afazi, nörojenik iletişim bozuklukları, görsel analog ölçeği, geçerlik

POSTER BİLDİRİLER

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

OKTUP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

POSTER BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
17 MAYIS 2025 CUMARTESİ, 16:00 - 16:15

POSTER BİLDİRİLER- 1 (K Blok Giriş Katı)

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
PB - 1	16:00 - 16:15	Aynur Ikra Demir, Sırrı Akbaba	Aynur Ikra Demir	Tutuk ve Akıcı Afazlı Bireylerde Depresyon Sıklığının İncelenmesi
PB - 2	16:00 - 16:15	Ayşe Nur Koçak, Aynur Ikra Demir, Göksu İrem Emrah, Merve Savaş	Aynur Ikra Demir	Erken Dönem Dolaylı Müdahalenin Dil Gelişimi, Birincil Bakıcının Yaşam Kalitesi ve Tutumlarına Olan İlişkinin İncelenmesi: Vaka Çalışması
PB - 3	16:00 - 16:15	Esra Erol, Nürcan ALPURAN KOCABIYIK	Esra Erol	Kekemeliği Olan Bireylerin Kendini Damgalama ile Mizaç Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
PB - 4	16:00 - 16:15	Yağmur KABUKÇU, Ayşe Umay YILMAZ, Öznu AKYIL, Hazel Zeynep KURADA	Yağmur KABUKÇU	Dkt Öğrencilerinin Beyin Uyarımına Bakışı
PB - 5	16:00 - 16:15	Melis Özcan, İrem Altın, Mustafa Furkan Coşkun, Nazar Taştan, Şevket Özdemir	Melis Özcan	Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencileri ile Mezunlarının Kekemeliğe Yönelik Tutumu: Muğla Örnekleme
PB - 6	16:00 - 16:15	Ayşe Umay Yılmaz, Öznu Akyıl, Yağmur Kabukçu, İlay Nür Güngör	Ayşe Umay Yılmaz	Oral Hijyenin Beslenme ve Yutma Üzerindeki Etkisi: Derleme Çalışması
PB - 7	16:00 - 16:15	Buşe Durmuş, Semra Sevil Balo, Hawa Nur Yırtık, Sacide Ebrar Geçay, Batuhan Ökte, Rojda Özalp Bakla, Burcu Akçay	Buşe Durmuş	DKT ve Öğretmenlerin Morfolojik Farkındalık Becerilerinin İncelenmesi
PB - 8	16:00 - 16:15	Berke ALTINGÜN, Dilber KAÇAR KUTUKÇU	Berke ALTINGÜN	Dil ve Konuşma Terapisinde Süpervizyon Uygulamalarına Öğrenci ve Klinik Uzman Gözüyle Bir Bakış
PB - 9	16:00 - 16:15	Beyzanur DEMİR, Fatma BOZCA, Derya ÇAVDAR, Miray Dicle	Beyzanur DEMİR	Gelişimsel Dil Bozukluğu Yaşayan Çocuklara Yönelik Diğer Ebeveyn Tutumları: Ön Bulgular
PB - 10	16:00 - 16:15	SALIHA KADER AKARSLAN, AYŞEGÜL YILMAZ, MÜGE MÜZEYYEN ÇİYLİTEPE, ZEHRA ERGİN	ZEHRA ERGİN	5-6 Yaş Anaokulu Grubundaki Çocukların Bilgi ve Konuşma Becerilerinin Değerlendirilmesi: Tarsus Örnekleme
PB - 11	16:00 - 16:15	Eda İYİGÜN UZUNÖZ, Erhan Demirhan	Eda İYİGÜN UZUNÖZ	Tip III Sulkus Vokalisi ve Skar Doku Müdahalesi
PB - 12	16:00 - 16:15	İrem BETİMEN, Dr. Öğr. Üyesi Emel ARSLAN SARİMEHMETOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Özge Sultan BALIKCI	İrem BETİMEN	Türkiye'de Dil ve Konuşma Terapistliği Bilim Dalında Öğretmenlerde Ses ile İlgili Yapılmış Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi
PB - 13	16:00 - 16:15	Rabia Yalçın, Eda İyigün Uzunöz	Rabia Yalçın	2023 Şubat Depremine Maruz Kalan Okul Çağı Kekemelik Çocuklarının Kekemeliğe İlişkin Duygu ve Tutumları ile Sosyal Yönden Etkilenme Düzeyleri- Ön Çalışma
PB - 14	16:00 - 16:15	Aybüke kumru, Aylin başaran	Aybüke kumru	Okul Öncesi Dönem Çocukların Dil ve Sözel Akıcılık Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
PB - 15	16:00 - 16:15	Beyza Özen, Seda Eyllikeder Tekin, Erdoğan Eren Özbüyüç, Emre Tankut, Berfin Baydın	Beyza Özen	Okul Öncesi Dönemde Kanıt Temelli Kekemelik Müdahale Yöntemleri
PB - 16	16:00 - 16:15	NIDA GÜLISTAN GÖÇMEN, MAVİŞ EMEL KULAK KAYIKCI	NIDA GÜLISTAN GÖÇMEN	Kekemeliği olan Yetişkin Bireylerde Yaşam Kalitesi ile İlişkili Faktörler: Sistematiik Derleme
PB - 17	16:00 - 16:15	Zehra AYCAN	Zehra AYCAN	Suprakrikoid Parsiyel Larenjektomi Sonrası Yutma Terapisi, Olgu Sunumu
PB - 18	16:00 - 16:15	Rumeysa Gülşah ÖZER, Eren BALO	Rumeysa Gülşah ÖZER	Lamb-Shaffer Sendromunda Dil ve Konuşma Özellikleri
PB - 19	16:00 - 16:15	İlayda Kınal, Furkan Ali İrki, Elçin Tadıhan Özkan	İlayda Kınal	SİGARA VE REFLÜ ŞİDDETİNİN SES YORGUNLUĞUNA ETKİSİNİN İNCELENMESİ
PB - 20	16:00 - 16:15	Begüm Kanbur, Ahmet Konrot	Begüm Kanbur	Gebelerin 0-36 Ay Arasındaki Çocukların Dil Gelişimi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi
PB - 21	16:00 - 16:15	Çisem Acar Demir, Nazmiye Evra Günhan Şenol	Çisem Acar Demir	Ebeveyn Eğitiminin Otizmli Çocuklar ile Ebeveynlerinin İletişim Becerileri Üzerine Etkisinin İncelenmesi
PB - 22	16:00 - 16:15	Sümeyye ARUCAN, Berfin Zela BAKI, Yürsa ARACI, Nazmiye ATILA AÇAĞLAR	Sümeyye ARUCAN	GDK Tanılı Vakada Kombin e Dil Müdahalesi
PB - 23	16:00 - 16:15	Öznur AKYIL, Ayşe Umay YILMAZ, Yağmur KABUKÇU, Hazel Zeynep KURADA	Öznur AKYIL	BİLİNGUAL BİREYLERDE DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ: KÜLTÜREL&DİLSEL FARKLILIKLARININ TERAPİ SÜRECİNE ETKİSİ
PB - 24	16:00 - 16:15	Esmâ Betül Özdemir	Esmâ Betül Özdemir	Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Hemşirelerin Dil ve Konuşma Terapistinin Yutma Bozukluğundaki Rolü Hakkındaki Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi
PB - 25	16:00 - 16:15	Asena DURNA, Ayşe AYDIN UYSAL	Asena DURNA	Gelişimsel Dil Bozukluğu Olan Çocukların Sözel Akıcılık Becerileri ve Yürütücü İşlev Becerilerinin İncelenmesi
PB - 26	16:00 - 16:15	Ahmet Kemal KAPLAN, Yeşim ÖZER, Rabia Gülşen ALKAN, Eylül Feriha YILMAZ, Elif Nur KAYA, Melike Nur OKUMUŞ, İrem Nur KÜÇÜKGÜZEL, Şevval FIDAN, R. Sertan ÖZDEMİR, Talat BULUT	Ahmet Kemal KAPLAN	Afazide Dil ve Kısa Süreli Bellek İlişkisi

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
18 MAYIS 2025 PAZAR, 10:45 - 11:00POSTER BİLDİRİLER-2
(K Blok Giriş Katı)

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
PB - 1	10:45 - 11:00	Kübra Albayrak, İlkem Uçal	Kübra Albayrak	Youtube videolarındaki tipik akıcılıklar
PB - 2	10:45 - 11:00	Gökçe Delice, Nazlı Şimşek, Nesibe Nihal Erkol, Veysel Kaan Batı, Zeynel Yağuz Eryakıcı, Yeşim Topuz, Medine Dudu, Nazmiye Evra Günhan Şenol, Saime Seyhun Topbaş, Talat Bulut	Gökçe Delice	Çocuklarda Dil Ve Kısa Süreli Bellek İlişkisi
PB - 3	10:45 - 11:00	Şeydanur Yüksel	Şeydanur Yüksel	KEKEMELİĞİ VE KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA İŞLEYEN BELLEK VE FONOLOJİK FARKINDALIK BECERİLERİ İLE KEKEMELİK ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
PB - 4	10:45 - 11:00	Zeynep Özge Sara, Şevval Ocaktan, Merve Savaş	Zeynep Özge Sara	NR4A2 Geninde Muhtemel Patojenik Varyant Bulunan Olguda Dil Konuşma Özelliklerinin ve Duyu Profiliinin İncelenmesi
PB - 5	10:45 - 11:00	Beyzanur Elmas	Beyzanur Elmas	JORDAN SENDROMU DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ: OLGU SUNUMU
PB - 6	10:45 - 11:00	Derya Karataş, Yusuf Ali Şimşek, Elif Küçük, Dilber Kaçar Kütükcü	Derya Karataş	Acil Servis Hekimlerinin Dil İletişim ve Konuşma Bozukluğu Olan Hastalarla Deneyimleri
PB - 7	10:45 - 11:00	Özlem Oğuz, Merve Çetin, Rumeysa Dülğaroğlu, Burak Gökmen, Mirhat Aşgar	Özlem Oğuz	Rehabilitasyon Merkezi, Hastane, Klinik ve Belediye Ortamlarında Dil ve Konuşma Terapistlerinin Deneyimleri: Zorluklar, İş Birliği ve Mesleki Gelişim
PB - 8	10:45 - 11:00	Ömer SÖĞÜT, İlkem UÇAL	Ömer SÖĞÜT	Kekemelik ve Yazılı İnternet İçerikleri
PB - 9	10:45 - 11:00	Sinem Raşitoğlu, İlkem Uçal	Sinem Raşitoğlu	Spotify'da Kekemelik: Nitel Bir İnceleme
PB - 10	10:45 - 11:00	Hatice Tereci, Gülsüm Demirtaş, Beyza Nur Dükar	Gülsüm Demirtaş	Spina Bifida'lı Bireylerde Dil ve Konuşma Terapisti
PB - 11	10:45 - 11:00	Nazlı Nur Kurt, Sema Acar-Ünalgan	Nazlı Nur Kurt	'Çocuk ve Ergen Psikiyatrlarının ADİS'e Dair Tutum ve Bilgilerinin İncelenmesi
PB - 12	10:45 - 11:00	Melike Hatun Ertan, Şura Sezen, Özlem Oğuz	Melike Hatun Ertan	Kekemelik ve Meslek Seçimi: İletişim Temelli Mesleklerde Çalışan Kekemeliği olan Bireylerin Deneyimleri ve Adaptasyon Süreçleri
PB - 13	10:45 - 11:00	Melek Seçil Aka, Azize Merve Güneş, Derya Çavdar, Miray Dicle	Melek Seçil Aka	DKT ve Öğrencilerinin Yapay Zeka Görüşleri
PB - 14	10:45 - 11:00	Sena Türkoğlu, Şevval Müftüoğlu, Ayça Dilara Hacınoğmanoğlu, Miray Dicle, Derya Çavdar	Sena Türkoğlu	Dil ve Konuşma Terapistlerinde Ses Hiyeni
PB - 15	10:45 - 11:00	Dilber KAÇAR KÜTÜKCÜ, Jana ALQAHWALI, Roaa CHEHADE, Hilal BAYRAK	Roaa CHEHADE	Yapay Zeka Tabanlı Podcastlerin Eğitimde Kullanımı: NotebookLM Aracının Etkisi
PB - 16	10:45 - 11:00	Ayşın Noyan Erbaş, Tuğçe Karahan Tıvrak, Nazmiye Atıla Çağlar, Merve Dağbaşı	Merve Dağbaşı	Ebeveyn-Çocuk Oyun Etkileşimlerinde Cinsiyet Farklılıkları: Leksikal Çeşitlilik ve Etkileşim Stilleri
PB - 17	10:45 - 11:00	Elis Buse Arslan, Ayşe Nur Koçak, Beyza Nur Çelik, Helen Yağcı, Zehra Çeliktanyıldız, Şefika Gizem Bakır	Helen Yağcı	Türkiye'deki 18-30 Yaş Arası Popülasyonun Ses Sağlığı Özelliklerinin İncelenmesi
PB - 18	10:45 - 11:00	Berire Sena Baldemir, Özlem Yaşar, Zeynep Sıla Mutlu, Mehmet Hanefi Bulduk, Ayça Yaşar, Buket Okyay	Berire Sena Baldemir	PRESBİFONİNİN SOSYAL YAŞAMA ETKİSİ
PB - 19	10:45 - 11:00	Elif Feyzan Çevik, Deniz Kaza noğlu	Elif Feyzan Çevik	Fonolojik Temelli Müdahale Yöntemlerine Genel Bakış
PB - 20	10:45 - 11:00	Aimila SOYLU DÜZCAN, Şerife Nur Biçen, Sema ACAR ÜNALGAN	Aimila SOYLU DÜZCAN	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Klinik Dilbilim Bilgi Düzeyleri
PB - 21	10:45 - 11:00	Müberra DEMİR, Eda EVİN, Hatice AKSOY, Rana Nursu ÖZDEMİR, İknur ŞAFFAK	Hatice AKSOY	Rehberlik ve Araştırma Merkezinde Görev Yapan Personellerin Gelişimsel Dil Bozukluğuna Yönelik Bilgi ve Tutumlarının İncelenmesi
PB - 22	10:45 - 11:00	Medine Dudu, Sena Nur Demiray, İrem Çalgıkan	Medine Dudu	Türkiye'deki Dil ve Konuşma Terapistlerinin Konuşma Sesi Bozukluğu Değerlendirmelerinde Kullandıkları Yöntemlerin İncelenmesi: Ön Bulgular
PB - 23	10:45 - 11:00	Berna Kırımtay, Eylül Birikent, Mehmet Sürmeli	Berna Kırımtay	Yağlı Yetişkinlerde Yaşlanan Ses Endeksi İle Akustik Ses Kalitesi İndeksi'nin Korelasyonu
PB - 24	15:00 - 15:15	İREM AKPINAR, SEÇİL AYDIN ORAL	İREM AKPINAR	KEKEMELİĞİ OLAN VE OLMAYAN ERGENLERİN AKRAN İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ
PB - 25	15:00 - 15:15	Seçil Aydın Oral, Ecenur Çevik	Seçil Aydın Oral	Okul Öncesi Dönemde Kekeleyen Çocukların Kaygı Düzeyleri ile İletişim Tutumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

OKTÖP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ 18 MAYIS 2025 PAZAR, 15:00 - 15:15

POSTER BİLDİRİLER-3 (K Blok Giriş Katı)

NO	SUNUM SAATİ	YAZARLAR	SUNAN YAZAR	BAŞLIK
PB - 1	15:00 - 15:15	Buket Ayça Sözüçök, Ece Su Esingemez, Aysegül Kaplan, Kağan Şahin	Buket Ayça Sözüçök	Presbifoniye Yönelik Bilgi Düzeyi ve Müdahale Yaklaşımlarının İncelenmesi
PB - 2	15:00 - 15:15	Aynur İkra Demir, Senanur Kahraman Beğen, Merve Savaş	Aynur İkra Demir	Zenginleştirilmiş İşitsel Uyarıların Konuşma Sesi Bozukluğuna Etkileri: Olgu Çalışması
PB - 3	15:00 - 15:15	Sekine Betül CEYLAN, Asena BAŞAN, Zeynep ÖZCAN, Neva ATALAY, Şule Nur OĞUR, Müge Müzeyyen ÇİYLİTEPE	Sekine Betül CEYLAN	Dil ve Konuşma Terapisi Terminolojisinin Yapay Zeka ile Çeviri ve Açıklama Doğruluğu
PB - 4	15:00 - 15:15	Zeynep Tengir, Ahmet Can Ekinci, Müzeyyen Karaman, Müge Müzeyyen Çiyiltepe	Zeynep Tengir	Çocukluk Çağı Apraksisinde Döngüsel Yağlaşımın Etkiliği: Olgu Sunumu
PB - 5	15:00 - 15:15	Sultan Erkal, Nurcan Alpüran Kocabıyık	Sultan Erkal	Kekemeliği Olan ve Olmayan Bireylerin Sosyal Onay İhtiyacı ile Psikolojik Sağlamlıklarının Karşılaştırılması ve Kekemeliği Olan Grupta Sosyal Onay İhtiyacının Psikolojik Sağlamlık ile İlişkisinin İncelenmesi
PB - 6	15:00 - 15:15	Ayşe İlayda MUTLU, Fatmanur KÖKLÜ ŞİMŞEK, Melek Nur UYGUN	Fatmanur KÖKLÜ ŞİMŞEK	Instagramda ses bozukluğu ile ilişkili instagram postlarının odak noktası nedir?
PB - 7	15:00 - 15:15	Saliha Nursena Kalaycı, Aysegül Yılmaz, Hilal Berber Çiftçi, Ferhat Alkan, Özgül Akın Şenkal	Saliha Nursena Kalaycı	Pandemi Döneminin 5-6 Yaş Çocuklarında Kelime Türü Kullanımı ve Ortalama Sözcük Uzunluğuna Etkisi
PB - 8	15:00 - 15:15	AYŞE ÇAKAL, Prof.Dr: Murat Doğan	AYŞE ÇAKAL	KEKEME BİREYLERDE KEKEMELİK ŞİDDETİ İLE ÇABALAMA DAVRANIŞININ DEĞERLENDİRİLMESİ
PB - 9	15:00 - 15:15	Nesli Şah Büşra Yılmaz, Nurcan Alpüran Kocabıyık	Nesli Şah Büşra Yılmaz	Bireylerin Hızlı Bozuk Konuşma Hakkındaki Farkındalığı ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi
PB - 10	15:00 - 15:15	Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş	Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş	Birinci Sınıf Düzeyi Çocuklarının Dil Performansı ile Rutin Olmayan Matematik Problem Türleri ile Karşılaştırılması: Pilot Çalışma
PB - 11	15:00 - 15:15	Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş	Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş	Birinci Sınıf Düzey Çocukların Fonolojik Farkındalık Ve İşitsel Ayırt Etme Becerilerinin Matematik Performansına Etkisi
PB - 12	15:00 - 15:15	Dilek Eroğlu Uzun, Öznur Çiftçi, Yaren Gök	Dilek Eroğlu Uzun	Aynı Dil Farklı Aksan: Ya bancı Aksan Sendromunu Ne Kadar Tanıyoruz?
PB - 14	15:00 - 15:15	Aslı Bal Dizlek	Aslı Bal Dizlek	PROMPT'la Yalıcılık: Konuşma Sesi Bozukluklarında Vaka Çalışması
PB - 15	15:00 - 15:15	Aslıhan Rana Akgün, Rabia Sezikçi, İrem Çalışkan, Eylül Feriha Yılmaz, N. Evra Günhan Şenol, R. Sertan Özdemir, S. Seyhun Topbaş, Talat Bulut	Rabia Sezikçi	Çocuklarda Zeka ile Dil İlişkisi
PB - 16	15:00 - 15:15	Göksu İrem Emrah	Göksu İrem Emrah	Megalensefali-Kapiller Malformasyon-Palimikrogi Sendromu (MKAP)'NDA DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI: OLGU SUNUMU
PB - 18	15:00 - 15:15	Sema Uz Hasırcı, Özge Güneş, İrem Ayşe Yıldız, Özge Kalındamar, Yasin Kurt	Sema Uz Hasırcı	HIZLI BOZUK KONUŞMA BOZUKLUĞUNA BÜTÜNCÜL BAKIŞ: OLGU SUNUMU
PB - 19	15:00 - 15:15	Sema Uz Hasırcı, Büşra Semerci, Beyzanur Topal, Büşra Nur Uğur	Sema Uz Hasırcı	GEÜŞİMSSEL KEKEMELİĞE BÜTÜNCÜL BAKIŞ: OLGU SUNUMU
PB - 20	15:00 - 15:15	Zehra SAVAŞ, Didem ÇEVİK, Nurullah TÜRE	Zehra SAVAŞ	DİSFALDE YOL AYRIMI: PSİKOJENİK Mİ? NÖROJENİK Mİ? BİR OLGU SUNUMU
PB - 21	15:00 - 15:15	Helin Ukay, Tuba Kılınç, Asuman Ateş, Fenice Selin Karalı	Helin Ukay	Dil ve Konuşma Terapistlerinin Otizm Terapilerinde Ortam ve Materyal Düzenlemeye Dair Görüşleri
PB - 22	15:00 - 15:15	Efsun AKBULUT, Müge Müzeyyen ÇİYLİTEPE	Efsun AKBULUT	Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Tanısı Almış Çocukların Ebeveynlerinin Ses Kalitelerinin İncelenmesi
PB - 23	15:00 - 15:15	Ebrar GEÇAY, Eren BALD	Ebrar GEÇAY	Psikojenik Yutma Güçlüğü: Fagofobisi Olan Bir Olgu
PB - 24	15:00 - 15:15	Şükran, İrem Nur, Yaren KAHRAMAN, BİLİKCİ, KOCA BAY, Talat, Özlem BULUT, ÖGE DAŞDÖĞEN, Merve BİÇER	Şükran, İrem Nur, Yaren KAHRAMAN, BİLİKCİ, KOCA BAY	Bilişsel Performansı Düşük Olan ve Olmayan Yetişkinlerde Tekrarlama Becerilerinin Değerlendirilmesi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

GELİŞİMSEL KEKEMELİĞE BÜTÜNCÜL BAKIŞ: OLGU SUNUMU

Sema Uz Hasırcı¹, Büşra Semerci², Beyzanur Topal³, Büşra Nur Uğur⁴

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi

²Özel Yeni Eylül Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

³Özel Vefa Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

⁴Kardelen Dil ve Konuşma Merkezi

Sema Uz Hasırcı / İzmir Bakırçay Üniversitesi

Özet: Giriş: Gelişimsel kekemelik tekrar, blok ve uzatma çekirdek davranışlarıyla karakterize akıcılık bozukluğudur. Okul öncesi, kekemeliğin görülme sıklığının en yoğun olduğu dönemdir. Kekemeliğin çok faktörlü yapısına yönelik değerlendirme ve müdahale yapılmalıdır. Gelişimsel kekemelik müdahalesinde vakanın risk faktörleri ve ebeveyn tutumları değerlendirilerek Dolaylı ve/veya Doğrudan Terapi Yöntemleri seçilmektedir. Amaç: Gelişimsel kekemelik tanılı vakada çok faktörlü yapıya yönelik değerlendirme ve müdahalenin betimlenmesi amaçlanmaktadır. Yöntem: İzmir Bakırçay Üniversitesi Dil ve Konuşma Birimine başvuran vaka kekemeliğin çok faktörlü yapısı bağlamında değerlendirilmiştir. Vaka Öyküsü, Doğal Dil Örneği Analizi, Ebeveyn Çocuk Etkileşim Video Analizi, PALIN Ebeveyn Değerlendirme Formu yapılmıştır. Kekemeliğin birincil ve ikincil davranışları informal değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre Dolaylı ve Doğrudan Kekemelik Müdahalesi uygulanmıştır. Konuşma Sesi Bozukluğu değerlendirilmiştir. Buna yönelik Fonolojik Temelli Müdahale uygulanmıştır. Bulgular: PALIN Ebeveyn Değerlendirmesinde annenin sonuçları 13, babanın sonuçları 31 puan yükselmiştir. Etkileşim video analizinde ebeveynlerin kullandıkları stratejiler 6'dan 12'ye yükselmiştir. Vakanın kaçma ve kaçınma davranışlarının sayısı 14'den 2'ye düşmüştür. Akıcısızlık yüzdesi %6.25'ten %1'e düşmüştür. Artlaştırma, durak sürtünmelileştirme, önleştirme, duraklaştırma, ünsüz düşmesi ve akıcılıkların yer değiştirilmesi fonolojik işlemleri yaptığı bulunmuştur. Müdahale sonrası artlaştırma işlemi sonlanmıştır. Sonuç: Müdahale sonucunda ebeveynlerin kekemelik bilgisinde, tutumunda, kaygısında olumlu değişimler gözlemlenmiştir. Ebeveynler soru sormaktan çok yorum yapma; övgü ve cesaretlendirme; tekrar, genişletme, yeniden söyleme; göz teması, konum, dokunma, mizah, sürpriz kullanımı; oyunda çocuğun liderlik etmesi; problemleri çocuğun çözmesi stratejilerini etkileşimlerine dahil etmişlerdir. Okul etkinlikleri, klinik içi ve dışı duyarsızlaşma çalışmalarıyla kaçma ve kaçınma davranışlarında azalma ve olumlu iletişim davranışları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gelişimsel kekemelik, Dolaylı müdahale, Duyarsızlaşma, Dil ve konuşma becerileri

TÜRKİYE'DEKİ DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU DEĞERLENDİRMELERİNDE KULLANDIKLARI YÖNTEMLERİN İNCELENMESİ: ÖN BULGULAR

Medine Dudu¹, Sena Nur Demiray¹, İrem Çalışkan¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi

Medine Dudu / İstanbul Medipol Üniversitesi

Özet: Giriş: Konuşma, bireylerin temel iletişim aracıdır. Ancak bazı çocuklar, yaşına uygun olarak konuşma sesi üretimi konusunda zorluk yaşayarak konuşma sesi bozukluğu (KSB) ile karşılaşabilir. KSB değerlendirmesinin kapsamlı ve etkin olması büyük önem taşımaktadır. Konuyla ilgili literatüre bakıldığında KSB değerlendirmelerinde hangi prosedürün izlenmesi gerektiğine dair fikir birliğinin olmadığı görülmektedir. Ancak çoğu araştırma bulguları yalnızca tek kelime üretim temelli testlere ek olarak spontane konuşma örnekleminin de alınmasını önermektedir. Türkiye’de alanda çalışan terapistlerin hangi değerlendirme prosedürünü izlediği ve klinik alanda hangisinin daha çok tercih edildiği, tercih edilme kriterinin ne olduğu bilinmemektedir. Amaç: Bu araştırma kapsamında Konuşma Sesi Bozukluğu (KSB) değerlendirmelerinde Türkiye’deki Dil ve Konuşma Terapistlerinin hangi değerlendirme yöntemini kullandıklarını betimsel olarak açıklamak amaçlanmaktadır. Yöntem: Türkiye’nin farklı illerinden yaklaşık 150 terapistle ulaşılması hedeflenmektedir. Veriler Google Forms üzerinden araştırmacılar olarak bizlerin oluşturduğu dört alt bölümden oluşan online anketin dağıtılması yolu ile toplanmaya devam etmektedir. Alt bölüm başlıkları sırasıyla demografik bilgiler, değerlendirme sürecinde kullanılan yöntemler, ksb değerlendirmesi sırasında seçilen yöntemlerin sebepleri ve son olarak da yöntemlere dair terapistlerin görüşlerinden oluşmaktadır. Araştırma anketi oluşturulurken sonuçları etkileyecek demografik bilgilerin toplanmasına ve katılımcıların soruları cevaplarken görüşlerini etkileyecek ifadelerden kaçınılmasına özen gösterilmiştir. Çalışmaya katılım gönüllülük esaslı olup anketin girişinde onam alınmıştır. İstatistiksel analiz için tanımlayıcı istatistik kullanılacaktır. Bulgular: Araştırma verilerinin toplanma süreci halen devam etmektedir. Sonuç: Araştırma verilerinin toplanma süreci halen devam etmektedir. Ek1: <https://forms.gle/A5irDot1kDPNzNgm6>

Anahtar Kelimeler: Konuşma sesi bozukluğu, iletişim, speech sound disorder, communication

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

ERKEN DÖNEM DOLAYLI MÜDAHALENİN DİL GELİŞİMİ, BİRİNCİL BAKICININ YAŞAM KALİTESİ VE TUTUMLARINA OLAN İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: VAKA ÇALIŞMASI

Ayşe Nur Koçak¹, Aynur İkra Demir¹, Göksu İrem Emrah¹, Merve Savaş¹

¹İstanbul Atlas Üniversitesi

Aynur İkra Demir / İstanbul Atlas Üniversitesi

Özet: Giriş ve Amaç: Erken yaş döneminde sunulan terapinin etkililiği birincil bakıcının terapiye dahil olması ile oldukça ilişkilidir. Birincil bakıcının terapiye dahil olabilmesi için a) çocuğun dil ve konuşma gelişimi hakkında bilgi sahibi olması, b) durumu kabul etmesi, c) terapiye dahil olması ve d) terapist ile uyum içinde çalışması gerekmektedir. Ancak birincil bakıcının erken döneminde dahil olmasının çocuğun dil gelişimi ile olan ilişkisi yeterince bilinmemektedir. Bu araştırma kapsamında ise aile temelli terapinin, birincil bakıcının yaşam kalitesi, çocukla olan etkileşim ve tutumları ile olan ilişkisi incelenmek istenmiştir. Yöntem: Bu çalışmada tek denekli deneysel araştırma modeli üzerine vaka analizi gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma kapsamında herhangi bir gelişimsel bozukluğu olmayan, dil ve konuşma terapisti tarafından gecikmiş dil ve konuşma tanısı alan ve iki vakaya (ort: 34 ay) sekiz hafta boyunca aile temelli bir terapi sunulmuştur. Birincil bakıcılara a) 0-4 Yaş İletişim Dil Konuşma Bozukluklarına Yönelik Farkındalık Anketi, b) Erken Dönem Aile Etkileşim Ölçeği ve c) Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği uygulanmıştır. Birincil bakıcının çocuğa olan tutum ve davranışları objektif bir şekilde iki dil ve konuşma terapisti tarafından terapi öncesi ve sonrasında değerlendirilmiştir. Bulgular: Birincil bakıcılar çocukları ile olan etkileşimlerinin öz değerlendirme yöntemine göre terapi öncesinde V1 için %35,72 ve V2 için %14,29'luk bir artış olduğu görülmüştür. Terapistlerin puanlamasına göre birincil bakıcıların çocukları ile kurdukları etkileşimlerin terapi sonrasında V1 için %76,78 ve V2 için %55,36 artış olduğu görülmüştür. Birincil bakıcıların yaşam kalitelerinin ise terapi sonrası verileri terapi öncesine göre V1 için %32 artış gösterirken, V2 için %21,6'lık bir artış gözlenmiştir. Terapistler tarafından standardize dil değerlendirmesinde ise çocukların dil ve konuşma becerilerinin terapi öncesine göre V1 için %38,04 ve V2 için %30,14'lük bir gelişme gözlenmiştir. Sonuç: Aile temelli bir terapi müdahalesi sonrasında, birincil bakıcıların çocuklarına sundukları etkileşimlerin hem objektif hem subjektif değerlendirmelerde önemli farklılıklar saptanmıştır. Birincil bakıcının tutumlarında olan bu değişimlerle birlikte hem çocuğun dil gelişimi hem de kendi yaşam kalitelerine önemli değişimlere yol açmıştır. Bu durum terapi sürecinde ailenin sorumluluk almasının sadece çocuğa değil kendi psiko-sosyal sağlığı için bir gelişime yol açtığını destekler niteliktedir. Birincil bakıcının terapiye dahil edilmesine yönelik nitel araştırmaların artması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: dolaylı müdahale, birincil bakıcı, yaşam kalitesi, dil gelişimi

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

EBEVEYN EĞİTİMİNİN OTİZMLİ ÇOCUKLAR İLE EBEVEYNLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Çisem Acar Demir¹, Nazmiye Evra Günhan Şenol²

¹Pikabu Dil Konuşma ve Çocuk Merkezi

²Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Çisem Acar Demir / Pikabu Dil Konuşma ve Çocuk Merkezi

Özet: EBEVEYN EĞİTİMİNİN OTİZMLİ ÇOCUKLAR İLE EBEVEYNLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ Giriş: Otizmlı çocukların sosyal iletişim ve karşılıklılıkta, ortak dikkat, taklit ve dil gelişiminde zorluk yaşadıkları görülür. Sosyal etkileşimde yaşanan zorluklar ebeveyn çocuk ilişkisini kısıtlayabilir. Ebeveynlerin terapi süreçlerine katılımı ve doğru etkileşim stratejilerini uygulamaları, çocukların gelişimini olumlu yönde etkileyebilir. Amaç: Çalışmanın amacı otizmlı çocukların ebeveynlerinin almış oldukları eğitim sonrasında etkileşim davranışları ile çocuklarının iletişim becerilerine olan etkisinin incelenmesidir. Yöntem: Çalışmaya 6 kız, 13 erkek toplamda 19 otizmlı çocuk ve anneleri dahil edilmiştir. Annelerin çocuklarıyla etkileşimleri sırasında 15 dakikalık videoları kayda alınmış ve daha sonrasında değerlendirme araçları puanlanıp annenin etkileşim becerilerine yönelik uygun stratejiler belirlenmiştir. 6 seans boyunca annelere etkileşim temelli stratejiler öğretilmiş ve uygulamaları sağlanmıştır. Bu eğitim sürecinin ardından tekrar anne-çocuk videoları alınmış ve yeni videolar üzerinden puanlamalar yapılmıştır. Veri toplamada kullanılan Ebeveyn Davranışı Değerlendirme Ölçeği (EDDÖ-TV), Çocuk Davranışı Değerlendirme Ölçeği (ÇDDÖ-TV) ve Functional Emotional Assessment Scale (FEAS) hem çocuk hem de ebeveyni değerlendirmede ve takip eden müdahale süreçlerinde klinisyene yol gösterici olduğu, sosyal duygusal gelişim ve iletişim becerilerinin gelişimine bütüncül bir perspektif sunması, gelişmenin gözlemlenmesinde somutlaştırıcı olması nedeniyle tercih edilmiştir. Bulgular: Annelerin eğitim sonrasında EDDÖ alt maddelerinden aldığı puanların, eğitim öncesine göre çoğunlukla anlamlı biçimde arttığı ($p<.05$), çocukların ÇDDÖ alt maddelerinden aldığı puanların, eğitim öncesine göre anlamlı biçimde arttığı ($p<.05$) ve hem çocukların hem annelerin FEAS alt maddelerinden aldığı puan ortalamalarının eğitim öncesine göre arttığı bulunmuştur. Sonuç: Alınan eğitim sonrasında annelerin etkileşim davranışlarının çocukların iletişim becerilerini etkilediği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn temelli müdahale yaklaşımları, iletişim becerileri, otizm spektrum bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı
**Dil ve Konuşma
Bozuklukları
kongresi**

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KEKELEYEN ÇOCUKLARIN KAYGI DÜZEYLERİ İLE İLETİŞİM TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Seçil Aydın Oral¹, Ecenur Çevik¹

¹Üsküdar Üniversitesi

Seçil Aydın Oral / Üsküdar Üniversitesi

Özet: Bu araştırma, 4:00-5:11 yaş aralığındaki kekeleyen ve kekelemeyen çocukların kaygı düzeylerini karşılaştırmayı ve kekeleyen çocukların kaygı düzeyleri ile iletişim tutumları ve kekemelik sıklığı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, nicel ve betimsel bir çalışma olarak korelasyonel ve karşılaştırmalı araştırma modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 85 çocuk (41 kekeleyen, 44 kekelemeyen) katılmıştır. Veri toplama araçları arasında Çocuk Kişisel Bilgi Formu, KiddyCAT-TR İletişim Tutum Testi ve Okul Öncesi Çocuklarda Anksiyete Ölçeği yer almaktadır. Kekemelik sıklığı, çocukların konuşma örnekleri üzerinden hesaplanmıştır. Kekeleyen ve kekelemeyen çocukların Okul Öncesi Çocuklarda Anksiyete Ölçeği'nden aldıkları toplam kaygı puanı karşılaştırıldığında, kaygı düzeyi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t = 1,136$; $p = 0,225$). Ancak aynı ölçeğin genel kaygı alt boyutu incelendiğinde, kekeleyen çocukların genel kaygı düzeyi puanlarının, kekelemeyen çocuklara kıyasla istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir ($t = 2,724$; $p = 0,008$). Kekeleyen ve kekelemeyen çocukların Okul Öncesi Çocuklarda Anksiyete Ölçeği'nden aldıkları toplam kaygı puanı incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre, kekeleyen kız çocuklarının kaygı düzeyi puanları erkeklerden anlamlı şekilde daha düşük bulunmuştur ($p = 0,018$), ancak kekelemeyen çocuklar için bu fark gözlemlenmemiştir ($p = 0,191$). Yaş değişkenine göre kaygı düzeyi puanları gruplar arasında anlamlı bir fark göstermemiştir ($t = 0,082$; $p = 0,935$). Kekeleyen çocukların kekemelik başlangıcından bu yana geçen süre ile ölçekten aldıkları toplam kaygı düzeyi puanları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($F(2, 111) = 0,659$; $p = 0,523$). Kekeleyen çocuklardan terapi alan ve almayan gruplar, Okul Öncesi Çocuklarda Anksiyete Ölçeği puanları açısından karşılaştırıldığında, kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($z = -0,401$; $p = 0,723$). Kekeleyen çocukların kaygı düzeyi ile iletişim tutumu arasındaki ilişkiyi inceleyen regresyon analizi, Okul Öncesi Çocuklarda Anksiyete Ölçeği toplam kaygı düzeyi puanlarının çocukların kendi konuşmalarına ilişkin iletişim tutumu üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını göstermiştir ($B = -0,003$; $p = 0,894$; $F = 0,018$; $R^2 = -0,025$). Ancak, Okul Öncesi Çocuklarda Anksiyete Ölçeği toplam kaygı düzeyi puanı ile kekemelik sıklığı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($B = 0,137$, $p = 0,040$). Bu araştırma, kekeleyen çocukların kaygı düzeylerinin kekelemeyen çocuklara kıyasla daha yüksek olduğunu, ancak yaş, cinsiyet, kekemelik süresi ve terapi alma durumu gibi değişkenlerle doğrudan ilişkili olmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, kaygı düzeyinin kekemelik sıklığını artırabileceği belirlenmiş olup, kaygı ve kekemelik arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılabilmesi için daha kapsamlı araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, Kaygı, İletişim Tutumu, Kekeleyen Çocuklar, Okul Öncesi Çocuklar

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKT

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN DİL VE KONUŞMA TERAPİSTİNİN YUTMA BOZUKLUĞUNDAKİ ROLÜ HAKKINDAKİ FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Esma Betül Özdemir¹

¹Kapadokya Üniversitesi

Esma Betül Özdemir / Kapadokya Üniversitesi

Özet: Amaç: Bu araştırma, yoğun bakım ünitesinde (YBÜ) çalışan hemşirelerin, ülkemizde yeni gelişmekte olan dil ve konuşma terapisi (DKT) mesleğinin disfaji yönetimindeki rolüne dair farkındalıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Literatürde DKT ve hemşire iş birliğine yönelik çalışmaların yetersiz olduğu ve DKT'nin rolüne dair farkındalığın düşük olduğu görülmektedir. Yöntem: Çalışmaya, YBÜ'de çalışan veya daha önce çalışmış, 22-65 yaş arası, gönüllü 135 hemşire katılmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan demografik bilgi formu ve farkındalık anketi ile toplanmıştır. Anketler yüz yüze veya çevrim içi olarak uygulanmış, analizler SPSS 24.0 programı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi betimsel ve çıkarımsal istatistiksel yöntemlerle yapılmıştır. Bulgular: Hemşirelerin %31,4'ü DKT'nin rolünü bilmekte, %8'i DKT ile çalışmış, %6,3'ü DKT hakkında eğitim almıştır. DKT'nin görevleri konusunda hemşirelerin %51,4'ü değerlendirme, %50,9'u terapi süreçleri hakkında bilgi sahibi değildir. Eğitim düzeyi ve mesleki deneyim ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Sonuç: YBÜ hemşirelerinin DKT'nin disfaji yönetimindeki rolüne dair farkındalıklarının yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bazı hastanelerde DKT'nin eksikliği, interdisipliner çalışmayı engellemektedir. YBÜ ekiplerinin DKT'nin görevleri konusunda bilgilendirilmesi ve iş birliğinin artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda, DKT tarafından yutma bozukluklarına yönelik eğitimler düzenlenmesi önerilmektedir. Hemşirelerle yapılan iş birliklerinin artması, disfaji müdahalelerinde daha etkin sonuçlar alınmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yutma bozukluğu, yoğun bakım ünitesi, hemşireler, dil ve konuşma terapisti, multidisipliner yaklaşım

PROMPT'LA YOLCULUK: KONUŞMA SESİ BOZUKLUKLARINDA VAKA ÇALIŞMASI

Aslı Bal Dizlek¹

¹Akdeniz Konuşma ve Dil Bozuklukları Merkezi

Aslı Bal Dizlek / Akdeniz Konuşma ve Dil Bozuklukları Merkezi

Özet: PROMPT'la Yolculuk: Konuşma Sesi Bozukluklarında Vaka Çalışması Artikülasyon bozuklukları, konuşma seslerinin hatalı üretimiyle karakterize edilen bir konuşma bozukluğudur. Yoğun artikülasyon hataları, konuşma anlaşılabilirliğini olumsuz etkileyerek bireyin akademik, sosyal ve duygusal alanlarında iletişim güçlüklerine ve psikolojik bozukluklara yol açabilir. Bu çalışmanın amacı, düşük konuşma anlaşılabilirliği ve çoklu ses hataları olan bir çocukta PROMPT (Prompts for Restructuring Oral Muscular Phonetic Targets) yaklaşımının etkililiğini incelemek ve bütüncül müdahale sürecinin çocuğun genel gelişimine katkılarını değerlendirmektir. Çalışma, 5 yaş 2 aylık bir erkek çocuk ile yürütülmüştür. Vakaya Kapsamlı alan Değerlendirmesi (GDE), System Analysis Observation (SAO), Sesletim Sesbilgisi Testi (SST), Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE), Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL), FOCUS-34, Dunn Duyusal Profil Testi ve konuşma anlaşılabilirliğini değerlendirmek için Intelligibility in Context Scale (ICS) ve Intelligibility Rating Scale uygulanmıştır. Müdahale sürecinde, 4 ay boyunca haftada iki gün 40'ar dakikalık PROMPT temelli terapi seansları gerçekleştirilmiştir. Terapi sonrasında, video kaydı ile alınan ilk ve son spontan konuşma örnekleri ve tekrar yapılan değerlendirme testleri karşılaştırıldığında, Bilişsel-Dilsel Alan, Fiziksel-Duyusal Alan ve Sosyal-Duygusal Alanların tümünde ve de konuşma anlaşılabilirliğinde belirgin artış gözlenmiştir. Bu bulgular, kısa dönemli PROMPT müdahalesinin artikülasyon bozukluğu olan çocuklarda etkili bir terapi yöntemi olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: 'PROMPT', Artikülasyon Bozukluğu, Konuşma Terapisi, Konuşma Anlaşılabilirliği

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ İŞİTSEL UYARANLARIN KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞUNA ETKİLERİ: OLGU ÇALIŞMASI

Aynur İkra Demir¹, Senanur Kahraman Beğen¹, Merve Savaş¹

¹İstanbul Atlas Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi Ana Bilim Dalı

Aynur İkra Demir / İstanbul Atlas Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi Ana Bilim Dalı

Özet: Giriş ve Amaç: Konuşma sesi bozuklukları (KSB) ve dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu (DEHB), çocukların dil gelişimi, fonolojik bellek ve işitsel işleme becerileri üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Fonolojik farkındalık temelli müdahalelerin, bu becerileri destekleyerek dil gelişimine katkı sağladığı bilinmektedir. Bu çalışma, KSB ve DEHB tanılı bir olguya uygulanan rehabilitasyonun dil becerileri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Yöntem: 7 yaşında kız olguya Türkçe Anlamsız Sözcük Tekrarı Testi (TAST, maksimum puan, 16), Türkçe Sesletim Sesbilgisi Testi Sesletim (SET) ve İşitsel Ayırt Etme (İAT), Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi (TODİL) ve Türkçe Fonolojik Farkındalık Testi (FFT, maksimum puan 96) uygulanmıştır. Geleneksel artikülasyon terapisi ile birlikte, DEHB tanısı ve yaş faktörü göz önünde bulundurularak dikkat süresini arttırmak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda işitsel farkındalığı ve fonolojik/işitsel belleği desteklemek için farklı frekans aralıklarında ve günlük yaşamda sık karşılaşılmayan hayvan sesleri (düşük frekanslı [balina, beluga, sayga], orta frekanslı [lemur, rakun, dingo, ornitorenk, leopar, koala, Çin su geyiği] ve yüksek frekanslı [çıplak köstebek fare, balon balığı, yeti yengeci, körfez muturu]) kullanılmıştır. Terapi süreci sekiz hafta olarak yapılandırılmıştır: 2 haftalık öğrenme oturumu hayvanları isimlendirme ve sesleri ile eşleştirme etkinliklerini ve ev için yapılandırılmış egzersizleri kapsamaktadır. Ardı sıra dinletilen sesin aynı ya da farklı olup olmadığına karar verme, hayvan sesini terapi odasında lokalize etme, sadece sesi işiterek 2 görsel arasından doğru olan görseli seçme, beyaz gürültü varlığında ses ve görseli eşleme, kaba gürültü sırasında ses ve görseli eşleme, arka arkaya dinletilen iki sesin sırasıyla hangi hayvanlara ait olduğunu tespit etme, ardı sıra işitilen seslerin ait olmadığı hayvanı görseller arasından seçme aktiviteleri gerçekleştirilmiştir. Doğru tepkilerin üretimi arttıkça seçim yapılacak madde sayısı (sesler ve görseller) ve dinletilen seslerin şiddeti (dB) artırılmış/azaltılmıştır (Sesi dinleyip iki görsel/üç görsel arasından seçim yapma. İki/üç sesi dinleyip ilgili hayvanın görseller arasında olup olmadığına karar verme, vb.). Bulgular: Terapi öncesi ve sonrası TAST (1/7) SET (standart puan 36 /64; Eşdeğer test yaşı 4/4,6), İAT (Standart puan 12/59; Eşdeğer test yaşı 5,11 /6,11) TODİL (Sözlü dil puanı 80/103), FFT (52/69) skorları elde edilmiştir. Sonuç: Bu bulgular, seslerin uzayda lokalize edilmesi, işitsel bellek, işitsel ayırt etme, işitsel dikkat gibi etkinliklerle zenginleştirilen geleneksel artikülasyon terapisinin bireyin dil becerileri üzerindeki olumlu etkisini göstermektedir. Özellikle, farklı frekans aralıklarına yönelik ses farkındalığını artırmaya yönelik uygulamaların, işitsel algı becerilerinde anlamlı gelişmeler sağladığı ve bu durumun fonolojik farkındalığa katkıda bulunduğu görülmüştür.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

Dil ve Konuşma Bozukluklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

Anahtar Kelimeler: Konuşma Sesi Bozuklukları, Zenginleştirilmiş İşitsel Uyaran, Olgu Çalışması, Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

PRESBİFONİNİN SOSYAL YAŞAMA ETKİSİ

Berire Sena Baldemir¹, Özlem Yaşar¹, Zeynep Sıla Mutlu¹, Mehmet Hanefi Bulduk¹, Ayça Yaşar¹, Buket Okyak¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Berire Sena Baldemir / Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Özet: PRESBİFONİNİN SOSYAL YAŞAMA ETKİSİ ANAHTAR KELİMELEER: Ses Bozuklukları, Sosyal katılım, Yaşlı, Presbifoni, GİRİŞ: Yaşlanma ile birlikte, ses mekanizmalarında meydana gelen anatomik ve fizyolojik değişiklikler, yaşlı bireylerde ses bozukluklarına ve sosyal izolasyona yol açarak yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. AMAÇ: Bu çalışma yaşlı yetişkinlerin kendi sesleri üzerindeki farkındalığı ve presbifonin sosyal etkileşimleri üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır. YÖNTEM: Araştırma, İzmir, Kayseri, Muğla ve Samsun illerinde yaşayan 65 yaş ve üzeri 121 kişiden oluşan kesitsel bir çalışmadır. Katılımcılara Aging Voice Index-Türkçe Versiyonu (TR-AVI), Montreal Bilişsel Değerlendirme Ölçeği (MoCA-TR), Ses Handikap Endeksi (SHE-10), Sosyal Dahil Olma Ölçeği uygulanmıştır. Katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilmiş olan veri toplama süreci; parklar, dini mekânlar, sağlık merkezleri ve toplum tesislerinde yürütülmüştür. BULGULAR: SHE-10 ölçeğinde erkeklerin ortalama değeri 61,35 iken, kadınların ortalama değeri 60,43 olup bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p=0,887$). TR-AVI ölçeğinde ise erkeklerin ortalama değeri 59,17, kadınların ortalama değeri ise 63,99 olup bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p=0,462$). Sosyal Yaşama Dahil Olma ölçeğinde erkeklerin ortalama değeri 65,11, kadınların ortalama değeri ise 53,08 olup bu fark istatistiksel olarak sınırda bir değer ile anlamlı değildir ($p=0,065$). SONUÇ: Bu sonuçlar, yaşın SHE-10 ve TR-AVI üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Ayrıca, yaş ile sosyal yaşama dahil olma değişkeni arasında da herhangi bir anlamlı ilişki bulunmamaktadır. Yaşın sesle ilgili değişkenler ve sosyal yaşama katılım üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığı, ancak sesle ilgili engel düzeyi ve akustik bozukluklar arttıkça bireylerin sosyal yaşama katılımının azaldığı söylenebilir.

Bildiri Özeti

PRESBİFONİNİN SOSYAL YAŞAMA ETKİSİ

ANAHTAR KELİMELEER: Ses Bozuklukları, Sosyal katılım, Yaşlı, Presbifoni,

GİRİŞ: Yaşlanma ile birlikte, ses mekanizmalarında meydana gelen anatomik ve fizyolojik değişiklikler, yaşlı bireylerde ses bozukluklarına ve sosyal izolasyona yol açarak yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir.

AMAÇ: Bu çalışma yaşlı yetişkinlerin kendi sesleri üzerindeki farkındalığı ve presbifonin sosyal etkileşimleri üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır.

YÖNTEM: Araştırma, İzmir, Kayseri, Muğla ve Samsun illerinde yaşayan 65 yaş ve üzeri 121 kişiden oluşan kesitsel bir çalışmadır. Katılımcılara TR-AVI, MoCA-TR, SHE-10, Sosyal Dahil Olma Ölçeği uygulanmıştır. Katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilmiş olan veri toplama süreci; parklar, dini mekânlar, sağlık merkezleri ve toplum tesislerinde yürütülmüştür.

BULGULAR: SHE-10 ölçeğinde erkeklerin ortalama değeri 61,35 iken, kadınların ortalama değeri 60,43 olup bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p=0,887$). TR-AVI ölçeğinde ise erkeklerin ortalama değeri 59,17, kadınların ortalama değeri ise 63,99 olup bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p=0,462$). Sosyal Yaşama Dahil Olma ölçeğinde erkeklerin ortalama değeri 65,11, kadınların ortalama değeri ise 53,08 olup bu fark istatistiksel olarak sınırda bir değer ile anlamlı değildir ($p=0,065$).

SONUÇ: Bu sonuçlar, yaşın SHE-10 ve TR-AVI üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Ayrıca, yaş ile sosyal yaşama dahil olma değişkeni arasında da herhangi bir anlamlı ilişki bulunmamaktadır. Yaşın sesle ilgili değişkenler ve sosyal yaşama katılım üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığı, ancak sesle ilgili engel düzeyi ve akustik bozukluklar arttıkça bireylerin sosyal yaşama katılımının azaldığı söylenebilir.

Presbifoninin Sosyal Yaşama Etkisi Bildiri Özeti

Anahtar Kelimeler: Ses Bozuklukları, Sosyal Katılım, Yaşlı, Presbifoni

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TİP III SULKUS VOKALİS VE SKAR DOKU MÜDAHALESİ

Eda İYİĞÜN UZUNÖZ¹, Erhan Demirhan²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

²Serbest Hekim, İzmir

Eda İYİĞÜN UZUNÖZ / Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet: Giriş: Tip III sulkus vokalis, vokal ligament veya vokalis kasına yapışık epitel ile lamina proprianın yüzeyel tabakasının yokluğu ile ilişkili bir patolojidir (Giovani ve ark., 2007) Ses kalitesine bakıldığında, nefeslidir ve vakalar ses yorgunluğu ve vokal çaba ve gerginlik şikâyeti yaşar (Hwang ve ark., 2013). Vokal kord skarı ise lamina propria içinde fibröz doku birikimi şeklinde görülür (Medeiros ve ark., 2022). Skar doku, artan sertlik ve viskozite nedeniyle mukozal dalgayı bozar, ses kıvrımlarının tam olarak kapanmamasına ve sonuçta ses kısıklığı ve yorgunluğa yol açar (Li ve ark., 2016). Amaç: Bu çalışmada, sol vokal kordunda vokal skar dokusu ve sağ vokal kordunda Tip III sulkus vokalis olan bir bireyin fonocerrahi ve ses terapisi süreçlerinin betimlenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Bireye ITGAA direkt laringoskopi yapılmış, sol vokal kord orta 1/3 titreşen yüzeyde yoğun skar dokusu ve sağ vokal kord süperior yüzde derin olmayan Tip III sulkus vokalis gözlenmiştir. Skar doku lateralden serbestleştirilerek steroid uygulanmış, sulkusa müdahale edilmemiş ve hemostaz sağlanmıştır. Fonocerrahi sonrası, larengeal gerilimi ve kompensasyonu azaltmak için; larengeal manuel terapi, akustik verimliliği arttırmak için vokal fonksiyon egzersizleri, pipet fonasyonu, rezonant ses terapisi ve mukozal dalgalanmayı arttırmak için germe ve akış fonasyonu uygulamaları yapılmıştır. Bulgular: Operasyon ve ses terapisi öncesi kişinin kendi sesini değerlendirmesine olanak sağlayan Ses Handikap İndeksi ve Sesle Yaşam Kalitesi Ölçek puanları ile terapist tarafından yapılan GRBAS ölçümlerinin, uygulanan 14 hafta süren ses terapisi protokolü sonrası olumlu yönde değiştiği, ses yorgunluğunda azalma, vokal gerginlik ve ses kısıklığı şikayetlerinde azalma olduğu görülmüştür. Sonuç: Fonocerrahi sonrası uygulanan ses terapisinin, kişinin ses kalitesini arttırdığı belirlenmiştir.

Skar Doku ve Tip III Sulkus

Skar Dokunun Lateralden Serbestleştirilmesi

Anahtar Kelimeler: Tip III sulcus vokalis, ses teli, skar doku, steroid, ses terapisi

HIZLI BOZUK KONUŞMA BOZUKLUĞUNA BÜTÜNCÜL BAKIŞ: OLGU SUNUMU

Sema Uz Hasırcı¹, Özge Güneş², İrem Ayşe Yıldız³, Özge Kalındamar⁴, Yasin Kurt⁵

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi

²Aydın Dil ve Konuşma Merkezi

³Zürafa Dil ve Konuşma Merkezi

⁴İzmir Özgür Adımlar Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

⁵Özel Mardin Doğal Öğretim Akademisi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

Sema Uz Hasırcı / İzmir Bakırçay Üniversitesi

Özet: Giriş: Hızlı bozuk konuşma, konuşmanın anlaşılabilirliğini ve akıcılığını etkileyerek iletişimi zorlaştıran bir akıcılık bozukluğudur. Konuşma hızının aşırı yüksek, aşırı düzensiz ya da her ikisinin birlikte görülmesiyle karakterizedir. Buna ek olarak aşırı “normal” akıcısızlıklar; uygunsuz ve aşırı hece çökmesi ve silme; anormal duraklar, anormal hece vurgusu veya konuşma ritmi semptomlarından en az birinin eşlik etmesi HBK tanısını destekler. Amaç: Bu olgu sunumunda HB konuşan bireyin değerlendirme ve terapi sürecinin ayrıntılı olarak ele alınması amaçlanmıştır. Yöntem: İzmir Bakırçay Üniversitesi Dil ve Konuşma Birimine başvuran vaka HBK’nın doğasına uygun olarak formal ve informal yöntemlerle değerlendirilmiştir. Yetişkin Ön Bilgi Formu, Öngörücü Hızlı-Bozuk Konuşma Envanteri-R, Oral-Motor Değerlendirme Örneği, Fonolojik Tarama, Konuşma Hiyerarşisi uygulanmıştır ve spontane konuşma, öyküleme, okuma ve yazma becerileri değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, vakanın HBK hakkında bilgilendirmesi; dil becerilerini geliştirmeye yönelik öyküleme ve özetleme çalışmaları; hız modifikasyonuna yönelik Audio-Visual Training yöntemi ve farkındalık çalışmaları içeren terapi planı oluşturulmuştur. Bulgular: Fonolojik tarama envanterindeki toplam hata skoru değerlendirmede 7, son değerlendirmede 3 olarak hesaplanmıştır. Konuşma hiyerarşisi envanterindeki toplam hata skoru değerlendirmede 92, son değerlendirmede 50 olarak hesaplanmıştır. Öngörücü Hızlı-Bozuk Konuşma Envanteri skoru değerlendirmede 60, son değerlendirmede 42 olarak hesaplanmıştır. Vakanın konuşmasına yönelik kendi ifadeleri HBK’nın doğasıyla uyumlu bulunmuştur. Sonuç: Müdahale sonucunda vakanın HBK’ya yönelik bilgi ve farkındalık düzeyi artmıştır. Vakanın sözcük setinde bozulma ve ötümlenme hataları, dizilim hataları azalmıştır. Vaka sosyal ortamlara aktif katılım göstermeye ve kendisini ifade ederken daha az zorlanmaya başlamıştır. Vakanın motor konuşma, dil planlama, dikkat ve motor planlama becerileri gelişme göstermiştir. Vakanın konuşmasına yönelik öznel değerlendirmesi, sonuçlarla uyumlu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hızlı bozuk konuşma, Akıcılık bozukluğu, Öngörücü Hızlı-Bozuk Konuşma Envanteri-R, Hız modifikasyonu

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TÜRKİYE’DE DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLİĞİ BİLİM DALINDA ÖĞRETMENLERDE SES İLE İLGİLİ YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ

İrem BETİMEN¹, Dr. Öğr. Üyesi Emel ARSLAN SARİMEHMETOĞLU¹, Dr. Öğr. Üyesi
Özge Sultan BALIKÇI¹

¹Ankara Medipol Üniversitesi

İrem BETİMEN / Ankara Medipol Üniversitesi

Özet: Giriş: İnsan sesi, sözlü iletişimin temel bileşenlerinden biri olup, hem bireysel hem de mesleki yaşamda kritik rol oynamaktadır. Öğretmenler, profesyonel ses kullanıcıları olarak mesleki sorumluluklarını yerine getirmek için seslerini yoğun biçimde kullanmaktadır ve bireyleri ses bozuklukları açısından risk grubunda bulunmaktadır. Ses bozukluklarının çok faktörlü etiyolojisi, değerlendirme ve terapi süreçlerinde multidisipliner bir yaklaşımı zorunlu kılmakta, dil ve konuşma terapistleri bu süreçte önemli rol üstlenmektedir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Dil ve Konuşma Terapisi alanında öğretmenlerin sesine ilişkin gerçekleştirilen lisansüstü tezleri sistematik bir şekilde incelemek ve analiz etmektir. Yöntem: Bu araştırmada nitel bir araştırma deseni benimsenmiş olup, doküman analizi temel veri toplama yöntemi olarak kullanılmıştır. Çalışma kapsamında, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında “Dil ve Konuşma Terapisi” ve “Dil ve Konuşma Terapistliği” bilim dallarında yürütülmüş “öğretmen,” anahtar kelimeleri kullanılarak sistematik tarama gerçekleştirilmiştir. Daha sonra başlıklarında “ses,” “ses bozukluğu”, “ses terapisi” ve “vokal” kelimeleri geçen tezler dahil edilmiştir. Bulgular: Analiz sonucunda, 2015-2023 yılları arasında yayımlanan toplam 10 lisansüstü teze ulaşılmıştır. İncelenen tezlerden 8’i ses değerlendirmesine, 1’i ses terapisine ve 1’i ses değerlendirme ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğine odaklanmaktadır. Araştırmaların katılımcıları, ağırlıklı olarak 20-40 yaş aralığındaki öğretmenlerden oluşmaktadır. Sonuç: Lisansüstü tezler, klinik uygulamaların geliştirilmesi ve kanıta dayalı müdahalelerin şekillendirilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Dil ve Konuşma Terapisi ses bozukluklarının değerlendirilmesi ve terapisi konusunda profesyonel ses kullanıcılarına yönelik daha fazla araştırma yapılması önemlidir. İncelenen tezler, ses sağlığını korumak için önleyici stratejilerin uygulanması, öğretmenlerin bilinçlendirilmesi ve ses bozukluğu olan bireylerin terapiye erişiminin sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Keywords: Voice, teacher, voice disorder, speech and language therapy

Anahtar Kelimeler: ses, öğretmen, vokal, Dil ve konuşma terapisi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

YOUTUBE VİDEOLARINDAKİ TİPİK AKICISIZLIKLAR

Kübra Albayrak¹, İlکم Uçal¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Kübra Albayrak / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Konuşmanın belli bir ritim, rahatlık ve süreklilikte devam etmesi akıcılık olarak adlandırılmakta ve bu süreç, sözcük bulma, cümleye karar verme, söyleyeceğini yeniden düşünme ve dikkatin dağılması gibi çeşitli nedenlerle aksamaya uğrayabilmektedir. Bu kesintiler akıcısızlıklar olarak tanımlanmaktadır. Ambrose ve Yairi (1999), akıcısızlıkları kekemelik benzeri ve tipik akıcısızlıklar olmak üzere iki ana başlık altında sınıflandırmıştır. Kekemelik benzeri akıcısızlıklar: kısmi sözcük tekrarları, tek heceli sözcük tekrarları ve disritmik fonasyonlar; tipik akıcısızlıklar: doldurucular, revizyonlar, çok heceli sözcük tekrarları ve sözcük öbeği tekrarlarını içermektedir. Amaç: Bu çalışma ile, kekemeliği olan ve olmayan yetişkinlerin YouTube videolarındaki konuşmalarında tipik akıcısızlıkların oluşma sıklığının karşılaştırılması ve oluşan tipik akıcısızlık türlerinin tanımlanması amaçlanmıştır. Yöntem: Kekemeliği olan 16 (E/K=8/8; canlı kayıt/önceden kayıt: 8/8) ve olmayan 16 (E/K=8/8; canlı kayıt/önceden kayıt: 8/8), toplam 32 yetişkinin YouTube videosundaki konuşmalarının 300 sözcüğünün transkripsiyonları yapılmıştır. Ambrose ve Yairi (1999) sınıflandırmasına uygun şekilde tipik akıcısızlık türleri analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistiksel analizler yapılmış ve iki grubun tipik akıcısızlık ortalamaları arasında fark olup olmadığı Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Bulgular ve sonuç: İncelenen videolarda gözlenen tipik akıcısızlıkların oluşma sıklığının kekemeliği olan yetişkinlerde (ort = 25,2; SS =11,03; min= 4, max= 44) olmayanlara (ort =9,44; SS = 6,8; min =0, max =27) oranla istatistiksel olarak anlamlı biçimde daha fazla olduğu bulunmuştur (U = 31,5, z = 3,61, p < ,001). Her iki grupta da en sık ortaya çıkan tipik akıcısızlık türünün doldurucular olduğu gözlenmiştir (kekemeliği olan yetişkinler/kekemeliği olmayan yetişkinler = %8,10/%3,08).

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, yetişkin, konuşma bozuklukları

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KEKEME BİREYLERDE KEKEMELİK ŞİDDETİ İLE ÇABALAMA DAVRANIŞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

AYŞE ÇAKAL¹, Prof.Dr: Murat Doğan²

¹Afyonkarahisar Devlet Hastanesi

²Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi

AYŞE ÇAKAL / Afyonkarahisar Devlet Hastanesi

Özet: Amaç:Kekeme bireylerde kekemelik şiddeti ile çabalama davranışının değerlendirilmesidir.Yöntem:Araştırmaya Afyon ili ve ilçedeki kekeme bireyler oluşturmaktadır.Çalışmaya 100 kekeme birey dahil edilmiştir.Katılan kekeme bireylerin yaşları 19-45 arasında değişmektedir.Katılan kekemelerin 54'ü erkek, 46'sı kadın, %33'ü önlisans, %29'u lise, %23'ü ortaokul, %8'i ilkokul, %7'si lisans/lisansüstü mezunu idi.Katılımcıların %61'inin gelir düzeyi orta, %24'ünün düşük, %15'inin yüksekti.Kekemeliğin şiddetini belirlemek için Kekemelik Kendini Değerlendirme Profili Türkçe Versiyonu Ölçeği (WASSP-TR), çabalama davranışının belirlenmesi için de Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği kullanıldı.Çalışmadan elde edilen veriler SPSS 21.0 programı ile analiz edildi.Bulgular:Çalışma sonucunda katılımcıların yaşı ile kekemelik şiddeti arasında ilişki saptanmadı($p>0.05$). Kadın kekemelerin erkek kekemelere kıyasla kaçınma davranışı sergileme düzeylerinin anlamlı şekilde yüksek olduğu görüldü($p<0.05$).Eğitim düzeyine bağlı olarak kekemelik şiddetine ilişkin algılarda farklılaşma olduğu görülmüştür($p<0.05$). Eğitim düzeyi arttıkça kekemeliğe ilişkin algıların daha olumlu hale geldiği saptanmıştır.Gelir düzeyi ile kekemelik şiddetine ilişkin düşünceler altboyutu arasında negatif yönde ve düşük düzeyde($r=-.251;p<0.05$); duygular altboyutu arasında negatif yönde ve orta düzeyde($r=-.440;p<0.001$); dezavantaj altboyutu arasında negatif yönde ve düşük düzeyde($r=-.357;p<0.05$); ölçeğin tamamından elde edilen toplam puan ile negatif yönde ve orta düzeyde($r=-.463;p<0.001$) ilişki saptandı.Kekeleyen bireylerin kekemelikle başa çıkmada en fazla sosyal destek arama davranışını sergiledikleri görülmüştür.Sonuç:Yaş ile kekemelikle başa çıkma stratejileri arasında ilişki saptanmamıştır.Kadın kekemelerin erkek kekemelere göre kaçınma davranışını anlamlı şekilde daha fazla kullandıkları görülmüştür.Eğitim düzeyinin başa çıkma stratejilerinde anlamlı bir farklılığa neden olmadığı görülmüştür.Kekeme bireylerin gelir düzeyi ile sosyal destek arama ve kaçınma düzeyleri arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki saptandı.Kekemelik şiddetine ilişkin olumsuz algılar arttıkça problem çözme, sosyal destek arama ve kaçınma tarzındaki başa çıkma stratejilerini kullanma düzeylerinin anlamlı şekilde arttığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik(Stuttering), çabalama(struggle), kekemelik şiddeti (stuttering severity)

KEKEMELİĞİ OLAN BİREYLERİN KENDİNİ DAMGALAMA İLE MIZAÇ ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Esra Erol¹, Nurcan ALPURAN KOCABIYIK²

¹İstanbul Gelişim Üniversitesi

²İstanbul Kent Üniversitesi

Esra Erol / İstanbul Gelişim Üniversitesi

Özet: Giriş: Kekemelik, bireyin iletişim becerilerini ve sosyal etkileşimlerini olumsuz etkileyen, psikososyal sorunlara yol açabilen bir konuşma bozukluğudur. Kekemelikle ilişkili olarak bireylerin yaşadığı içselleştirilmiş damgalama, özsaygının azalmasına ve yaşam kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Bununla birlikte, bireylerin mizaç özellikleri, bu damgalama süreçlerini anlamada ve yönetmede kritik bir rol oynamaktadır. Amaç: Bu araştırmanın amacı, kekemeliği olan bireylerin mizaç özellikleri ile kendini damgalama düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yöntem: Araştırmaya, 18-60 yaş aralığında, 87 erkek ve 19 kadın olmak üzere toplam 106 kekemeliği olan birey katılmıştır. Veriler, Yetişkin Mizaç Ölçeği ve Kekemelik Algı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde, mizaç özellikleri ile kendini damgalama düzeyleri arasındaki ilişkiler ve demografik faktörlerin bu değişkenler üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Bulgular: Dürtüsel negatif duygulanım, duygusal duyarlı negatif duygulanım, duygusal-algisal duyarlılık ve üzüntüye duyarlılık gibi mizaç özelliklerinin, damgalama farkındalığı ve kendini damgalama düzeyleriyle pozitif yönde anlamlı ilişkiler gösterdiği bulunmuştur. Buna karşın, dışa dönüklük, pozitif duygulanım ve çaba gerektiren kontrol gibi mizaç özellikleri, kendini damgalama ile negatif yönde ilişkili bulunmuştur. Ayrıca, kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek damgalama farkındalığına sahip olduğu, yüksek lisans veya doktora derecesine sahip bireylerin ise daha düşük kendini damgalama düzeyleri sergilediği tespit edilmiştir. Dil ve konuşma terapisi alma ya da öz yardım gruplarına katılmanın damgalama üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. Sonuç: Bu araştırma, mizaç özelliklerinin, kekemeliği olan bireylerin içselleştirilmiş damgalama sürecinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, damgalama farkındalığının artırılmasının, olumsuz inançların yeniden yapılandırılmasının ve koruyucu mizaç özelliklerinin güçlendirilmesinin, damgalamanın etkilerini azaltmada destekleyici olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik (stuttering), yetişkin (adult), mizaç (temperament)

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

TUTUK VE AKICI AFAZİLİ BİREYLERDE DEPRESYON SIKLIĞININ İNCELENMESİ

Aynur İkra Demir¹, Sırrı Akbaba²

¹İstanbul Atlas Üniversitesi

²Üsküdar Üniversitesi

Aynur İkra Demir / İstanbul Atlas Üniversitesi

Özet: Giriş ve Amaç: Bu çalışma, inme sonrası afazi gelişen bireylerde depresyonun sıklığını ve şiddetini incelemiş, depresyon düzeylerinin farklı afazi türleri arasında nasıl değiştiğini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Depresyon, bu bireylerin yaşam kalitesini ve rehabilitasyon süreçlerini olumsuz etkileyen önemli bir psikolojik durumdur. Yöntem: Betimsel bir modelle gerçekleştirilen araştırmada, afazi tanısı almış ve depresyon geçmişi bulunmayan 20 hasta yer almıştır. Veriler, Afazi Dil Değerlendirme Testi (ADD) ve Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) kullanılarak iki oturumda toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde, gruplar arasındaki farkları belirlemek için Mann-Whitney U testi, korelasyon analizleri için ise Pearson/Spearman yöntemleri kullanılmıştır. Bulgular: Araştırma, tutuk afazilerde depresyon düzeylerinin, akıcı afazilere kıyasla belirgin şekilde daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. ADD skorlarına göre, tutuk afazilerin dil etkilenimi, akıcı afazilere göre çok daha şiddetli bulunmuştur. Tutuk afazi grubunda ortalama ADD skoru 73, akıcı afazi grubunda ise 225 olarak belirlenmiştir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$). BDÖ sonuçlarına göre, tutuk afazilerde depresyon düzeyleri daha yüksektir. Bu grupta ortalama BDÖ skoru 59.3, akıcı afazilerde ise 47.9 olarak ölçülmüştür ($p < 0.05$). Sosyal izolasyon, iletişim zorlukları ve konuşma üretimindeki ciddi sorunlar, tutuk afazilerde depresyonun daha yüksek görülmesinde etkili faktörler olarak öne çıkmaktadır. Etki büyüklüğü analizleri, bu farkların güçlü bir klinik anlam taşıdığını göstermektedir. Sonuç: Çalışma, inme sonrası afazi hastalarında depresyonun sık görüldüğünü ve tutuk afazilerde daha yaygın olduğunu göstermektedir. Depresyon, bu bireylerin rehabilitasyon süreçlerini ve genel yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, afazi hastalarında depresyonun erken tanısı ve yönetimi, rehabilitasyon programlarının önemli bir parçası olmalıdır. Elde edilen bulgular, multidisipliner yaklaşımların geliştirilmesine katkı sunmakta ve bu alandaki müdahale programlarının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Akıcı Afazi, Tutuk Afazi, Afazi Dil Değerlendirme Testi, Beck Depresyon Ölçeği

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

ACİL SERVİS HEKİMLERİNİN DİL İLETİŞİM VE KONUŞMA BOZUKLUĞU OLAN HASTALARLA DENEYİMLERİ

Derya Karataş¹, Yusuf Ali Şimşek¹, Elif Küçük¹, Dilber Kaçar Kütükçü¹

¹Biruni Üniversitesi

Derya Karataş / Biruni Üniversitesi

Özet: Giriş: Acil servisler, hızlı karar alma süreçleri ve yoğun çalışma temposu nedeniyle hasta-hekim iletişiminin en çok zorlandığı ortamlardan biridir. Dil, konuşma ve iletişim bozukluğu yaşayan hastalar, acil servislerde teşhis ve tedavi süreçlerinde ek zorluklar yaşamakta ve yaşatmaktadırlar. Bu durum, hekimlerin farkındalık düzeylerinin ve iletişim becerilerinin önemini artırmaktadır. Amaç: Bu çalışma, hastanelerin acil servislerinde görev yapan hekimlerin dil, konuşma ve iletişim bozukluklarına yönelik farkındalık düzeylerini ve bu tür bozuklukları olan hastalarla yaşadıkları iletişim güçlüklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Yöntem: Araştırmada nitel yöntem kullanılmış ve 60 acil servis hekimiyle yarı yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemiyle temalar ve alt temalar oluşturularak değerlendirilmiştir. Bulgular: Araştırma sonuçlarına göre, hekimlerin büyük bir kısmı (%78.33) acil servislere dil, konuşma ve iletişim bozukluğu yaşayan hastaların sıklıkla geldiğini belirtmiştir. Hekimlerin %93.33'ü bu hastalarla iletişimde zorlandığını ifade etmiş, en büyük güçlüklerin anamnez almak (%25.5), hastayı anlamak (%20.8) ve şikayetlerini doğru şekilde iletmek (%13.2) olduğu belirlenmiştir. Hekimler, bu hastalarla iletişim kurarken beden dili (%22,3), yazı (%20,1) ve hasta yakınlarından yardım alma (%18) gibi alternatif yöntemlere başvurduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, hekimlerin %43,33'ü acil servislerde dil ve konuşma terapistlerinin bulunmasının bu güçlükleri azaltacağını belirtmiştir. Sonuç: Acil servis hekimlerinin dil, konuşma ve iletişim bozukluğu olan hastalarla iletişimde ciddi zorluklar yaşadığı görülmüştür. Bu durum, hasta güvenliği ve tedavi süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir. Sağlık hizmetlerinin etkililiğini artırmak amacıyla, hekimlerin farkındalıklarının artırılması ve dil ve konuşma terapistlerinin hastanelerde istihdam edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil servis hekimleri, dil-konuşma bozuklukları, hasta-hekim iletişimi, alternatif iletişim yöntemleri, sağlık hizmetleri

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

2023 ŞUBAT DEPREMİNE MARUZ KALAN OKUL ÇAĞI KEKEMELİK ÇOCUKLARININ KEKEMELİĞE İLİŞKİN DUYGU VE TUTUMLARI İLE SOSYAL YÖNDEN ETKİLENME DÜZEYLERİ- ÖN ÇALIŞMA

Rabia Yalçın¹, Eda İyigün Uzunöz¹

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Rabia Yalçın / Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet: Giriş: Kekemelik, konuşma akıcılığını etkileyen, sosyal ve duygusal boyutları olan bir akıcılık bozukluğudur. Araştırmalar, kekemeliği olan bireylerin sosyal etkileşimde zorlanabileceğini ve duygusal durumlarının kekemelik şiddetiyle ilişkili olabileceğini göstermektedir. Çevresel faktörler, özellikle travmalar, kekemelik semptomlarını etkileyebilir. Deprem gibi büyük travmaların çocukların konuşma akıcılığına etkisi üzerine sınırlı çalışma bulunmaktadır. Amaç: Bu araştırma, 2023 Şubat Depremi'ni yaşamış ve yaşamamış kekemeliği olan okul çağı çocukların duygu, tutum ve sosyal etkilenmelerini ile ebeveyn kaygı düzeylerini karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Yöntem: Çalışma, betimsel ve ilişkisel araştırma modeline sahiptir. Araştırmanın katılımcıları, kekemelik tanısı almış ve depremi yaşamış 15 çocuk ve 15 ebeveyni ile depremi yaşamamış 16 çocuk ve 16 ebeveyni şeklinde 62 kişiden oluşmaktadır. Çocukların CALMS-TR'nin sosyal ve duygusal bileşenlerine verdikleri yanıtlar, ebeveynlerin ise KATÖ ve Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeğine verdiği yanıtlar incelenmiştir. Veriler SPSS ile analiz edilmiş, normal dağılım gösterdikleri için bağımsız gruplar için t-testi, ölçekler arası ilişkiler için Pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Bulgular: 2023 Şubat Depremi yaşamış ve yaşamamış çocuklar ve ebeveynlerinin yanıtları incelendiğinde, ebeveynlerin KATÖ puanları ile durumluk kaygı ve sürekli kaygı ölçek puan ortalamaları depremi yaşama durumlarına göre karşılaştırıldığında, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır, $t(29)=0,516$, $p=0,61$; $t(29)=0,421$, $p=0,67$; $t(29)=0,201$, $p=0,84$. Çocukların CALMS-TR duygusal ve sosyal bileşen puan ortalamaları depremi yaşama durumlarına göre karşılaştırıldığında, gruplar arasında herhangi bir anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir, $t(29)=0,622$, $p=0,53$; $t(29)=0,171$, $p=0,86$. Ölçekler arası ilişkilere bakıldığında, KATÖ puanı ile duygusal bileşen puanı arasında güçlü bir korelasyon olduğu ($r = 0.555$, $p = 0.001$), duygusal bileşen ve sosyal bileşen arasında çok güçlü bir ilişki olduğu ($r = 0.781$, $p < 0.001$), durumluk ve sürekli kaygı ölçekleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ($r = 0.589$, $p < 0.001$) belirlenmiştir. Sonuç: Sonuç olarak, 2023 Şubat Depremi yaşamış ve yaşamamış çocuklar ile ebeveynlerinin yanıtları karşılaştırıldığında, KATÖ, durumluk kaygı ve sürekli kaygı ölçek puanları ile çocukların CALMS-TR duygusal ve sosyal bileşen puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. İki grup arasında fark olmaması; depremin psikolojik etkilerinin zamanla azalması, örneklem büyüklüğünün sınırlı olması, bireysel farklılıklar ve ölçeklerin deprem odaklı olmaması sebebiyle kişilerin depreme dair duygusal ve kaygı düzeylerinin tam olarak değerlendirilememiş olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk-ebeveyn, depresyon, kekemelik, kaygı, tutum

DİSFAJİDE YOL AYRIMI: PSİKOJENİK Mİ? NÖROJENİK Mİ? BİR OLGU SUNUMU

Zehra SAVAS¹, Didem ÇEVİK¹, Nurullah TÜRE¹

¹Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Zehra SAVAS / Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Özet: GirişDisfaji, merkezi sinir sistemi, kraniyal sinir hasarı veya kortikal-subkortikal lezyonlara bağlı ortaya çıkabilmektedir. Herhangi bir organik patolojiye bağlı olmaksızın psikojenik faktörlere bağlı olarak da gelişebilmektedir. Ayırıcı tanı sürecinde, psikojenik disfaji tanılırken kapsamlı değerlendirmeler sonucunda herhangi bir patolojik bulguya rastlanmamaktadır.AmaçKliniğe yutma güçlüğü şikâyeti ile başvuran bireyin tanı sürecini irdelemek, disfaji terapisindeki dinamik değerlendirme süreçlerini ele almak ve psikojenik disfaji ayrımını tartışmaktır.YöntemÇalışmaya yutma güçlüğü şikâyeti olan 35 yaşındaki birey dâhil edilmiştir. İlk değerlendirmede fiberoptik endoskopik yutma değerlendirmesi (FEES) yapılmış ve EAT-10 (Yeme ve İçme Yetersizliği Anketi), SWAL-QOL (Yutma Kalite Ölçeği), Disfaji Değerlendirme Bilgi Formu uygulanmıştır.Tanılama sürecinde hasta, KBB, Nöroloji, Psikiyatri, Gastroenterolojiye yönlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda hastanın semptomlarının travma sonrası başlaması ve herhangi bir patolojik bulguya rastlanmaması üzerine “psikojenik disfaji” tanısı ön planda değerlendirilmiştir.FEES bulgularından yola çıkılarak Vital stim elektrik stimülasyonu, hyolarengeal elevasyonu ve dil kökünü güçlendirici egzersizler, termal taktıl uyarım, duyarsızlaştırma çalışmaları yapılmıştır. 10 haftalık terapi sürecinden sonra testler tekrarlanmıştır.BulgularEAT-10, SWAL-QOL anlamlı fark olmamıştır ancak hasta oral diyet toleransında kıvam ve doku değişikliklerinde başarı göstermiştir. Hasta ileri değerlendirme ve nörodejeneratif bir hastalık şüphesiyle ayrıntılı nörolojik muayeneye yönlendirilmiş olup, sonuçlar beklenmektedir.SonuçBu çalışma, disfajili hastalarda dinamik değerlendirmenin ve multidisipliner yaklaşımın tanılama sürecindeki kritik rolünü vurgulamaktadır. Terapötik müdahalelere rağmen semptomlarda belirgin bir iyileşme sağlanamaması, psikojenik disfaji tanısının yeniden gözden geçirilmesini ve nörolojik incelemelerin tamamlanmasını gerektirmiştir. Disfaji tanı sürecinde organik ve psikojenik etiyolojinin dikkatlice değerlendirilmesi, hasta yönetiminin etkinliği açısından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Disfaji, Terapi, Tanılama

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları Kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

MEGALENSEFALİ-KAPİLLER MALFORMASYON-POLİMİKROGRİ SENDROMU (MKAP)'NDA DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI: OLGU SUNUMU

Göksu İrem Emrah²

¹At

²Atlas Üniversitesi

Göksu İrem Emrah / Atlas Üniversitesi

Özet: Megalensefali-Kapiller Malformasyon-Polimikrogrİ Sendromu (MKAP)'NDA DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI: OLGU SUNUMU Amaç: Megalensefali-kapiller malformasyon sendromunda, makrosefali, polimikrogrİ, beyin ve vücutta asimetric büyüme, jeneralize veya fasiyal kapiller malformasyonlar, sindaktili/polidaktili gibi anomaliler görülebilmektedir. Ayrıca ventrikülomegali ve serebellar tonsiller ektopiye neden olan büyük serebellum ve kalınlaşmış korpus kolozum görülebilmektedir. Bu çalışmada MKAP sendromunun dil ve konuşma özellikleri değerlendirilmektedir. Yöntem: Olgunun tıbbi öyküsü, fizik muayene bulguları, görüntüleme sonuçları ve genetik test sonuçları detaylandırılmıştır. Anamnez, oral motor değerlendirme, iletişim becerileri kontrol listesi, okul öncesi çocuklarda günlük iletişim becerilerinin pragmatik profili, söz öncesi iletişim becerileri, günlük rutinler, Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL), pediatrik özürllük değerlendirme envanteri (PÖDE), DUNN duyu profili, Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE), Türkçe İletişim Davranışları Gelişimi Envanteri (TİGE I: 8-16 AY) uygulanmıştır. Bulgular ve Sonuç: 5 yaşında erkek olgu, başvuru sırasında gelişimsel gerilik ve iletişim becerilerinde belirgin zorluklar sergilemektedir. Anamnezde, doğumda megalensefali ve, ailenin genetik geçmişinde benzer durumların olmadığı kaydedilmiştir. Fizik muayene bulguları arasında, baş çevresinin %98 persentil civarında olduğu, kas tonusunun düşük olduğu ve motor gelişimde belirgin gecikmelerin gözlemlendiği belirtilmiştir. Görüntüleme sonuçları, beynin yapısal anormalliklerini gösterirken, kapiller malformasyon ve polimikrogrİ bulguları da saptanmıştır. Genetik test sonuçları, MKAP sendromuna ait spesifik mutasyonlar göstermiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, oral motor değerlendirme, iletişim becerileri kontrol listesi ve Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL) uygulanmış; bu testlerde iletişim becerilerinin yaşa göre geride olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, Ankara Gelişim Tarama Envanteri (AGTE) ve DUNN duyu profili ile derinlemesine değerlendirmeler yapılmış ve çocuğun duyu işlemede zorluklar yaşadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, olguya yönelik multidisipliner bir yaklaşım geliştirilmiş ve rehabilitasyon süreci başlatılmıştır. Eğitim ve terapi planları, çocuğun bireysel ihtiyaçlarına göre düzenlenmeli ve aileye destek sağlanması planlanmaktadır. Anahtar Kelimeler: Megalensefali, Dil Bozukluğu, Konuşma Bozukluğu

Anahtar Kelimeler: Megalensefali, Dil Bozukluğu, Konuşma Bozukluğu

AFAZİDE DİL VE KISA SÜRELİ BELLEK İLİŞKİSİ

Ahmet Kemal KAPLAN¹, Yeşim ÖZER¹, Rabia Gülşen ALKAN¹, Eylül Feriha YILMAZ¹,
Elif Nur KAYA¹, Melike Nur OKUMUŞ¹, İrem Nur KÜÇÜKGÜZEL¹, Şevval FİDAN¹, R.
Sertan ÖZDEMİR¹, Talat BULUT¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Ahmet Kemal KAPLAN / İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve
Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Dil becerileri ve bilişsel işlevler arasındaki ilişki, özellikle nörolojik bozukluklar bağlamında önemli bir araştırma alanıdır. Afazi, bireyin iletişim yetilerini etkileyen bir dil bozukluğu olup, dil ve bilişsel süreçler arasındaki bağlantıyı anlamak için fırsat sunmaktadır. Kısa süreli bellek, sözel bilgilerin geçici olarak işlenmesini sağlayan temel mekanizmalardan biridir. Amaç: Bu çalışmada, afazili bireylerde dil becerileri ile kısa süreli bellek skorları arasındaki korelasyonun incelenmesi amaçlanmıştır. Gereç ve Yöntem: Çalışmaya afazili 36 yetişkin katılmıştır. Afazili bireylerin dil becerilerinin ölçülmesi için Afazi Dil Değerlendirme Testi (ADD) ve kısa süreli bellek ölçümü için ileri sayı genişliği testi uygulanmıştır. Veriler İstanbul Medipol Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi kliniğinde (MEDKOM), İstanbul ve çevresindeki kliniklerde toplanmıştır. Veriler çoklu regresyon analizleri ile incelenmiştir. Regresyon modellerine bağımlı değişken olarak ADD alt test ve toplam puanları eklenmiştir. Yordayıcı değişken olarak ise kısa süreli bellek skorları, karıştırıcı değişkenlerin kontrol altında tutulması için eşdeğişken olarak da ilgili diğer bilişsel beceriler (örn. sözel olmayan zeka), yaş ve inme üzerinden geçen süre de modellere eklenmiştir. Bulgular: Katılımcıların kısa süreli bellek skorlarının, ADD toplam puanları ve konuşma akıcılığı, tekrarlama, adlandırma ve yazma alt test puanları üzerinde pozitif yönlü yordayıcı etkisi olduğu bulgulanmıştır. Sonuçlar: Çalışma sonucunda afazili bireylerde kısa süreli bellek skorlarının dil becerileriyle ilişkili olduğu, afazili bireylere sunulan dil değerlendirme ve terapi hizmetlerinde kısa süreli belleğin dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afazi, kısa süreli bellek, dil becerileri, bilişsel süreçler, nörolojik dil bozuklukları

SUPRAKRİKOİD PARŞİYEL LARENJEKTOMİ SONRASI YUTMA TERAPİSİ, OLGU SUNUMU

Zehra AYCAN¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi

Zehra AYCAN / İstanbul Medipol Üniversitesi

Özet: Özet: Suprakrikoid parşiyel larenjektomi solunum, fonasyon ve yaşam kalitesi parametreleri göz önünde bulundurulduğunda total larenjektomiye karşı güçlü bir alternatif olmaktadır. Fakat suprakrikoid parşiyel larenjektomi sonrası aspirasyon yaygın olarak görülmektedir. Postoperatif süreçte şiddetli gözlenen aspirasyonlar sonucu hastalara yeniden total larenjektomi uygulanabilmektedir. 82 yaş erkek hastanın suprakrikoid parşiyel larenjektomi sonrası şiddetli aspirasyonu mevcuttu. Operasyon sonrası larenksten ve faringeal bölgeden geriye kalan yapıları kuvvetlendirmeyi ve hastaya uygun beslenme pozisyon ve manevrasını geliştirmeyi içeren yutma terapisi protokolü uygulanmıştır. Hastaya uygulanan yutma terapisi ile PEG ya da ek cerrahilere gerek kalmadan hastanın güvenli oral alımı sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: larenjektomi, disfaji, yutma

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KANIT TEMELLİ KEKEMELİK MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

Beyza Özen¹, Seda Eyilikeder Tekin¹, Erdoğan Eren Özbüyük¹, Emre Tankut¹, Berfin Baydın¹

¹Bahçeşehir Üniversitesi

Beyza Özen / Bahçeşehir Üniversitesi

Özet: Okul Öncesi Dönemde Kanıt Temelli Kekemelik Müdahale Yöntemleri Beyza Özen¹, Seda Eyilikeder Tekin², Erdoğan Eren Özbüyük³, Emre Tankut⁴, Berfin Baydın⁵ Giriş: Okul öncesi dönemde kekemeliğin, çocukların sosyal ve duygusal gelişimi üzerinde önemli etkileri olabilir. Dil ve konuşma terapistlerinin bu bağlamda en güncel ve kanıta dayalı müdahale yöntemlerini bilmeleri ve kullanmaları büyük önem taşımaktadır. Amaç: Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönemde kekemelikte kullanılan kanıt temelli kekemelik müdahale yöntemlerini sistematik olarak incelemektir. Yöntem: Bu çalışmada sistematik alanyazın taraması, PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Review and Meta-Analysis) akış diyagramı rehber alınarak yapılmıştır (Moher vd., 2009). Veri tarama sürecinde, Google Scholar, PubMed ve ScienceDirect elektronik veri tabanlarında ‘okul öncesi dönem kekemelik’, ‘kanıt temelli müdahale yöntemleri’, ‘Lidcombe Programı’, ‘PALIN-PCI’, ‘Restart-DCM’ anahtar kelimelerinin İngilizce karşılıkları kullanılarak arama gerçekleştirilmiştir. Tarama, 2000-2025 yılları arasında, örneklem grubu 2;0-6;11 yaş olan, kekemelik dışında herhangi bir dil ve konuşma problemi olmayan ve üç müdahale yönteminden (Lidcombe Programı, Palin-PCI, Restart-DCM) en az birini inceleyen çalışmalarla sınırlandırılmıştır. İlk aşamada ulaşılan 1450 çalışma, yayın yılı filtrelemesiyle 1100’e düşürülmüş, farklı veri tabanlarındaki tekrarlı 220 çalışma çıkartılarak 880 araştırmaya ulaşılmıştır. Başlık ve özetlerin incelenmesiyle belirlenen kriterleri karşılamayan 810 çalışma elenmiş, kalan 70 çalışma detaylıca incelenerek çalışmaya 30 araştırma dahil edilmiştir. Bulgular: Lidcombe Programı, Restart-DCM, Palin-PCI olmak üzere üç müdahale yönteminin etkinliği ortaya konmuştur. Lidcombe Programının en yüksek kanıt seviyesine sahip olduğu, Restart-DCM’nin etkili bir alternatif olarak öne çıktığı ve Palin-PCI programının ebeveyn danışmanlığıyla akıcılığı artırdığı görülmüştür. Sonuç: Lidcombe ve Restart-DCM Programları, kekemelik sıklığını azaltmada benzer sonuçlar verirken, Palin-PCI destekleyici bulgular sunmaktadır. Ancak uzun vadeli etkiler ve bireysel uyarlamalar açısından daha fazla araştırma gereklidir. Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem kekemelik, kanıt temelli müdahale yöntemleri, Lidcombe Programı, Palin-PCI, Restart-DCM Keywords: Preschool stuttering, evidence-based intervention methods, Lidcombe Programme, Palin-PCI, Restart-DCM 1 Beyza Özen, Yüksek Lisans Öğrencisi, beyza.ozen@bahcesehir.edu.tr, Bahçeşehir Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü. 2 Dr. Öğr. Seda Eyilikeder Tekin, seda.eyilikedertekin@bau.edu.tr, Bahçeşehir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü. 3 Erdoğan Eren Özbüyük, Yüksek Lisans Öğrencisi, erdoganeren.ozbuyuk@bahcesehir.edu.tr, Bahçeşehir Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü. 4 Emre Tankut, Yüksek Lisans Öğrencisi,

emre.tankut@bahcesehir.edu.tr, Bahçeşehir Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü. 5 Berfin Baydın, Yüksek Lisans Öğrencisi,

berfin.baydin@bahcesehir.edu.tr, Bahçeşehir Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü.

Palin PCI, Lidcombe Programı ve Restart-DCM'nin Kanıt Temeli: Ana Yayınlar ve Bulgular

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem kekemelik, kanıt temelli müdahale yöntemleri, Lidcombe Programı, Palin-PCI, Restart-DCM

BİREYLERİN HIZLI BOZUK KONUŞMA HAKKINDAKİ FARKINDALIĞI VE BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Nesli Şah Büşra Yılmaz¹, Nurcan Alpüran Kocabıyık¹

¹İstanbul Kent Üniversitesi

Nesli Şah Büşra Yılmaz / İstanbul Kent Üniversitesi

Özet: Amaç: Bu çalışma kapsamında Türkiye’de yaşayan bireylerin hızlı bozuk konuşma hakkındaki farkındalığı ve bilgi düzeylerinin incelenip değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli kapsamında ‘ Türkiye’de Yaşayan Bireylerin Hızlı Bozuk Konuşma Hakkındaki Farkındalığı ve Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi Anketi ’ kullanılmıştır. Anket 15 sorudan oluşmaktadır. Bu ankette ise katılımcıların demografik bilgileri, HBK’nın tanımı, daha önce karşılaşp karşılaşmadıkları, nedenleri, terapi süreci, ile ilgili maddeler bulunmaktadır. Ankete 287 kişi katılmıştır. Elde edilen bulgular frekans analizi ile değerlendirilmiştir. Bulgular: Elde edilen bulgulara göre katılımcıların; %49.5’u HBK ile karşılaşmamışlardır; %90,9’u HBK’lı bireylerin iletişimde sıkıntı çekeceğini düşünmektedir. Ayrıca katılımcıların; %79.4’ü HBK tedavisinin var olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların %81.5’u HBK’nın terapi ile kontrol altına alınabileceğini ifade etmektedir;%91.6’sı tedavisinin dil ve konuşma terapistleri tarafından yapıldığını belirtmişlerdir. Ayrıca; %63.4’ü HBK’nın nedenlerinden birinin dikkat eksikliği, hiperaktivite ya da davranış problemlerinden kaynaklandığını düşünürken, geriye kalan %56.1’i de psikolojik kökenli ve depresyon, anksiyete gibi problemlerle ortaya çıktığını düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hızlı bozuk konuşma - Cluttering, farkındalık - awareness of cluttering, yetişkinler - adults, akıcılık bozukluğu - fluency disorders

GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARIN SÖZEL AKICILIK BECERİLERİ VE YÜRÜTÜCÜ İŞLEV BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Asena DURNA¹, Ayşe AYDIN UYSAL²

¹Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul

²Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul

Asena DURNA / Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü, İstanbul

Özet: Sözel akıcılık, bireyin belirli bir süre içerisinde belirli kurallar çerçevesinde kelime üretebilme kapasitesini ifade ederken, yürütücü işlevler bireyin planlama, dikkat kontrolü, inhibisyon ve bilişsel esneklik gibi üst düzey bilişsel süreçlerini kapsar. Bu çalışma, gelişimsel dil bozukluğu (GDB) olan 4-6 yaş aralığındaki çocukların sözel akıcılık becerileri ve yürütücü işlev becerilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, araştırmaya GDB tanısı almış 35 okul öncesi çocuk katılmıştır. Katılımcıların dil becerileri Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi (TODİL), sözel akıcılık becerileri semantik ve fonemik akıcılık testleri, yürütücü işlev becerileri ise ebeveyn gözlemine dayalı Çocukluk Dönemi Yürütücü İşlev Envanteri (ÇDYİE) ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde SPSS-27 programı kullanılarak değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bulgular, GDB'li çocukların semantik ve fonemik akıcılık performanslarının yaşla birlikte arttığını, ancak cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılık yaratmadığını göstermektedir. Yürütücü işlev becerileri açısından ise yaş ve cinsiyetin anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Bununla birlikte, yürütücü işlev becerileri ile sözel akıcılık becerileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Bu sonuçlar, yürütücü işlev becerilerinin dil üretimini doğrudan etkileyen temel bir faktör olmayabileceğini veya bu yaş grubunda bu etkinin henüz belirginleşmemiş olabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: "gelişimsel dil bozukluğu", "sözel akıcılık", "yürütücü işlevler"

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

BİRİNCİ SINIF DÜZEYİ ÇOCUKLARININ DİL PERFORMANSI İLE RUTİN OLMAYAN MATEMATİK PROBLEM TÜRLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI: PİLOT ÇALIŞMA

Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş¹

¹İstanbul Gelişim Üniversitesi

Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş / İstanbul Gelişim
Üniversitesi

Özet: Birinci Sınıf Düzeyi Çocuklarının Dil Performansı İle Rutin Olmayan Matematik Problem Türleri İle Karşılaştırılması: Pilot Çalışma **Giriş:** Rutin olmayan matematik problemleri, belirgin bir çözüm yöntemi içermeyen ve üst düzey bilişsel beceriler gerektiren problem türleridir. Bu problemler, yalnızca işlem becerileriyle değil, verilerin organize edilmesi, ilişkilerin tanımlanması ve sıralı bir çözüm süreci planlanması gibi yetkinliklerle çözülebilir. Kelime bilgisi ve dilbilgisel becerilerin matematik başarısıyla güçlü ilişkisi bilinmektedir. Bu çalışma, dil performansının farklı problem türlerindeki etkisini incelemektedir. **Yöntem:** Araştırma, tipik gelişim gösteren 1. sınıf düzeyindeki 25 çocuk üzerinde yürütülmüştür. Katılımcılara TODİL (Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi) ve yaşlarına uygun rutin olmayan matematik problemleri testi uygulanmıştır. Testler yüz yüze gerçekleştirilmiş ve veriler istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. **Bulgular:** TODİL'in organize etme alt testinde gruplar arasında anlamlı fark bulunmuş, düşük puan alan çocukların performansı daha düşük olmuştur. Matematik problemlerinde doğru ve yanlış yanıt verenler karşılaştırıldığında; grupta sorularında organize etme, paylaşma sorularında konuşma ve rutin olmayan sorularda sözlü dil becerilerinde anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. **Sonuç:** Dil becerilerinin rutin olmayan matematik problemlerinin çözüm sürecinde önemli bir rol oynadığı belirlenmiştir. Özellikle organize etme ve sözlü dil becerileri, problem çözme süreçleriyle doğrudan ilişkilidir. Dil gelişimini destekleyen yaklaşımlar, matematiksel problem çözme becerilerini güçlendirebilir ve akademik başarıyı artırabilir. **Anahtar Kelimeler:** Dil performansı, rutin olmayan problemler, problem türleri **Keywords:** Language performance, non-routine problems, problem types

Anahtar Kelimeler: Dil performansı, rutin olmayan problemler, problem türleri

PANDEMİ DÖNEMİNİN 5-6 YAŞ ÇOCUKLARINDA KELİME TÜRÜ KULLANIMI VE ORTALAMA SÖZCE UZUNLUĞUNA ETKİSİ

Saliha Nursena Kalaycı¹, Ayşegül Yılmaz¹, Hilal Berber Çiftçi¹, Ferhat Alkan¹, Özgül Akın
Şenkal¹

¹Tarsus Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Saliha Nursena Kalaycı / Tarsus Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Pandemi süreci, çocukların dil gelişimini etkileyen sosyal ve eğitsel etkileşim fırsatlarını önemli ölçüde kısıtlamıştır. Özellikle okul öncesi dönemdeki çocukların dil gelişimi için kritik olan akran iletişimi ve dil girdisi açısından yapılandırılmış veya doğal ortamların azalması, dil gelişiminde farklılıklara yol açmıştır. Amaç: Çalışmanın amacı, pandemi sürecinde 5-6 yaş aralığındaki çocukların ortalama sözce uzunluğu (Mean Length of Utterance - MLU) ve kelime türü kullanım dağılımlarını normatif verilerle karşılaştırarak pandemi koşullarının dil gelişimi üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Yöntem: Yaş ortalaması 5,4 olan 28 çocuk (18 erkek, 10 kız) üzerinde dil örnekleri toplanmıştır. Çocukların 100'er sözcüğü morfolojik analizine tabi tutulmuş, kelime türleri frekans analizi ile belirlenmiştir. Bulgular, literatürde belirtilen normlarla karşılaştırılmıştır. Bulgular: Katılımcıların ortalama MLU değeri 4,78 olarak bulunmuş ve normatif aralık olan 5,0-6,0 değerlerinin altında kalmıştır. Kelime türü kullanımlarında ise isim (%30,14) ve fiil (%19,14) oranlarının normlara (%40-50 ve %20-30) göre düşük olduğu gözlemlenmiştir. Zarf (%4,64), zamir (%4,32), sıfat (%3,18), edat (%1,64) ve bağlaç (%1,79) kullanımları da beklenen normların gerisinde kalmıştır. Sonuç: Pandemi koşullarında dilsel girdinin ve sosyal etkileşimin azalması, çocukların dilsel üretiminde hem sözce uzunluğunu hem de kelime türü çeşitliliğini olumsuz etkilemiştir. Bulgular, pandemi sonrası dil gelişimini destekleyici dilsel müdahale programlarının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil gelişimi, pandemi, ortalama sözce uzunluğu (MLU)

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN KLİNİK DİLBİLİM BİLGİ DÜZEYLERİ

Almila SOYLU DÜZCAN¹, Şerife Nur Biçen², Sema ACAR ÜNALGAN³

¹Yozgat Şehir Hastanesi

²Koza İletişim Dil ve Konuşma Merkezi, Bursa

³İzmir Bakırçay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,
İzmir; NÖROM, Ankara ; AÜBAUM, Ankara

Almila SOYLU DÜZCAN / Yozgat Şehir Hastanesi

Özet: Giriş ve Amaç: Klinik Dilbilim, Dil ve Konuşma Terapisi değerlendirme ve müdahale süreçlerine kuramsal zemin oluşturur. Bu nedenle Klinik Dilbilim teori ve yaklaşımlarının iyi özümsemesi ve teorik perspektifinin pratiğe aktarılması iyi bir etiyoloji ve değerlendirme bilgisini gerektiren klinik müdahale noktasında önemlidir. Bu çalışmanın amacı DKT'lerin Klinik Dilbilimle ilişkili bilgi düzeylerini ölçmek ve kuramsal açıdan daha zengin değerlendirme ve müdahale süreçleri için farkındalık sağlamaktır. Yöntem: Çalışmada betimsel tarama araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmaya Türkiye'de Dil ve Konuşma Terapisi lisans ve yüksek lisans seviyesinde mezuniyete sahip olan katılımcılar gönüllük esasıyla katılmıştır. Katılımcılar oluşturulan çevrimiçi anket formuyla değerlendirilmiştir. SPSS programıyla analiz yapılmıştır. Bulgular: Çalışmaya toplamda 88 (16 erkek 72 kadın) katılımcı katılmıştır. Katılımcıların %72,7'si lisans mezunu, %27,3'ü yüksek lisans mezunudur. Katılımcıların yarıdan fazlası rehabilitasyon merkezinde çalışmaktadır (%54,5). Katılımcıların %97,7'lik kısmı lisans düzeyinde klinik dilbilim dersi almıştır. Fakat klinik dilbilime yönelik bilgilerinin düşük olduğu görülmüştür: Klinik Dilbilim yaklaşımlarından müdahale süreçlerinde faydalandığını belirten katılımcıların sayısı (%37,5); değerlendirmelerinde Klinik Dilbilim yaklaşımlarına başvurduğunu belirten katılımcıların sayısının (%37,5) %50'nin altında olduğu görülmüştür. Ayrıca Klinik Dilbilim konusunda kendini yetkin hissettiklerini belirten katılımcıların sayısının %15,9 olduğu bulunmuştur. Sonuç: Analizler sonucunda Dil ve konuşma terapistlerinin Klinik Dilbilime dair bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılmasının etkili ve kapsamlı değerlendirme ve müdahale süreçleri açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Sonuçlar terapistlerin klinik dilbilim alanında kendilerini daha yetkin hissedebilmeleri için lisans düzeyinde verilen klinik dilbilim dersinin içerik açısından homojen bir zemine oluşturulması ve lisansüstü müfredat içerisinde daha fazla yer alması konusuna dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Language Therapy, Speech Therapies, Speech Language Pathology

ÇOCUKLARDA ZEKA İLE DİL İLİŞKİSİ

Aslıhan Rana Akgün¹, Rabia Sezikli¹, İrem Çalışkan¹, Eylül Feriha Yılmaz¹, N. Evra Günhan Şenol¹, R. Sertan Özdemir¹, S. Seyhun Topbaş¹, Talat Bulut¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi

Rabia Sezikli / İstanbul Medipol Üniversitesi

Özet: Giriş: Sözel olmayan zeka, bireylerin kelimelerden bağımsız olarak soyut düşünme, mantıklı çıkarımlar yapma ve görsel-uzamsal algıyı kullanma becerilerini değerlendiren bir zeka alanıdır. Raven renkli progresif matrisler testi genel yetenek, zeka ya da zihinsel kapasiteyi ölçmede kullanılan testlerden birisidir. Bu testler, bireylerin mantık yürütme yeteneklerini ve soyut ilişkileri anlama kapasitelerini analiz ederken, dilsel becerilerden bağımsız bilişsel süreçlerin ölçülmesini hedeflemektedir. Bununla birlikte sözel olmayan zeka ile dil becerileri arasında ilişki rapor eden çalışmalar da bulunmaktadır. Amaç: Bu çalışmanın amacı, çocuklarda Raven testi ile ölçülen sözel olmayan zeka düzeyleri ile Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi (TODİL) ile ölçülen dil becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yöntem: Araştırmaya yaşları 6 ila 9 arasında değişen toplam 192 çocuk dahil edilmiştir. Katılımcılara TODİL ve Raven testleri uygulanmıştır. Veriler çoklu regresyon analizleri ile incelenmiştir. Regresyon modellerine bağımlı değişken olarak TODİL alt testlerinden alınan ham puanlar ile bu alt test puanları üzerinden hesaplanan sözlü dil indeks puanı dahil edilmiştir. Yordayıcı değişken olarak ise Raven skorları, karıştırıcı değişkenlerin kontrol altında tutulması için eşdeğişken olarak da ilgili diğer bilişsel beceriler, yaş, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi de modellere eklenmiştir. Bulgular: Çalışmanın bulguları incelendiğinde, TODİL alt testlerinden olan resim-sözcük dağarcığı ve sözlü dil indeks puanları üzerinde Raven skorlarının pozitif yönde yordayıcı etkisi bulgulanmıştır. Raven skorlarının diğer alt test puanları üzerinde ise anlamlı bir yordayıcı etkisi gözlenmemiştir. Sonuç: Çocukların soyut düşünme ve mantıklı çıkarımlar yapabilme yeteneklerinin, dil becerilerinin gelişimiyle ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar, zeka ve dil becerilerinin birbirini etkileyen önemli bilişsel faktörler olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zeka, dil gelişimi, intelligence, language development

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DKT VE ÖĞRENCİLERİNİN YAPAY ZEKÂ GÖRÜŞLERİ

Melek Seçil Aka¹, Azize Merve Güneş¹, Derya Çavdar¹, Miray Dicle¹

¹Biruni Üniversitesi

Melek Seçil Aka / Biruni Üniversitesi

Özet: Yapay zekâ teknolojileri başta sağlık olmak üzere birçok alanda önemli değişikliklere yol açmıştır. Dil ve konuşma terapistleri (DKT'ler) de bu dönüşümden etkilenmiştir. Yapay zekâ teknolojilerinin tanı, terapi, takip ve mesleki eğitim süreçleri ile gelecek terapötik müdahalelerinde önemli bir rol üstleneceği düşünülmektedir. Bu çalışma, yapay zekâ teknolojilerinin dil ve konuşma terapisi alanındaki potansiyel rol ve risklerinin DKT öğrencileri ve DKT'lerin bakış açısıyla belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma toplam 155 katılımcı (105 DKT öğrencisi, 50 DKT) ile anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında araştırmacılar tarafından oluşturulmuş Demografik Bilgi Formu ve DKT'lerin ve DKT Öğrencilerinin Yapay Zekâ Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi Anketi kullanılmıştır. Anketin oluşturulma sürecinde 5 farklı uzman DKT'den uzman görüşü alınarak kapsam geçerlik indeksi ve oranı hesaplanmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri, eğitim durumları, mesleki deneyimleri, çalışma merkezleri ve günlük teknoloji kullanımları üzerinden betimsel analizler yapılmış ve bağımsız örneklem t-testi ve ANOVA analizleri gruplar arası karşılaştırmalar için gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar en yüksek “iş verimliliği” maddesinde uzlaşıya varmış, “yapay zekanın terapist rolü” ve “iş gücü ihtiyacı” maddelerinde çeşitlilik göstermiştir. Ayrıca DKT'ler DKT öğrencilerine göre “eğitim gereklilikleri” ve “mesleki bağlılık” maddelerinde daha olumsuz değerlendirme belirtmişlerdir. Daha önce yapay zekâ uygulamalarına yönelik ders/eğitim alanlar almayanlara göre “vaka memnuniyeti” maddesinde daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Yapay zekânın dil ve konuşma terapisi alanındaki terapist rolü, iş gücü ihtiyacı ve mesleki bağlılık konularında görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Bu konuda alınacak eğitim, DKT'lerin ve öğrencilerin yapay zekânın potansiyel faydalarını keşfetmelerine olanak sağlayıp olumsuz tutumları azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ teknolojileri, Dil ve konuşma terapisi, Terapist eğitimi, Mesleki değerlendirme, Teknoloji ve iş gücü

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KEKEMELİK VE YAZILI İNTERNET İÇERİKLERİ

Ömer SÖĞÜT¹, İlkem UÇAL²

¹Batı Dil ve Konuşma Akademisi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Ömer SÖĞÜT / Batı Dil ve Konuşma Akademisi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

Özet: Giriş Kekemelik, konuşma akışındaki kesintilerle karakterize bir akıcılık bozukluğudur. Kekemeliğin toplumda tüm yaş gruplarında gözlenme yaygınlığının yaklaşık %1 oranında olduğu düşünülmektedir. Toplumda yüksek yaygınlıkta gözlenen bu durum kekemeliği olan bireylerin, aile üyelerinin ve zaman zaman arkadaşlarının, kekemeliğe ilgili bilgi arayışı içine girmesi anlamına gelmektedir. İnternet, bireylerin bilgilere ulaşmasında önemli kaynaklardan biridir. Bu da kekemeliğe ilişkili internet içeriklerinin ve kalitelerinin incelenmesini önemli hale getirmektedir. Amaç Bu araştırma ile kekemeliğe ilgili yazılı internet sayfalarının kalite değerlendirmelerinin yapılması ve bu sayfaların içeriğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yöntem Türkiye’de en sık kullanılan arama motoru olan Google “kekemelik” terimiyle taranmıştır. Aramada 50 internet sayfası incelemeye alınmıştır. Yazılı internet sayfalarının içeriği tematik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. İnternet sitelerinin kalite değerlendirmesi şu başlıklara göre HonCode ile puanlanmıştır: Yazarların Yetkisi/Otoritesi, Tamamlayıcılık, Gizlilik, Atıfta Bulunma, Doğrulanabilirlik, Kaynak ve Yazarların Şeffaflığı, Sponsorluğun Şeffaflığı, Yazı İşleri ve Reklam Politikasında Dürüstlük. Veriler tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular Yapılan tematik analiz sonucunda 9 ana tema (Tanımlar-Özellikler, İlişkili Faktörler/Teoriler, Göstergeler, Değerlendirme ve Teşhis, Tedavi/Terapi, Kekemelik Tipleri, Kekemeliğin Bireye Etkileri, Kekemelere Yönelik Davranışlar-Düşünceler, Bilgilendirme Yolu) ve bu ana temalardan 23 adet alt tema ortaya çıkmıştır. HonCode değerlendirmesi sonucunda kekemelik ile ilgili yazılı içeriklerin ortalamasının 6 (SS = 2,70, min = 2, maks = 12) olduğu gözlenmiştir. Sonuç İnternet içeriklerinin çok çeşitli konuları ele aldığı gözlenmiştir. Ancak sayfaların tarih, kaynak gösterme benzeri standartları sağlama hususlarına dikkat edecek şekilde geliştirilmesi ile paylaşılan bilginin güncelliği ve kanıta dayalılığına ilişkin standartları yerine getirerek sayfaların kalite açısından geliştirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: "İnternet", "kekemelik", "niteleyici araştırma"

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU TANISI ALMIŞ ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN SES KALİTELERİNİN İNCELENMESİ

Efsun AKBULUT¹, Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE¹

¹Tarsus Üniversitesi

Efsun AKBULUT / Tarsus Üniversitesi

Özet: Giriş-Amaç: Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB), çocukluk çağında sıkça karşılaşılan, kısa dikkat süresi, aşırı hareketlilik ve dürtüsellikle karakterize nörogelişimsel bir bozukluktur. DEHB tanısı almış çocukların ebeveynlerinin, çocuklarının davranışsal özelliklerine bağlı yüksek ses kullanımından ve artan streslerinden dolayı ses kalitelerinde olumsuz etkiler gözlemlenebileceği düşünülmektedir. Bu çalışma, DEHB tanısı almış çocukların ebeveynlerinin ses kalitelerini DEHB tanısı almamış çocukların ebeveynleriyle karşılaştırarak incelemeyi amaçlamaktadır. Yöntem: Çalışmaya 15 DEHB tanısı almış çocuğun ebeveyni ile 15 DEHB tanısı almamış çocuğun ebeveyni katılmıştır. Katılımcıların vokal hijyen alışkanlıkları belirlenmiş ve sesleri akustik, aerodinamik ve algısal analizler kullanılarak incelenmiştir. Bulgular: Ebeveynlerin vokal hijyen alışkanlıklarına ilişkin değerlendirmede gruplar arasında ($p<0.01$) anlamlı fark bulunmuştur. Sesin algısal değerlendirme sonuçları Ses Handikap Endeksi-10, Sesle İlişkili Yaşam Kalitesi Ölçeği, Ses Yorgunluğu Ölçeği ve Ses Yolu Rahatsızlık Ölçeği açısından ($p<0.05$) anlamlı fark göstermiştir. Ancak, iki grup arasındaki GRBAS (G($p=0.223$), R($p=0.259$), B($p=0.454$), A($p=0.858$), S($p=1$)) skorları arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Akustik analiz sonuçlarında F0 ($p=0.454$), jitter ($p=0.803$), shimmer ($p=0.184$) ve HNR ($p=0.562$) değişkenlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Aerodinamik değerlendirme açısından maksimum /a/ fonasyonu ($p=0.985$) ve s/z oranı ($p=0.638$) değerleri arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Sonuç: DEHB tanısı almış çocukların ebeveynlerinin vokal hijyen alışkanlıkları ve seslerinin algısal değerlendirme sonuçları, DEHB tanısı almamış çocukların ebeveynlerinden anlamlı farklılık göstermektedir. Ancak, klinisyen algısal ses değerlendirme sonucunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Akustik ve aerodinamik ses analizleri açısından iki grup arasında belirgin fark bulunmamıştır. Bu bulgular, DEHB tanısı almış çocukların ebeveynlerinin ses kalitelerinin kendi algısına dayalı subjektif ölçekler sonucunda etkilendiğini, klinisyen algısına dayalı subjektif ölçek ve objektif değerlendirmeler sonucunda ise etkilenmediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu, ses özelliği, Attention deficit hyperactivity disorder, voice quality

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

5-6 YAŞ ANAOKULU GRUBUNDAKİ ÇOCUKLARIN BİLİŞ VE KONUŞMA BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: TARSUS ÖRNEKLEMİ

SALİHA KADER AKARSLAN¹, AYŞEGÜL YILMAZ¹, MÜGE MÜZEYYEN
ÇİYİLTEPE¹, ZEHRA ERGİN¹

¹TARSUS ÜNİVERSİTESİ

ZEHRA ERGİN / TARSUS ÜNİVERSİTESİ

Özet: Dil ve konuşma gelişimi, çocukların bilişsel, sosyal ve akademik başarıları için kritik bir faktördür. Çocukların sözcük dağarcığı, cümle uzunlukları, adlandırma becerileri ve bilişsel yetenekleri dil gelişiminin önemli bileşenleridir. Bu bileşenler çevresel etmenlerden oldukça etkilenmektedir. Bu becerilerin değerlendirilmesi, erken müdahale stratejileri açısından büyük önem taşımaktadır. Çalışma, erken çocukluk döneminde pandemi ve depreme maruz kalmış olan 5-6 yaş grubundaki anaokulu çocuklarında bilişsel süreçler ile konuşma becerilerini ölçmektedir. Bu doğrultuda Tarsus bölgesinde yaşayan 5-6 yaş arası anaokulu çocuklarının bilişsel ve dil gelişimlerini değerlendirmek ve bu süreçlerde bireysel farklılıkları belirlemek amaçlanmıştır. Çocukların görsel-motor becerileri, bellek, dikkat ve sözel ifade yetenekleri analiz edilerek, cümle uzunlukları ve kelime türleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Çalışmaya 10 çocuk dahil edilmiştir. Adam Çizme Testi, Mini Mental Durum Testi, Resim ve Fiil Adlandırma, dil örneklem analizi (OSU) uygulanmıştır. Adam Çizme Testi sonucunda, çocukların motor becerilerinde bireysel farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Bazı çocukların temel insan figürlerini çizerken detay eksikliği yaşadığı, bazılarının ise daha gelişmiş çizimler yaptığı gözlemlenmiştir. Mini Mental Durum Testi'nde çocukların bellek, dikkat ve zaman kavramları açısından farklı gelişim düzeylerinde olduğu görülmüştür. Bazı çocukların bilişsel süreçlerde zorlandığı bazılarının ise yaşlarına uygun bilişsel performans sergilediği belirlenmiştir. Ortalama OSU puanları 4,4 olarak hesaplanmıştır. Kullanılan eylem sayısı 13-53, ad sayısı 9-74 arasında farklılık göstermektedir. Bazı çocuklar kısa ve temel cümleler kurarken, bazıları daha kompleks ve uzun cümleler kullanmıştır. Çocukların sözcük kullanımları ve bilişsel becerilerinin birbirleriyle ilişkili olduğu görülmektedir. Görsel-motor beceriler, bellek ve dikkat gibi bilişsel faktörlerin dil gelişiminde belirleyici olduğu bulunmuştur. Dil gelişimi alanında yapılacak erken müdahalelerin şekillendirilmesine katkı sağlayacağı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Biliş, konuşma, adlandırma, dil gelişimi.

SPİNA BİFİDA'LI BİREYLERDE DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ

Hatice Tereci¹, Gülsüm Demirtaş¹, Beyza Nur Dükar¹

¹Anadolu Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Fakültesi

Gülsüm Demirtaş / Anadolu Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Fakültesi

Özet: Giriş: Araştırma, 34 aylık miyelomeningosel spina bifida tanılı ve doğum sonrası şant ameliyatı geçirmiş bir erkek çocuk üzerinde gerçekleştirilmiştir. Spina bifida, omuriliğin ve sinirlerin açık kalan omurlar arasından dışarı çıkmasıyla karakterize edilen bir nöral tüp defektidir. Bu durum, etkilenen bireyin sırtında bir yumru oluşmasına ve sinirlerin zarar görmesine neden olarak çeşitli nörolojik ve fiziksel bozukluklara yol açmaktadır. Bu bozukluklardan biri de dil ve konuşma gelişiminde ortaya çıkan yetersizliklerdir. Bu araştırma, nadir görülen spina bifida ile ilişkili dil ve konuşma özellikleri ile terapi süreçlerini inceleyerek, bu alandaki sınırlı literatüre katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yöntem: Değerlendirme sürecinde vaka öykü formu, yutma ve Motor Konuşma Bozuklukları (MKB) değerlendirme formu, Türkçe İletişim Gelişimi Envanteri (TİGE) I ve II uygulanmış, ayrıca doğal dil örneği alınmıştır. Danışan, haftada iki kez dil ve konuşma terapisi almaya başlamış olup, şu ana kadar toplam 24 seans tamamlamıştır. Terapilerin Mayıs ayına kadar devam etmesi planlanmaktadır. Terapilerde söz öncesi iletişim becerileri, alıcı dil becerileri ve dudak kapama ile üfleme gibi oral-motor egzersizler üzerinde çalışılmıştır. Aynı zamanda çevre düzenlemeleri ve aile katılımına yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Bulgular: Danışanın müdahale öncesi, süreci ve sonrasına ilişkin bulgular, değerlendirme testleri ve video kayıtları ile desteklenerek sunulacak olup, veri toplama süreci devam etmektedir. Sonuç: Bu çalışmada, nadir görülen spina bifidalı bireylerin dil ve konuşma özelliklerinin tanımlanması ve bu bireylerle yürütülen terapi süreçlerinin ele alınması amaçlanmıştır. Ayrıca, ailelerin ve çevresindekilerin bu süreçte nasıl katkı sağlayabileceği tartışılmıştır. Bu araştırma, hem aileler hem de uzmanlar için rehber niteliğinde bir çerçeve sunmayı hedeflemekte ve alanyazına bilimsel katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spina bifida, Dil ve konuşma özellikleri, Müdahale süreci

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

JORDAN SENDROMU DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ: OLGU SUNUMU

Beyzanur Elmas¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Beyzanur Elmas / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet: Giriş: Jordan Sendromu (PP2R5D ilişkili nörogelişimsel bozukluk), PP2R5D genindeki mutasyonlardan kaynaklanan nadir bir genetik hastalıktır. Sinir sistemi gelişimini etkileyen bu sendrom, bilişsel ve motor gerilik, hipotoni (düşük kas tonusu), konuşma ve dil gecikmesi, otizm benzeri özellikler ve nöbetler gibi çeşitli semptomlara yol açabilir. Amaç: Bu vaka sunumunun amacı, Jordan sendromu tanısı almış 4 yaşındaki bir çocuğun dil ve konuşma terapisi sürecindeki ilerlemesini değerlendirmektir. Çocuk, oral motor farkındalık ve ses üretimi konusunda güçlükler yaşamakta olup, refleksif sesler dışında ses çıkarmamakta ve özellikle oral motor yapıların kullanımına yönelik çalışmalarda kaçınma davranışı sergilemektedir. Yöntem: Çalışma, ön-test ve son-test karşılaştırmasına dayalı bir vaka analizi olup, süreç boyunca gözlem formları ve aile ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerle veri toplanmıştır. Çocuğun hava akışını yönlendirme becerilerini desteklemek amacıyla düdük, pipetle su fukurdatma gibi dolaylı üfleme çalışmaları uygulanmıştır. Ayrıca, dudak kapama, dil hareketleri ve fonasyonu fark etmesine yönelik oyun temelli aktiviteler ile ses üretiminin desteklenmesi hedeflenmiştir. Ailenin evde yaptığı uygulamalar düzenli olarak takip edilmiş, terapinin başındaki ve üç ay sonraki ses üretim düzeyi karşılaştırılarak değişimler değerlendirilmiştir. Bulgular: Üç aylık süreç sonunda, çocuğun hava akışını yönlendirme becerisinde küçük ilerlemeler kaydedildiği, nadiren de olsa ses çıkarmaya başladığı gözlemlenmiştir. Aile görüşmeleri, evde uygulanan aktivitelerin çocuğun sürece uyumunu artırdığını ve terapötik süreci olumlu etkilediğini göstermektedir. Sonuç: Bu vaka sunumu, Jordan sendromuna sahip bireylerde oral motor farkındalığın artırılması ve ses üretiminin desteklenmesi için bireye özel terapi yaklaşımlarının önemini vurgulamaktadır. Önceki müdahalelerin çocuktaki olumsuz etkileri dikkate alındığında, oyun temelli ve dolaylı tekniklerle çalışmanın, terapi sürecini daha verimli hale getirebileceği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Konuşma ve dil patolojisi, dil yeteneğinde gelişim kusurları, iletişim bozuklukları, Language Development Disorders, Rehabilitation of Speech and Language Disorders

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ TERMİNOLOJİSİNİN YAPAY ZEKÂ İLE ÇEVİRİ VE AÇIKLAMA DOĞRULUĞU

Sekine Betül CEYLAN¹, Asena BAŞAN¹, Zeynep ÖZCAN¹, Neva ATALAY¹, Şule Nur OĞUR², Müge Müzeyyen ÇİYİLTEPE¹

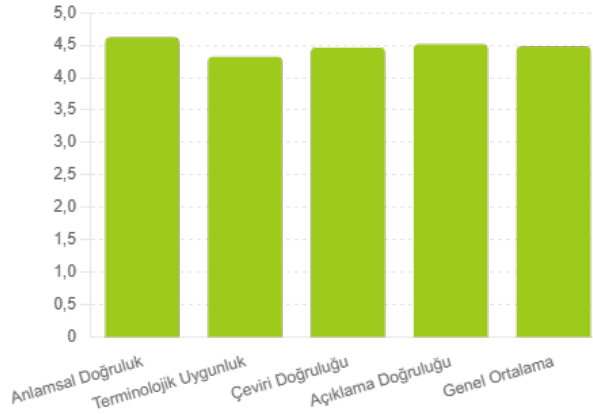
¹Tarsus Üniversitesi

²Anadolu Üniversitesi

Sekine Betül CEYLAN / Tarsus Üniversitesi

Özet: Giriş :Dil ve konuşma terapisi (DKT) terminolojisi, akademik ve klinik uygulamalar için tutarlı ve doğru çeviri gerektirir. Geleneksel çeviri yöntemleri, terimlerin anlam bütünlüğünü koruma konusunda sınırlamalar içerebilir. Yapay zekâ tabanlı çeviri sistemleri, bu süreci hızlandırma ve terminolojik doğruluğu artırma potansiyeline sahiptir. Ancak, bu sistemlerin çeviri ve açıklama doğruluğu yeterince araştırılmamıştır. Amaç: Bu çalışmada, DKT'lerin terminolojisinde İngilizce kullanılan terimlerin yapay zekâ (ChatGPT Pro) kullanılarak Türkçeye çevrilme doğruluğu ve verilen açıklamaların bilimsel tutarlılığı incelenmiştir. Yöntem : Çalışmada, DKT alanında yaygın kullanılan 300 İngilizce terim rastgele belirlenmiş ve yapay zekâ modeline sunulmuştur. ChatGPT Pro tarafından üretilen çeviriler ve açıklamalar; anlamsal doğruluk, terminolojik uygunluk, çeviri doğruluğu ve açıklama doğruluğu kriterlerine göre Likert ölçeği ile değerlendirilmiştir. Değerlendirme sürecinde, beş farklı dil ve konuşma terapisti çeviri ve açıklamaları bağımsız olarak puanlamış ve elde edilen veriler terminolojik sözlük çevirileriyle karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Bulgular : ChatGPT Pro'nun terminolojik çeviri doğruluğunun büyük ölçüde kabul edilebilir olduğunu ancak bağlamsal ve bilimsel açıklamalarda bazı eksiklikler içerdiğini göstermektedir. Bazı terimlerde terminolojik sözlük çevirilerinden daha kapsamlı açıklamalar sunduğu ancak bazı durumlarda yanlış veya eksik ifadeler ürettiği gözlemlenmiştir. Sonuç: Yapay zekâ destekli çeviri sistemleri, DKT terminolojisi çevirilerinde yardımcı bir araç olarak değerlendirilebilir. Ancak, çevirilerin doğruluğunun artırılması için uzman denetimine dayalı iyileştirmeler gerekmektedir. Terminolojik bütünlüğü sağlamak adına, yapay zekâ destekli sistemlerin dilbilimsel ve bilimsel kriterlere uygun olarak optimize edilmesi önerilmektedir.

kriterlerin ortalamaları

çalışmada kullanılan parametrelerin ortalamaların grafik olarak değerleri

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, Yapay Zeka, Çeviri Doğruluğu, Termiloji, Dil ve Konuşma Terapisi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

GEBELERİN 0-36 AY ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN DİL GELİŞİMİ HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Begüm Kanbur¹, Ahmet Konrot²

¹İstanbul Kent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

²Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

Begüm Kanbur / İstanbul Kent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

Özet: Giriş: Dil gelişimi, çocuk gelişiminin kritik bir unsurudur. Alanyazın incelendiğinde; ebeveynlerin dil gelişimi hakkındaki farkındalıklarının çocuklarının dil gelişim süreçlerini olumlu yönde etkilediğini ve bu konuda bilgi sahibi olmanın ebeveyn-çocuk ilişkilerinde ve çocuğun dil gelişimi sürecinde önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Amaç: Bu çalışmada gebelerin 0-36 ay arasındaki çocukların dil gelişimi hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi ve gebelerin kendilerini algılama ölçeği puanları ile bilgi düzeyi puanı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırmaya uygun örnekleme yöntemiyle ebelerin danışmanlık sağladığı 391 gebe dahil edilmiştir. Katılımcılara “Sosyodemografik Bilgi Formu”, “Gebelerin Kendilerini Algılama Ölçeği”, “Gebelerin Bilgi Kaynağı ve Dil ve Konuşma Terapistine Yönelik Farkındalığı Anketi” ve “0-36 ay Arasındaki Çocukların Dil Gelişimine Yönelik Bilgi Düzeyi Anketi” uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, Kruskal-Wallis testi, Bağımsız örneklem t-testi, Spearman ve Pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır. Bulgular: Gebelerin 0-36 ay arasındaki çocukların dil gelişimi basamakları ve dil gelişimini destekleme konusundaki ortalama puanlarının anket orta puanından yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Ortalama: 12,04). Eğitim seviyesi yüksek olan gebelerin 0-36 ay dil gelişimi basamakları ve dil gelişimini destekleme konularındaki bilgi düzeylerinin eğitim seviyesi düşük olan gebelere göre anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Gebelerin beden algısı ve annelik algısı düzeylerinin 0-36 ay dil gelişimi hakkındaki bilgi düzeyi ile ilişkili olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Sonuç: Anket yanıtları genel olarak incelendiğinde katılımcıların bilgi düzeylerinin sınırlı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak çalışma gebe bireylerin 0-36 ay arasındaki çocukların dil gelişimi hakkında hangi konularda bilgi sahibi olduğu ve hangi konularda bilgi eksikliklerinin olduğu konusunda önemli çıkarımlar ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil gelişimi bilgisi, gebelik, kritik dönem

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKT

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DKT ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN UYARIMINA BAKIŞI

Yağmur KABUKÇU¹, Ayşe Umay YILMAZ¹, Öznur AKYIL¹, Hazel Zeynep KURADA¹

¹Ankara Medipol Üniversitesi

Yağmur KABUKÇU / Ankara Medipol Üniversitesi

Özet: GİRİŞTranskraniyal manyetik uyarım ve doğru akım uyarımı gibi girişimsel olmayan beyin uyarım teknikleri, Dil ve Konuşma Terapisi (DKT) ile giderek daha sık kombine edilerek kullanılan ve terapötik etkinliğini artırma potansiyeline sahip yenilikçi yöntemler arasında yer almaktadır. Bu tekniklerin etkin ve bilinçli bir şekilde uygulanabilmesi, klinisyenlerin bilgi düzeyi ve farkındalıklarıyla doğrudan ilişkilidir. AMAÇBu araştırma, lisans düzeyindeki DKT öğrencilerinin girişimsel olmayan beyin uyarım tekniklerine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini sistematik bir biçimde analiz etmeyi amaçlamaktadır. YÖNTEMAraştırma, DKT lisans programlarında öğrenim gören 118 katılımcının (Yaş Ort.:21,15) uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacılar tarafından geliştirilen çevrimiçi bir anketi yanıtlamasıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların %24,6'sı birinci, %22,9'u ikinci, %33,9'u üçüncü ve %17,8'i dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Çevrimiçi anket demografik bilgileri içeren bir giriş bölümü ile 28 maddeden oluşan değerlendirme bölümünü içermiştir. Elde edilen veriler, tanımlayıcı istatistikler (frekans ve yüzdelik dağılımlar) kullanılarak değerlendirilmiştir. BULGULARAraştırma bulgularında katılımcıların %37,6'sının girişimsel olmayan beyin uyarım tekniklerini daha önce duyduğu, %21,1'nin bu konuda ders/seminer aldığı, %17'sinin bu tekniklere ilişkin bilgi sahibi olduğu gözlenmiştir. Beyin uyarım tekniklerinin DKT alanında etkili bir terapi aracı olabileceğini düşünen katılımcıların oranı %72 iken, %79,8'inin bu tekniklerin özellikle afazi rehabilitasyonunda önemli bir araç olduğunu belirttiği gözlenmiştir. SONUÇAraştırmanın sonuçları girişimsel olmayan beyin uyarım tekniklerine ilişkin farkındalığın artırılmasının, bu yöntemlerin DKT ile kombine ve alternatif nörorehabilitatif bir araç olarak kullanılmasında önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu doğrultuda, DKT müfredatına ve eğitim programlarına söz konusu tekniklere yönelik kapsamlı içeriklerin dahil edilmesi, öğrencilerin bilgi düzeylerini artırmanın yanı sıra, klinik uygulamalardaki etkinliği güçlendirme açısından da kritik bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisi, transkraniyal manyetik uyarım, transkraniyal doğru akım uyarımı, farkındalık, eğitim.

KEKEMELİĞİ OLAN VE OLMAYAN ERGENLERİN AKRAN İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ

İREM AKPINAR¹, SEÇİL AYDIN ORAL¹

¹ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ

İREM AKPINAR / ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ

Özet: Bu araştırmada, kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin akran ilişkileri düzeylerinin karşılaştırılması ve kekemeliği olan ergenlerin kekemelik şiddeti ile akran ilişkileri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmaya 13-15 yaş aralığında 41 kekemeliği olan ergen 41 kekemeliği olmayan ergen olmak üzere toplam 82 ergen dahil edilmiştir. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, kekeleyen ergenlerin kekemelik şiddetini ölçmek için Kekemelik Şiddeti Değerlendirme Aracı (KEŞİDA-4) ve akran ilişkilerini ölçmek için Akran İlişkileri Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin Akran İlişkileri Ölçeği toplam puanları açısından kekemeliği olan erkekler yardım alt boyut puanında ve ölçek toplam puanında daha yüksek puan almıştır. Kekemeliği olan ve olmayan ergenlerde akran ilişkilerini sosyodemografik verilere göre analiz edildiğinde yaş değişkeni için arada anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında Akran İlişkileri Ölçeği toplam puanında kekemeliği olan ergenler diğer katılımcılara göre anlamlı derecede yüksek akran ilişkileri puanına sahiptir. Okul dışı etkinliklere katılım incelendiğinde kekemeliği olup okul dışı etkinliklere katılmayan ergenlerin diğer katılımcılardan daha düşük akran ilişkileri puanına sahip olduğu saptanmıştır. Kekemeliği olan ergenlerin KEŞİDA-4 puanları sosyodemografik değişkenlere göre incelendiğinde arada anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Keşida-4 puanları ile akran ilişkileri ölçeği puanları arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Elde edilen bulgular da istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Elde edilen bu veriler kekemelik ve akran ilişkilerinin farklı değişkenler de dahil edilerek araştırılmaya devam edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin AİÖ puanlarına ait bulgular

		Ort	SS	Med	Min	Mak	Test değeri	p değeri
Birliktelik	KO ⁺	13,27	3,67	14,00	5,00	20,00	-	0,432
	KO ⁻	13,88	3,39	14,00	7,00	20,00	0,790 ^t	
Çatışma	KO ⁺	14,15	3,68	14,00	4,00	20,00	-	0,099
	KO ⁻	15,45	3,44	16,00	8,00	20,00	1,669 ^t	

Yardım	KO ⁺	20,54	4,22	21,00	6,00	25,00	-	0,009*
	KO ⁻	22,40	3,20	24,00	11,00	25,00	2,601 ^z	
Koruma	KO ⁺	14,56	3,03	15,00	7,00	20,00	-	0,422
	KO ⁻	15,12	3,26	15,00	8,00	20,00	0,808 ^t	
Yakınlık	KO ⁺	20,07	4,30	21,00	9,00	25,00	-	0,166
	KO ⁻	21,31	3,73	23,00	13,00	25,00	1,399 ^t	
Akran ilişkileri ölçeği	KO ⁺	82,59	13,46	83,00	50,00	110,00	-	0,05*
	KO ⁻	88,17	12,05	90,00	59,00	110,00	1,991 ^t	

Birliktelik alt boyutunda, kekemeliği olan ve olmayan gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t = -0,790$, $p = 0,432$). Çatışma alt boyutunda da gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t = -1,669$, $p = 0,099$). Yardım alt boyutunda ise kekemeliği olmayan ergenler, kekemeliği olanlara kıyasla anlamlı derecede daha yüksek puanlar almıştır ($z = -2,601$, $p = 0,009$). Koruma alt boyutunda gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t = -0,808$, $p = 0,422$). Yakınlık alt boyutunda da gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t = -1,399$, $p = 0,166$). Kekemeliği olan ergenlerin, kekemeliği olmayanlara göre daha düşük akran ilişkileri puanına sahip olduğu görülmüştür ($p = 0,05^*$), ancak bu fark sınırda olan bir anlamlılık göstermektedir.

Kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin Akran İlişkileri Ölçeği puanları katılımcıların yaşına göre karşılaştırması

		Ort	SS	Med	Min	Mak	F test	p
Birliktelik	KO ⁺ 13 yaş	13,64	3,47	15,00	7,00	18,00	0,875	0,502
	KO ⁺ 14 yaş	14,00	3,77	14,00	7,00	20,00		
	KO ⁺ 15 yaş	12,00	3,65	11,00	5,00	18,00		
	KO ⁻ 13 yaş	13,29	2,30	13,50	8,00	19,00		
	KO ⁻ 14 yaş	13,64	3,71	12,50	8,00	20,00		
	KO ⁻ 15 yaş	14,71	3,99	15,00	7,00	20,00		
Çatışma	KO ⁺ 13 yaş	13,45	3,05	13,00	9,00	18,00	1,163	0,335
	KO ⁺ 14 yaş	13,76	4,59	13,00	4,00	20,00		
	KO ⁺ 15 yaş	15,23	2,74	15,00	12,00	19,00		
	KO ⁻ 13 yaş	16,29	2,79	17,50	12,00	19,00		
	KO ⁻ 14 yaş	14,79	3,85	16,00	8,00	20,00		

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

	KO ⁻ 15 yaş	15,29	3,69	16,00	9,00	20,00		
	KO ⁺ 13 yaş	18,82	4,49	19,00	8,00	25,00		
	KO ⁺ 14 yaş	20,82	4,26	21,00	6,00	25,00		
Yardım	KO ⁺ 15 yaş	21,62	3,78	23,00	14,00	25,00	2,153	0,068
	KO ⁻ 13 yaş	23,00	2,15	23,50	17,00	25,00		
	KO ⁻ 14 yaş	21,29	4,34	23,00	11,00	25,00		
	KO ⁻ 15 yaş	22,93	2,62	24,00	17,00	25,00		
	KO ⁺ 13 yaş	14,27	3,29	14,00	8,00	19,00		
Koruma	KO ⁺ 14 yaş	14,76	3,40	15,00	7,00	20,00	1,104	0,365
	KO ⁺ 15 yaş	14,54	2,44	15,00	11,00	18,00		
	KO ⁻ 13 yaş	14,64	2,82	15,00	10,00	20,00		
	KO ⁻ 14 yaş	14,14	3,61	14,50	8,00	20,00		
	KO ⁻ 15 yaş	16,57	3,01	16,00	12,00	20,00		
Yakınlık	KO ⁺ 13 yaş	19,09	5,70	22,00	9,00	25,00	1,833	0,116
	KO ⁺ 14 yaş	21,94	2,88	22,00	16,00	25,00		
	KO ⁺ 15 yaş	18,46	3,86	18,00	12,00	25,00		
	KO ⁻ 13 yaş	21,64	3,46	23,00	15,00	25,00		
	KO ⁻ 14 yaş	20,71	4,10	22,00	13,00	25,00		
Akran ilişkileri ölçeği	KO ⁻ 15 yaş	21,57	3,82	23,50	13,00	25,00	1,467	0,210
	KO ⁺ 13 yaş	79,27	15,63	81,00	52,00	98,00		
	KO ⁺ 14 yaş	85,29	14,16	83,00	50,00	110,00		
	KO ⁺ 15 yaş	81,85	10,57	84,00	63,00	99,00		
	KO ⁻ 13 yaş	88,86	9,88	90,00	64,00	101,00		
	KO ⁻ 14 yaş	84,57	13,96	89,00	59,00	104,00		
	KO ⁻ 15 yaş	91,07	11,91	91,00	74,00	110,00		

Gruplar arasında birliktelik, çatışma, yardım, koruma, yakınlık ve akran ilişkileri ölçeği açısından yapılan karşılaştırmalarda F testleri sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$). Birliktelik boyutu açısından yaş grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kekemelik olan ve olmayan bireyler arasında benzer birliktelik seviyeleri gözlenmiştir. Çatışma boyutu için de yaş ve kekemelik durumuna göre fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$). Kekemelik olmayan 13 yaş grubunda çatışma puanı daha yüksek görünse de bu fark anlamlı düzeyde değildir. Yardım boyutu, en düşük p değerine sahip olmasına rağmen ($p>0,05$) istatistiksel anlamlılık sınırının üzerindedir. Kekemelik olmayan bireylerin daha yüksek yardım puanlarına sahip olduğu gözlenmektedir.

Koruma boyutu açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Yakınlık boyutu için de gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$). Akran ilişkileri ölçeği toplam puanı açısından da gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Kekemelik olmayan bireylerde akran ilişkileri puanlarının genel olarak daha yüksek olduğu gözlenmiş ancak fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin Akran İlişkileri Ölçeği puanları katılımcıların cinsiyetine göre karşılaştırması

		Ort	SS	Med	Min	Mak	F test	p değeri	Post-hoc
Birliktelik	KO ⁺ kız	12,73	4,17	14,00	7,00	20,00	0,657	0,581	
	KO ⁺ erkek	14,43	3,16	14,00	7,00	20,00			
	KO ⁻ kız	13,47	3,53	14,00	5,00	20,00			
	KO ⁻ erkek	13,33	3,60	13,00	8,00	20,00			
Çatışma	KO ⁺ kız	14,09	3,86	14,00	9,00	19,00	0,937	0,427	
	KO ⁺ erkek	15,62	3,22	17,00	9,00	20,00			
	KO ⁻ kız	14,17	3,69	13,50	4,00	20,00			
	KO ⁻ erkek	15,29	3,73	16,00	8,00	20,00			
Yardım	KO ⁺ kız (1)	20,73	2,41	21,00	15,00	24,00	3,064	0,033*	2>1,3
	KO ⁺ erkek (2)	23,52	1,97	24,00	19,00	25,00			
	KO ⁻ kız (3)	20,47	4,75	21,00	6,00	25,00			
	KO ⁻ erkek (4)	21,29	3,81	23,00	11,00	25,00			
Koruma	KO ⁺ kız	13,91	3,67	15,00	7,00	19,00	2,318	0,082	
	KO ⁺ erkek	16,24	3,30	16,00	10,00	20,00			
	KO ⁻ kız	14,80	2,78	15,00	10,00	20,00			
	KO ⁻ erkek	14,00	2,88	14,00	8,00	20,00			
Yakınlık	KO ⁺ kız (1)	21,18	3,87	22,00	13,00	25,00	7,662	0,000*	2>1,3,4

	KO ⁺ erkek (2)	23,76	1,48	24,00	20,00	25,00			
	KO ⁻ kız (3)	19,67	4,44	21,00	9,00	25,00			
	KO ⁻ erkek (4)	18,86	3,71	18,00	13,00	25,00			
Akran ilişkileri ölçeği	KO ⁺ kız (1)	82,64	13,31	87,00	52,00	98,00	4,119	0,009*	2>1,3,4
	KO ⁺ erkek (2)	93,57	9,21	92,00	78,00	110,00			
	KO ⁻ kız (3)	82,57	13,74	83,00	50,00	110,00			
	KO ⁻ erkek (4)	82,76	12,31	85,00	59,00	101,00			

Gruplar arasında birliktelik, çatışma, yardım, koruma, yakınlık ve akran ilişkileri ölçeği açısından yapılan karşılaştırmalarda bazı değişkenlerde istatistiksel olarak anlamlı farklar tespit edilmiştir. Birliktelik boyutu açısından kekemelik ve cinsiyet değişkenlerine göre anlamlı bir fark saptanmamıştır ($F=0,657$, $p=0,581$). Tüm grupların birliktelik düzeyleri birbirine benzemektedir. Çatışma boyutu açısından da gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($F=0,937$, $p=0,427$). Kekemeliği olan erkeklerin ortalama çatışma puanı daha yüksek olmasına rağmen bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Yardım boyutu açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($F=3,064$, $p=0,033$). Post-hoc analize göre, kekemelik olan erkekler (2), kekemelik olan kızlar (1) ve kekemelik olmayan kızlardan (3) anlamlı derecede daha yüksek yardım puanına sahiptir. Koruma boyutu açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F=2,318$, $p=0,082$). Ancak kekemeliği olan erkeklerin koruma puanı diğer gruplardan daha yüksek görünmektedir. Yakınlık boyutu açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmıştır ($F=7,662$, $p=0,000$). Post-hoc analize göre, kekemeliği olan erkekler (2), kekemeliği olan kızlar (1), kekemeliği olmayan kızlar (3) ve kekemeliği olmayan erkeklerden (4) anlamlı derecede daha yüksek yakınlık puanına sahiptir. Akran ilişkileri ölçeği toplam puanı açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=4,119$, $p=0,009$). Post-hoc analize göre, kekemeliği olan erkekler (2), diğer tüm gruplardan (1, 3, 4) anlamlı derecede daha yüksek akran ilişkileri puanına sahiptir.

Kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin AİÖ puanları katılımcıların okul dışı etkinliklere katılma durumuna göre karşılaştırması

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

		Ort	SS	Med	Min	Mak	F test	p değeri	Post-hoc
Birliktelik	KO ⁺ evet	13,61	3,83	14,00	5,00	20,00	0,643	0,590	
	KO ⁺ hayır	12,20	3,08	12,00	7,00	17,00			
	KO ⁻ evet	13,80	3,49	14,00	7,00	20,00			
	KO ⁻ hayır	14,29	3,04	13,00	11,00	19,00			
Çatışma	KO ⁺ evet	14,58	3,49	15,00	8,00	20,00	2,404	0,074	
	KO ⁺ hayır	12,80	4,13	13,00	4,00	19,00			
	KO ⁻ evet	15,83	3,46	17,00	8,00	20,00			
	KO ⁻ hayır	13,57	2,88	13,00	9,00	18,00			
Yardım	KO ⁺ evet (1)	21,55	2,72	21,00	14,00	25,00	5,322	0,022*	1,3,4>2
	KO ⁺ hayır (2)	17,40	6,33	20,00	6,00	25,00			
	KO ⁻ evet (3)	22,40	3,31	24,00	11,00	25,00			
	KO ⁻ hayır (4)	22,43	2,82	23,00	17,00	25,00			
Koruma	KO ⁺ evet	14,84	2,93	15,00	7,00	20,00	0,814	0,490	
	KO ⁺ hayır	13,70	3,30	14,50	8,00	18,00			
	KO ⁻ evet	15,31	3,11	15,00	10,00	20,00			
	KO ⁻ hayır	14,14	4,06	15,00	8,00	19,00			
Yakınlık	KO ⁺ evet	20,55	3,80	21,00	12,00	25,00	1,277	0,288	
	KO ⁺ hayır	18,60	5,56	18,50	9,00	25,00			
	KO ⁻ evet	21,40	3,67	23,00	13,00	25,00			
	KO ⁻ hayır	20,86	4,30	23,00	15,00	25,00			
Akran ilişkileri ölçeği	KO ⁺ evet (1)	85,13	11,35	84,00	63,00	110,00	3,291	0,025*	3>2
	KO ⁺ hayır (2)	74,70	16,86	81,00	50,00	93,00			
	KO ⁻ evet (3)	88,74	12,33	91,00	59,00	110,00			
	KO ⁻ hayır (4)	85,29	10,92	87,00	67,00	101,00			

Gruplar arasında birliktelik, çatışma, yardım, koruma, yakınlık ve akran ilişkileri ölçeği açısından yapılan karşılaştırmalarda bazı değişkenlerde istatistiksel olarak anlamlı farklar tespit edilmiştir. Birliktelik boyutu açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($F=0,643$, $p=0,590$). Okul dışı etkinliklere katılım durumu birliktelik düzeyini etkilememektedir. Çatışma boyutu açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F=2,404$, $p=0,074$). Ancak kekemelik olan ve okul dışı etkinliklere katılmayan bireylerin çatışma puanının en düşük olduğu görülmektedir. Yardım boyutu açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmıştır ($F=5,322$, $p=0,022$). Post-hoc analiz sonuçlarına göre, kekemelik olan ancak okul dışı etkinliklere katılan bireyler (1), kekemelik olmayan bireylerden hem etkinliğe katılan (3) hem de katılmayan (4) gruplar, kekemelik olup etkinliğe katılmayanlardan (2) daha yüksek yardım puanına sahiptir. Koruma boyutu açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F=0,814$, $p=0,490$). Tüm grupların benzer koruma puanlarına sahip olduğu görülmektedir. Yakınlık boyutu açısından da anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F=1,277$, $p=0,288$). Okul dışı etkinliklere katılımın akran ilişkilerindeki yakınlık düzeyi üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı söylenebilir. Akran ilişkileri ölçeği toplam puanı açısından gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmıştır ($F=3,291$, $p=0,025$).

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

Post-hoc analiz sonuçlarına göre, kekemelik olan ancak okul dışı etkinliklere katılmayan bireyler (2), kekemelik olmayan ve etkinliklere katılan bireylerden (3) anlamlı derecede daha düşük akran ilişkileri puanına sahiptir.

Kekemelik şiddet puanlarının kekeleyen çocukların demografik özelliklerine göre karşılaştırılması

		Kekemelik şiddet puanı					Test değeri	p değeri
		Ort	SS	Med	Min	Mak		
Yaş	13,00	19,27	8,73	21,00	8,00	35,00	0,119 ^F	0,888
	14,00	19,06	8,25	18,00	6,00	31,00		
	15,00	20,54	8,95	18,00	6,00	36,00		
Cinsiyet	Kız	23,36	6,61	26,00	12,00	31,00	1,789 ^t	0,081
	Erkek	18,20	8,67	17,00	6,00	36,00		
Okul dışı etkinliklere katılma durumu	Evet	18,29	8,49	17,00	6,00	36,00	1,782 ^t	0,082
	Hayır	23,60	7,09	23,50	14,00	35,00		

t: bağımsız örneklem t test; F: Tek yönlü varyans analizi; ;

Yaş gruplarına göre kekemelik şiddet puanları istatistiksel olarak anlamlı fark göstermemektedir ($p=0,888$). Cinsiyete göre incelendiğinde, kızların kekemelik şiddet puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görüldü de bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p=0,081$). Okul dışı etkinliklere katılma durumuna göre değerlendirildiğinde, etkinliklere katılan bireylerin kekemelik şiddet puanlarının, katılmayanlara göre daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p=0,082$).

Kekemeliği olan ergenlerin KEŞİDA-4 puanları ile Akran İlişkileri Ölçeği puanlarına ait bulgular

	Kekemelik şiddet puanı	Birliktelik	Çatışma	Yardım	Koruma	Yakınlık	Akran ilişkileri
Kekemelik şiddet puanı	r	1					
	p						
Birliktelik	r	-0,042	1				
	p	0,792					
Çatışma	r	0,200	0,150	1			
	p	0,209	0,348				
Yardım	r	-0,083	0,370*	0,397**	1		
	p	0,605	0,017	0,010			

Koruma	r	-0,107	0,677**	0,253	0,491**	1		
	p	0,507	0,000	0,111	0,001			
Yakınlık	r	-0,120	0,452**	-0,004	0,396**	0,546**	1	
	p	0,455	0,003	0,981	0,010	0,000		
Akran ilişkileri ölçeği	r	-0,019	0,721**	0,529**	0,687**	0,813**	0,701**	1
	p	0,905	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
**p<0,05; *p<0,01								

Birliktelik alt boyutu ile kekemelik şiddet puanı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildir ($r = -0,042$, $p = 0,792$). Çatışma alt boyutu ile kekemelik şiddet puanı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildir ($r = 0,200$, $p = 0,209$). Yardım alt boyutu ile kekemelik şiddet puanı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildir ($r = -0,083$, $p = 0,605$). Koruma alt boyutu ile kekemelik şiddet puanı arasındaki ilişki anlamlı değildir ($r = -0,107$, $p = 0,507$). Yakınlık alt boyutu ile kekemelik şiddet puanı arasındaki ilişki de istatistiksel olarak anlamlı değildir ($r = -0,120$, $p = 0,455$). Akran İlişkileri Ölçeği toplam puanı ile kekemelik şiddet puanı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı değildir ($r = -0,019$, $p = 0,905$).

Anahtar Kelimeler: kekemelik, akran ilişkileri, ergenlik, dil ve konuşma bozuklukları

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİNDE GÖREV YAPAN PERSONELLERİN GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞUNA YÖNELİK BİLGİ VE TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Müberra DEMİR¹, Eda EVİN¹, Hatice AKSOY¹, Rana Nursu ÖZDEMİR¹, İlknur ŞAFFAK¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Hatice AKSOY / Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Özet: ÖZETGiriş: Gelişimsel dil bozukluğu (GDB), bilinen biyomedikal sebebi olmaksızın bireyin konuşma dilini anlama, öğrenme ve/ya kullanma becerisinde olumsuz etkileyen ve yaşam boyu devam eden nörogelişimsel bir bozukluktur. Türkiye’de GDB ve diğer tüm özel gereksinimli bireylerin eğitsel tanınması, uygun eğitim programına yönlendirilmesi ve gerekli izleme çalışmalarının yapılması görevi Milli Eğitim Bakanlığı’na (MEB) bağlı olan Rehberlik Araştırma Merkezlerine (RAM) verilmiştir. Bu merkezlerde oluşturulan kurul tarafından erken çocukluk dönemi eğitim hizmetlerinden yararlanacak çocuklara karar verilmekte aynı zamanda bireylere yapılan rapor düzenlemesi ile uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetlerine yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Alan yazın incelendiğinde bireylerin eğitsel değerlendirme ve müdahale sürecine dahil edilmesinde oldukça kritik bir öneme sahip RAM’larda çalışan personelin GDB’ye yönelik bilgi ve tutumlarını inceleyen benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır.Amaç: Bu çalışmanın amacı Türkiye’deki Rehberlik ve Araştırma Merkezi’nde görev yapan personellerin gelişimsel dil bozukluğuna yönelik bilgi ve tutumlarını incelemektir. Yöntem: Çalışmanın katılımcılarını RAM’da değerlendirme kurulunda görev alan 179 personel (78:101; K:E) oluşturmaktadır. Araştırma betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Veri toplama aracı olarak ilgili alan yazın incelenerek çalışmanın amacı doğrultusunda “Genel bilgiler”, “Gelişimsel dil bozukluğuna yönelik bilgi” ve “Gelişimsel dil bozukluğuna yönelik tutum” olmak üzere 3 bölümden oluşan anket hazırlanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Tespit edilen bulgular, frekans ve yüzde kullanılarak ifade edilmiştir.Bulgular: Katılımcıların büyük çoğunluğu (%64.5) GDB’ye yönelik bilgilerinin sınırlı olduğunu, %50.8’i RAM’larda GDB’nin yeterince tanınmadığını ve %43.6’sı eğitsel değerlendirme sürecinde kendisini yetersiz hissettiğini belirtmiştir. Bununla birlikte küçük bir kısmı (%13.4) RAM’da kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarının yeterli olduğunu ve %87.1’i dil ve konuşma terapistlerinin değerlendirme ekibin içinde yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (%67.6) yoğun ekran maruziyetinin, %76.5’i ise işitme kaybının GDB’nin nedenlerinden biri olduğunu düşünmektedir. Örneklemin %35.8’i ise GDB olan çocukların önce kreşe yönlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.Sonuçlar: Bu bulgular ışığında eğitsel değerlendirme aşamasında önemli bir rol üstlenen RAM personellerin GDB’ye yönelik bilgi ve farkındalığın artırılması, değerlendirme ve müdahaleye yönlendirme süreçlerinin daha etkili hale getirilmesi için öneriler sunulmuştur.Anahtar kelimeler: Eğitsel değerlendirme, bilgi, tutum, gelişimsel dil bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

Dil ve Konuşma Bozuklarında
Araştırmadan Uygulamaya İnovatif Çözümler

Anahtar Kelimeler: Eğitsel değerlendirme, bilgi, tutum, gelişimsel dil bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

BİLİŞSEL PERFORMANSI DÜŞÜK OLAN VE OLMAYAN YETİŞKİNLERDE TEKRARLAMA BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şükran, İrem Nur, Yaren KAHRAMAN, BİLİKCİ, KOCABAY¹, Talat, Özlem BULUT,
ÖGE DAŞDÖĞEN², Merve BİÇER³

¹Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

³Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Şükran, İrem Nur, Yaren KAHRAMAN, BİLİKCİ, KOCABAY / Fenerbahçe Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Bilişsel Performansı Düşük Olan ve Olmayan Yetişkinlerde Tekrarlama Becerilerinin Değerlendirilmesi Şükran KAHRAMAN¹, İrem Nur BİLİKCİ¹, Yaren KOCABAY¹, Merve Savaş², Talat BULUT³, Özlem ÖGE DAŞDÖĞEN² Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü² Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü³ Medipol Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Giriş: Biliş, beyin fonksiyonlarının bilgi işleme kapasitesidir ve yaşla birlikte değişiklik gösterir. Türkiye'de artan yaşlı nüfus, bilişsel bozuklukların yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Hafif kognitif bozukluk (HKB), demansın öncülü olup, dil becerilerinde de bozulmalara yol açabilmektedir. Özellikle Türkçe gibi eklemeli dillerde morfolojik dil bileşenleri ve bunların tekrarlanabilme kapasitesi bilişsel durumun bir göstergesi olabilir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, anadili Türkçe olan bilişsel performansı düşük olan ve olmayan bireylerde artan morphem sayısını tekrar etme becerisinin, bilişsel performansı yordayıp yordamadığını belirlemektir. Ayrıca diğer bilişsel değerlendirme araçlarıyla da ilişkisi incelenerek bilişsel bozuklukların erken teşhisinde dilimize özgü ekolojik geçerliliği yüksek olma potansiyeline sahip bu değerlendirmenin genel bilişsel değerlendirmeye olası katkısını incelemektir. Yöntem: Dahil edilme kriterlerini karşılayan 69 katılımcıya (25 bilişsel performansı düşük, 44 tipik) Montreal Bilişsel Değerlendirme (MoCA), İleri-Geri Sayı Dizisi, Türkçe Anlamsız Sözcük Tekrarı Testi (TAST) ve araştırmacılar tarafından oluşturulan Çoklu Morphem Tekrarı (ÇMT) uygulanmıştır. Veri toplama aşamasında ses kaydı alınmış ve birbirine kör iki puanlamacı tarafından analiz edilmiştir. Bulgular: Bilişsel performans belirlenirken MoCA ve Sayı Dizisi için kompozit bir puan elde edilmiştir. ÇMT Performansı ile Bilişsel Performans arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunurken ($p < 0.0111$), AST Performansı ile Bilişsel Performans arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ($p > 0.8450$) görülmüştür. Regresyon analizleri, ÇMT Performansının, Bilişsel Performansı öngörmeye sınırlı ancak istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi ($p < 0.0111$) olduğunu göstermektedir. Eğitim süresi, Bilişsel Performans üzerinde önemli bir etken olup dil işleme süreçleriyle güçlü bir ilişkisi olduğu saptanmıştır ($p < 0.024$). Sonuç: ÇMT becerisi, bilişsel performansın sınırlı bir göstergesi olabilir. ÇMT bilişsel bozuklukların erken teşhisi ve değerlendirilmesinde potansiyel bir araç olarak kullanılabilir. Ancak, eğitim ve yaş gibi faktörlerin etkisi göz ardı edilmemelidir. Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir (Proje No: 1919B012312292)

Kongre Bildiri Başvurusu

Bilişsel Performansı Düşük Olan ve Olmayan Yetişkinlerde Tekrarlama Becerilerinin Değerlendirilmesi

Şükran KAHRAMAN¹, İrem Nur BİLİKCİ¹, Yaren KOCABAY¹, Merve Savaş², Talat BULUT³, Özlem ÖGE DAŞDOĞEN²

¹Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

³Medipol Üniversitesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Giriş: Biliş, beyin fonksiyonlarının bilgi işleme kapasitesidir ve yaşla birlikte değişiklik gösterir. Türkiye’de artan yaşlı nüfus, bilişsel bozuklukların yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Hafif kognitif bozukluk (HKB), demansın öncülü olup, dil becerilerinde de bozulmalara yol açabilmektedir. Özellikle Türkçe gibi eklemeli dillerde morfolojik dil bileşenleri ve bunların tekrarlanabilme kapasitesi bilişsel durumun bir göstergesi olabilir. **Amaç:** Bu çalışmanın amacı, anadili Türkçe olan bilişsel performansı düşük olan ve olmayan bireylerde artan morfen sayısını tekrar etme becerisinin, bilişsel performansı yordayıp yordamadığını belirlemektir. Ayrıca diğer bilişsel değerlendirme araçlarıyla da ilişkisi incelenerek bilişsel bozuklukların erken teşhisinde dilimize özgü ekolojik geçerliliği yüksek olma potansiyeline sahip bu değerlendirme genel bilişsel değerlendirmeye olası katkısını incelemektir. **Yöntem:** Dahil edileme kriterlerini karşılayan 69 katılımcıya (25 bilişsel performansı düşük, 44 tipik) Montreal Bilişsel Değerlendirme (MoCA), İleri-Geri Sayı Dizisi, Türkçe Anlamsız Sözcük Tekrarı Testi (TAST) ve araştırmacılar tarafından oluşturulan Çoklu Morfen Tekrarı (CMT) uygulanmıştır. Veri toplama aşamasında ses kaydı alınmış ve birbirine kör iki puanlamacı tarafından analiz edilmiştir. **Bulgular:** Bilişsel performans belirlenirken MoCA ve Sayı Dizisi için kompozit bir puan elde edilmiştir. CMT Performansı ile Bilişsel Performans arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunurken ($p<0.0111$), AST Performansı ile Bilişsel Performans arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0.8450$) görülmüştür. Regresyon analizleri, CMT Performansının, Bilişsel Performansı öngörmeye sınırlı ancak istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi ($p<0.0111$) olduğunu göstermektedir. Eğitim stresi, Bilişsel Performans üzerinde önemli bir etken olup dil işleme süreçleriyle güçlü bir ilişkisi olduğu saptanmıştır ($p<0.024$). **Sonuç:** CMT becerisi, bilişsel performansın sınırlı bir göstergesi olabilir. CMT bilişsel bozuklukların erken teşhisi ve değerlendirilmesinde potansiyel bir araç olarak kullanılabilir. Ancak, eğitim ve yaş gibi faktörlerin etkisi göz ardı edilmemelidir.

Anahtar Kelimeler: Biliş, fonolojik çalışma belleği, hafif bilişsel bozukluk, tekrarlama

Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir (Proje No: 1919B012312292)

Anahtar Kelimeler: Biliş, fonolojik çalışma belleği, hafif bilişsel bozukluk, tekrarlama

NR4A2 GENİNDE MUHTEMEL PATOJENİK VARYANT BULUNAN OLGUDA DİL KONUŞMA ÖZELLİKLERİNİN VE DUYU PROFİLİNİN İNCELENMESİ

Zeynep Özge Sara¹, Şevval Ocaktan¹, Merve Savaş¹

¹İstanbul Atlas Üniversitesi

Zeynep Özge Sara / İstanbul Atlas Üniversitesi

Özet: Amaç: NR4A2; steroid, tiroid hormonu ve retinoid reseptör süper ailesine ait bir nükleer reseptör genidir. Bu gen, dopaminerjik nöronların gelişimi için kritik öneme sahiptir. NR4A2 varyantları, nörogelişimsel, dilsel, motor ve nöropsikiyatrik bozukluklarla ilişkilendirilmektedir. Bu çalışmada, NR4A2 geninde muhtemel patojenik varyant tespit edilen 5,2 yaşındaki olgunun dil ve konuşma bozuklukları sunulmaktadır. Yöntem: 5,2 yaşındaki erkek olguya Türkçe Erken Gelişim Testi (TEDİL), Türkçe Sesletim ve Sesbilgisi Testi'nin Sesletim Alt Testi (SET), Türkçe Anlamsız Sözcük Tekrarı Testi (TAST), LİTMUS Türkçe Cümle Tekrarı Testi (LITMUS-TR), DUNN Duyu Profili (DUNN) Testi ve oral-motor değerlendirme yapılmıştır. Bulgular: TEDİL'e göre alıcı ve ifade edici dil yaşı 2,4 olup, bozukluk derecesi "çok zayıf"tır. SET eşdeğer test yaşı $\leq 2,0$, TAST 1/16, LITMUS-TR 0/30'dur. Kaba motor değerlendirmesinde, ardışık hareket planlaması 2. ve 3. görevlerden itibaren bozulmuştur. DUNN'da Oral Duyusal İşleme skoru 40/60 olup, bu sonuç oral duyusal duyarlılık kaçınma davranışları ve düşük tolerans lehine yorumlanmaktadır. Ağız ve çevresindeki uyaranlara aşırı tepki, kaçınma davranışları ve artikülasyonda istenmedik oral motor hareketler görüldü. Oral-motor değerlendirme ve spontan konuşma analizinde; konuşmanın başlatılmasında zorlanma, ünlü ve ünsüz seslerin doğru üretiminde belirgin hatalar, dil ile dudak bölgelerinde ses arama, seslerin ardışık üretiminde tutarsızlıklar ve konuşma hızı ile artan koordinasyon bozuklukları görüldü. Morfo-fonolojik açıdan karmaşık ve uzun sözcüklerin artikülasyonunda belirgin zorlanma gözlemlendi. Klinik gözlemlerde olgunun davranışsal düzeyde yoğun saldırganlık ve dürtüsel hareketler sergilediği bulguları. Sonuç: Standart testler ve klinik gözlemlerden elde edilen bulgular; dil gelişimi geriliği ve çocukluk çağı konuşma apraksisini destekler niteliktedir. Terapötik ihtiyaçların çok yönlü olması, multidisipliner çalışma gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: dil bozukluğu, NR4A2, çocukluk çağı konuşma apraksisi

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

GELİŞİMSEL DİL BOZUKLUĞU YAŞAYAN ÇOCUKLARA YÖNELİK DİĞER EBEVEYN TUTUMLARI: ÖN BULGULAR

Beyzanur DEMİR¹, Fatma BOZCA¹, Derya ÇAVDAR¹, Miray Dicle¹

¹Biruni Üniversitesi

Beyzanur DEMİR / Biruni Üniversitesi

Özet: Gelişimsel dil bozukluğu (GDB), çocukların dilsel, akademik ve sosyo-duygusal gelişimini olumsuz etkileyerek akran zorbalığı ve negatif tutumlara maruz kalmalarına neden olabilir. Literatürde, toplumun GDB farkındalığının düşük olduğu, ebeveynlerin tipik gelişim gösteren ve GDB'li çocuklar arasındaki farkları anlamakta zorlandığı belirtilmektedir. Bu eksiklik, GDB'li bireylerin olumsuz stereotiplere maruz kalmasına yol açmaktadır. Bu çalışmada, dil ve konuşma sorunu yaşamayan çocuklara sahip ebeveynlerin, GDB'li çocuklara yönelik tutumlarının araştırılması amaçlanmıştır. Katılımcılar, kota örnekleme yöntemiyle belirlenmiş olup, anadili Türkçe olan, tipik dil ve konuşma gelişimi gösteren ve 3,0 ile 6, 11 yaş arasında değişen okul öncesi çocukların ebeveynlerinden (n=86) oluşmaktadır. Çalışmada, araştırmacılar tarafından oluşturulan Demografik Bilgi Formu ve Gelişimsel Dil Bozukluğu Yaşayan Çocuklara Yönelik Ebeveyn Tutumları Anketi kullanılmıştır. 5'li Likert derecelendirme ölçeğine sahip olan anket, alanyazındaki çalışmalar referans alınarak hazırlanmış ve 8 dil ve konuşma terapistinin görüşleriyle son halini almıştır. 10 sorudan oluşan anket, ebeveynlerin GDB'li çocuklara yönelik tutumlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Veriler Google Form aracılığıyla çevrimiçi toplanmıştır. Veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Normal dağılım gösteren verilerde bağımsız örneklem t testi ve ANOVA, normal dağılım göstermeyen verilerde Kruskal-Wallis ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir. Bulgular, annelerin "Akran Zorbalığı" konusunda babalardan daha olumsuz görüşler bildirdiğini ($p = .05$), babaların ise "Empatik Duyarsızlık" konusunda daha olumsuz yanıtlar verdiğini göstermektedir ($p = .02$). GDB'ye aşina ebeveynler, "İletişim Engeli" ve "Akran Zorbalığı" konularında daha olumsuz değerlendirmeler yapmıştır (p 'ler = .01). Bu çalışma, GDB'li kaynaştırma öğrencileri için önemli toplumsal bir fark yaratmaktadır. GDB'li çocuklarla aşinalık, ebeveyn tutumlarını değiştirebilmektedir. GDB'ye yönelik farkındalık artırıcı programlar, ebeveyn tutumlarını iyileştirerek akran zorbalığını önlemeye katkı sağlayabilir. Anahtar Kelimeler: akran ilişkileri, ebeveyn tutumları, eğitim düzeyi, farkındalık, gelişimsel dil bozukluğu

Anahtar Kelimeler: Akran ilişkileri, ebeveyn tutumları, eğitim düzeyi, farkındalık, gelişimsel dil bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

EBEVEYN-ÇOCUK OYUN ETKİLEŞİMLERİNDE CİNSİYET FARKLILIKLARI: LEKSİKAL ÇEŞİTLİLİK VE ETKİLEŞİM STİLLERİ

Ayşın Noyan Erbaş¹, Tuğçe Karahan Tıgırak¹, Nazmiye Atila Çağlar³, Merve Daşbaşı²

¹Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

³Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Merve Daşbaşı / Ankara Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Giriş: Ebeveyn-çocuk etkileşimleri, çocukların dil gelişiminde önemli bir rol oynar. Araştırmalar, ebeveynlerin kız ve erkek çocuklarıyla farklı şekillerde konuştuklarını ve etkileşimde bulunduklarını göstermektedir. Özellikle oyun bağlamında ebeveynlerin dil kullanımı ve etkileşim stillerinde cinsiyete bağlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Bu çalışmada, ebeveynlerin oyun sırasında sergiledikleri etkileşim stilleri ve kullandıkları dilin leksikal çeşitliliği incelenmiştir. Amaç: Bu araştırmanın amacı, ebeveynlerin kız ve erkek çocuklarıyla oyun sırasında kullandıkları dilin leksikal çeşitliliğini ve etkileşim stillerini karşılaştırmaktır. Ayrıca, ebeveynlerin eğitim düzeyine göre etkileşim farklılıklarının olup olmadığı da araştırılmıştır. Yöntem: Çalışmaya 24-36 aylık çocukları olan 39 ebeveyn (17 kız, 22 erkek çocuğun annesi) katılmıştır. Katılımcıların ev ortamında ebeveyn-çocuk oyun etkileşimleri video kaydına alınmış ve transkribe edilmiştir. Etkileşim stilleri belirlenen kodlama şeması ile analiz edilmiş, leksikal çeşitlilik ise toplam sözcük sayısı, farklı sözcük sayısı ve type-token ratio (TTR) kullanılarak hesaplanmıştır. Verilerin analizinde parametrik olmayan Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Bulgular: Ebeveynlerin oyun sırasında sergilediği etkileşim stillerinden yalnızca "görüş bildirme" değişkeninde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0,009$). Ebeveynler kız çocuklarıyla oyun sırasında erkek çocuklarına kıyasla daha fazla görüş bildirmiştir. Leksikal çeşitlilik açısından ise kız çocuklarıyla etkileşimde bulunan ebeveynlerin TTR değeri daha yüksek olmasına rağmen, bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p=0,069$). Ebeveynlerin eğitim düzeyine göre etkileşimlerinde anlamlı farklar tespit edilmemiştir. Sonuç: Ebeveynler, oyun sırasında kız ve erkek çocuklarıyla farklı etkileşim stilleri kullanabilmektedir. Özellikle kız çocuklarına yönelik daha fazla görüş bildirme davranışı gözlenmiştir. Leksikal çeşitlilik açısından anlamlı bir fark bulunmasa da kız çocuklarıyla oyun sırasında daha fazla farklı sözcük kullanıldığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, ebeveynlerin çocuklarıyla olan dil etkileşimlerinin cinsiyete göre nasıl farklılaşabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: oyun, ebeveyn, leksikal çeşitlilik, etkileşim, çocuk

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

YAPAY ZEKA TABANLI PODCASTLERİN EĞİTİMDE KULLANIMI: NOTEBOOKLM ARACININ ETKİSİ

Dilber KAÇAR KÜTÜKÇÜ¹, Jana ALQAHWAJ¹, Roaa CHEHADE¹, Hilal BAYRAK¹

¹Biruni Üniversitesi

Roaa CHEHADE / Biruni Üniversitesi

Özet: Yapay Zeka Tabanlı Podcastlerin Eğitimde Kullanımı: NotebookLM Aracının Etkisi
GirişEğitimde yapay zeka giderek yaygınlaşmaktadır. Podcast, kullanıcıların istedikleri zaman dinleyebileceği dijital ses dosyalarıdır. Türkiye’de yükseköğretimde ders içerikleri genellikle PowerPoint sunumlarıyla sunulmaktadır. NotebookLM, PDF dosyasındaki içeriği diyalog formatında bir podcast’e dönüştüren yapay zeka tabanlı bir araçtır. AmaçBu çalışmanın amacı, NotebookLM ile oluşturulan yapay zeka tabanlı podcastlerin öğrenme materyali olarak etkisini ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini araştırmaktır. YöntemAraştırma, Biruni Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi (İngilizce) bölümünde öğrenim gören 24 ikinci sınıf öğrencisiyle yapılmıştır. Öğrenciler 3 gruba ayrılmıştır: 1. gruba geleneksel PowerPoint sunumu, 2. gruba yapay zeka tarafından oluşturulan podcast, 3. gruba ise her iki yöntem bir arada sunulmuştur. Öğrencilerin öğrenme düzeyleri sınavla ölçülmüş, öğrenme deneyimleri hakkındaki fikirlerini öğrenmek için ise 2. ve 3. gruptaki öğrencilerle birebir görüşmeler de yapılmıştır. BulgularAraştırmanın ilk verileri, yapay zeka tabanlı podcastlerin öğrenme sürecinde pratik bir araç olarak fayda sağladığını, bilgiyi pekiştirme ve hatırlama açısından etkili bulunduğunu göstermektedir. Ancak öğrenciler, içerik dilinin daha sade ve anlaşılır olmasının önemini vurgulamışlardır. Verilere göre, uygulanan sınav sonuçlarının ortalaması yalnızca PowerPoint sunumu yapılan grupta 69.0, yalnızca podcast sunulan grupta 49.5, her ikisinin de sunulduğu grupta ise 57.0 olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın, farklı öğrenme yöntemlerinin karşılaştırmalı etkisini ortaya koyarak eğitim teknolojilerinin entegrasyonu için önemli sonuçlar sunması beklenmektedir. Sonuç Yapay zeka tabanlı podcastlerin, eğitimde ek kaynak olarak kullanılması faydalı olacaktır. Bu bağlamda, Türkçe dilinde podcast üretebilen bir yapay zeka aracı geliştirilmesi büyük bir potansiyel taşımaktadır. Eğer böyle bir uygulama gerçekleşirse, çalışmanın Türkçe dilinde yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: yapay zeka, podcast, eğitim teknolojileri, öğrenme materyalleri, NotebookLM

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

EĞİTİM VE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ İLE MEZUNLARININ KEKEMELİĞE YÖNELİK TUTUMU: MUĞLA ÖRNEKLEMİ

Melis Özcan¹, İrem Altun¹, Mustafa Furkan Coşkun¹, Nazar Taştan¹, Şevket Özdemir¹

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Melis Özcan / Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet: Giriş: Kekemelik bireylerin yalnızca kekeleme eylemini temsil etmemektedir. Kekemeliğe yönelik tutum kişinin kekemeliğini yaşayış şekli ve kekemeliğin gündelik hayatını etkileme biçimi açısından önemli olmaktadır. Amaç: Bu çalışma Muğla ili ve çevresindeki ilçelerde öğrenim gören Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile ilgili fakülte mezunlarının kekemeliğe yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Yöntem: Ölçüm aracı olarak İnsan Özelliklerine dair Kamuoyu Araştırması Anketi-Kekemelik (POSHA-S) kullanılmıştır. Öğrenci ve mezunlara dair dâhil etme kriterlerini karşılayan, yaşları 18-53 arasında değişen toplam 218 kişi çalışmaya katılmıştır. Katılımcıların eğitim yıl ortalaması 15.26 yıl (SS=1.06); yaş ortalaması 25.23 (SS=6.75), 159'unun kadın ve 120'sinin öğrenci olduğu gözlenmiştir. Olumlu ve olumsuz yanıt ortalamalarının çarpıklık ve basıklık değerleri normal dağılıma uygun olduğu görülmüştür. Bulgular: Katılımcıların %57.3'ü kekemeliği olan birey hakkında nötr bir izlenim taşıdığını, %62,4'ü kekemeliği olan bir insan olmak istemediğini, %93.6'sı kekemeliği olan bireylerin kekemeliklerini gizlemeye çalışmamaları gerektiğini, %68,3'ü en çok kendilerinde kekemeliğin olması durumunda üzüleceklerini veya endişe duyacaklarını, %89,4'ü kekeleyen bireye karşı kişi normal konuşuyormuş gibi davranacağını, %82,6'sı kekemeliğin sebebinin kişinin korktuğu bir olay olduğunu, %95,9'u kekemeliği olan bireye dil ve konuşma terapisti tarafından yardım edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Tüm katılımcıların POSHA-S'e verdikleri yanıtlar karşılaştırıldığında, olumlu ve olumsuz yanıt ortalamaları arasında anlamlı farklılık elde edilmemiştir (p= 0.344). Benzer bulgu Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri ve mezunları ile erkek ve kadın katılımcılara ait olumlu ve olumsuz yanıt ortalamalar için de geçerli olmuştur. Sonuç: Bulgular dikkate alınarak kekemelik ve kekemeliği olan bireyler hakkında şehir genelinde bilgilendirme veya farkındalık etkinlikleri düzenlenebilir. Cinsiyet değişkeninin yanında eğitim ve yaş gibi diğer demografik değişkenlerin yanıt ortalamaları karşılaştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, Tutum, POSHA-S

KEKEMELİK VE MESLEK SEÇİMİ: İLETİŞİM TEMELLİ MESLEKLERDE ÇALIŞAN KEKEMELİĞİ OLAN BİREYLERİN DENEYİMLERİ VE ADAPTASYON SÜREÇLERİ

Melike Hatun Ertan¹, Şura Sezen¹, Özlem Oğuz¹

¹Üsküdar Üniversitesi

Melike Hatun Ertan / Üsküdar Üniversitesi

Özet: Giriş: Kekemelik, dünya genelinde ortaya çıkabilen, konuşma akışını etkileyen ve bireylerin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyebilen bir konuşma bozukluğudur. Kekemeliği olan bireyler, kekemeliklerinin işe alım süreçlerinde olumsuz bir etkisi olduğunu, işyerlerinde engel oluşturduğunu ve terfi şanslarını sınırladığını belirtmiştir. Kamuoyu ve işverenler, kekemeliği olan bireylerin meslek seçimi ve iş hayatını olumsuz yönde etkileyebileceğini düşünmektedir. İletişim temelli meslekler, bireylerin sürekli olarak seslerini kullanarak iletişim kurmalarını gerektiren alanlardır. Sözlü ifade ve iletişim bu mesleklerin temelini oluşturur. Kekemeliği olan yetişkin bireylerde benzer şekilde konuşma ve iletişimin mesleğin temelini oluşturduğu işlerde çalışmanın iş hayatını olumsuz etkileyebileceğini düşünmektedirler. Amaç: Araştırmanın amacı, konuşma ve iletişimin mesleğin temelini oluşturduğu işlerde çalışan kekemeliği olan bireylerin deneyimlerini incelemektir. Bu bağlamda bu bireylerin mesleki yaşamlarında karşılaştıkları zorluklar, geliştirdikleri başa çıkma stratejileri ve kekemeliklerinin mesleki performanslarına etkileri değerlendirilecektir. Yöntem: Araştırma, katılımcıların biricikliğinin korunmak istenmesi ve aynı zamanda özel durumlardan genel temalara ulaşılmaya çalışılması sebepleriyle nitel araştırma şeklinde desenlenmiştir. Veri toplama sürecinde, Bilgilendirilmiş Gönüllü Onam Formu, Katılımcı Bilgi Formu ve araştırmacılar tarafından hazırlanmış 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış Görüşme Formu hazırlanırken uzman görüşü alınmış ve pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcılarla online bir şekilde gerçekleştirilerek kayıt altına alınmıştır ve ardından transkripsiyonu yapılmıştır. Bulgular ve Sonuç: Şu ana kadar 6 katılımcı ile zoom üzerinden görüşmeler gerçekleştirilmiştir ve veri toplama süreci devam etmektedir. Elde edilen verilerin ve sonuçların kongrede sunulması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adaptasyon, kekemelik, meslek seçimi, iletişim, deneyim

REHABİLİTASYON MERKEZİ, HASTANE, KLİNİK VE BELEDİYE ORTAMLARINDA DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN DENEYİMLERİ: ZORLUKLAR, İŞ BİRLİĞİ VE MESLEKİ GELİŞİM

Özlem Oğuz¹, Merve Çetin¹, Rumeysa Dülğaroğlu¹, Burak Gökmen¹, Mirhat Avşar¹

¹Üsküdar Üniversitesi

Özlem Oğuz / Üsküdar Üniversitesi

Özet: Dil ve Konuşma Terapistleri (DKT), dil, konuşma ve yutma bozukluklarının tanı ve tedavisinde uzmanlaşmış, insan iletişimini bilimsel bir bakış açısıyla inceleyen özerk bir meslek profesyonelidir. Dil ve konuşma terapisi lisans programından mezun olan terapistler; hastaneler, üniversiteler, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, danışmanlık büroları, okullar, yaşlı bakım evleri ve özel klinikler gibi farklı kurumlarda görev alabilmektedir. Mevcut literatürde dil ve konuşma terapistlerinin stres durumu, iş tatmini ve benzeri konuları inceleyen çalışmalar yer almakla birlikte, farklı istihdam alanlarının avantaj ve dezavantajlarını inceleyen ve bu alanları karşılaştıran kapsamlı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma, rehabilitasyon merkezleri, hastaneler, klinikler ve belediyelerde görev yapan dil ve konuşma terapistlerinin deneyimlerini, karşılaştıkları zorlukları ve bakış açılarını incelemeyi ve karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Çalışma nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları en az bir yıldır aktif olarak çalışan dil ve konuşma terapistlerinden oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden terapistlere öncelikle gönüllü onam formu imzalatılmaktadır. Görüşmelerin başında katılımcılara, demografik bilgilerinin toplanması amacıyla “Katılımcı Bilgi Formu” uygulanmakta, ardından 12 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme soruları yönetilmektedir. Bu görüşme sorularının uzman görüşü alınarak geçerliği sağlanmış ve önceden pilot bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler katılımcılarla online ve yüz yüze şekillerde gerçekleştirilerek kayıt altına alınmakta ve ardından transkripsiyonu yapılmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilecektir. Çalışmanın veri toplama süreci hala devam etmektedir. Şu ana kadar 7 kadın ve 3 erkek katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların 3’ü özel klinikte, 3’ü rehabilitasyon merkezinde ve 4’ü hastanede görev yapmaktadır. Çalışmanın veri toplama süreci ve verilerin analizi henüz tamamlanmamış olup, veriler değerlendirildikten sonra elde edilen sonuçların kongrede sunulması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dil ve Konuşma Terapisi, Mesleki Deneyimler, İş Birliği, Mesleki Gelişim, Çalışma Ortamları

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

BİRİNCİ SINIF DÜZEY ÇOCUKLARIN FONOLOJİK FARKINDALIK VE İŞİTSEL AYIRT ETME BECERİLERİNİN MATEMATİK PERFORMANSINA ETKİSİ

Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş¹

¹İstanbul Gelişim Üniversitesi

Hava Çetin, Dilan Yılmaz Berivan Yıldırım, Abdulhalim Savaş / İstanbul Gelişim
Üniversitesi

Özet: Birinci Sınıf Düzey Çocukların Fonolojik Farkındalık Ve İşitsel Ayırt Etme Becerilerinin Matematik Performansına EtkisiGiriş:Fonolojik farkındalık, dilin yapısal yönlerini destekleyerek matematik problemlerini anlama becerisini artırır ve çocukların matematiksel başarılarını etkiler. Sayıların temsil edilmesi, sıralama, örüntü oluşturma ve sözel problemleri anlama gibi becerilerde önemli bir rol oynar. Fonolojik farkındalık ve işitsel ayırt etme becerisi düşük olan bireylerde matematiksel güçlükler görülebilir. Bu araştırma, 1. sınıf çocuklarında fonolojik farkındalık ve işitsel ayırt etme becerisinin matematik performansı üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.Yöntem:Kolaylaştırılmış örneklem yöntemiyle seçilen 39 tipik gelişim gösteren 1. sınıf öğrencisine FFT (Fonolojik Farkındalık Testi), İAT (İşitsel Ayırt Etme Testi) ve rutin olmayan matematik beceri testi uygulanmıştır. Veriler istatistiksel analizlere tabi tutularak, fonolojik farkındalık ve işitsel ayırt etme becerilerinin matematik performansı ile ilişkisi değerlendirilmiştir.Bulgular:Matematik performansı ile FFT Soru 5 ve 13 arasında zayıf, pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Matematik performansı arttıkça, bu sorulara doğru yanıt verme oranı da artmıştır. Gruplar arasında İAT Toplam Puanı, Standart Puan ve Eş Değer Yaş açısından anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. FFT ile İAT Toplam Puanı arasında zayıf negatif, İAT Standart Puanı ve Eş Değer Yaşı ile zayıf pozitif yönlü ilişkiler belirlenmiştir.Sonuç:Bulgular, fonolojik farkındalık ve işitsel ayırt etme becerilerinin matematik performansı ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Fonolojik farkındalığı yüksek olan çocuklar matematikte daha başarılı olurken, işitsel ayırt etme becerilerinin de matematik başarısına katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, erken yaşta dil becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim yaklaşımlarının matematik başarısını destekleyebileceği önerilmektedir.Anahtar Kelimeler:Fonolojik farkındalık, işitsel ayırt etme, matematik performansı, rutin olmayan problemlerKeywords:Phonological awareness, auditory discrimination, mathematical performance, non-routine problems

Anahtar Kelimeler: Fonolojik farkındalık, işitsel ayırt etme, matematik performansı, rutin olmayan problemler

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KEKEMELİĞİ OLAN YETİŞKİN BİREYLERDE YAŞAM KALİTESİ İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER: SİSTEMATİK DERLEME

Nida Gülistan Göçmen¹, Maviş Emel Kulak Kayıkcı¹

¹Hacettepe Üniversitesi

Nida Gülistan Göçmen / Hacettepe Üniversitesi

Özet: Giriş: Kekemelik; fizyolojik, psikolinguistik, psikososyal, davranışsal ve çevresel faktörleri içeren çok boyutlu bir konuşma bozukluğudur. İşlevsellik, Yetiyitimi ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması, (ICF) kekemeliğin gözlenemeyen özelliklerini de kapsayacak şekilde bir çerçeve sunar. Özellikle aktivite ve katılım, çevresel etmenler ve kişisel faktörler bileşenleri ile yaşam kalitesini değerlendirmeyi içerir. Amaç: Bu sistematik derlemenin amacı, kekemeliği olan yetişkinlerin yaşam kalitesi ile ilişkili olan faktörleri belirlemektir. Yöntem: Çalışma, PRISMA yönergelerine uygun olarak yürütülmüştür. Web of Science, PubMed, Scopus, ProQuest ve PsycNet veritabanlarında 2003-2025 yılları arasında yayımlanmış çalışmalar taranmıştır. Tarama sürecinin ilk aşamasında 3001 çalışmaya ulaşılmıştır. Duplikasyonlar çıkarıldıktan sonra 2775 çalışma, başlık, özet ve anahtar sözcüklere göre değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin ardından kalan 939 çalışmanın tam metnine ulaşılmış, dahil etme kriterleri ve içerik uygunluğuna göre tarama gerçekleştirilmiştir. Tam metinlerin inceleme aşamasında, sistematik bir incelemeye (Gomersall ve diğerleri, 2015) dayalı bir veri çıkarma formu kullanılmıştır. Veri formu, kalite kriterlerini incelemek için kullanılan ASHA kanıt haritaları ile karşılaştırılmıştır. Tarama süreci sonunda 11 çalışma analize dahil edilmiştir. Bulgular: İncelenen çalışmalar, kekemeliğin yaşam kalitesini etkileyen çeşitli faktörleri ortaya koymuştur. Olumsuz faktörler; damgalama (stigma), nevroitik eğilimler, kekemeliği gizleme, düşük öz-yeterlilik, önemli ayrımcılık deneyimleri ve duygusal başa çıkma stratejileridir. Olumlu faktörler; öz şefkat, sosyal destek, esneklik ve açılma (disclosure) bulunmaktadır. Kekemeliğin bireylerin genel yaşam memnuniyeti üzerinde önemli etkileri olduğu belirlenmiştir. Sonuç: Kekemeliğin yalnızca konuşma akıcılığına değil, bireyin psikososyal iyi oluşuna da etkileri bulunmuştur. Terapilerde psikososyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, bireylerin yaşam kalitesini artırmada önemli bir strateji olarak görülmüştür. Gelecekteki çalışmaların, kekemeliğin farklı yaşam alanlarına etkilerini daha kapsamlı şekilde incelemesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam kalitesi, sistematik derleme, kekemelik

XII. Uluslararası Katılımlı
**Dil ve Konuşma
Bozuklukları
kongresi**

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

KEKEMELİĞİ OLAN VE OLMAYAN BİREYLERİN SOSYAL ONAY İHTİYACI İLE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI VE KEKEMELİĞİ OLAN GRUPTA SOSYAL ONAY İHTİYACININ PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Sultan Erkal¹, Nurcan Alpüran Kocabıyık²

¹Minigem Fizyoterapi ve Danışmanlık Merkezi

²İstanbul Kent Üniversitesi

Sultan Erkal / Minigem Fizyoterapi ve Danışmanlık Merkezi

Özet: Giriş: Kekemelik, bireylerin sosyal onay ihtiyacını ve psikolojik sağlımlıklarını etkileyebilen bir durumdur. Bu çalışma, kekemeliği olan ve olmayan yetişkinler arasındaki farkları ve bu faktörler arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, kekemeliği olan (KO) ve kekemeliği olmayan (KON) 18-60 yaş arası yetişkinlerin sosyal onay ihtiyacı ve psikolojik sağlımlıkları arasındaki farkları karşılaştırmak ve KO bireylerde sosyal onay ihtiyacı ile psikolojik sağlımlıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, kekemeliği olan (KO) ve kekemeliği olmayan (KON) 18-60 yaş arası yetişkinlerin sosyal onay ihtiyacı ve psikolojik sağlımlıkları arasındaki farkları karşılaştırmak ve KO bireylerde sosyal onay ihtiyacı ile psikolojik sağlımlıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yöntem: Katılımcılar 18-60 yaş arasında kekemeliği olan 74, kekemeliği olmayan 85 kişiden oluşmaktadır. Araştırma çevrimiçi ortamda yürütülmüştür. Çalışmada Psikolojik Sağlamlık İçin Koruyucu Faktörler Ölçeği ve Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği uygulanmıştır. Çalışmanın analizinde karşılaştırmalı ve ilişkisel desen kullanılmıştır. Bulgular: KO ve KON grup arasında hem sosyal onay ihtiyacı hem de psikolojik sağlamlık açısından anlamlı fark olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre; KO bireyler sosyal onay ihtiyacı ve alt boyutlarının tümünde KON bireylere göre anlamlı şekilde yüksek puanlar almışlardır. Ayrıca elde edilen bulgulara göre KON kişilerin psikolojik sağlamlık düzeyleri KO kişilerden anlamlı şekilde daha fazladır. Sosyo-demografik özelliklere bakıldığında ise yaş, cinsiyet ve eğitim seviyesinin sosyal onay ihtiyacı ya da psikolojik sağlamlık üzerinde herhangi bir anlamlı etkisi bulunmamaktadır. Sonuç: KO bireyler KON bireylere göre daha fazla sosyal onaya ihtiyaç duymakta ve psikolojik sağlamlıkla sosyal onay ihtiyacı arasında ters bir ilişki bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kekemelik, sosyal onay ihtiyacı, psikolojik sağlamlık, sosyal kaygı

SPOTİFY'DA KEKEMELİK: NİTEL BİR İNCELEME

Sinem Raşıtoğlu¹, İlkem Uçal²

¹Eskişehir Batı Dil ve Konuşma Danışmanlık Merkezi

²Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Sinem Raşıtoğlu / Eskişehir Batı Dil ve Konuşma Danışmanlık Merkezi

Özet: Giriş Kekemelik, konuşma esnasında tekrar, uzatma ve bloklar benzeri akıcısızlıkların gözlemlendiği bir durumdur. Çalışmalar toplumda, kekemeliği olan kişilere yönelik damgalama, benzeri olumsuz tutumların olabildiğini göstermektedir. Kekemeliği olan bireyler olumsuz kişisel, sosyal ve çevresel faktörlerle mücadele etmek zorunda kalabilirler. Kekemeliği olan bireyler, aileleri ve yakınları bu etkilerle baş etmek için bilgiye erişme ihtiyacı içindedir. Toplumu bilgilendirmek de kekemeliği olan kişilerin sosyal ve çevresel etkiler ile mücadelesine destek olabilir. İnternet hem bilgiye erişmek hem de bilgiyi yaymak için günümüzde sık kullanılan bir araca dönüşmüştür. Dijital ses dosyaları olarak bilinen podcastler de internette son yıllarda kullanımı hayli yaygınlaşan iletişim araçlarından biri haline gelmiştir. Amaç Bu araştırmayla kekemelik ile ilgili podcast içeriklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yöntem Dijital müzik, podcast ve video erişim hizmeti sağlayan bir uygulama olan Spotify üzerinden “kekemelik” terimiyle yapılan arama sonucunda 3 kanaldan 20 podcast bölümü analize dahil edilmiştir. Bölümlerin transkripsiyonundan sonra içeriklerin tematik analizi yapılmıştır. Bulgular Analiz sonucunda kekemelik tecrübeleri, kekemelik yönetimi, kekemelik özellikleri ve toplumda kekemelik ana temaları ve 17 alt tema belirlenmiştir. Sonuçlar Podcast içeriklerinin kekemeliği kapsamlı bir şekilde ele aldığı görülmektedir. Fakat kekemeliğe dair en temel bilgileri vereceği düşünülen kekemelik özellikleri ana teması yalnızca 2 kanalda ortaya çıkmıştır ve diğer ana temaların yanında en sınırlı kalan tema olduğu görülmüştür. Kekemeliğe dair son birkaç yılda üretilen sınırlı sayıda podcast içeriklerinin, gelecekte özellikle bu ana temaya dair bilgilere değinerek sayılarının artırılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgiye erişim, kekemelik, kitle iletişim araçları

DKT VE ÖĞRETMENLERİN MORFOLOJİK FARKINDALIK BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Bugse Durmuş¹, Semra Selvi Balo¹, Havva Nur Yırtık², Sacide Ebrar Geçay¹, Batuhan Ökte¹,
Rojda Özalp Bakla³, Burcu Akçay⁴

¹Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

³Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü

⁴Üsküdar Dil, Konuşma ve Danışmanlık Merkezi

Bugse Durmuş / Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi
Bölümü

Özet: Giriş: Dilsel farkındalık becerilerinden biri olan morfolojik farkındalık morfemleri kullanma becerisi olarak tanımlanmakta olup okuryazarlık becerileri ile yakından ilişkilidir. Bu nedenle okul çağı çocukların eğitim ve terapisinden sorumlu meslek gruplarının morfolojik bilgi düzeylerinin yeterli düzeyde olması çocukların dil ve okuryazarlık becerileri için önemlidir. Amaç: Çalışmanın amacı; dil ve konuşma terapistleri, sınıf öğretmenleri ve özel eğitim öğretmenlerinin morfolojik farkındalığa dair özyeterliliğini ve morfolojik farkındalık düzeyini karşılaştırmalı olarak incelemektir. Yöntem: Çalışmaya dil ve konuşma terapisi (n= 86), sınıf öğretmenliği (n= 77) ve özel eğitim öğretmenliği (n= 95) mesleklerinden toplamda 258 katılımcı dahil edilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen, uzman görüşü alınan ve pilot çalışması yapılan bir anket kullanılmıştır. Veriler betimsel karşılaştırmalı analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir. Bulgular: Tüm katılımcı gruplarının morfolojik özyeterlilik düzeyleri ortalamanın üzerinde olup morfolojik farkındalık becerilerine güvendikleri saptanmıştır. Ayrıca bulgular, dil ve konuşma terapistlerinin özel eğitim öğretmenlerine kıyasla morfolojik farkındalık becerilerine anlamlı düzeyde daha çok güvendiklerini göstermiştir (p=.003). Katılımcıların morfolojik farkındalık becerileri morfeim sayma ve cümleleri anlamsız sözcükler ile tamamlama olarak iki ayrı görev düzeyinde incelenmiştir. Bulgular her iki görevde de gruplar arasında anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir. Ayrıca dil ve konuşma terapistlerinin morfolojik farkındalıklarının öğretmen grubundan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür (p<.05). Sonuç: Çalışmadan elde edilen bulgular göz önünde bulundurulduğunda morfolojik farkındalık becerileri düşük olan çocukların değerlendirme ve müdahale sürecinde multidisipliner bir ekip yaklaşımına ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil ve konuşma terapisti, özel eğitim öğretmeni, sınıf öğretmeni, morfolojik farkındalık, öz-yeterlilik

PSİKOJENİK YUTMA GÜÇLÜĞÜ: FAGOFOBİSİ OLAN BİR OLGU

Ebrar GEÇAY¹, Eren BALO¹

¹Anadolu Üniversitesi

Ebrar GEÇAY / Anadolu Üniversitesi

Özet: Fagofobi, yutma fobisi, globus histerikus psikojenik yutmayı tanımlamak için kullanılan terimlerdir. Herhangi bir organik veya yapısal neden olmaksızın görülür. Hastalar genelde öncelikle KBB kliniklerine başvurular. Takılma hissi, yutmayı başlatmada zorluk ve kilo kaybı ilk şikayetleri arasındadır. Hasta öyküsü, fiziksel muayene ve aletsel değerlendirme sonucunda tanısı koyulur. En uygun terapi yöntemi eşzamanlı olarak psikoterapi ve yutma terapisi almasıdır. 31 yaşındaki kadın hasta 25 Aralık 2024 tarihinde Dil ve Konuşma Bozuklukları Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezine (DİLKOM) Psikojenik yutma bozukluğu şikayetiyle başvurmuştur. Yapılan hasta görüşmesinde hasta öyküsü alınmış ve organik, yapısal sebeplere rastlanmamıştır. Vaka aynı zamanda buna yönelik psikoterapi almakta ve diyetisyen ile de düzenli olarak görüşmektedir. Hemşire olarak çalışan bu hasta özellikle son zamanlarda yutma şikayetinin arttığını ve artık yemekhanede veya kalabalık ortamlarda yemek yemekten tamamen kaçındığını bildirmektedir. Özellikle kuşbaşı et, patlamış mısır, badem, ceviz gibi besinleri tek başına tüketememekte, yanında bir içecek ile yiyebilmektedir. Hasta daha önce aynı merkeze 14.12.2018 tarihinde de başvurmuş hasta öyküsü, baş boyun muayenesi ve MBYÇ yapılarak değerlendirilmiştir. Psikojenik disfaji tanısı koyulan hasta 5 seans yutma terapisi almıştır. Burada hem yutma egzersizleri hem de elektroterapi yapılmıştır. Çeşitli sebeplerden terapi sürecine ara veren hasta yakın zamanda tekrar merkeze gelmiştir. Hastanın terapisine yeniden başlanacak ve müdahale bulguları raporlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: disfaji, fagofobi, globus histerikus, psikojenik disfaji

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DKTP

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN OTİZM TERAPİLERİNDE ORTAM VE MATERYAL DÜZENLEMeye DAİR GÖRÜŞLERİ

Helin Ukay¹, Tuba Kılınç¹, Asuman Ateş¹, Fenise Selin Karalı¹

¹Biruni Üniversitesi

Helin Ukay / Biruni Üniversitesi

Özet: Dil ve Konuşma Terapistlerinin Otizm Terapilerinde Ortam ve Materyal Düzenlemeye Dair Görüşleri*
Giriş: Otizm spektrum bozukluğu, doğuştan gelen ve erken çocukluk döneminde fark edilen bir nöro-gelişimsel farklılıktır. Tekrarlayan davranışlar, sınırlı ilgi alanları, iletişimde güçlük gibi belirtilerle kendini gösterir. Terapi esnasında ortam düzenleme ve materyal seçimine ilişkin farklı düzenlemeler yapılabilmektedir. Terapilerde ortam düzenleme danışanın doğal bağlamda kullandığı dilsel ifadelerin spontane bir şekilde gelişimini sağlarken materyal seçimi ise danışana uygun seviye ve hedefler ile terapinin verimliliğine katkı sunar. Vakalarda ortamın düzenlenmesi ve uygun materyal seçimi vakaya en iyi ve etkili şekilde müdahale edebilmek adına önem taşımaktadır. **Amaç:** Bu çalışma Dil ve konuşma terapistlerinin Otizm vakalarında ortam düzenleme ve materyal seçimlerine dair görüşlerini almayı amaçlamaktadır. **Yöntem:** Bu çalışma: / yaş ortalaması 24,8 olan 22-24 yaş aralığındaki 49 DKT'den veri toplanmıştır. Katılımcılar %91,8 oranında kadın olup son eğitim durumlarında %69,4'ü lisans mezunu, %24,5'i yüksek lisans mezunu ve %6,1'i doktora mezunundan oluşmaktadır. Çalışma kapsamında katılımcılara 4 bölümden oluşan bir anket uygulanmış ve son 2 bölümü 5'li Likert ölçeği ile değerlendirilmiştir. **Bulgular:** İncelenen anket sonuçlarına göre diğer vakaların terapilerinin yanı sıra OSB terapilerinde de ortam düzenleme ve materyal seçiminin çok önemli olduğu vurgulanırken genel terapilerde ortamın sessizliğini kontrol etmek %46,9 oranında önemli, terapilerden önce odanın ışıklandırılmasının çok/az olduğunu kontrol edip düzenlemek ise %44,9 oranında önemli bulunmuştur. OSB terapilerinde vakanın cinsiyetine bağlı materyal seçimlerinin öneminde ise %28,6'lık oranla çok önemli bulunduğu, %18,4'lük oranla önemsiz bulunduğu ve %26,5'lik bir oranla daha kararsız tutumlar geliştirdikleri dikkat çekmektedir. **Sonuç:** OSB terapilerinde ortam düzenleme ve materyal seçimlerine önem gösterildiği ortaya koyulmaktadır ve bu alanda daha fazla eğitim ve araştırma yapılması önerilmektedir. **Anahtar Sözcükler:** Otizm, ortam düzenleme, materyal seçimi, dil ve konuşma terapisi

Anahtar Kelimeler: Otizm, ortam düzenleme, materyal seçimi, dil ve konuşma terapisi

YAŞLI YETİŞKİNLERDE YAŞLANAN SES ENDEKSİ İLE AKUSTİK SES KALİTESİ İNDEKSİ'NİN KORELASYONU

Berna Kırımtay¹, Eylül Birkent¹, Mehmet Sürmeli²

¹İstanbul Medipol Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

²Acıbadem Ataşehir Hastanesi / Kulak Burun Boğaz Bölümü

Berna Kırımtay / İstanbul Medipol Üniversitesi / Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Yaşlı yetişkinlerde yapısal değişiklikler ya da farklı ses patolojileri nedeniyle ses şikayetleri olabilmektedir. Yaşlanan Ses Endeksi (AVI-TR), yaşlı yetişkinlerin ses bozukluğunu ve bunun yaşam kalitesine olan etkisini değerlendirdikleri öznel bir ölçektir. Akustik Ses Kalitesi İndeksi (AVQIv2-TR) ise klinisyenlerin hastaların disfoni derecesini değerlendirmede kullandıkları nesnel bir araçtır. Her ikisi de Türkçeye uyarlanmış, geçerli ve güvenilir araçlardır. Çalışmanın amacı, öznel ve nesnel olan bu iki ölçek arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Çalışmaya sesle ilgili şikayetleri olan ve olmayan 60 yaş üzeri toplam 20 kişi katılmıştır. Katılımcılar AVI-TR formunu doldurduktan sonra KBB hekimi tarafından videolaringostroboskopik görüntülemeleri yapılmıştır. Nesnel değerlendirme için uzatılmış /a/ fonasyonu ve “Serüvenim, resimde gördüğünüz doğa harikası, şu dağ köyünde başladı” cümlesi kaydedilerek AVQIv2-TR değeri alınmıştır. Araçlar arasındaki ilişki Pearson ve/veya Spearman korelasyon analizleri kullanılarak hesaplanacaktır. Sonuçlar değerlendirme aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: ses bozukluğu, Akustik ses kalitesi indeksi, yaşlanan ses indeksi

FONOLOJİK TEMELLİ MÜDAHALE YÖNTEMLERİNE GENEL BAKIŞ

Elif Feyzan Çevik¹, Deniz Kazanoğlu¹

¹izmir bakırçay üniversitesi

Elif Feyzan Çevik / izmir bakırçay üniversitesi

Özet: Konuşma sesi bozukluğu (KSB); çocukların anlaşılabilirliğini etkileyen ve yaşa uygun olmayan artikülasyon sorunları ve/veya fonolojik problemler için kullanılan şemsiye bir terimdir. Dil ve konuşma terapistlerinin (DKT) sıklıkla pediatrik grupta karşılaştığı; konuşma anlaşılabilirliğini düşüren ve bir boutuyla fonolojik sistemin etkilenmesiyle hatalı konuşma örüntüleri ile karakterize bir bozukluktur. KSB'ye yönelik farklı müdahale yaklaşımları; motor temelli ve fonolojik temelli yaklaşımlar olarak iki ana başlıkta değerlendirilebilir. Vakaların konuşma seslerindeki hata örüntüsü, bilişsel düzeyleri, anatomik yeterlilikleri gibi faktörlere bağlı olarak tercih edilecek yaklaşım belirlenebilir. Fonolojik bozukluklar ise dil üretiminde öngörülebilir ses hatası kalıplarını kullanma ile karakterize edilir. Minimal karşıtlık, maksimal karşıtlık, çoklu karşıtlık, boş küme (empty set), temel sözcük dağarcığı (core vocabulary) ve döngüsel yaklaşım (cycles approach) fonolojik temelli yaklaşımlardandır. Amaç Bu derleme çalışmasının amacı, konuşma sesi bozukluğu olan çocuklarda fonolojik temelli müdahale yöntemlerine yönelik araştırmaları yöntemsel açıdan değerlendirmek ve uluslararası ve ulusal literatürde konuşma sesi bozukluğu olan vakalarda fonolojik temelli müdahalelerinin kullanımını tartışmak hedeflenmektedir. Yöntem Bu çalışma, mevcut literatürdeki fonolojik temelli müdahale yöntemlerini içeren bilimsel makaleler ve araştırmaların sistematik bir incelemesi şeklinde tasarlanmıştır. Literatür taraması, uluslararası ve ulusal veri tabanlarında (PubMed, Google Scholar, TR Dizin vb.) gerçekleştirilecektir. İncelemeye dahil edilen çalışmaların katılımcı özellikleri, kullanılan müdahale yöntemleri, etkililik ve genellenebilirlik sonuçları karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir. Bulgular Veri toplama süreci devam etmektedir. Sonuç Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: konuşma sesi bozuklukları, fonoloji temelli müdahale yöntemleri, fonolojik süreçler, sistematik derleme

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

SİGARA VE REFLÜ ŞİDDETİNİN SES YORGUNLUĞUNA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

İlayda Kınca¹, Furkan Ali Irklı², Elçin Tadıhan Özkan¹

¹Anadolu Üniversitesi

²Bursa Şehir Hastanesi

İlayda Kınca / Anadolu Üniversitesi

Özet: Giriş: Disfoni gelişmeden önce ses yorgunluğuna müdahale etmek daha ekonomik ve etkili bir yaklaşım olabilir. Bu nedenle, sigara kullanımı ve reflü şiddeti gibi çeşitli faktörlerin ses yorgunluğuna etkisinin belirlenmesi ve erken müdahale edilmesi klinik açıdan önem taşımaktadır. Amaç: Sigara kullanmanın ve reflü şiddetinin bireylerin ses yorgunluğuna etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Yöntem: Örneklem 134 yetişkin bireydir. Katılımcıların hiçbirisi işitme kaybı, disfoni veya solunum yolu enfeksiyonu tanısı almamıştır. Hiçbir katılımcı elektronik sigara kullanmamaktadır. 1 seneden fazla sigara kullanan bireyler sigara kullanan gruba (SKG) ve 1 seneden fazla sigara kullanmayan bireyler sigara kullanmayan gruba (SKmG) atanmıştır. Bütün katılımcılara demografik bilgi formu, Reflü Semptom İndeksi (RSİ) ve Ses Yorgunluğu Ölçeği (SYÖ) uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık değeri 0,05 alınmıştır. Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 31,63'tür. SKG ve SKmG arasında RSİ ve yaş değişkenleri için anlamlı bir farklılık bulunmamıştır; günlük sigara içme miktarı ile RSİ arasında anlamlı bir korelasyon bulunmamıştır ($p>0,05$). Kovaryant değişkenin reflü şiddeti olarak belirlendiği ANCOVA sonucunda SKG'nin SYÖ Faktör 1 ($p=0,009$) ve SYÖ toplam puanları ($p=0,0015$) SKmG'ye göre anlamlı düzeyde daha düşük bulunmuştur. Günlük sigara içme miktarının kovaryant olduğu bir modelde RSİ puanları kovaryans analizi ön şartlarını sağlamadığı için ANCOVA yapılamadı. RSİ ile SYÖ Faktör 1 ($r=0,57$) ve SYÖ ($r=0,602$) toplam puanları arasında anlamlı korelasyon bulunmuştur ($p<0,001$). Günlük sigara içme miktarı ile RSİ puanlarının SYÖ faktör 1 puanlarına ortak etkisini incelemek için kurulan çoklu lineer regresyon modeline göre iki değişkenin artışı SYÖ Faktör 1 skorlarını anlamlı düzeyde arttırmaktadır ($r^2=0,38$). Sonuç: Sigara içme ve reflü şiddeti ses yorgunluğunu ve buna bağlı şekilde ses sağlığını etkileyen faktörler arasında bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ses yorgunluğu, reflü, sigara, ses bozuklukları

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

PRESBİFONİYE YÖNELİK BİLGİ DÜZEYİ VE MÜDAHALE YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

Buket Ayça Sözüçök¹, Ece Su Esirgemez¹, Ayşegül Kaplan¹, Kağan Şahin¹

¹İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Buket Ayça Sözüçök / İzmir Tınaztepe Üniversitesi

Özet: Presbifoni yaşlılıkla birlikte ortaya çıkan ses bozukluğu olarak adlandırılmaktadır. Yaşlılarda görülen ses bozukluğu fizyolojik etkilerin yanı sıra sosyal olarak da olumsuz etkilere neden olmaktadır. Sosyal yaşamda konuşma gerektiren aktivitelere sınırlı katılım, gürültülü ortamlarda konuşmaktan kaçınma ve konuşma ile yetersiz iletişim kurma gibi olumsuz etkiler gözlenmektedir. Dolayısıyla presbifoninin tedavi edilmesi oldukça önemlidir. Presbifoninin tedavi sürecinde dil ve konuşma terapistleri ve kulak burun boğaz hekimleri ekip içerisinde çalışmakta olup, müdahale yaklaşımlarının ve bilgi düzeylerinin ortaya konulması bu aşamada kritik öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı da dil ve konuşma terapistleri ve kulak burun boğaz hekimlerinin presbifoniye yönelik bilgi düzeyi ve müdahale yaklaşımlarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda presbifoniye yönelik bilgi düzeyi ve müdahale yaklaşımlarını değerlendiren anket uygulanacaktır. Anket, presbifonide literatür taraması yapılarak oluşturulmuş olup, ses bozukluğu alanında en az 10 yıllık deneyimi olan üç akademisyen tarafından uzman görüşü ile düzenlenmiştir. Ankette kişisel bilgiler, presbifoniye yönelik bilgi düzeyi ve müdahale yaklaşımlarından oluşan 3 bölüm yer almaktadır. Kişisel bilgiler bölümünde meslek, deneyim yılı, çalışma yeri, ses bozukluğu üzerine çalışma bilgileri yer almaktadır. Presbifoniye yönelik bilgi düzeyi bölümünde 14 madde yer almaktadır ve doğru veya yanlış yanıtı işaretlenmesi beklenmektedir. Müdahale yaklaşımı bölümün ise cerrahi ve davranışsal müdahale yöntemleri verilmiş olup kullanılan yöntemlerin seçilmesi beklenmektedir. İzmir Tınaztepe Üniversitesi Müdahalesiz Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan izin alınarak çalışmaya başlanmıştır. Bu çalışmaya 100 katılımcı dahil edilmiştir. 50 katılımcı dil ve konuşma terapistlerinden oluşurken diğer 50 katılımcı kulak burun boğaz hekimlerinden oluşmaktadır. Veriler özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, devlet hastaneleri, özel klinikler ve özel hastanelerde toplanmıştır. Elde edilen veriler, katılımcıların demografik özelliklerini, bilgi düzeylerini ve müdahale yaklaşımlarını betimsel olarak belirtmek için frekans ve yüzde dağılımları sunulmuştur. Meslek grupları arasında müdahale yaklaşımlarının karşılaştırılmasında verilen normal dağılmaması nedeniyle mann whitney-u testi kullanılmıştır. Mesleki deneyim ve çalışma yerlerinin presbifoniye yönelik bilgi düzeyi arasındaki ilişki verilen normal dağılmaması nedeniyle spearman korelasyon testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular kongrede ayrıntılı olarak tartışılacaktır. Bu çalışma presbifoniye yönelik bilgi düzeyini ve müdahale yaklaşımlarını inceleyen ilk çalışma olma özelliğini taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: presbifoni, yaşlanan ses, Dil ve konuşma terapisti, kulak burun boğaz hekimi

XII. Uluslararası Katılımlı
**Dil ve Konuşma
Bozuklukları
kongresi**

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

BİLİNGUAL BİREYLERDE DİL VE KONUŞMA TERAPİSİ: KÜLTÜREL&DİLSEL FARKLILIKLARININ TERAPİ SÜRECİNE ETKİSİ

Öznur AKYIL¹, Ayşe Umay YILMAZ¹, Yağmur KABUKÇU¹, Hazel Zeynep KURADA¹

¹Ankara Medipol Üniversitesi

Öznur AKYIL / Ankara Medipol Üniversitesi

Özet: GİRİŞ Küreselleşme ve göç hareketleri, çok dilliliği artırarak dil ve konuşma terapisi süreçlerini etkilemektedir. Çok dilli bireylerde dil edinimi, dil kaymaları ve kültürel faktörler nedeniyle tek dilli bireylerden farklılık göstermektedir. Bu çalışma, çok dilliliğin terapi süreçlerine etkisini inceleyerek, kültürel ve dilsel faktörlerin müdahale yöntemlerine katkısını değerlendirmektedir. AMAÇ Bu çalışmanın amacı, çok dilli bireylerde dil ve konuşma terapisi süreçlerine etki eden kültürel ve dilsel faktörleri incelemektir. Ayrıca, bu faktörlerin terapötik müdahalelere etkisini değerlendirerek, etkinliği artırmaya yönelik öneriler sunmak hedeflenmektedir. YÖNTEM Bu çalışmada geleneksel derleme yöntemi benimsenmiştir. Bu doğrultuda, çok dilli bireylere yönelik bireysel ve kültürel farklılıkların terapi süreci ve müdahale yöntemlerine etkisi detaylı bir şekilde ele alınmıştır. BULGULAR Çalışma sonucunda, çok dilli bireylerin terapi süreçlerinde yaşadığı dil kaymaları, kod değiştirme ve dilsel karışmalar gibi durumların terapi yöntemlerini etkilediğini göstermektedir. Dil ve konuşma terapistlerinin iki dilliliğe yönelik bilgi düzeyleri, bireyin anadil gelişimi ve ikinci dil edinimiyle ilgili kararları terapi sürecini etkileyebilmekle beraber kültürel faktörlerin de terapi sürecine doğrudan etki ettiği bulunmuştur. Dil ve konuşma terapistlerinin bireyin sosyal bağlamını ve kültürel geçmişini dikkate alarak terapi planlaması yapmasının müdahale süreçlerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür. SONUÇ Dil ve konuşma terapisi süreçlerinde kültürel duyarlılığın artırılması ve bilingual bireyler için özel olarak planlanan müdahale programlarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Terapistlerin iki dillilik konusunda yeterli bilgiye sahip olması, bireyin dilsel ve kültürel ihtiyaçlarına uygun müdahaleler yapmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda, dil terapisi uygulamalarında bireye özgü yaklaşımlar benimsenmeli ve kültürel çeşitlilik göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İki dillilik, terapötik kullanımlar, kültürel çeşitlilik, bireysel farklılıklar

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

İNSTAGRAMDA SES BOZUKLUĞU: SES BOZUKLUĞU İLE İLİŞKİLİ İNSTAGRAM POSTLARININ ODAK NOKTASI NEDİR?

Ayşe İlayda MUTLU¹, Fatmanur KÖKLÜ ŞİMŞEK¹, Melek Nur UYGUN¹

¹Lokman Hekim Üniversitesi

Fatmanur KÖKLÜ ŞİMŞEK / Lokman Hekim Üniversitesi

Özet: Instagramda ses bozukluğu: ses bozukluğu ile ilişkili instagram postlarının odak noktası nedir? Amaç: Instagram, sağlıkla ilgili bilgilerin sıkça paylaşıldığı popüler bir platformdur. Ses bozukluklarına yönelik içeriklerin platformda nasıl sunulduğu, hangi tür paylaşımların daha fazla etkileşim aldığı ve bu içeriklerin kimler tarafından oluşturulduğu önemli bir araştırma konusudur. Bu çalışma, Instagram’da ses bozukluğu ile ilgili yapılan paylaşımları içerikleri açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Method: Bu çalışmada Mart 2023 ile Ocak 2024 tarihleri arasında #sesbozukluğu etiketi içeren etkileşimli instagram gönderileri ve bu gönderiler ile ilgili içerikler analiz edilerek incelenmiştir. Bulgular: Belirtilen tarihler arasında toplamda 1000 ses bozukluğu ile ilgili Instagram gönderisi çıkarılmış ve sonra gönderiler etkileşim puanlarına ((Etkileşim Puanı = 2xYorum Sayısı + Beğeni Sayısı) göre sıralanmıştır. En az 50 etkileşim puanına ve en az 5 yoruma sahip olanlar analiz için seçilmiştir. Toplamda, bu kriterleri karşılayan 127 Instagram gönderisi tespit edilmiştir. Bir sonraki adımda, alakasız içerik olarak etiketlenen 85 gönderi analizden çıkarılmıştır. Sonuç olarak, 42 gönderi incelemiştir. Bu gönderiler etkileşim skoru, yorum sayısı ve beğeni sayılarının ortalamaları sırası ile 218; 6,5; 178’dir. Ayrıca gönderilerin %85,7’si yazı; %30,9’u video, %35,7’si resim içeriklerinde paylaşılmış ve yüksek etkişim alan paylaşımların gönderi bicinin video içerikler olduğu tespit edilmiştir. Paylaşımların çoğunluğu dil ve konuşma terapistlerine (%57,1) aittir. Ancak yüksek etkileşim puanına sahip hiçbir gönderi Dil ve konuşma terapisti veya ulusal bir derneğe ait değildir. Sonuç: Instagram, ses bozukluğu olan bireylerin terapi ile ilgili farkındalığı arttırmanın bir aracı olabilir ancak, bireylerin kanıta dayanmayan terapilerin teşvik edilmesi endişelere yol açmaktadır. Bu çalışma, sosyal medya platformlarında sunulan sağlıkla ilgili bilgilerin eleştirel bir şekilde değerlendirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Sosyal medyada bilgi arayan ses bozukluğu şikâyeti olan bireylere güvenilir bilgi sağlamak için, özellikle, Ulusal konuşma, ses bozuklukları ile ilişkili derneklerin ve dil ve konuşma terapistlerinin ses bozuklukları ilgili kanıta dayalı bilgilerin teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal media, instagram, ses bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

LAMB-SHAFFER SENDROMUNDA DİL VE KONUŞMA ÖZELLİKLERİ

Rumeysa Gülşah ÖZER¹, Eren BALO²

¹Binbir Hayat Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Üsküdar/İstanbul, Türkiye

²Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,
Eskişehir, Türkiye

Rumeysa Gülşah ÖZER / Binbir Hayat Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi,
Üsküdar/İstanbul, Türkiye

Özet: Giriş: Lamb-Shaffer sendromu (LSS; OMIM #616803; ORPHA #313892), insan gelişimini çeşitli yönleriyle etkileyen nadir bir genetik hastalıktır ve özellikle sinir sistemi gelişiminde sorunlara neden olduğu bilinmektedir. Bu sendrom, moleküler düzeyde beyin gelişiminde kritik öneme sahip bir transkripsiyon faktörünü kodlayan SOX5 genindeki varyantlardan kaynaklanır. Amaç: Bu bildiri, Türkiye’de tanılanan dördüncü Lamb-Shaffer sendromlu olgunun dil ve konuşma özelliklerini tanıtmayı ve değerlendirme bulgularını paylaşmayı amaçlamaktadır. Yöntem: Çalışmada 36 aylıkken LSS tanısı almış olgunun dil becerileri standart testler kullanılarak betimlenmiştir. Şu anda 11;11 yaşında olan erkek olgu, araştırmacı DKT tarafından AGTE, TEDİL, TİFALDİ ve EGE-SD uygulanarak değerlendirilmiştir. Oral-motor değerlendirmeye ek olarak OSU hesaplanmıştır. Tıbbi değerlendirmesi Tıbbi Genetik Anabilim Dalında yapılmıştır. Bulgular: Olgunun Lamb-Shaffer sendromuna bağlı klinik özellikleri arasında gecikmiş dil ve konuşma gelişimi, mental retardasyon, dikkat eksikliği, otizm spektrum bozukluğu, görme problemleri ve nöbetler yer almaktadır. Ayrıca olguda belirgin yüz dimorfizmleri (geniş ağız, dolgun dudaklar, küçük çene, geniş burun köprüsü, kulak anormallikleri ve gözlerde enoftalmi gibi fiziksel özellikler) gözlemlenmiştir. TEDİL Alıcı Dil Alt Testi Standart Puanı 93 ve yüzdelik dilimi %32’dir. TEDİL İfade Edici Dil Alt Testi Standart Puanı 86 ve yüzdelik dilimi %17’dir. TİFALDİ Alıcı Dil Eşdeğer Yaş 6;2, İfade Edici Dil Eşdeğer Yaş ise 4;2’dir. Standart değerlendirme testi sonuçları Lamb-Shaffer sendromunda alıcı ve ifade edici dil becerisi arasında belirgin fark olduğunu göstermektedir. Olgunun OSU’su 2,34 olarak bulunmuştur ve Brown (1973)’ün evrelerinde II. evreye karşılık gelmektedir. Sonuç: Yapılan tüm standart ve informal değerlendirmeler sonucu olgunun oral yapı ve fonksiyonlarında, gelişimin tüm alanlarında, dilin tüm bileşenlerinde ve konuşma becerilerinde önemli eksikliklerin mevcut olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: lamb shaffer sendromu, SOX5 mutasyonu, Dil özellikleri, nöro-gelişimsel bozukluklar, nadir genetik hastalıklar

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

DİL VE KONUŞMA TERAPİSİNDE SÜPERVİZYON UYGULAMALARINA ÖĞRENCİ VE KLİNİK UZMAN GÖZÜYLE BİR BAKIŞ

Berke ALTINGÜN¹, Dilber KAÇAR KÜTÜKÇÜ²

¹Özel Yüzyıl Mavi Düş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

²Biruni Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü (İngilizce)

Berke ALTINGÜN / Özel Yüzyıl Mavi Düş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

Özet: Giriş: Dil ve konuşma terapistleri, insan iletişimi ve dil-konuşma bozukluklarının önlenmesi, değerlendirilmesi ve terapisinden sorumlu profesyonellerdir. Bu alanda eğitim alan öğrenciler, klinik uygulamalar sırasında süpervizyon desteği alarak vaka yönetimi, değerlendirme ve terapi hedeflerini belirleme gibi konularda mesleki becerilerini geliştirmektedir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, dil ve konuşma terapisti son sınıf öğrencilerinin süpervizyon gereksinimlerini belirlemek, süpervizyon sürecinin geliştirilmesine yönelik önerileri öğrenmek ve süpervizörlerin bu süreçteki deneyimlerini değerlendirmektir. Yöntem: Araştırma, Biruni Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü'nde klinik uygulama dersi alan 21 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrenciler, sekiz hafta boyunca Google Form üzerinden vaka bilgilerini ve süpervizyon gereksinimlerini paylaşmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Ayrıca, 5 farklı üniversiteden 8 süpervizörle yapılan görüşmelerle süpervizyon sürecine ilişkin deneyimler ve öneriler toplanmıştır. Bulgular: Toplamda 46 vaka için 114 süpervizyon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler en çok terapi planlaması, seans yönetimi ve hedef belirleme konularında destek talep etmiştir. Görüşmelerde, 4-4;11 yaş aralığındaki vakalar için süpervizyon talebinin yoğun olduğu, en sık görülen vaka türlerinin gelişimsel dil bozukluğu, konuşma sesi bozukluğu ve otizm olduğu belirlenmiştir. Süpervizörler, öğrencilerin özellikle küçük yaş grupları ve davranış problemleri olan vakalarda zorlandığını ifade etmiştir. Süpervizör görüşmeleri, öğrencilerin bireyselleştirilmiş terapi planları oluşturma, materyal seçimi ve vaka yönetimi becerilerinde dönem sonunda belirgin bir gelişim gösterdiğini ortaya koymuştur. Süpervizörler, düzenli geri bildirim ve yapılandırılmış süpervizyonun öğrencilerin mesleki yeterliliklerini artırmada kritik bir rol oynadığını vurgulamıştır. Sonuç: Süpervizyon, dil ve konuşma terapisti öğrencilerinin mesleki gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Yapılandırılmış süpervizyon desteği, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: klinik eğitim, mesleki gelişim, süpervizyon desteği, süpervizyon, Dil ve konuşma terapisti

AYNI DİL FARKLI AKSAN: YABANCI AKSAN SENDROMUNU NE KADAR TANIYORUZ?

Dilek Eroğlu Uzun¹, Öznur Çiftçi¹, Yaren Gök¹

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi / Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü

Dilek Eroğlu Uzun / Sağlık Bilimleri Üniversitesi / Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi / Dil
ve Konuşma Terapisi Bölümü

Özet: Yabancı Aksan Sendromu (YAS), genellikle nörolojik nedenlere bağlı gelişen nadir bir motor konuşma bozukluğudur. Bu bozuklukta bireyin konuşması aynı anadili konuşan dinleyiciler tarafından farklı bir aksanla algılanır. Son yıllarda yapılan çalışmalar YAS'ın nörojenik, psikojenik, gelişimsel ve karma alt türleri olduğunu göstermektedir. YAS, inme, beyin kanaması, travmatik beyin hasarı gibi nörolojik; kaygı, travma sonrası stres bozukluğu gibi psikojenik faktörlerden kaynaklanabilmektedir. En yaygın nedeni inmedir ancak kafa travmaları, beyin tümörleri, multipl skleroz, nörodejeneratif bozukluklar ve psikojenik bozukluklar da ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu bireylerde meydana gelen aksan farklılaşması disprozodi olarak adlandırılan perde, ritim ve vurgu değişikliklerinden kaynaklanabilmektedir. YAS'ın evrensel tanı kriterleri şunlardır: Bireyin aksanı çevresi ve araştırmacılar tarafından farklı olarak değerlendirilmelidir; merkezi sinir sistemi hasarına bağlı olmalıdır; bireyin geçmişinde yabancı bir dil konuştuğuna dair kanıt bulunmamalıdır. YAS'ta meydana gelen bozukluklar genel olarak ses değişiklikleri, vurgu düzensizlikleri ve konuşma temposundaki farklılıklar ile karakterizedir. Bu geleneksel derleme çalışmasının amacı literatürdeki yabancı aksan sendromu ile ilgili araştırmaların incelenmesi sonucunda sendromun ortaya çıkış mekanizmalarını, klinik belirtilerini ve tanısal süreçlerini ortaya çıkarmaktır. Bu doğrultuda PubMed ve Scholar gibi veritabanlarında 2015-2025 yılları arasında yapılmış olan ve yabancı aksan sendromunu içeren çalışmalar incelenmiştir. Alanyazın taraması, YAS ile ilgili Türkçe çalışmaların sınırlı olduğunu göstermiştir. Bu çalışmada son 10 yılda yapılmış olan YAS çalışmaları incelenerek klinik belirtiler ve tanısal süreçler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Edinilmiş dil bozuklukları, inme, travmatik beyin hasarı, yabancı aksan sendromu, motor konuşma bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

GDK TANILI VAKADA KOMBİNE DİL MÜDAHALESİ

Sümeyye ARUCAN¹, Berfin Zelal BAKİ¹, Yüsrâ ARACI¹, Nazmiye ATİLA ÇAĞLAR¹

¹Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Sümeyye ARUCAN / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet: Giriş: Dil edinim sürecinde sözel olmayan iletişim becerileri ve alıcı dil becerileri tipik gelişim gösteren akranlarıyla benzer ilerlemesine rağmen, ifade edici dil becerilerinde zayıflık olan çocuklar gecikmiş dil-konuşma(GDK) şeklinde tanılanmaktadır. GDK'lı çocuklara uygulanan Odaklanmış Uyarım yaklaşımında, çocuğun doğal iletişimsel bağlamlar içinde belirli dilsel biçimlere yoğun bir şekilde maruz kalması sağlanırken, Etkileşimli Kitap Okuma(EKO) yöntemiyle, yetişkin ile çocuğun etkileşimli kitap okudukları esnada çocuğun sözcük bilgisinin, sözel dil becerilerinin ve erken okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Amaç: Bu çalışmanın amacı, GDK tanılı bir çocuğa uygulanan kombine Odaklanmış Uyarım ve EKO müdahalesinin etkililiğini araştırmaktır. Gereç ve Yöntem: Bu çalışmada, 3 yaş 3 aylık erkek çocuğun değerlendirmesi, aileden alınan bilgiler, klinik gözlem, Türkçe Erken Dil Gelişim Testi(TEDİL), Dil Gelişim Tarama Envanteri(DİLTAR) ve informal gözlem ile yapılmıştır. Değerlendirme sonrasında, vakanın dil gelişim düzeyi ve bireysel özellikleri göz önünde bulundurularak Odaklanmış Uyarım ve EKO yöntemleri doğrultusunda terapi planlanmıştır. Müdahale, haftada bir 40 dakika 8 seans Odaklanmış Uyarım ve sonrasında 6 seans haftada bir 40 dakikalık Odaklanmış Uyarım+EKO uygulaması olmak üzere 14 seanstan oluşmaktadır. Bulgular: Danışan ilk değerlendirmede tek sözcük düzeyinde iletişim kurarken, müdahale sonrası alıcı ve ifade edici sözcük dağarcığı genişlemiş, morfosentaktik yapıları gelişmiş ve 3-4 sözcüklü ifadeler kullanmaya başlamıştır. Ayrıca, TEDİL'in alıcı dil standart puanı 100'den 106'ya; ifade edici dil standart puanı 82'den 103'e yükselmiştir. Ebeveynler, müdahale sonrası vakanın iletişimsel katılım becerilerinin iyileştiğini bildirmiştir. Sonuç: Bu çalışma, Türkçe konuşan GDK'lı bir çocukta kombine Odaklanmış Uyarım ve EKO yöntemlerinin olumlu etkisine ilişkin veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: odaklanmış uyarım(focused stimulation), gecikmiş dil-konuşma(speech-language delay), Etkileşimli kitap okuma(dialogic reading)

ÇOCUKLUK ÇAĞI APRAKSİSİNDE DÖNGÜSEL YAKLAŞIMIN ETKİLİLİĞİ: OLGU SUNUMU

Zeynep Tengir¹, Ahmet Can Ekinci¹, Müzeyyen Karaman², Müge Müzeyyen Çiyiltepe²

¹Tarsus Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi Anabilim Dalı

²Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü

Zeynep Tengir / Tarsus Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Dil ve Konuşma Terapisi
Anabilim Dalı

Özet: Giriş: Çocukluk Çağı Konuşma Apraksisi (ÇÇKA), çocukların konuşma için gerekli motor hareketleri planlama ve koordine etme becerisinde yetersizlik ile karakterize edilen nörolojik bir konuşma bozukluğudur. Bu bozukluk, tutarsız sesletim hataları, arama davranışları ve ünlü inkoordinasyonları ile ayırt edilmektedir. Amaç: Bu çalışmanın amacı, konuşma apraksisi semptomları gösteren bir pediatrik olguda Döngüsel Yaklaşım Terapisi'nin etkililiğini değerlendirmektir. Yöntem: Çalışma, Tarsus Üniversitesi Dil ve Konuşma Terapisi Laboratuvarı'nda yürütülmüş. Değerlendirmede Ankara Artikülasyon Testi (AAT), Anlamsız Sözcük Tekrar Testi, Türkçe Erken Dil Gelişim Testi (TEDİL) ve bilişsel değerlendirme testleri uygulanmıştır. Tutarsız ünlü ve ünsüz üretimi görülen olguda terapide Döngüsel Yaklaşım (Cycles) kullanılmıştır. Terapi kapsamında ses grupları üretim yerlerine göre sıralanmış ve her grup, 45 dakikalık seanslarla çalışılmıştır. Olgu, hedef sesi %80 doğrulukla ürettiğinde bir sonraki ses grubuna geçmiştir. Bulgular: Terapiler sonunda yapılan AAT değerlendirmesinde, tutarsız sesletim hatalarında belirgin azalma, patlamalı, sürtünmeli gibi farklı ses gruplarında spontane konuşma sırasında doğru üretim, fonemik envanterde hızlı gelişme görülmüştür. Sonuç: Döngüsel Yaklaşım Terapisi, konuşma apraksisi semptomları gösteren pediatrik olgularda etkili ve hızlı sonuç veren bir müdahale yöntemi olarak ortaya çıkmıştır. Bulgular, yaklaşımın konuşma becerileri ve anlaşılabilirliği geliştirmek için seanslarda uygulanabilirliğini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: konuşma apraksisi, konuşma sesi bozuklukları, Artikülasyon, döngüsel yaklaşım, fonoloji

TÜRKİYE'DEKİ 18-30 YAŞ ARASI POPÜLASYONUN SES SAĞLIĞI ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Melis Buse Arslan¹, Ayşe Nur Koçak¹, Beyzanur Çelik¹, Helen Yağcı¹, Zehra Çeliktenyıldız¹,
Şefika Gizem Bakikol¹

¹İstanbul Atlas Üniversitesi

Helen Yağcı / İstanbul Atlas Üniversitesi

Özet: Bir bireyin kişisel, sosyal ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamak için sesini kolaylıkla üretme kapasitesine sahip olması, ses açısından sağlıklı kabul edilir. Ses hijyeni, dil ve konuşma terapistleri tarafından kullanılan ve sağlıklı sesle ilgili davranışların tüm alanlarını kapsayan destekleyici ve kapsamlı bir yaklaşım aracıdır. Bu araştırmanın amacı, 18-30 yaş arasındaki bireylerin ses alışkanlıklarını belirlemek ve ses sağlığını olumsuz etkileyebilecek alışkanlıklar ve risk faktörleri hakkında farkındalık oluşturulmasıdır. Araştırma, İstanbul Atlas Üniversitesi, Dil Konuşma Terapisi Laboratuvarı'nda 05.01.2025-05.02.2025 tarihinde yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 18-30 yaş arasındaki sağlıklı kişilerden oluşan 300 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem seçim yöntemi, kartopu örneklemdir. Araştırma için örneklem grubundan alınan veriler, yüz yüze görüşme esnasında anket aracılığı ile toplanmıştır. Bu anket bu alanda çalışan iki uzman dil ve konuşma terapisti tarafından geliştirilmiş ve sonrasında uzman görüşüyle onayı alınmış bir "Ses Hijyeni Anketi"dir. Katılımcılardan toplanan veriler analiz edilerek sonuçlar belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: ses sağlığı, ses, ses hijyeni

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

ÇOCUK VE ERGEN PSİKİYATRLARININ ADİS'E DAİR TUTUM VE BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ

Nazlı Nur Kurt¹, Sema Acar-Ünalgan¹

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü,
İzmir

²Nörobilim ve Nöroteknoloji Mükemmeliyet Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi
(NÖROM), Ankara

³Ankara Üniversitesi Beyin Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (AÜBAUM),
Ankara

Nazlı Nur Kurt / İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma
Terapisi Bölümü, İzmir

Özet: Giriş: Alternatif ve destekleyici iletişim sistemleri (ADİS), iletişimsel güçlükler yaşayan bireylerin işaret dili, semboller, yazı dili ve ileri teknolojik özellikteki iletişim araçlarıyla kendilerini ifade edebilmelerini sağlayan sistemlerdir. Özel gereksinimli bireylerle çalışan multidisipliner ekiplerin ADİS'e dair tutumları ve bilgi seviyeleri, bu bireylerin alternatif iletişim sistemlerine ulaşmasında ve kullanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Çocuk ve ergen psikiyatrları da bu multidisipliner ekibin bir parçasıdır. Amaç: Çalışmamızın amacı çocuk ve ergen psikiyatrlarının alternatif iletişim sistemlerine ilişkin tutum ve bilgi düzeylerinin incelenmesidir. Yöntem: Araştırmamız, betimleyici araştırma desenine göre yürütülmüş, çalışma grubunu çocuk ve ergen psikiyatrları oluşturmuştur. Veriler Google Forms üzerinden katılımcıların ADİS'e dair tutum ve bilgi düzeylerini ölçen 34 soruluk bir anket üzerinden toplanmıştır. Çalışmaya 19 katılımcı (Erkek:3, Kadın:16) (yaş ort:32,4) katılmıştır. Bulgular: Katılımcılar; yetersizlik düzeyine bakılmaksızın tüm hastaların daha etkili bir şekilde iletişim kurmayı öğrenme potansiyeline sahip olduğunu (%63,2) ve ağır yetersizliği olan hastaların iletişim becerileri üzerine çalışılmasının terapi ve tedavi sürecinin kritik bir parçası olduğunu (%94,7) belirtmişlerdir. Katılımcılar; diğer uzmanların ve ebeveynlerin ADİS kullanımına dair desteğinin bulunmaması durumlarında ADİS kullanımının sağlanmasının başarısız olacağını düşünmekte ve zaman yetersizliğinin doktorların ebeveynlere ve diğer uzmanlara ADİS'i önermemelerinin ve kullanmaları için fırsat sunmamalarının önemli bir sebebi olduğunu düşünmektedirler (%84,2). Katılımcılar ADİS' e dair bilgi sahibi olduklarını (%57,9) ancak bilgi düzeylerinin kısıtlı olduğunu (%57,9) belirtmişlerdir. Sonuç: Çocuk ve ergen psikiyatrları ADİS kullanımının özel gereksinimli bireylerde kullanılması gerektiğini düşünmekte ancak diğer uzmanların ve ebeveynlerin desteğinin bulunmaması ve zaman yetersizliğinin olmasından dolayı doktorların ADİS'i diğer uzman ve ebeveynlere kullanmaları için fırsat sunmadıkları düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif ve destekleyici iletişim sistemleri (ADİS), çocuk psikiyatrları, tutum, bilgi düzeyi

DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNDE SES HİJYENİ

Sena Türkoğlu¹, Şevval Müftüoğlu¹, Ayça Dilara Hacınoğmanoğlu¹, Miray Dicle¹, Derya Çavdar¹

¹Biruni Üniversitesi

Sena Türkoğlu / Biruni Üniversitesi

Özet: Giriş: Ses, iletişimin temel unsurudur ve mesleki bağlamda sağlıklı kullanımı önemlidir. Dil ve Konuşma Terapistleri, seslerini yoğun kullandıklarından, zamanla ses sağlıklarında olumsuzluklar yaşayabilirler. Ses hijyeni, sesin korunması için benimsenen önlemlerdir. Ancak, ses sağlığının korunması için geleneksel yaklaşımlar yeterli olmayıp, mesleki süreçlerde daha bilinçli ve dengeli bir kullanım için teknolojiye yönelme gerekmektedir. Amaç: Bu çalışma, dil ve konuşma terapistlerinin ses hijyeni farkındalığını incelemeyi amaçlamaktadır. Katılımcıların ses kullanım alışkanlıkları, ses hijyeni önlemleri ve mesleki deneyimin farkındalık üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Yöntem: Araştırmacılar tarafından 80 katılımcıdan anket yoluyla veri toplanmıştır. Katılımcıların demografik bilgileri, ses hijyeni farkındalığı, Ses Yorgunluğu Ölçeği, Sesle İlgili Yaşam Kalitesi Ölçeği (SİYKÖ) ve Ses Handikap Endeksi (SHE) ölçülmüştür. Katılımcılar, en az lisans derecesine sahip ve en az bir yıl mesleki deneyimi olan aktif dil ve konuşma terapistleridir. Bulgular : Araştırmada, Dil ve Konuşma Terapistlerinin ses hijyeni farkındalığı incelenmiştir. Ses Handikap Endeksi ile farkındalık arasında negatif ancak anlamlı olmayan bir ilişki bulunurken ($p = 0.101$), Sesle İlgili Yaşam Kalitesi Ölçeği ile farkındalık arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p = 0.047$). Eğitim düzeyi ile farkındalık arasında anlamlı bir fark görülmemiştir ($p > 0.05$). Cinsiyet analizlerinde, kadın terapistlerin farkındalık düzeyi erkeklerden anlamlı derecede yüksek çıkmıştır ($p < 0.05$), özellikle Madde 16'da belirgin bir fark bulunmuştur ($p = 0.007$). Sonuç: Çalışma, ses hijyeni farkındalığının yaşam kalitesine bağlı olduğunu, ancak ses handikap düzeyindeki artışla azaldığını göstermiştir. Kadın terapistlerin farkındalığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Terapistlerin ses hijyeni bilincini artırmak, teknolojik ses koruma yaklaşımlarını mesleki uygulamalara entegre etmek ve ses sağlığını öncelikli kılan yöntemleri teşvik etmek önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ses Hijyeni, Ses Sağlığı, Voice Hygiene, Voice Health

ÇOCUKLARDA DİL VE KISA SÜRELİ BELLEK İLİŞKİSİ

Gökçe Delice¹, Nazlı Şimşek¹, Nesibe Nihal Erkol¹, Veysel Kaan Batı¹, Zeynel Yağız Eryakıcı¹, Yeşim Topuz¹, Medine Dudu¹, Nazmiye Evra Günhan Şenol¹, Saime Seyhun Topbaş¹, Talat Bulut¹

¹İstanbul Medipol Üniversitesi

Gökçe Delice / İstanbul Medipol Üniversitesi

Özet: Giriş Kısa süreli bellek, sınırlı miktarda bilgiyi birkaç saniye tutan geçici bir depolama alanıdır. Kısa süreli belleğin çocuklarda dil becerileri ve dil bozuklukları ile ilişkili olduğuna dair bulgular literatürde rapor edilmiştir. Amaç Bu çalışmada çocuklarda kısa süreli bellek ve işleyen bellek ile dil becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Gereç ve Yöntemler Araştırmaya yaşları 6 ila 9 arasında toplam 192 çocuk dahil edilmiştir. Katılımcılara kısa süreli belleği ölçümleyen ileri rakam genişliği testi ve işleyen belleği ölçümleyen geri rakam genişliği testi uygulanmıştır. Ayrıca katılımcılara dil becerilerini değerlendirmek için Türkçe Okul Çağı Dil Gelişim Testi (TODİL) uygulanmıştır. Veri analizine TODİL alt testlerine (resim-sözcük dağarcığı, ilişkili sözcük dağarcığı, sözcük betimleme, cümle anlama, cümle tekrar etme, biçimbirim tamamlama) ait puanlar ve sözlü dil indeks puanları dahil edilmiştir. Veriler çoklu regresyon analizleri ile incelenmiştir. Regresyon modellerine bağımlı değişken olarak TODİL alt testlerinden alınan ham puanlar ile sözlü dil indeks puanları dahil edilmiştir. Yordayıcı değişken olarak ise kısa süreli bellek ve işleyen bellek skorları, karıştırıcı değişkenlerin önlenmesi için eşdeğişken olarak da ilgili bilişsel beceriler (örn. sözel olmayan zeka), yaş, anne/baba eğitim düzeyi de modellere eklenmiştir. Bulgular Bulgular, TODİL alt testlerinden resim-sözcük dağarcığı ve cümle tekrar etme puanları, ayrıca sözlü dil indeks puanları üzerinde hem kısa süreli bellek hem de işleyen bellek skorlarının pozitif yönlü yordayıcı etkisi olduğunu göstermiştir. Sonuç Çalışma sonucunda çocuklarda kısa süreli bellek ve işleyen bellek skorlarının dil becerileriyle ilişkili olduğu, çocuklara sunulan dil değerlendirme ve terapi hizmetlerinde bu bilişsel becerilerin dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil gelişimi, kısa süreli bellek, işleyen bellek

XII. Uluslararası Katılımlı Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

ORAL HİJYENİN BESLENME VE YUTMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: DERLEME ÇALIŞMASI

Ayşe Umay Yılmaz¹, Öznur Akyıl¹, Yağmur Kabukçu¹, Işıl Nur Güngör¹

¹Ankara Medipol Üniversitesi

Ayşe Umay Yılmaz / Ankara Medipol Üniversitesi

Özet: Giriş:Oral hijyen, yalnızca dental hastalıkları değil, beslenme ve yutma fonksiyonlarını da etkilemesi sebebiyle dil ve konuşma terapistlerinin çalışma alanlarında önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle geriatrik popülasyon ve nörolojik hastalıklarda yetersiz oral hijyen; disfaji ve aspirasyon pnömonisi gibi riskleri artırmaktadır. Bu derleme çalışmasında ise oral hijyenin, beslenme ve yutma fonksiyonları ile ilişkisi incelenmiştir.Amaç:Bu araştırma, baş-boyun kanserleri, inme ve parkinson hastalığı gibi çeşitli nörolojik hastalıklar başta olmak üzere farklı etiyolojilerde, oral hijyenin yutma ve beslenme fonksiyonları üzerindeki etkilerini incelemeyi ve bu hastalıkların yönetimindeki ve komplikasyonlarının önlenmesindeki rolünü araştırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, alan yazında yapılan ilgili çalışmaların derlenmesi de hedeflenmektedir.Yöntem:Bu çalışmada geleneksel derleme yöntemi benimsenmiştir. Bu doğrultuda, oral hijyenin beslenme ve yutma üzerindeki etkisine yönelik yapılan araştırmaların ve elde edilen verilerin incelemesi yapılmıştır. Bulgular:Oral hijyenin yetersiz olması, aspirasyon pnömonisi, malnütrisyon ve enfeksiyon gibi ciddi komplikasyon risklerini artırabilir. Parkinson hastalarında ağız kuruluğu ve diş plağı birikimi, yutma zorluklarını şiddetlendirebilirken; inme sonrası hemipleji, ağız bakımının yeterli yapılmasını zorlaştırmaktadır. Baş-boyun kanserli hastalarda ise tedavi süreçleri oral hijyenine olan ihtiyacı daha da artırmaktadır. Literatürde, düzenli oral hijyen uygulamalarının yutma rehabilitasyonuna ve beslenme desteğine olumlu katkılar sunduğu ve müdahale programlarında yer alması gerektiği vurgulanmaktadır.Sonuç:Oral hijyen, baş-boyun kanserleri, inme ve Parkinson gibi nörolojik hastalarda yutma ve beslenme fonksiyonlarının korunmasında temel unsurdur. Dil ve konuşma terapistleri ve diğer sağlık profesyonellerinin dahil olduğu interdisipliner müdahale yaklaşımları, vakaların yaşam kalitesini artırabilir ve komplikasyonları azaltabilir. Daha fazla araştırma, kanıta dayalı uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oral hijyen, yutma bozuklukları, beslenme bozuklukları.

XII. Uluslararası Katılımlı

Dil ve Konuşma Bozuklukları kongresi

BAKIRÇAY
ÜNİVERSİTESİ

dktp

DİL VE KONUŞMA
TERAPİSTLERİ DERNEĞİ

17-19 MAYIS 2025
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ

KEKEMELİĞİ VE KONUŞMA SESİ BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA İŞLEYEN BELLEK VE FONOLOJİK FARKINDALIK BECERİLERİ İLE KEKEMELİK ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Şeydanur Yüksel¹

¹yeşil özel eğitim

Şeydanur Yüksel / yeşil özel eğitim

Özet: Amaç: Bu çalışma, kekemelik ve konuşma sesi bozukluğu olan çocuklarda işleyen bellek ve fonolojik farkındalık becerileri ile kekemelik şiddeti arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yöntem: Çalışmaya kekemeliği ve KSB' si olan 6-8 yaş arasında olan 25 gönüllü katılımcı (11kız, 14 erkek)oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçları, SST alt bileşenleri olan SET, Fonolojik Farkındalık Testi (FFT), Çalışma Belleği Ölçeği, KEŞİDA-4 ölçeğidir. Bu çalışmada, istatistiksel analizler IBM SPSS 27 yazılımı ile gerçekleştirilmiştir. Ölçekler hesaplandıktan sonra, analize başlamadan önce tüm ölçüm araçlarının normal dağılım varsayımını sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişki düzeyi ve yönü, analizlerde Pearson Korelasyon yöntemi kullanılarak incelendi. Bulgular: Kekemelik şiddeti ve sesletim becerileri ilişkisine bakıldığında; kekemelik Şiddeti ile Sesletim Sesbilgisi (Ham Puan) arasında orta düzeyde negatif bir ilişki tespit edilmiştir ($r = -.45$, $p < .05$). Kekemelik şiddeti ve sesbilgisi becerileri ilişkisine bakıldığında Fonolojik Farkındalık Testi ile Kekemelik Şiddeti arasında yüksek düzeyde negatif bir ilişki bulunmuştur ($r = -.59$, $p < .01$). Kekemelik şiddeti ve çalışma belleği becerileri ilişkisine bakıldığında Kekemelik Şiddeti ile Çalışma Belleği Ölçeği (Ham Puan) arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r = -.13$, $p > .05$). Sonuç: Genel olarak kekemelik şiddeti sesletim becerileriyle negatif yönde ilişkilidir diyebiliriz. Yani artikülasyon becerileri arttıkça kekemelik şiddeti azalabilir şeklinde yorumlayabiliriz. Bu çalışmanın bulgularına göre fonolojik farkındalık becerilerinin kekemelik şiddetiyle yakından ilişkili olduğunu düşünebiliriz. Kekemelik şiddetinin fonolojik becerilerle ve işleyen bellekle ilişkisini inceleyen bu çalışma, terapistlerin kekemeliği olan çocukların değerlendirme ve terapi süreçlerinde dikkate almaları gereken önemli unsurları ortaya koymuştur. Kekemelik şiddeti ve çalışma belleği becerileri ilişkisine bakıldığında Kekemelik Şiddeti ile Çalışma Belleği Ölçeği arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu bulgular, çalışma belleği kapasitesinin kekemelik şiddeti üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığını düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: işleyenbellek, kekemelik, sesbilgisel beceriler, şiddet, konuşma sesi bozukluğu

XII. Uluslararası Katılımlı
**Dil ve Konuşma
Bozuklukları**
kongresi

www.dkbk2025.com